

ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

วิทยานิพนธ์

ของ

บดินทร์ นารถโคษา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มิถุนายน 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

วิทยานิพนธ์
ของ
บดินทร์ นารถโคษา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มิถุนายน 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

STRATEGIC PROPOSALS FOR EDUCATIONAL MANAGEMENT OF DUAL
EDUCATION IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 22 AND 23

BY

BODIN NARDKOSA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Doctor of Education in Educational Administration and Leadership
at Sakon Nakhon Rajabhat University

JUNE 2020

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ บดินทร์ นารถโคษา

..... คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเจตน์ ภูศรี) และผู้ทรงคุณวุฒิ (รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร) กรรมการสอบและ
กรรมการสอบและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
..... กรรมการสอบ
(ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม) แต่งตั้งเพิ่มเติม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร)
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 25 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากรองศาสตราจารย์ ดร.โชยา ภาวະบุตร ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เมตตาดูแลเอาใจใส่และให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ทั้งการให้แนวคิด คำปรึกษา คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความถูกต้องสมบูรณ์ตามหลักวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และทีมผู้ช่วยผู้วิจัย อันประกอบด้วย ดร.ฐปนีย์ นารี รองผู้อำนวยการโรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา พร้อมคณะที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล รวบรวม เรียบเรียงผลงานวิจัยจนสำเร็จอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณคณะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในพื้นที่ จังหวัดสกลนคร นครพนมและมุกดาหาร ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินผลรวมทั้งร่วมทำประชาพิจารณ์ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้บรรลุตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ทุกประการ

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่า ยิ่ง ในการศึกษาในระดับปริญญาเอกและขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ ภาคพิเศษ รุ่น 9 ทุกท่าน ที่คอยสนับสนุนและให้กำลังใจสำหรับการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ตลอดมา

ความสำเร็จของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ครอบครัว นารถโคษา ทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณครูทองพิมพ์ นารถโคษา ภรรยา นางสาวศศิภาญจน์ และนางสาวรจิตตรา นารถโคษา บุตรสาว ที่คอยให้การสนับสนุน ให้กำลังใจในทุก ๆ ด้าน

ประโยชน์อันเกิดจากผลการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบให้แต่พ่อ-แม่ ครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้มาแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

สุดท้ายขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัษราชภัฏสกลนคร ที่ให้โอกาสในการศึกษาและพัฒนาตนเองทั้งทางด้านวิชาการและวิชาบริหารการศึกษา

บดินทร์ นารถโคษา

ชื่อเรื่อง	ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23
ผู้วิจัย	บดินทร์ นารถโคษา
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิธนา สุวรรณไตรย์
ปริญญา	ค.ด. (การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และความต้องการ
จำเป็น ของการจัดศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 จัดทำและตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัด
การศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง
ความเป็นประโยชน์และมีแนวทางดำเนินงานสู่ความสำเร็จ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบาย
มีการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์เอกสาร
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ทางการศึกษา
การศึกษาเชิงสำรวจ การศึกษาพหุกรณี ระยะที่ 2 การยกร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ โดยการ
ประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และระยะที่ 3 การประชาสัมพันธ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบประเมินกล
ยุทธ์และแบบสอบถามการประชาสัมพันธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ประกอบด้วยประเด็น
ยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3)
ด้านการพัฒนาหลักสูตร 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร และ 5) ด้านภาคีเครือข่ายและความ

รวมมือ จำนวนตัวบ่งชี้ 67 ตัวบ่งชี้ ความต้องการจำเป็นโดยรวมจำเป็นทุกด้าน มีค่า PNI Modified เท่ากับ 0.27 โดยองค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาบุคลากร

2. ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ 5) กลยุทธ์/ตัวบ่งชี้ และ 6) แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ ประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน 5 ยุทธศาสตร์ 12 กลยุทธ์ 35 ตัวบ่งชี้/แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้อง มีความเป็นประโยชน์ และมีแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยยุทธศาสตร์ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ

คำสำคัญ : ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

TITLE	Strategic Proposals for Educational Management of Dual Education in Secondary Schools under the Secondary Educational Service Area Office 22 and 23
AUTHOR	Bodin Nardkosa
ADVISORS	Assoc. Prof. Dr. Chaiya Pawabutra Asst. Prof. Dr. Watana Suwannatrai
DEGREE	Ed.D. (Educational Administration and Leadership)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2020

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine components, indicators and needs for educational management in dual education in secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office (SESAO) 22 and 23, and to develop and validate the proposed strategies for educational management of dual education in secondary schools under the SESAO 22 and 23 in terms of appropriateness, feasibility, congruence, usefulness, and operational guidelines to success. The policy research was conducted in three phases: Phase I– Examining fundamental information through document inquiry, interviews with experts in the field of education, a survey, and multi–case studies; Phase II– Drafting strategic proposals through an expert assessment; and Phase III– Conducting Public hearing with stakeholders. The research instruments consisted of a set of questionnaires, in–depth interview forms, strategy assessment forms, and questionnaires for public hearings. Statistics for data collection were percentage, mean, and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The five components of educational management of dual education in secondary schools under the SESAO 22 and 23 consisted of five aspects with 67 indicators: 1) Administrative management, 2) Teaching and learning management, 3) Curriculum development, 4) Personnel development, and 5) Networking and

cooperation. The results of needs assessment showed that overall, the priority needs index (PIN_{Modified}) of all aspects was 0.27. The personnel development reached the highest level of needs.

2. The strategic proposals for educational management of dual education in secondary schools under the SESAO 22 and 23 consisted of five components:

1) visions, 2) missions, 3) goals, 4) strategic issues, 5) strategies/indicators, and 6) operational guidelines to success. The five strategic issues, consisted of 12 strategies, and 35 indicators/operational guidelines to success, achieved the highest level in terms of appropriateness, feasibility, congruence, usefulness, and operational guidelines to success. The strategy on administrative management reached the highest mean scores.

Keywords : Strategic Proposals, Educational Management on Dual Education

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	6
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
กรอบแนวคิดของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ตอนที่ 1 ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกลยุทธ์	15
ตอนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา.....	48
ตอนที่ 3 การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา	60
ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงนโยบาย.....	118
ตอนที่ 5 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23.....	140
3 วิธีดำเนินการวิจัย	151
ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	151
ขั้นที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร (Documentary study).....	151
ขั้นที่ 2 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study).....	152
ขั้นที่ 3 การศึกษาพหุกรณี (Multi-Cases Study).....	158
ระยะที่ 2 การร่างกลยุทธ์	159
ขั้นที่ 4 การร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์.....	159
ระยะที่ 3 การประชาพิจารณ์กลยุทธ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย.....	161
ขั้นที่ 5 การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย.....	161

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	165
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	165
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 2 การยกกร่างกลยุทธ์	188
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 3 การประชาพิจารณ์กลยุทธ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	215
5 สรุปผล อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	237
ความมุ่งหมายของการวิจัย	237
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	237
วิธีดำเนินการวิจัย	238
สรุปผลการวิจัย	239
อภิปรายผลการวิจัย	242
ขอเสนอแนะ	251
บรรณานุกรม	255
ภาคผนวก	271
ภาคผนวก ก รายชื่อและหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	273
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา	315
ภาคผนวก ค แบบสอบถามการวิจัยข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษา แบบทวิศึกษา	315
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์โรงเรียนพหุกรณี	329
ภาคผนวก จ แบบประเมินกลยุทธ์	341
ภาคผนวก ฉ แบบประเมินข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	349
ภาคผนวก ช ตารางวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง IOC	357
ภาคผนวก ซ ผลวิเคราะห์ค่าความเที่ยง	367

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ฉ ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการเพื่อวิเคราะห์ ความต้องการจำเป็น.....	371
ภาคผนวก ญ คู่มือประกอบการทำประชาพิจารณ์.....	383
ภาคผนวก ฎ รูปภาพประกอบการวิจัย.....	453
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	463

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 โครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556.....	73
2 โครงสร้างหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การจัดการศึกษาเรียนรวม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย	75
3 การเทียบโอนผลการเรียนตามหลักสูตรการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย	78
4 การจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย	79
5 เปรียบเทียบหลักสูตรสถานศึกษา ม.ปลาย กศน. : ปวช.	83
6 หลักสูตรสถานศึกษา ม.ปลาย กศน. : ปวช.	84
7 บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการ การจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตร อาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย	85
8 สาขาวิชาและสาขางาน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556.....	86
9 การสังเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย.....	114
10 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น แนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23.....	169
11 ผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนกุลาสิงห์ประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด.....	170
12 ผลการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการ โรงเรียนกุลาสิงห์ประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด	171
13 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษา โรงเรียนกุลาสิงห์ ประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด	172

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในหลักสูตรทวิศึกษา โรงเรียนกุ๊กกาสิงห์ประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด.....	173
15 ผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี.....	174
16 ผลการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการ โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี.....	175
17 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษา โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี.....	176
18 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในหลักสูตรทวิศึกษา โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี.....	177
19 ผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย.....	178
20 ผลการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการ โรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย	179
21 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษา โรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย	180
22 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในหลักสูตรทวิศึกษา โรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย.....	181
23 สรุปสภาพรวมการศึกษาพหุกรณี	182
24 ประเด็นยุทธศาสตร์ 1 แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จด้านการพัฒนา บุคลากร.....	190
25 ประเด็นยุทธศาสตร์ 2 แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จด้านการจัดการเรียน การสอน.....	191
26 ประเด็นยุทธศาสตร์ 3 แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จด้านภาคีเครือข่าย และความร่วมมือ	192

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
27 ประเด็นยุทธศาสตร์ 4 แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จด้านการพัฒนาหลักสูตร..	193
28 ประเด็นยุทธศาสตร์ 5 แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จด้านการบริหารจัดการ....	194
29 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการพัฒนาบุคลากร.....	196
30 สรุปผลการประเมินค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการพัฒนาบุคลากร	199
31 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	200
32 สรุปผลการประเมินค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	203
33 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ.....	204
34 สรุปผลการประเมินผลค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ.....	206
35 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	207
36 สรุปผลการประเมินผลค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	210
37 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการบริหารจัดการ.....	211
38 สรุปผลการประเมินผลค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการบริหารจัดการ.....	214
39 ผลการประชาพิจารณ์จำแนกตามตัวบ่งชี้ ด้านการพัฒนาบุคลากร	216

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
40 ค่าเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์ของประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาบุคลากร.....	219
41 ผลการประชาพิจารณ์จำแนกตามตัวบ่งชี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	220
42 ค่าเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์ของประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	223
43 ผลการประชาพิจารณ์จำแนกตามตัวบ่งชี้ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ.....	224
44 ค่าเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์ของประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ.....	226
45 ผลการประชาพิจารณ์จำแนกตามตัวบ่งชี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	227
46 ค่าเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์ของประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	230
47 ผลการประชาพิจารณ์จำแนกตามตัวบ่งชี้ ด้านการบริหารจัดการ.....	231
48 ค่าเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์ของประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการบริหารจัดการ.....	234
49 สรุปผลการประชาพิจารณ์กลยุทธ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของประเด็นยุทธศาสตร์ ทั้ง 5 ด้าน.....	235
50 วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่าง วัตถุประสงค์และข้อคำถามของแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียน มัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23.....	359
51 ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการพัฒนาบุคลากร.....	373
52 ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	375
53 ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ.....	377
54 ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	379

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
55 ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการบริหารจัดการ.....	381
56 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา.....	408
57 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษา Best practice และร่างกลยุทธ์ ด้านการพัฒนาบุคลากร.....	410
58 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษา Best practice และร่างกลยุทธ์ ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	413
59 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษา Best practice และร่างกลยุทธ์ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ.....	415
60 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษา Best practice และร่างกลยุทธ์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	418
61 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษา Best practice และร่างกลยุทธ์ ด้านการบริหารจัดการ.....	420
62 ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาบุคลากร.....	424
63 ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	425
64 ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ.....	426
65 ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	427
66 ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการบริหารจัดการ.....	428
67 ผลการประเมินประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาบุคลากร.....	433
68 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาบุคลากร.....	436
69 ผลการประเมินประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	437

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
70 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	440
71 ผลการประเมินประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ.....	441
72 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ.....	443
73 ผลการประเมินประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	444
74 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	447
75 ผลการประเมินประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการบริหารจัดการ.....	448
76 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการบริหารจัดการ.....	451

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	9
2 องค์ประกอบของยุทธศาสตร์	27
3 ระดับความสัมพันธ์ของยุทธศาสตร์	29
4 องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์	31
5 แนวคิด McKinsey's 7 S Model ของ R. Waterman	36
6 ทฤษฎี PESTEL Analysis แนวคิดของ Francis J. Aguilar	40
7 TOWS Matrix Analysis	43
8 การวางแผนยุทธศาสตร์	44
9 กระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ตามทัศนะของ Rue and Holland	46
10 การวิเคราะห์สถานการณ์ประชากรและปัญหาในการพัฒนา	51
11 แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ	52
12 ความร่วมมือจัดการศึกษาสนองความต้องการอัตรากำลังแรงงานในถิ่นฐาน	55
13 หัววาระในการขับเคลื่อน Thailand 4.0	58
14 แผนภูมิความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของจุดหมายในการวิจัยเชิงนโยบาย	120
15 แผนภูมิกรณีตัวอย่างการพัฒนาตัวแบบเบื้องต้นของปัญหาทุพโภชนาการ ของเด็ก 2 ตัวแบบ	126
16 แผนภูมิการวิจัย	135
17 ขั้นตอนการทำวิจัยเชิงนโยบาย	137
18 การจัดทำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23	163
19 กรอบแนวคิดการวิจัย	395
20 การจัดทำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23	407

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
21 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาระดับชาติ.....	455
22 การศึกษาดูงานโรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี.....	456
23 การศึกษาดูงานโรงเรียนกุกาสิงห์ประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด	457
24 การศึกษาดูงานโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย.....	458
25 การทำประชาพิจารณ์ ณ โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา.....	459
26 การทำประชาพิจารณ์ ณ โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา.....	460
27 การทำประชาพิจารณ์ ณ โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา.....	461

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของคน ทั้งนี้เพราะ การศึกษาเป็นการให้ความรู้เพื่อเป็นอาวุธทางปัญญาซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมีความก้าวหน้ามากขึ้นจึงจำเป็นต้องมี ความรู้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญในการพัฒนางาน ด้านการศึกษาเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้มีความรู้และสามารถปรับตัวได้ทันต่อสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลง สิ่งที่สำคัญคือความรู้ยังช่วยเพิ่มโอกาสและความได้เปรียบทางสังคม ให้มากยิ่งขึ้น (พวงมณี ชัยเสรี, 2557, หน้า 1)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ซึ่งดำเนินการปฏิรูปการศึกษาทั้งด้านการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียน มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความถนัด ความสนใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ เพื่อนำมาใช้ป้องกันและ แก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติทำให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอน โดยสัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ใน ทุกวิชา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการ แบ่งระดับและประเภท การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 3 ระดับ คือ 1) การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา 2) การศึกษา ระดับประถมศึกษา และ 3) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งระดับเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทสามัญศึกษา และประเภทอาชีวศึกษา สำหรับการจัดการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายได้ถูกแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ประเภทสามัญศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเภท

อาชีวศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบคือสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, หน้า 2-3)

การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพถือเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับตลาดแรงงาน สามารถผลิตกำลังคนในระดับฝีมือที่ได้มาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงจัดให้มีการจัดการอาชีวศึกษาอย่างหลากหลายยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพให้แก่ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงาน ตามความถนัด ความสนใจ และสามารถเข้าถึงการอาชีวศึกษาได้ง่ายขึ้น โดยการขยายวิชาชีพและกลุ่มเป้าหมายเข้าสู่ระบบการจัดการอาชีวศึกษาให้ชัดเจนทั่วถึง และรวดเร็วขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่กันไปทั้งสายสามัญและสายอาชีพ เมื่อเรียนครบตามหลักสูตร ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญและหลักสูตรสายอาชีพไปพร้อมกัน ทั้งนี้ได้มีการกำหนดการจัดการเรียนการสอนโดยการทำความตกลงร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษาที่เปิดสอนมัธยมศึกษา กับ สถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้มีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โดยความร่วมมือกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สืบเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เพื่อรองรับการจ้างงาน ทั้งภาคธุรกิจบริการ ภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวในทุกภาคส่วน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผลิตกำลังคนจำเป็นอย่างยิ่งต้องเร่งประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจให้นักเรียนได้ หันมาสนใจเรียนทางด้านอาชีพซึ่งมีตลาดรองรับอย่างแน่นอนให้มากขึ้นแต่เนื่องจากสภาพปัจจุบัน ค่านิยมของผู้ปกครองและผู้เรียนมุ่งที่จะสนับสนุนให้มีการเรียนสายสามัญเพื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา ส่งผลให้ขาดกำลังคนในภาคแรงงานเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะให้มีการจัดการศึกษา หลักสูตรเรียนรวมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายมีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพและสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที (สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 6, 2559, หน้า 1-2)

การจัดการศึกษาด้านอาชีพนับได้ว่าเป็นมีความสำคัญมากสำหรับนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาซึ่งระหว่างเรียนหรือจบการศึกษาสามารถประกอบอาชีพที่ตนเองสนใจ สามารถพึ่งพาตนเองได้อันเป็นการลดปัญหาการว่างงานแล้วยังเป็นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามความในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 1 มาตรา 7 กำหนด ไว้ว่าในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับความสามารถในการประกอบอาชีพรู้จักถึงตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง หมวด 2 มาตรา 10 กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ โอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ให้การศึกษาแก่เยาวชน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างทั่วถึง โดยมีเป้าหมายเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ ความถนัด เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจและรู้จักอาชีพที่เหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, หน้า 9)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบาย การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับการส่งเสริมอาชีพ เพื่อให้ นักเรียนมีวิชาอาชีพ ทักษะทางอาชีพ ลักษณะนิสัยการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และผลิตกำลังคนตรงตามความต้องการของประเทศ โดยสนับสนุนให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่มีแผนการเรียนที่หลากหลายตอบสนองผู้เรียนที่มีเป้าหมายการเรียนแตกต่างกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินโครงการจัดการศึกษา เรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพให้กับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สามารถจบการศึกษาโดยได้รับวุฒิมัธยมศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, คำนำ) อันเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่กันไป ทั้งการศึกษาทางสามัญ และทางวิชาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษา ผู้เรียนจะได้รับวุฒิมัธยมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอน

ปลาย และวุฒิการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทั้งนี้เป็นไปตาม
 บันทึกรายชื่อที่ขอตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการ การอาชีวศึกษาที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามการจัด
 การศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)
 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, หน้า 1)

นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ได้กำหนดไว้ในมาตรา
 8 ในเรื่อง การจัดการอาชีวศึกษาและการประกอบมโดยให้จัดได้ 3 รูปแบบ (สำนักงาน
 คณะกรรมการ การอาชีวศึกษา, 2551, หน้า 3) คือ 1. การศึกษาในระบบ เป็นการ
 จัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมี
 การกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและประเมินผล ที่เป็น
 เงื่อนไขความสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน 2. การศึกษานอกระบบ เป็นหลักการศึกษาวิชาชีพ
 ที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและ
 ประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความ
 เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม 3.
 การศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษา
 อาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่อง
 การจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งใน
 สถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ
 รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

จากเหตุผล ความสำคัญและนโยบายดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่าความสำคัญ
 ของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ถือเป็นนวัตกรรมใหม่ทาง
 อาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างสถาบันการศึกษา
 ที่แตกต่างกัน จุดเน้นที่จริงของหลักสูตรทวิศึกษา คือ สร้างจุดเด่น เน้นเสริมจุดต่าง ปิด
 ช่องว่างอันเป็นจุดด้อย การสร้างจุดเด่นของหลักสูตรทวิศึกษาเป็นการจัดการที่ร่วมมือกัน
 ระหว่างสถานศึกษาที่ต่างก็มีจุดเด่นที่ต่างกันนำจุดเด่นของสถานศึกษามาทำให้เป็นจุดต่าง
 จากสถานศึกษาอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาตามปกติอันจะเป็นการปิดข้อด้อยที่อาจเป็นปัญหา
 ของแต่ละสถานศึกษา จากการศึกษาข้อมูลการดำเนินการจัดการแบบทวิศึกษาใน
 โรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 ถึงปัจจุบัน ยังไม่พบผลการ

ประเมินผลการจัดการศึกษาที่ชี้เฉพาะ ในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ซึ่งในการจัดการศึกษาดังกล่าวที่ผ่านมายังไม่มีการวางแผนการ ดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร ร่วมกับผู้บริหารและผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง องค์ประกอบของหลักสูตรและ การวัดประเมินผลของหลักสูตร ครูผู้สอนขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม กระบวนการใช้หลักสูตรที่สอดคล้องกับ มาตรฐานและตัวบ่งชี้หลักสูตรการ จัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา อีกทั้งขาดความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนกับภาคีเครือข่ายและความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้การ จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจ ศึกษาการดำเนินงานการจัดการศึกษาดังกล่าว โดยการทำการวิจัยในเรื่องข้อเสนอเชิงกล ยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 เพื่อนำเสนอข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ ทิศทางในการ ดำเนินงานบริหารจัดการแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายและ กลยุทธ์การจัดการศึกษาหลักสูตรทวิศึกษา โดยยึดสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 เป็นฐาน ซึ่งทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีกระบวนการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในการพัฒนาแก้ปัญหา โดยพิจารณาจากการ ตัดสินใจร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไปสู่การกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็น ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ รวมทั้งตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์ ให้มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้องและมีความเป็นประโยชน์ ต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน สังคม ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย รวมทั้งการกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินงานไปสู่จุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 และความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับใด มีองค์ประกอบและตัวบ่งชี้อะไรบ้าง
2. ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้อง ความเป็นประโยชน์ และมีแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จหรือไม่อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23
2. เพื่อจัดทำและตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง ความเป็นประโยชน์ และมีแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าได้ข้อเสนอกลยุทธ์ที่เหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นประโยชน์และเป็นไปได้ ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ประโยชน์ในเชิงนโยบาย
ได้ข้อเสนอตามแนวทางนโยบายการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญด้านการศึกษาของรัฐบาลและของกระทรวงศึกษาธิการ เสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23

2. ประโยชน์ในเชิงวิชาการ

เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ

2.1 ได้ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 ซึ่งเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ รวมทั้งตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์ให้มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้องและมีความเป็นประโยชน์ มีแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ

2.2 ได้แนวทางในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นที่ยอมรับของสังคม ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันการศึกษาอื่น

3. ประโยชน์ในเชิงประยุกต์ใช้

3.1 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ที่มีบริบทและสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน เห็นทิศทางในการพัฒนาการจัดการศึกษา หลักสูตรทวิศึกษาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 เป็นสารสนเทศให้โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 และโรงเรียนในสังกัดอื่น นำไปเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการศึกษาตามแนวทางหลักสูตรทวิศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อผู้เรียน ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และสถาบันการศึกษาอื่นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ขอบเขตเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ

1.2 องค์ประกอบของประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร ภาควิชาและเครื่องมือ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา

2.1 พื้นที่ที่ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษา แบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 จำนวน 22 โรงเรียน

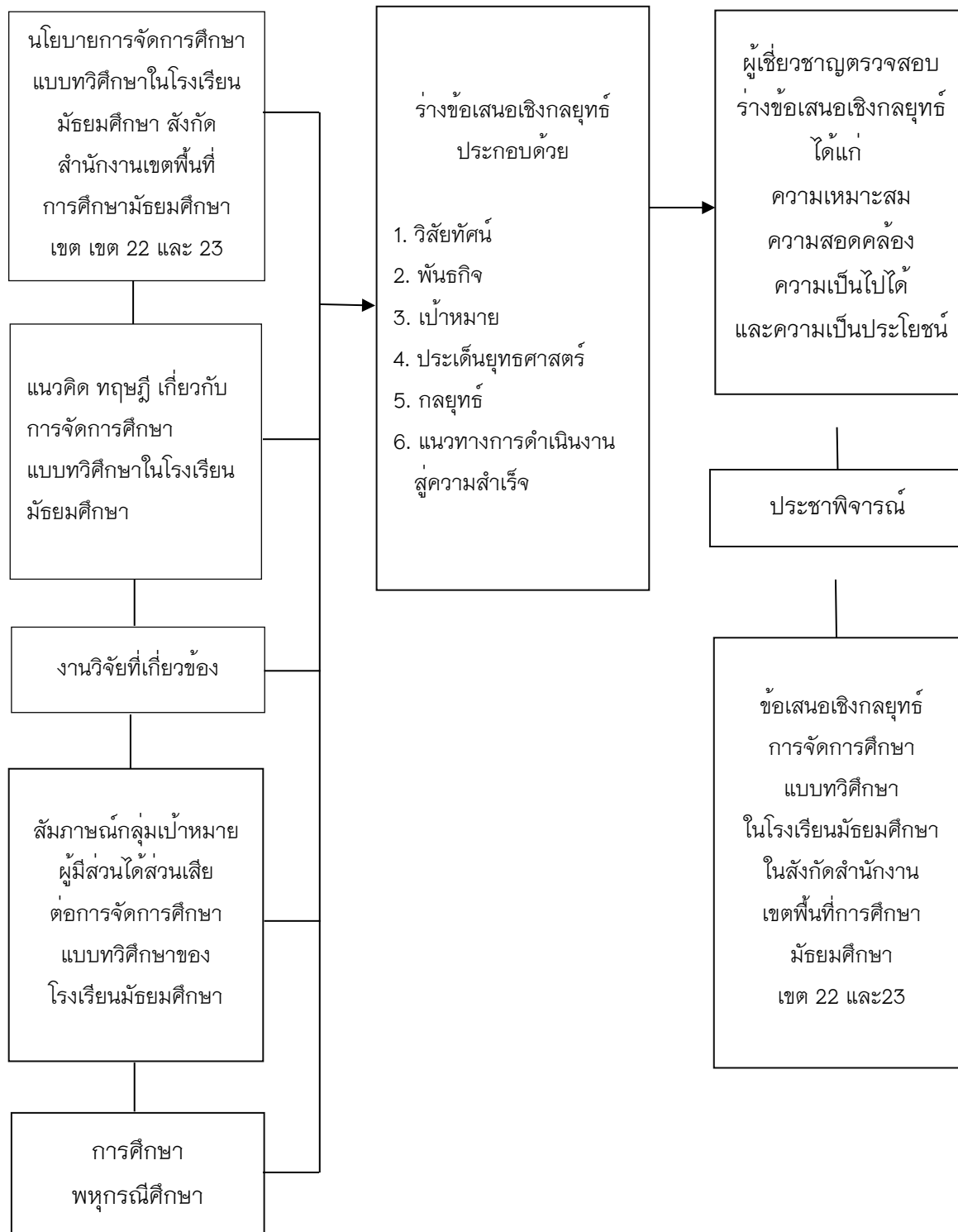
2.2 พื้นที่การศึกษาพหุกรณี เป็นสถานศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการตามหลักสูตรทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา นอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนกุ๊กกาสิงห์ประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ด 2) โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 จังหวัดอุดรธานี และ 3) โรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 จังหวัดหนองคาย

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

3.1 ใช้ระยะเวลาในการวิจัย ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2560 – มิถุนายน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นียมคัพทเจพา

ในการวิจัยครั้งผู้วิจัยได้กำหนดนียมคัพทเจพาไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง เนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากระบบการวิจัย เป็นทิศทางหรือวิธีการดำเนินงานในการบริหารจัดการ การศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ซึ่งข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย

1.1 วิสัยทัศน์ หมายถึง ความมุ่งหวังที่จะให้มีหรือเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งผู้บริหารของหน่วยงานต้องเป็นผู้กำหนด โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วม

1.2 พันธกิจ หมายถึง กรอบในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งการกำหนดพันธกิจที่ดีจะช่วยให้องค์กรธุรกิจสามารถตอบคำถามที่ว่า เราคือใคร เราทำอะไร และเราจะมุ่งไปในทิศทางไหน

1.3 เป้าหมาย หมายถึง การระบุปริมาณและคุณภาพของความสำเร็จในการใช้กลยุทธ์ในการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรทวิศึกษา

1.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ หมายถึง แนวทางหรือสิ่งจำเป็นที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ในการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรทวิศึกษา

1.5 กลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานขององค์กรอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่องค์กรคาดหวัง ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ที่เป็นกรอบของความคิดเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน โดยมีการจัดสรรทรัพยากรท่ามกลางสถานะแวดล้อมที่ทำนายและมีความสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้องค์การบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

1.6 แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ หมายถึง แนวทางการดำเนินงาน กลวิธีที่กำหนดอย่างชัดเจนขึ้นเป็นกรอบความคิดที่ชี้แนวทางแก่การปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จ

2. การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่กันไปทั้ง สายสามัญและสายอาชีพ เมื่อครบกำหนดตามหลักสูตรผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายและสายอาชีพไปพร้อมกัน ทั้งนี้ได้มีกำหนดการจัดการ

เรียนการสอนโดยวิธีทำความเข้าใจความตกลงร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาที่เปิดสอนมัธยมศึกษา กับสถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2.1 การบริหารจัดการ หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ อย่างมีกลยุทธ์ ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยการใช้ทรัพยากรทางการบริหารเข้ามาดำเนินงาน การใช้หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

2.2 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การรวบรวมความรู้สู่การปฏิบัติ (Tacit Knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่เกิดจาก การเรียนรู้ เจตคติในงาน ประสบการณ์การทำงานและพฤติกรรมการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการใช้หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน

2.3 การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน สภาพสังคม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งตอบสนองของตลาดแรงงาน

2.4 การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะ ความชำนาญในการทำงาน ตลอดจนปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้บริหาร ครูสายงานการสอน และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

2.5 ภาควิชาและทีมและความร่วมมือ หมายถึง กลุ่มบุคคล องค์กรที่มีเป้าหมายร่วมกัน มารวมตัวกันเพื่อร่วมคิด/วางแผน ร่วมทำ ร่วมประเมินผลด้วยความสมัครใจในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

3. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาหลังระดับประถมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ช่วงตอน คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็น 2 ประเภท คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญ คือ ชั้น ม.4 ถึง ม.6 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา

4. การศึกษาพหุกรณี หมายถึง การศึกษาภาคสนามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา นอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23

5. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ครูที่รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษา และครูผู้สอนในสาขาวิชาต่างๆ ของหลักสูตรทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

6. การตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของเสนอเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การนำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ที่ได้ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้หลักการตรวจสอบ 4 ประเด็น คือ ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้และความเป็นไปได้

6.1 ความเหมาะสม หมายถึง ผลการตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มีความเหมาะสมกับสภาพที่ควรจะเป็น

6.2 ความสอดคล้อง หมายถึง ผลการตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับสภาพที่ควรจะเป็น

6.3 ความเป็นไปได้ หมายถึง ผลการตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มีความเป็นไปได้กับสภาพที่ควรจะเป็น

6.4 ความเป็นประโยชน์ หมายถึง ผลการตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มีความเป็นประโยชน์กับสภาพที่ควรจะเป็น

7. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้มีความรู้และประสบการณ์หรือตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับนโยบายด้านการจัดการศึกษา ซึ่งความเห็นของท่านเหล่านั้นเป็นประโยชน์ในการให้ข้อเสนอแนะประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

8. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งความเห็นของท่านเหล่านั้นเป็นประโยชน์ในการให้ข้อเสนอแนะ วิจัยชี้ขาด ประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

9. การประชาพิจารณ์ หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ได้แสดงความคิดเห็นโดยมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลไม่ว่าจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม

10. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 หมายถึง เป็นหน่วยงานทางการศึกษามีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วยสถานศึกษาในจังหวัด นครพนมและมุกดาหาร จำนวนโรงเรียน 81 โรงเรียน

11. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 หมายถึง เป็นหน่วยงานทางการศึกษามีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วยสถานศึกษาในจังหวัด สกลนคร จำนวนโรงเรียน 45 โรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย และแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาจัดหมวดหมู่เนื้อหา เสนอเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกลยุทธ์

ตอนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

ตอนที่ 3 การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงนโยบาย

ตอนที่ 5 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22และ23

ตอนที่ 1 ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกลยุทธ์

1. ความหมายของกลยุทธ์

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ไว้หลากหลาย ดังเช่น คำว่ายุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ (Strategy) นั้นมาจากภาษากรีก คือ Stratêgos ซึ่งเป็น คำที่มีรากศัพท์มาจากคำว่า Stratos ที่มีความหมายว่า กองทัพ และคำว่า ago หมายถึงการนำ หรือคำแนะนำ หรือการเคลื่อนย้ายของผู้นำกองทัพกรีกในสมัยโบราณ ซึ่งเมื่อนำมารวมกันแล้วความหมายของ Strategy คือ วิธีการหรือแนวทางในการนำกองทัพ (Arthur, 1985, p. 5) สอดคล้องกับ Hart, 1968, p. 88) ที่กล่าวว่ายุทธศาสตร์เป็นการใช้นโยบายของกองทัพพร้อมกับอาวุธยุทธโธปกรณ์อื่น ๆ เข้ารวมกันกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการสู้รบ เช่น ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านจิตวิทยา เป็นต้น นักธุรกิจมักชอบอ้างอิงศัพท์ทหารดังกล่าวและรับเอาแนวคิดเรื่องกลยุทธ์มาใช้เป็นแผนในการกำกับและจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ (บุคลากร เครื่องจักร อุปกรณ์ การเงิน) โดยมีเป้าหมายในการสร้างและส่งเสริมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ธุรกิจ (Kenneth Andrews,

1971, p. 28) ได้นิยามกลยุทธ์ ไว้ว่า “เป็นสิ่งที่ธุรกิจสามารถสร้างขึ้นได้และเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นต่อธุรกิจ” โดยอธิบายถึงกรอบแนวคิดที่ยังคงใช้อยู่มาจนถึงปัจจุบันจุดแข็งและจุดอ่อนเป็นสิ่งที่ธุรกิจสามารถสร้างขึ้นจากภายในได้ในขณะที่โอกาสและภาวะคุกคามเป็นสิ่งที่เป็นไปได้จากภายนอกที่จะเกิดขึ้นต่อธุรกิจ”

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ. 2525 ให้คำจำกัดความว่า กลยุทธ์(Stratgy) หมายถึง การรบที่มีเล่ห์เหลี่ยมหรือวิธีการต่อสู้ต้องใช้อุบายต่าง ๆ ซึ่งเป็นความหมายที่เกี่ยวข้องกับการสงครามหรือการต่อสู้ที่ต้องใช้ความคิดโดยสิ้นเชิง และยังมีผู้ให้คำจำกัดความอื่นๆ อีกมากมาย ดังนี้

Certo and Peter (1991, p. 9) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ว่า เป็นวิธีการที่องค์กรวางแผนที่คาดว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จและเกิดผลลัพธ์ตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ที่ตั้งไว้เช่นเดียวกับ David (1995, p. 4) ให้ความหมายว่า กลยุทธ์หมายถึง วิธีทาง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในระยะยาว

Pitts and Lei (2000, p. 6) กล่าวว่า กลยุทธ์หมายถึง ความคิด (Ideas) แผนงาน (Plans) การกระทำ (Actions) ต่าง ๆ ที่บริษัทนำมาใช้เพื่อให้เกิดความสำเร็จเหนือคู่แข่งชั้นกลยุทธ์จะถูกออกแบบขึ้นเพื่อช่วยให้บริษัทบรรลุผลสำเร็จมีความเป็นต่อหรือความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขันมาจากความสามารถของบริษัทที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้เด่นชัดมากกว่าหรือมีประสิทธิภาพเหนือกว่าคู่แข่งชั้น

Schermerhorn (2002, p. 203) กล่าวว่ากลยุทธ์ หมายถึง แผนแม่บทหรือแผนปฏิบัติการหลักสำคัญขององค์กร (Comperhensive action plan) ซึ่งองค์การใช้เป็นตัวกำหนดทิศทางในการดำเนินงานระยะยาวรวมทั้งใช้เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยจะทำได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืน (Sustainable Competitive Advantage) ทั้งนี้กลยุทธ์จะมุ่งเน้นการนำมาใช้ในสภาวะการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่มีการแข่งขัน (competitive environment) อันแสดงให้เห็นถึงการคาดการณ์ที่ดีที่สุด (best guess) ในสิ่งที่ต้องการกระทำเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะเกิดผลสำเร็จในอนาคตในขณะที่เผชิญอยู่กับคู่แข่งหรือแม้แต่สภาวะการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

Stephen P. Robbins and M. Coulter (2012, p.235) กล่าวว่า แผนกลยุทธ์เป็นแผนการดำเนินงานขององค์กรที่ครอบคลุมเป้าหมายความสำเร็จทั้งหมดขององค์กร โดยมีแผนการปฏิบัติการเป็นแผนในการดำเนินงานเฉพาะส่วนให้เป็นไปได้ด้วยความ

เรียบร้อย แผนกลยุทธ์กับแผนปฏิบัติการมีข้อแตกต่างกันอย่างชัดเจนคือแผนกลยุทธ์เป็นแผนในลักษณะกว้างในขณะที่ แผนปฏิบัติการเป็นแผนในลักษณะแคบหรือเจาะจง เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์ และคณะ (2553, หน้า 12) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์หมายถึง วิธีการที่ตนเองจะสร้างความแตกต่างให้ลูกค้าหรือแนวทางในการขยายตัวขององค์กร และกลยุทธ์ หมายถึง แนวทางที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือเกิดการได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยใช้คำถาม 2 ประการ ได้แก่ องค์กรจะเข้าไปแข่งขันที่ไหน (Where is compete) และองค์กรจะแข่งขันในธุรกิจนั้นอย่างไร (How to compete) และองค์กรจะแข่งขันในธุรกิจนั้นอย่างไร (How to compete) ซึ่งคำถามแรกบอกได้ว่าองค์กรประสบความสำเร็จได้อย่างไร ส่วนคำถามที่สองบอกให้รู้ว่าองค์กรจะสร้างความแตกต่างและคุณค่าในสายตาของลูกค้าอย่างไร

อวยชัย วัฒนา (2555, หน้า 22) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ ว่า กลยุทธ์เป็นแผนการที่คิดขึ้นอย่างรอบคอบ มีลักษณะเป็นขั้นเป็นตอนมีความยืดหยุ่นพลิกแพลงตามสถานการณ์มีความมุ่งหมายเพื่อเอาชนะคู่แข่งหรือเพื่อหลบหลีกอุปสรรคต่าง ๆ จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

จากการให้ความหมายเกี่ยวกับยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ของนักวิชาการของไทยและ ของต่างประเทศที่ได้กล่าวมานั้น สรุปได้ว่ากลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานขององค์กรอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่องค์กรคาดหวัง ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ที่เป็นกรอบของความคิดเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน โดยมีการจัดสรรทรัพยากรท่ามกลางสภาวะแวดล้อมที่ท้าทายและมีความสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้้องค์การบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

2. การวางแผนกลยุทธ์

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และนักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ไว้หลายท่าน ดังนี้

Bridshall & Hensley (1994, p.157) ได้เสนอรูปแบบหรือกระบวนการวางแผนกลยุทธ์มี 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. การกำหนดตัวผู้วางแผน
2. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม
3. การวิเคราะห์กลยุทธ์ทางเลือกต่าง ๆ

4. การกำหนดกลยุทธ์หลัก
5. การดำเนินการตามกลยุทธ์/การกำหนดตารางปฏิบัติการ
6. การยอมรับและการนำไปสู่การปฏิบัติ

สรุป ได้กระบวนการในการวางแผนกลยุทธ์ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานจัดทำแผนกลยุทธ์
2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน (ภายนอก – ภายใน)
3. การจัดวางทิศทางของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ

วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

4. การกำหนดกลยุทธ์หลัก
5. การปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์
6. การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
7. การติดตาม และประเมินผลแผนกลยุทธ์

ทวีเกียรติ ประพจน์ตระกูล (2553, หน้า 71) ได้กล่าวว่า การวางแผนกลยุทธ์ หมายถึง ประสิทธิภาพขององค์การในการบริหารและการกำหนดแนวทางขององค์การที่จะเป็นไปในอนาคต และแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาต่าง ๆ ที่จะทำให้องค์การก้าวไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์ (2553, หน้า 23) ได้กล่าวว่า การวางแผนกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการของการกำหนดทิศทางและวัตถุประสงค์ขององค์กร กำหนดแผนทั้งในระยะสั้น กลาง และยาว และการนำไปปฏิบัติให้เกิดผลซึ่งจัดทำเป็นเอกสารที่ระบุวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการดำเนินงานขององค์กรหนึ่ง ๆ เป็นแผนระยะยาวที่บอกทิศทางการดำเนินงาน ขององค์กรสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการประสานงาน และกำกับติดตามการดำเนินงานในส่วน ต่าง ๆ ขององค์กรให้เป็นไปในทิศทางและจังหวะที่สอดคล้องกัน ซึ่งจัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์ สภาพการณ์ภายนอกและภายในขององค์กร เพื่อคาดคะเนแนวโน้มของสถานการณ์ และกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์กรให้สอดคล้องเหมาะสมกับแนวโน้มของสถานการณ์ดังกล่าว

ทวีวรรณ อินดา (2552, หน้า 27) ได้กล่าวเอาไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการบริหารที่ช่วยให้การบริหารงานบรรลุเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

สรุป การวางแผนกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการของการกำหนดทิศทางและวัตถุประสงค์ขององค์กรให้เป็นไปในทิศทางและจังหวะที่สอดคล้องกัน ซึ่งจัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์สภาพการณ์ภายนอกและภายในองค์กรเพื่อคาดคะเนแนวโน้มของสถานการณ์ และกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์กรให้สอดคล้องเหมาะสมกับแนวโน้มของสถานการณ์และช่วยให้การบริหารงานบรรลุเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

3. ความสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์

การวางแผนกลยุทธ์ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการบริหารสมัยใหม่ที่มุ่งเน้นในเรื่องของการเพิ่มโอกาสความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว โดยอาศัยการวิเคราะห์และประเมินสภาพการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมาย เพื่อนำมาสู่การวางแผนกลยุทธ์ที่มุ่งไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การวางแผนกลยุทธ์มีความสำคัญและมีประโยชน์ ต่อองค์กร ดังนี้ (1) ช่วยให้การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และทิศทางในการดำเนินงานขององค์กรมีความชัดเจนและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นรอบด้าน (2) ช่วยให้การดำเนินงานของทุกส่วนภายในองค์กรเป็นไปอย่างมีเอกภาพและมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน (3) ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับมีส่วนร่วมในการริเริ่มสร้างสรรค์และพัฒนาองค์กรให้มีความก้าวหน้ามีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (4) ช่วยให้องค์กรสามารถคาดเดาถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น และแสวงหาเทคนิควิธีในการเปลี่ยนแปลงปัญหาให้เป็นโอกาสได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนด (5) ช่วยให้ผู้บริหารทุกระดับมีวิสัยทัศน์ชัดเจน และเข้าใจได้ตรงกัน รวมถึงสามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบ และลดความเสี่ยงในการดำเนินงานขององค์กร (Stephen .P. Robbins and M. Coulte, 2012, pp. 253–254; Thomas L. Wheelen and J. David Hunger 2010, p.54)

Bryson (1995, p.56) ได้เสนอว่า การวางแผนกลยุทธ์ มีความสำคัญ ดังนี้

1. สามารถตรวจสอบสถานะและการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมขององค์กร
2. สามารถสำรวจปัจจัยและแนวโน้มต่าง ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานขององค์กร

3. ทำให้แสวงหาวิธีการที่สามารถตอบสนองพันธกิจ (Missions) ขององค์กรและเพื่อให้องค์กรสามารถปฏิบัติการกิจ (Mandates) ได้สำเร็จ

4. ใช้ในการกำหนดกรอบประเด็นทางกลยุทธ์ (Strategic issues) ที่องค์กรต้องแก้ไขหรือทำให้สำเร็จ

5. ใช้การวางแผนกลยุทธ์เพื่อหาวิธีการที่จะแก้ไขหรือตอบสนองต่อประเด็นทางกลยุทธ์ โดยการตรวจสอบและทบทวนพันธกิจและภารกิจขององค์กรใหม่ รวมทั้งการตรวจสอบและทบทวนการจัดองค์กร การบริหาร และอื่น ๆ

เอกชัย จันทรโอภาส (2552 อ้างอิงใน หยดฟ้า ราชมณี, 2554, หน้า 9) กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์ ดังนี้ 1. เป็นรูปแบบการวางแผนที่ช่วยให้โรงเรียนพัฒนาตนเองได้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม เพราะการวางแผนกลยุทธ์ให้ความสำคัญกับการศึกษา วิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนเป็นประเด็นสำคัญ 2. เป็นเครื่องมือการบริหารการจัดการชนิดหนึ่งที่ช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานได้ดีขึ้นในการทุ่มพลังเพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรของโรงเรียนกำลังทำงานเพื่อให้มุ่งไปสู่เป้าประสงค์เดียวกัน และเป็นการประเมินและปรับทิศทางของโรงเรียนเพื่อตอบสนองสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง 3. เป็นเงื่อนไขหนึ่งของการจัดทำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Base Budgeting) ซึ่งสำนักงบประมาณกำหนดให้ส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดจัดทำก่อนที่จะกระจายอำนาจด้านงบประมาณโดยการจัดสรรงบประมาณเป็นเงินก้อนลงไปให้หน่วยงาน 4. เป็นการวางแผนที่ให้ความสำคัญต่อการกำหนด "กลยุทธ์" ที่ได้มาจากการคิดวิเคราะห์แบบใหม่ ๆ ที่ไม่ผูกติดอยู่กับปัญหาเก่าในอดีต ไม่เอาข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรและงบประมาณมาเป็นข้ออ้าง ดังนั้นการวางแผนกลยุทธ์จึงเป็นการวางแผนแบบท้าทายความสามารถ เป็นรูปแบบการวางแผนที่ช่วยให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ทางเลือกใหม่ได้ด้วยตนเอง จึงเป็นการวางแผนพัฒนาที่ยั่งยืน

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2551, หน้า 36) ได้กล่าวว่า องค์กรต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ เนื่องจากไม่ได้มีเพียงแต่องค์กรเราเพียงองค์กรเดียว เรายังมีคู่แข่งที่พร้อมจะแย่งลูกค้า พร้อมที่จะแข่งหรือหน้าเราไปอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น กลยุทธ์จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการชี้ถึงความสำเร็จและล้มเหลวขององค์กร และเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่องค์กรต้องมีกลยุทธ์ คือ การสร้างความแตกต่างเพราะความแตกต่างจะก่อให้เกิดความต้องการ ยิ่งมีความแตกต่างมากเท่าไร ยิ่งทำให้เป็นจุดเด่นมากขึ้น ยิ่งทำให้คนต้องการเพิ่มมากขึ้น

ถ้าจะพูดง่าย ๆ ว่ากลยุทธ์ คือ เครื่องทุ่นแรงในการบริหารงานเพื่อไปสู่จุดหมาย คำว่า เครื่องทุ่นแรง คือ สิ่งที่จะช่วยให้องค์กรไปถึงจุดหมายด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า ประสิทธิภาพสูงกว่าไปถึงจุดหมายได้ดีกว่า เร็วกว่า ความเสี่ยงน้อยกว่า

การวางแผนกลยุทธ์ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการบริหารสมัยใหม่ที่มุ่งเน้นในเรื่อง ของการเพิ่มโอกาสความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว โดยอาศัยการวิเคราะห์และประเมิน สภาพการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมาย เพื่อนำมาสู่การวางแผนกลยุทธ์ที่มุ่งไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. องค์ประกอบของการวางแผนกลยุทธ์

จิตติ รัตมีธรรมโชติ (2551, หน้า 5-7) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า องค์ประกอบหลักของการบริหารจัดการจัดการเชิงกลยุทธ์มีดังนี้

1) พันธกิจ (Mission) เป็นสิ่งที่สื่อถึงภารกิจหลักขององค์กร ซึ่งจะสะท้อนถึงปรัชญาที่จะกำหนดการดำรงอยู่ขององค์กร 2) จุดมุ่งหมาย (Goal) คือ ผลลัพธ์ปลายทาง (Outcomes) ที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต โดยไม่ต้องระบุช่วงเวลาที่น่าจะแน่นอนลงไป 3) วัตถุประสงค์ (Objective) เป็นผลผลิต (Output) ที่ต้องการให้เกิดขึ้น เมื่อได้กระทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดพันธกิจไว้วัตถุประสงค์จึงต้องกำหนดให้ชัดเจน วัดได้ และปฏิบัติได้เป็นรูปธรรมกว่าจุดมุ่งหมาย (Goal) และต้องเกิดขึ้นก่อนผลลัพธ์ 4) นโยบาย (Policy) คือ ข้อความหรือสิ่งที่องค์กรระบุไว้ว่าจะปฏิบัติหรือกระทำ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ 5) กลวิธี/มาตรการ (Strategy) แนวทางย่อยที่องค์กรยึดเป็นกรอบสำหรับคัดเลือกแผนงาน/งาน/โครงการต่าง ๆ ที่จะดำเนินให้บรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งกลวิธีต่าง ๆ จะต้องสอดคล้องกับนโยบายข้อนั้น ๆ และ 6) แผนงาน (Program) เป็นการจัดรวมกลุ่มของงาน หรือ โครงการ จะประกอบด้วย กิจกรรม (Activities) ที่ดำเนินการภายใต้กรอบของงานหรือโครงการหนึ่ง ๆ ซึ่งจะมีเงื่อนไขระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

สุวรรณณี ศิวะตันสกุล (2556, หน้า 15) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ 1) ความมุ่งหมาย คือ ผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้นในระยะยาว (ภายใน 3-5 ปีข้างหน้า) กลาง (ภายใน 1-3 ปี) และสั้น (ภายใน 1 ปี) โดยแบ่งออกเป็นลำดับชั้น (Hierarchy) คือ วิสัยทัศน์ เป็นความมุ่งหมายในระดับสูง รองลงมาคือ พันธกิจหรือภารกิจ ถัดมาคือเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ เป็นความมุ่งหมายลำดับสุดท้าย ความมุ่งหมายเหล่านี้ มีขอบเขตและความชัดเจนไม่เท่ากัน วิสัยทัศน์เป็น

ความมุ่งหมายในลำดับสูงสุด มีขอบเขตที่ค่อนข้างกว้าง ในขณะที่ความมุ่งหมายในลำดับถัดมาจะมีขอบเขตที่แคบลง และ 2) วิธีการ คือ กลยุทธ์ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์กร ได้แก่ กิจกรรมเพื่อขยายธุรกิจ กลยุทธ์ระดับธุรกิจ ได้แก่ กิจกรรมการร่วมมือกับองค์กรอื่น และกลยุทธ์ระดับหน้าที่ ได้แก่ กิจกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร ซึ่งมุ่งที่จะตอบสนองกลยุทธ์ระดับองค์กร

อนิวัช แก้วจำนง (2552, หน้า 79-80) ได้กล่าวถึง การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยพื้นฐาน 5 ประการ คือ 1) การกำหนดทิศทาง (Direction Setting) 2) การประเมินองค์การและสภาพแวดล้อม (Environment Scanning) 3) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation and Control) และในการกำหนดทิศทางขององค์กรจะประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) และการกำหนดภารกิจ (Mission) หรือกรอบในการดำเนินงานที่ชัดเจนจะช่วยให้องค์กรสามารถกำหนดทิศทางในระยะยาว

อภิชา ประกอบแสง (2555, หน้า 25) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการวางแผนกลยุทธ์ประกอบด้วย

1. องค์ประกอบทางด้าน การบริหารจัดการ (Management

Characteristic)

1.1 การวางแผนระยะยาว (Long Term Orientation) การตั้งเป้าหมายในระดับองค์กรให้บุคลากรในองค์กรเพื่อที่จะพยายามบรรลุจุดมุ่งหมายของงานที่ตนเองได้รับผิดชอบอยู่

1.2 การนำผลสำเร็จในอดีตมาพิจารณา (Perception of past success) เราจะใช้วิสัยทัศน์ที่มีในอดีตมาขัดเกลาให้เกิดวิสัยทัศน์ใหม่เพื่อสามารถวิเคราะห์จากปรากฏการณ์ เพื่อจัดเตรียมแผนงาน และ การแก้ไขปัญหา เหล่านี้ได้ในอนาคต

2. องค์ประกอบด้าน ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (Firm Dynamics)

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลของบริษัทคู่แข่ง (Competitor Orientation) จะสามารถเห็นถึงแนวคิดกลยุทธ์การตัดสินใจ ต่าง ๆ ที่คู่แข่งได้ใช้ เพื่อจะนำมาประเมินได้ นำมาซึ่งทฤษฎีใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์

2.2 การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มั่นคง (Cultural Entrenchment) ความสัมพันธ์ระหว่าง องค์กรและพนักงาน เมื่อต้องการสร้างองค์กรที่แข็งแกร่งแล้ว จึงต้องสร้างวัฒนธรรมร่วมกันภายในองค์กร

2.3 การหาทรัพยากรในองค์กรที่พร้อม (Resource Richness) ความพร้อมในด้านทรัพยากรภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพพร้อมที่จะนำไปใช้ในการทำงานได้เสมอ จะมีความได้เปรียบคู่แข่ง

2.4 การระงับพฤติกรรมที่มีทิศทางต่างกับเป้าหมายขององค์กร (Anti-planning political behavior) ลดสถานการณ์ของผู้ที่จะแสดงพฤติกรรมความคิดที่แตกต่างจากผู้บริหารได้แล้ว ย่อมจะทำให้แผนงานใหม่ที่น่าเสนอนั้น มีโอกาสที่จะเป็นกลยุทธ์ที่ได้รับการตอบรับและประสบความสำเร็จได้

3. องค์ประกอบด้านสถานะแวดล้อมที่มีผลต่อองค์กร (Environmental Factors) มี 2 ปัจจัย คือ

3.1 การประเมินความเข้มข้นของการแข่งขัน (Competitive Intensity) แข่งขันสูงมีผลต่อการวางแผนกลยุทธ์ของแต่ละองค์กร เราจะสามารถเห็นแผนงานความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ออกมาให้เห็นได้มากยิ่งขึ้น

3.2 การสร้างพฤติกรรมการเปิดรับสถานะตลาด (Industry-wide Mindset) องค์กรใดที่มีความยึดมั่นในความคิดที่สูง โดยกำหนดคุณค่าและการปฏิบัติงานด้วยการวางแผนงานจะคงรูปแบบการบริหารจัดการแบบเดิมเอาไว้อย่างเหนียวแน่น ทำให้การคิดแผนงานใหม่ ๆ นั้นจะถูกจำกัดเอาไว้ในจำนวนที่ไม่มาก

ประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2560, บทคัดย่อ) ได้สรุปผลการวิจัย เรื่อง องค์ประกอบการ วางแผนกลยุทธ์ในโรงเรียน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ขององค์กร
- 2) การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์
- 3) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัญหาความ ต้องการขององค์กร
- 4) การกำหนดทางเลือกและการตัดทางเลือก
- 5) การกำหนดกลยุทธ์และการตัดสินใจกลยุทธ์
- 6) การแปลง กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร (2561, หน้า 10) ได้อธิบาย องค์ประกอบของยุทธศาสตร์ประกอบด้วยพื้นฐาน 5 ประการ คือ

- 1) การกำหนดทิศทาง (Direction Setting)
- 2) การประเมินองค์กรและสภาพแวดล้อม (Environment Scanning)
- 3) การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy Formulation)

4) การดำเนินยุทธศาสตร์ (Strategy Implementation)

5) การประเมินผลและ การควบคุม (Evaluation and Control)

สรุป องค์ประกอบของการวางแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การกำหนดทิศทาง (Direction Setting) 2) การประเมินองค์การและสภาพแวดล้อม (Environment Scanning) 3) การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy Formulation) 4) การดำเนินยุทธศาสตร์ (Strategy Implementation) 5) การประเมินผลและ การควบคุม (Evaluation and Control)

5. การจัดการเชิงกลยุทธ์

ในสถานการณ์ปัจจุบัน ที่การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รุนแรง และมีทิศทางที่ไม่แน่นอน ทำให้การจัดการเชิงกลยุทธ์ได้ทวีความสำคัญต่อการดำรงอยู่และการเจริญเติบโตของธุรกิจ ซึ่งธุรกิจจะสามารถดำรงอยู่ได้ ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถและความเข้าใจ ทำการปรับตัวและฉกฉวยโอกาสที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารในฐานะผู้นำจะต้องสามารถกำหนดทิศทางและนำพาองค์กรไปสู่จุดหมายที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นงานสำคัญของผู้บริหารในทุก ๆ องค์กร โดยคำว่า *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)* ได้มีผู้ให้ความหมายอย่างหลากหลาย ดังนี้

พิบูล พิณปะปาล (2551, หน้า 10) ให้ความหมายการจัดการเชิงกลยุทธ์ว่าเป็นการกำหนดทิศทาง หรือวิถีทางในการดำเนินงานขององค์กรเพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการกำหนดแนวทางหรือทิศทางในการดำเนินงานนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร เพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

กาญจนา ศิริวงศ์ (2552, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ การบริหารซึ่งกระทำอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีที่สุด นำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการของการกำหนดทิศทางระยะยาว การกำหนดกลยุทธ์ การดำเนินกลยุทธ์และการควบคุม และประเมินกลยุทธ์ขององค์กร

หิริยะ ผลหิริพท์ (2552, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือกระบวนการบริหารองค์กรที่เน้นการบริหารระยะยาว เป็นการมุ่งเน้นหรือทุ่มเททรัพยากรไปในเรื่องใดแล้ว สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

นิติธร รุ่งเรือง (2553, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์คือกระบวนการการตัดสินใจของผู้บริหารเพื่อนำองค์กรดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ตามขั้นตอนการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการประเมินกลยุทธ์ขององค์กร

วันชัย มีชาติ (2554, หน้า 115) ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ การกำหนดเป้าหมายรวมขององค์กรและวิธีการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

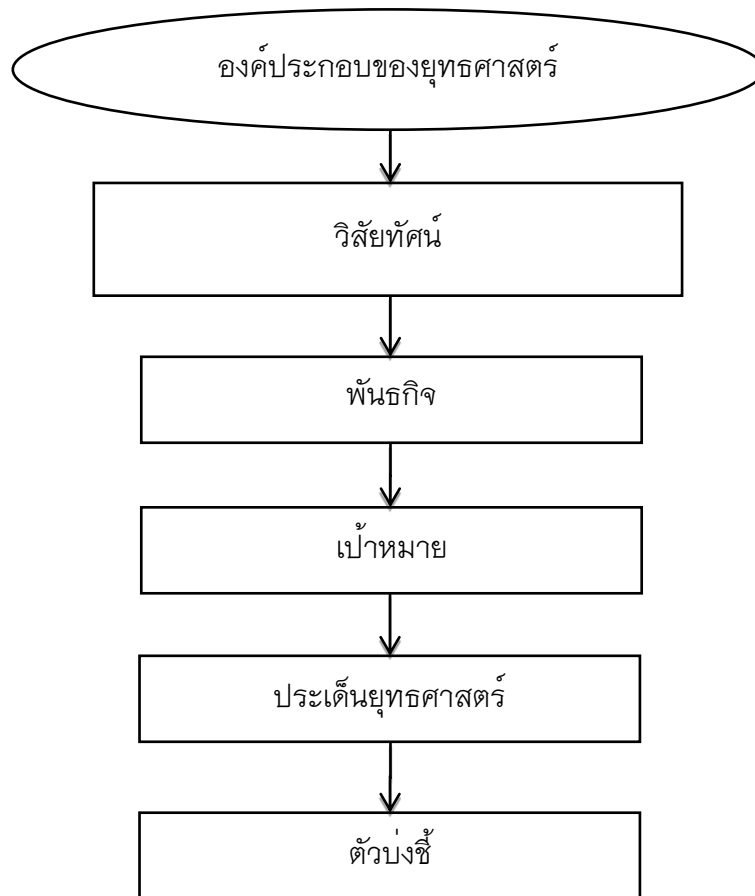
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2554, หน้า 6) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ การวางแผนที่ถ่ายทอดแนวความคิด หรือนโยบายจากแผนระดับนโยบายมาเป็นกลวิธีการดำเนินงานที่ส่งผลให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ตามจุดหมายที่กำหนดไว้ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

หยดฟ้า ราชมณี (2554, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่า คือกระบวนการขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์และการใช้ทรัพยากร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยเริ่มพิจารณาจากวิสัยทัศน์ที่ต้องการให้เป็นไปอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคตแล้วจึงกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวกับสภาวะแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงและบรรลุถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วิเชียร วิทย์อุดม (2554, หน้า 7-1) การจัดการเชิงกลยุทธ์คือการกระทำและการตัดสินใจ ในการกำหนดการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ซึ่งจะทำให้เปรียบเทียบการแข่งขันกับองค์กรต่าง ๆ สามารถเผชิญกับสภาวะการแข่งขันที่สูงได้และสามารถที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายเพื่อให้เกิดการกำหนดกลยุทธ์ที่จะนำมาใช้และมีกระบวนการบริหารจัดการที่มีความต่อเนื่อง ในการพิจารณากำหนดกลวิธีที่เหมาะสมต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งประกอบไปด้วยการวิเคราะห์และการทบทวนสถานการณ์ กำหนดทิศทางการดำเนินงาน การตัดสินใจกำหนดแผนงาน การ

ดำเนินงานหลักและการควบคุมโดยรวมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในระยะยาวขององค์การ และก่อให้เกิดคุณค่าที่ยั่งยืน

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ หรือยุทธศาสตร์ หมายถึงวิธีการ หรือแนวทางการ บริหารจัดการขององค์การเพื่ออำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และยุทธศาสตร์ที่ดี จะต้องมีความชัดเจนที่ชัดเจนตามสมควรและมี กลไกการประสานให้ ทุกอย่างเข้ากันได้ อีกทั้งจะต้องสอดคล้องตัวที่จะต้องปรับตัว ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ต้องมีความคิดริเริ่ม ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อให้บรรลุจุดหมายเชิงยุทธศาสตร์ภายใต้ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ โดยการกำหนดยุทธศาสตร์ (strategic formulation) ประกอบด้วยการระบุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัด 2) การนำเอายุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ (Implementation) 3) ประเมินผลและควบคุม ยุทธศาสตร์ (evaluation and control) ส่วนการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ หมายถึง การนำ กลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอน คือ การวินิจฉัย การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และการประเมิน อย่างไรก็ตามแม้ องค์ประกอบของนโยบายอาจมีหลากหลายแนวคิด สำหรับการวิจัยนี้ ได้กำหนด องค์ประกอบของนโยบายดังนี้ คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ และตัวบ่งชี้ความสำเร็จของกลยุทธ์ ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของยุทธศาสตร์

6. ระดับของยุทธศาสตร์

นักวิชาการหลายท่านให้ทัศนะเกี่ยวกับระดับของยุทธศาสตร์ไว้ ดังเช่น อธิปัทกร์ ผจงวัฒนสินธุ์ และพลุ เดชะรินทร์ (2542) จินตนา บุญบงการ และณัฐฐพันธ์ เขจรนันท์ (2548) บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ (2559) Graham Hubbard (2000) Wheelen and hunger (2002) (อ้างถึงใน กิ่งพร ทองใบ. 2549) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับระดับของยุทธศาสตร์อย่างสอดคล้องกันว่ายุทธศาสตร์ในองค์การแบ่งได้ 3 ระดับ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ระดับองค์การ (corporate strategy) ยุทธศาสตร์ระดับธุรกิจ (business strategy) ยุทธศาสตร์ระดับหน้าที่ (functional strategy) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

6.1 ยุทธศาสตร์ระดับองค์กร (corporate Level strategies)

เป็นแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรที่พิจารณาองค์การในภาพรวมซึ่งจะถูกกำหนดโดยผู้บริหารระดับสูงขององค์กรกำหนดขึ้นจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและภารกิจต่าง ๆ ขององค์กรแล้วนำมากำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรโดยคาดการณ์สถานการณ์และความต้องการ ในอนาคตเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการดำเนินงานขององค์กรซึ่งจะครอบคลุมเรื่องสำคัญ 3 เรื่องคือ 1) องค์กรจะมุ่งหน้าไปทางใด (directional strategy) ระหว่างการเจริญเติบโต (growth) การหดตัว (retrenchment) และการอยู่กับที่ (stability) 2) องค์กรจะจัดสรรทรัพยากรลงไปใน “หน่วยธุรกิจ” ต่าง ๆ หรือ “ผลิตภัณฑ์” ที่มีอยู่อย่างไร (portfolio strategy) 3) องค์กรจะช่วยเหลือเกื้อกูล “หน่วยธุรกิจ” ตลอดจนให้ “หน่วยธุรกิจ” และ “ผลิตภัณฑ์” เกื้อกูลกันอย่างไร (parenting strategy) นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับการปฏิสัมพันธ์กับองค์กรอื่น ๆ กิจกรรมทางสังคมในลักษณะของการประสานงานกัน การถ่ายโอนทรัพยากรให้กันและกัน ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่องค์กรมียุทธศาสตร์ระดับองค์กรจะเน้นการวางตำแหน่งทางการแข่งขันของกลุ่มธุรกิจทั้งกลุ่มในภาพรวมเพื่อให้ผลลัพธ์สูงสุดต่อองค์รวมของกลุ่มธุรกิจ (synergy) ทั้งกลุ่ม

6.2 ยุทธศาสตร์ระดับธุรกิจ (business strategy) น่าจะเป็น (Business Strategy)

ยุทธศาสตร์ระดับธุรกิจ (business strategy) เป็นกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ถูกกำหนดขึ้นโดยผู้จัดการหรือผู้บริหารที่มีตำแหน่งหัวหน้าหน่วยธุรกิจ (Business Unit) หรือแต่ละหน่วยงานที่อิสระและความรับผิดชอบในการดำเนินงานของตนเองยุทธศาสตร์ในระดับนี้มุ่งเน้นที่การวิเคราะห์การแข่งขันในอุตสาหกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ในการแบ่งส่วนแบ่งตลาดและการกำหนดตลาดเป้าหมายในระดับนี้จะเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นให้หน่วยธุรกิจมีความได้เปรียบในการแข่งขันภายใต้ขอบเขตของกฎหมายและจริยธรรมทางธุรกิจและอาจเป็นไปได้ทั้งการแข่งขันกับผู้ประกอบการบางราย (cooperative strategy) เพื่อเอาชนะคู่แข่งที่เหลือ

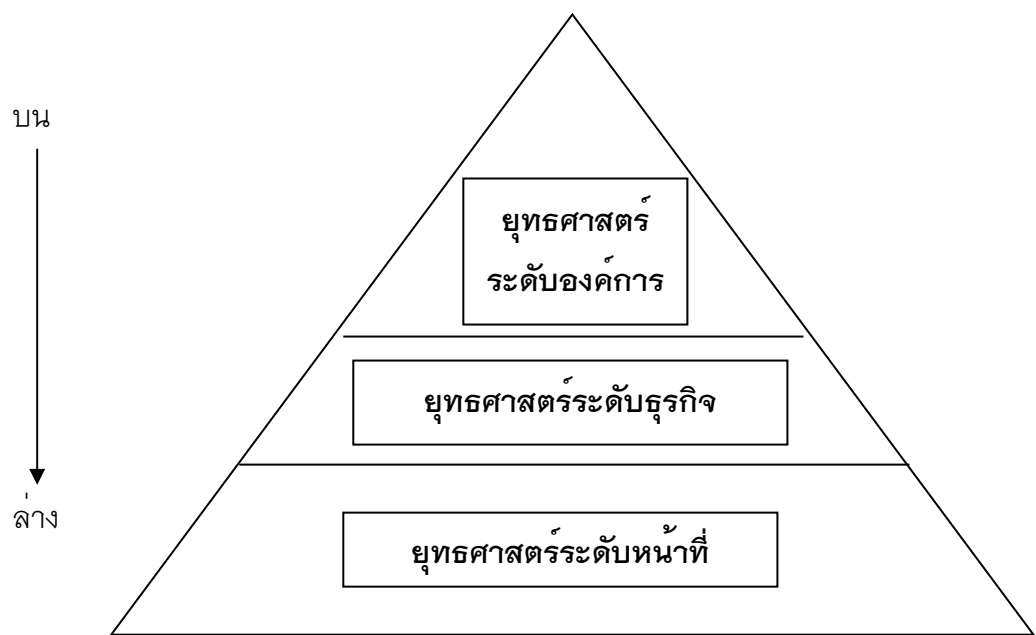
6.3 ยุทธศาสตร์ระดับหน้าที่ (functional strategy)

ยุทธศาสตร์ระดับหน้าที่ (functional strategy) ถูกกำหนดนโยบายโดยผู้จัดการ ในแต่ละหน้าที่ทางธุรกิจเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของธุรกิจในระยะสั้นหรือที่เรียกว่าระดับกลยุทธ์ (tactical) เนื่องจากหน้าที่ทางธุรกิจมักนิยมจำแนก

เป็นการผลิต การตลาด การเงิน และบัญชีบุคลากรโดยมุ่งเน้นที่การใช้ทรัพยากรของหน่วยงานที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตลอดจนมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในระดับบน เช่น ยุทธศาสตร์ขององค์การ ยุทธศาสตร์ระดับธุรกิจ

สรุปได้ว่ายุทธศาสตร์ในองค์การสามารถแบ่งได้ 3 ระดับ ได้แก่

1) ยุทธศาสตร์ระดับองค์การ (corporate strategy) 2) ยุทธศาสตร์ระดับธุรกิจ (business strategy) 3) ยุทธศาสตร์ระดับหน้าที่ (functional strategy) โดยยุทธศาสตร์ในแต่ละระดับจะสนับสนุนและสอดคล้องกับระดับยุทธศาสตร์ที่อยู่ระดับบนดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 3 ระดับความสัมพันธ์ของยุทธศาสตร์

7. กระบวนการเชิงยุทธศาสตร์ (strategy process)

มีนักการศึกษาได้เสนอกระบวนการเชิงยุทธศาสตร์ไว้ดังนี้

Pearce and Robinson (2000, p. 3) กล่าวไว้ว่าการจัดการเชิงกลยุทธ์หมายถึง ชุดของการตัดสินใจในการปฏิบัติการต่างๆ ซึ่งจะมีผลต่อการวางแผนและปฏิบัติตามแผนซึ่งออกแบบขึ้นเพื่อช่วยให้วัตถุประสงค์ของบริษัทบรรลุผลสำเร็จ การจัดการเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยงานหลัก 9 อย่างที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

7.1 การกำหนดพันธกิจหรือภารกิจของบริษัท

7.2 การศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในบริษัทเพื่อทราบจุดแข็งจุดอ่อนของบริษัท

7.3 ประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อค้นหาความได้เปรียบในการแข่งขัน

7.4 วิเคราะห์ทางเลือกในการดำเนินของบริษัทโดยการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอก

7.5 กำหนดทางเลือกในการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุดโดยการประเมินแต่ละทางเลือกและต้องสอดคล้องกับพันธกิจของบริษัท

7.6 กำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวและกลยุทธ์แม่บท

7.7 พัฒนาวัตถุประสงค์ประจำปีและกลยุทธ์ระยะสั้น

7.8 นำกลยุทธ์ที่เลือกไว้ไปปฏิบัติด้วยการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม

7.9 ประเมินผลสำเร็จของกระบวนการกลยุทธ์ทุกขั้นตอนที่ได้ปฏิบัติ Thompson and Strickland (1993, pp. 3-4) ให้นิยามว่าการจัดการเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ซึ่งบ่งบอกลักษณะของธุรกิจในอนาคตของบริษัทว่ามีลักษณะอย่างไร องค์กรจะมุ่งหน้าไปทางไหน

2. การกำหนดวัตถุประสงค์

3. การจัดทำกลยุทธ์

4. นำการกลยุทธ์ที่เลือกไปปฏิบัติ

5. การประเมินผลการดำเนินงานและการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเริ่มต้นใหม่

Certo and peter (1991, อ้างถึงใน พงษ์ธร สิงห์พันธ์, 2551, หน้า 24) กล่าวว่ากระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์เป็นกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องที่มีจุดหมายประกอบ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Andlysis) โดยพิจารณา “จุดแข็ง-จุดอ่อน” ภายในองค์กร และ “โอกาส-อุปสรรค” จากภายนอกองค์กรซึ่งเป็นปัจจัยเงื่อนไข ที่มีอิทธิพลต่อ การบรรลุความสำเร็จขององค์กร ทั้งใน ระยะเวลาที่ผ่านมา และในอนาคต

2. การกำหนดทิศทางขององค์การ (Establishing Organization Direction) คือ พิจารณาจาก ภารกิจขององค์การ (Organizational Mission) และ วัตถุประสงค์ขององค์การ (Organizational Objectives) ซึ่งเน้นเหตุผลที่จะได้รับการมี องค์การ

3. การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategic Formulation) คือ การพิจารณา ออกแบบและเลือกยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมและนำไปปฏิบัติเพื่อให้องค์การบรรลุ วัตถุประสงค์

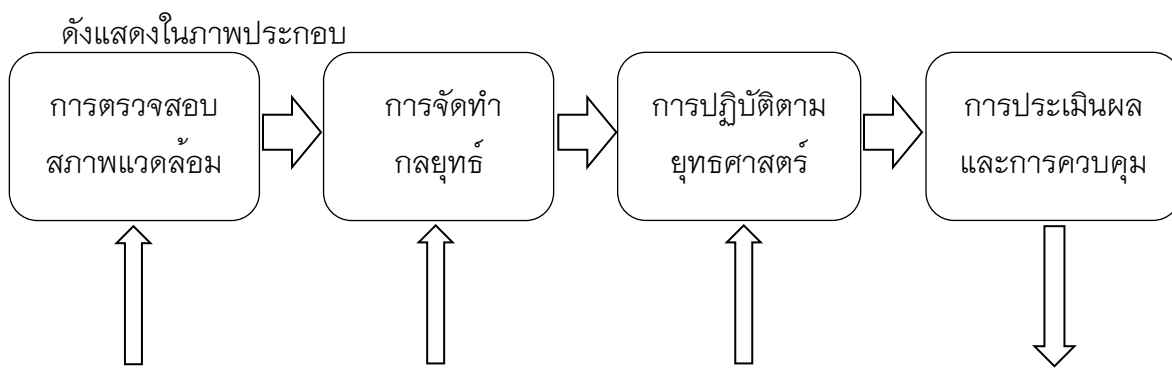
4. การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ (Strategy Implementation) คือ การนำ ยุทธศาสตร์ ไปปฏิบัติ โดยคำนึงถึงโครงสร้างขององค์การ (Organizational Structure) และ วัฒนธรรมขององค์การ (Organizational Culture) เพื่อนำองค์การไปสู่ความสำเร็จตามที่พึง ประสงค์

5. การควบคุมยุทธศาสตร์ (Strategic Control) คือ การติดตามผล การปฏิบัติงานและประเมินผลกระบวนการและผลสำเร็จขององค์การ

ส่วน Wheelen and Hunger (2000, p. 9) กล่าวว่า การจัดการเชิงกล ยุทธ์ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ขั้นตอน คือ

1. การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (environmental scanning)
2. การจัดทำกลยุทธ์ (strategy formulation)
3. การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ (strategy implementation)
4. การประเมินผลและการควบคุม (evaluation and control)

แต่ละองค์ประกอบทั้ง 4 นี้ มีความสัมพันธ์เป็นกระบวนการต่อเนื่อง

ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์

ที่มา : Wheelen and Hunger (2000, p.9)

1. การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (environmental scanning) เป็นกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์เริ่มต้นจากการศึกษาวิเคราะห์ตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายใน (internal environment) และภายนอก (external environment) ของบริษัท โดยทำการวิเคราะห์จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และอุปสรรค (threat) หรือที่เรียกว่า “การวิเคราะห์ SWOT (SWOT analysis)” การวิเคราะห์นี้เพื่อให้รู้ว่าแต่ละปัจจัยมีส่วนเกี่ยวข้องหรือ ขัดขวางการดำเนินงานขององค์กรอย่างไรบ้าง

2. การจัดทำกลยุทธ์ (strategy formulation) คือการจัดทำแผนระยะยาว (long-range plans) เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมจุดแข็งจุดอ่อนโอกาสปัญหาอุปสรรคของบริษัท ที่เป็นอยู่ในขณะนั้นการจัดทำแผนกลยุทธ์ประกอบด้วย การกำหนดพันธกิจของบริษัท (corporate mission) กำหนดวัตถุประสงค์ (objectives) ที่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ การพัฒนากลยุทธ์ (strategies) และกำหนดนโยบาย (policy) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

2.1 พันธกิจ (mission) ขององค์กรคือความมุ่งหมายหรือเหตุผลที่องค์กร ได้จัดตั้งขึ้นมาและเป็นการบอกให้สังคมทราบว่าบริษัทมีอะไรที่จะเสนอให้กับสังคมซึ่งอาจเป็นผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ พันธกิจที่ดีจะบ่งบอกถึงความมุ่งหมายพื้นฐานที่เป็นเอกลักษณ์ชัดเจนและเขียนเป็นลักษณะอักษรเพื่อบอกให้คนรู้ว่า “ขณะนี้บริษัทดำเนินธุรกิจเป็นอย่างไร” (what the company is now) และบริษัทต้องการให้เป็นอย่างไรในอนาคต (what it wants to become) กล่าวโดยสรุปแล้วพันธกิจขององค์กรจะบอกให้เราทราบว่า เราคือใคร (who we are) เราทำอะไร (what we do) และเราอยากจะเป็นอย่างไรในอนาคต (what we'd like to become)

2.2 วัตถุประสงค์ (objectives) วัตถุประสงค์จะเป็นตัวชี้บอกว่าองค์กรต้องการให้ประสบผลสำเร็จอะไร เมื่อไรและผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของบริษัทจะต้องสอดคล้องตามพันธกิจของบริษัทอีกด้วย

2.3 กลยุทธ์ (strategies) คือแผนแม่บท (master plan) ที่บริษัทจัดทำขึ้นเพื่อดำเนินการให้บรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กลยุทธ์เป็นการนำข้อได้เปรียบทางการแข่งขันมาใช้มากที่สุด และในขณะเดียวกันจะลดข้อเสียเปรียบทางการแข่งขันให้เหลือน้อยที่สุด โดยทั่วไปกลยุทธ์ระดับธุรกิจจะแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

2.3.1 กลยุทธ์ระดับบริษัท (corporate strategy)

2.3.2 กลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ (business strategy)

2.3.3 กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (functional strategy)

2.4 นโยบาย (policies) คือแนวทางกว้าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจ เพื่อให้การกำหนดกลยุทธ์กับการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเชื่อมโยงกันสอดคล้องสนับสนุนกันไปตามพันธกิจ (mission) วัตถุประสงค์ (objectives) และกลยุทธ์ (strategies) ของบริษัท

3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (strategy implementation) เป็นกระบวนการดำเนินงาน นำกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติด้วยการพัฒนาจัดทำเป็นโปรแกรมดำเนินงาน (programs) จัดทำงบประมาณ (budgets) และวิธีการดำเนินงาน (procedures) ในการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัตินั้น ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2554, อ้างถึงใน คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล, 2547) ได้ให้ความหมายการนำกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ (strategy implementation) ว่าหมายถึง การแปลงกลยุทธ์ หรือยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นทางเลือกของธุรกิจในระยะยาวมาสู่ขั้นตอนการปฏิบัติโดยละเอียดซึ่งมีความสำคัญต่อการบรรลุผลของกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุปว่ากระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์เป็นกระบวนการที่เริ่มต้น แต่การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) การจัดทำกลยุทธ์ (Strategy Formulation) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) และการประเมินผล และการควบคุม (Evaluation and Control) ซึ่งทั้ง 4 ขั้นตอนนี้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

8. ลักษณะของยุทธศาสตร์ที่ดี

มีนักการศึกษาได้เสนอลักษณะของยุทธศาสตร์ที่ดีไว้ดังนี้

ณรงค์ อินทชาติ (2561, หน้า 17) ได้กล่าวถึง ลักษณะยุทธศาสตร์ที่ดีมีดังนี้

1. การกำหนดยุทธศาสตร์ต้องเป็นกระบวนการที่มีส่วนร่วมจากทั้งผู้บริหาร บุคลากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากองค์การโดยมุ่งหวังให้เกิดการยอมรับในทุกฝ่ายในองค์การ เพื่อให้ทราบถึง ความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการจัดทำยุทธศาสตร์
2. ยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นมา ประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์พันธกิจขององค์การ ค่านิยมร่วม ประเด็นยุทธศาสตร์เป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย แผนงาน/โครงการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ ต้องครอบคลุมทุกพันธกิจขององค์การ และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

3. ยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นมาต้องมีความชัดเจน โดยในแผนยุทธศาสตร์อาจจำเป็นต้องมีคำอธิบายประกอบ เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอธิบายวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด

4. ทุกหัวข้อหรือประเด็นในยุทธศาสตร์ต้องสอดคล้องเชื่อมโยงกัน เพื่อให้ท้ายที่สุดขององค์การสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ขององค์การ กล่าวคือ หากจะมองจากกลางขึ้น บนพื้นฐานทุกโครงการจะต้องเป็นโครงการเชิงกลยุทธ์และสามารถสนับสนุนให้กลยุทธ์ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จของยุทธศาสตร์

กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง (2561, หน้า 6)

ได้กล่าวถึงลักษณะของยุทธศาสตร์ที่ดี ประกอบด้วย 4 ข้อดังนี้

1. การกำหนดยุทธศาสตร์ ต้องเป็นกระบวนการที่มีส่วนร่วมจากทั้งผู้บริหาร พนักงาน ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียจากองค์กร โดยมุ่งหวังให้เกิดการยอมรับในทุกฝ่ายในองค์กร เพื่อให้ทราบถึงความสำคัญและ วัตถุประสงค์ของการจัดทำยุทธศาสตร์

2. ยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นมา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร ค่านิยมร่วม ประเด็น ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย แผนงาน/โครงการ งบประมาณ และผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ ต้องครอบคลุมทุกพันธกิจขององค์การและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

3. ยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นมาต้องมีความชัดเจน โดยในแผนยุทธศาสตร์อาจจำเป็นต้องมีคำอธิบายประกอบเพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอธิบายวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด

4. ทุกหัวข้อหรือประเด็นในยุทธศาสตร์ต้องสอดคล้องเชื่อมโยงกัน เพื่อให้ท้ายที่สุดขององค์กร สามารถบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ขององค์กร กล่าวคือ หากจะมองจากบนพื้นฐานทุกโครงการจะต้องเป็น โครงการเชิงกลยุทธ์และสามารถสนับสนุนให้กลยุทธ์ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จของยุทธศาสตร์

โดยสรุปแล้ว กลยุทธ์ที่ดีนั้นควรมีจุดเน้นที่ชัดเจนตามสมควร มีกลไกการประสานให้ ทุกอย่างมีความสอดคล้องเข้ากันได้ ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง มีความได้เปรียบในการแข่งขัน ให้องค์กรเป็นที่ยอมรับและมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม

9. การวางแผนยุทธศาสตร์ (strategic planning)

การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน เริ่มตั้งแต่ การกำหนดภารกิจหลักขององค์กร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ภายใน การ

กำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวจนถึงการวิเคราะห์และจัดวางยุทธศาสตร์ วัฒนา พัฒนพงศ์ (2547, อ้างถึงใน พงษ์ธร ลิงห์พันธ์, 2551, หน้า 24) ได้เสนอกระบวนการหลักในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ไว้ 7 ขั้นตอนดังนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ 2) การกำหนดพันธกิจ 3) การกำหนดค่านิยมร่วม 4) การกำหนดความสามารถหลัก 5) การกำหนดดัชนีวัดผลสัมฤทธิ์แบบสมดุล 6) การกำหนดยุทธศาสตร์ หรือจุดมุ่งหมายเชิงยุทธศาสตร์ 7) การกำหนดกิจกรรมเชิงยุทธศาสตร์

กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง (2561, หน้า 6-11) ได้กล่าวไว้ว่าการวางแผนยุทธศาสตร์คือ การตัดสินใจเพื่ออนาคตขององค์กร โดยต้องคำนึงถึงประเด็น คำถามที่สำคัญ 3 คำถาม ดังนี้

1. ปัจจุบันการดำเนินงานของหน่วยงานเป็นอย่างไร (Where are we now ?) เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร (SWOT)

การวิเคราะห์ปัจจัยทางยุทธศาสตร์ คือ การรู้จักสถานภาพหรือสถานะของหน่วยงาน เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ข้อมูลจากการวิเคราะห์จะมีประโยชน์ในการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของหน่วยงาน โดยอาศัยข้อมูลการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นพื้นฐาน ซึ่งจะทำให้หน่วยงานมีทิศทางและ เป้าประสงค์ที่ชัดเจน กว้างไกล การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ต้องมีการวิเคราะห์ 2 ส่วน คือ

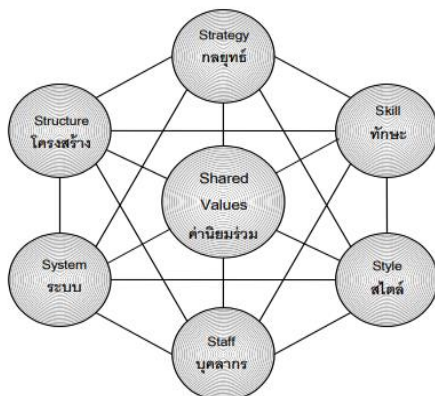
1. สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) เพื่อหาจุดแข็ง และจุดอ่อนของ องค์กร

จุดแข็ง (Strength : S) เป็นความสามารถหรือสถานการณ์ ภายในที่เป็นบวกที่สนับสนุน หรือ สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ นั่นคือ เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับ ความเข้มแข็ง ความสามารถ ศักยภาพ ส่วนที่ส่งเสริมความสำเร็จ

จุดอ่อน (Weakness : W) เป็นสถานการณ์ภายในที่เป็นเชิงลบ และด้อย ซึ่งองค์กรไม่สามารถ นำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ นั่นคือ เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับความอ่อนแอ ข้อจำกัด ความไม่พร้อม รวมทั้งประเด็น ปัญหาและความต้องการ

โดยส่วนใหญ่ใช้แนวคิด McKinsey's 7S เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล โดยตรงต่อการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย กลยุทธ์ (Strategy) โครงสร้าง (Structure) ระบบ (System) บุคลากร (Staff) ทักษะ (Skill) สไตล์ (Style) และค่านิยมร่วม (Shared values)

(ภาพที่ 2)

ภาพประกอบ 5 แนวคิด McKinsey's 7 S Model ของ R. Waterman

ที่มา : สถาบันพัฒนานโยบายและการจัดการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ม.ป.ป.)

1) กลยุทธ์ (Strategy) การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ผู้บริหารตอบคำถามที่สำคัญ เช่น องค์กรอยู่ที่จุดใด มีเป้าหมายอยู่ที่ไหน พันธกิจ คืออะไร ควรจะเป็นอะไร ใครเป็นผู้รับบริการ ซึ่งมี ความสำคัญอย่างยิ่ง โดย

(1) ช่วยให้องค์กรกำหนดและพัฒนาข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและเป็นแนวทางที่บุคคลภายในองค์กรประสบความสำเร็จในการให้บริการประชาชน

(2) ส่งเสริมให้เกิดการคิดค้นสิ่งใหม่ และวิธีการที่เป็นระบบที่มีความสัมพันธ์กับ กลยุทธ์

(3) ผู้บริหารทุกระดับมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และเข้าใจแผนกลยุทธ์ มี วิสัยทัศน์ เป้าหมายร่วมกัน และผูกพันกับการดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ร่วมกันกำหนด

2) โครงสร้างองค์กร (Structure) องค์กร (Organization) คือ โครงสร้างที่ตั้งขึ้นตามกระบวนการโดยรับบุคลากร เข้ามาทำงานร่วมกันในฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ดังนั้น การจัดองค์กรจึงเป็นความพยายามของผู้บริหารที่จะต้องหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อมอบหมายงาน (Delegation) และอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน (Authority) จึงต้องมีความชัดเจน มีความหมายต่อบุคลากรที่ทำงานร่วมกัน และประสานงานซึ่งกันและกัน ได้แก่

- (1) จุดประสงค์ และการวางแผนการปฏิบัติงาน
- (2) กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ และหน้าที่หลัก
- (3) ขอบเขตของอำนาจ หน้าที่ กฎ ระเบียบ ที่บุคลากรจะต้อง

ปฏิบัติตาม

(4) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนบทบาท โครงสร้างองค์กรให้
เป็นไปตามยุค สมัยต้องเปลี่ยนกระบวนการคิดให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน
การจัดองค์กรที่ดีจะมีส่วนช่วยให้องค์กรขนาดใหญ่ เกิดความคล่องตัว
ในการปฏิบัติงาน (Work flow) ลดความซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งในหน้าที่ บุคลากรทราบขอบเขต
ความรับผิดชอบ สะดวกในการติดต่อประสานงาน ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการบริหาร
จัดการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3) ระบบการปฏิบัติงาน (System)

การจัดระบบการทำงาน (Working System) มีความสำคัญต่อการ
ปฏิบัติงานตามกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนด เช่น ระบบบัญชี/การเงิน
(Accounting/Financial System) ระบบ พัสดุ (Supply System) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
(Information Technology System) ระบบการติดตาม/ ประเมินผล (Monitoring/Evaluation
System)

4) บุคลากร (Staff)

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน
ของ องค์กร จึงต้องมีการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ เพื่อวิเคราะห์ความต้องการทรัพยากร
มนุษย์ในอนาคต ตลอดจน การตัดสินใจเกี่ยวกับส่วนประกอบของงานที่สอดคล้องกับ
เป้าหมายขององค์กร และคุณลักษณะของบุคลากรที่ เหมาะสมกับงานแต่ละประเภท
อุปสรรคสำคัญต่อองค์กรที่กำลังขยายตัว คือ การขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะ หรือ
ความชำนาญ องค์กรจึงต้องมีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ตลอดจนการบริหาร
ค่าตอบแทน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การโยกย้ายและปรับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่
เพื่อเพิ่มขีดสมรรถนะของบุคลากรอันจะ นำไปสู่ผลสำเร็จขององค์กร

5) ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skills)

ทักษะในการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรแยกเป็น 2 ด้านหลัก คือ
ทักษะด้าน งานอาชีพ (Occupational Skills) เป็นทักษะที่จะทำให้บุคลากรประสบ

ความสำเร็จในงานอาชีพ และทักษะ ความถนัด / ความชาญฉลาดพิเศษ (Aptitudes and special talents) ซึ่งมีความสำคัญต่อการเลือกงานอาชีพ

6) รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)

แบบแผนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานหรือรูปแบบการบริหารจัดการของผู้ นำมี ความสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร ผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะต้องวางโครงสร้างวัฒนธรรม องค์กรด้วยการเชื่อมโยงความเป็นเลิศและพฤติกรรมทางจรรยาบรรณให้เกิดขึ้น ซึ่งความเป็นผู้นำจำแนกได้ 4 รูปแบบ คือ

(1) ผู้นำแบบเผด็จการ (Autocratic Leader) คือ บุคคลที่สั่งการในสิ่งที่ ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องกระทำและคาดหวังว่าต้องเชื่อฟังโดยไม่มีข้อสงสัย

(2) ผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Participative Leader) คือ บุคคลที่ยอมให้ ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แต่อาจจะรักษาอำนาจหน้าที่ของการตัดสินใจที่สำคัญเอาไว้

(3) ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Leader) คือ บุคคลที่พยายามจะทำในสิ่งที่ผู้ อยู่ใต้บังคับบัญชาส่วนใหญ่ต้องการ ในสถานการณ์ปัจจุบันผู้นำแบบนี้มีความสำคัญมาก การดำเนินงานแบบที่ทีมงานจะส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

(4) ผู้นำแบบเสรีนิยม (Laissez – Faire Leader) คือ บุคคลที่ไม่มีส่วนร่วมกับ การดำเนินงานของผู้ใต้บังคับบัญชาเลย ผู้นำจะให้สมาชิกของกลุ่มตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ

7) ค่านิยมร่วม (Shared values)

ระบบการบริหาร และวิธีการปฏิบัติของบุคลากร และผู้บริหารภายในองค์กร โดยมีค่านิยมและบรรทัดฐานที่ยึดถือร่วมกัน เรียกว่า วัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมที่หน่วยงานสร้างขึ้นโดยมากได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ผลผลิต ลักษณะของการแข่งขัน ประเภทของ ลูกค้าและเทคโนโลยี ดังนั้น องค์กรที่ประสบความสำเร็จสูงจะมุ่งค่านิยมที่โดดเด่น เช่น คุณภาพผลผลิตและ บริการการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ความรวดเร็วหรือประสิทธิภาพในการผลิตและการให้บริการ

2. สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) เป็นสถานการณ์ภายนอกที่องค์กรเผชิญอยู่หรือเกี่ยวข้องกับ ทั้งลักษณะที่เป็นรูปธรรมและ นามธรรม เช่น ความต้องการของผู้รับบริการ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ สภาวะเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนถึง
สถานการณ์ต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง สภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย

โอกาส (Opportunity) เป็นสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การ
ทำงานขององค์กร บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป็นปัจจัยภายนอกเชิงบวก นั่นคือ เป็น
การศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอก (Outside In) ว่ามีสภาพเป็นเช่นไร และจะสร้างโอกาส
อย่างไรให้กับองค์กร

อุปสรรค (Threat) เป็นสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานของ
องค์กร ทำให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ หรือเป็นปัจจัยภายนอกที่เป็นเชิงลบ นั่นคือ
เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อม ภายนอก (Outside In) ที่เป็นอุปสรรคหรือภาวะคุกคาม
ก่อให้เกิดผลเสียหรือเป็นข้อจำกัดต่อองค์กร

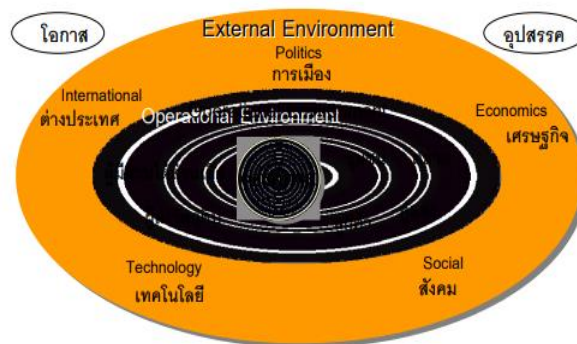
โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกใช้ทฤษฎี PESTEL Analysis
แนวคิดของ Francis J. Aguilar ดังนี้

1) ปัจจัยด้านการเมือง (P : Politics) เป็นการวิเคราะห์นโยบายและ
กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของภาครัฐ ที่จะส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กร ทั้งในเชิงบวกและ
เชิงลบ เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี กฎระเบียบ
ต่าง ๆ นโยบายของพรรคการเมือง เสถียรภาพของรัฐบาล กลุ่มผู้มีอิทธิพล หรือเครือข่าย
พันธมิตร ที่มีผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (E : Economic) เป็นการวิเคราะห์เศรษฐกิจ
ระดับมหภาค และ จุลภาค ซึ่งหมายถึงระบบเศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการ
ดำเนินงานขององค์กร เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ผลผลิตมวลรวมในประเทศ
การค้าระหว่างประเทศและดุลการชำระเงิน การลงทุน ภาคเอกชน ภาษีอากรและการใช้
จ่ายของรัฐบาล ราคาน้ำมันดิบ สภาพปัญหาของสาขาการพัฒนา/บริการ โครงสร้างรายได้
การกระจายรายได้ ภาวะเงินเฟ้อ ภาวะการจ้างงานที่มีผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ

3) ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม (S : Social) เป็นการ
วิเคราะห์สภาวะทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึงโครงสร้างทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการ
ดำเนินงานขององค์กร เช่น ระดับ การศึกษาอัตราการรู้หนังสือของประชากร จำนวน
ประชากร โครงสร้างประชากร ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรม
แบบแผนการดำเนินชีวิตและพฤติกรรม การประกอบอาชีพ คุณภาพชีวิต ลักษณะของ
ชุมชน และการตั้งถิ่นฐาน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การกระจาย

รายได้และ ความเป็นธรรมในสังคม สภาพของบ้านเมืองและลักษณะทางภูมิศาสตร์ โครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การคมนาคมและการติดต่อสื่อสาร ระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อม 4) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (T : Tecnology) เป็นการวิเคราะห์ สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่จะมีผลต่อการดำเนินงาน เช่น การผลิตคิดค้น เทคโนโลยีต่าง ๆ ความรู้และวิทยาการแขนงต่าง ๆ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร การ แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างองค์กร ความก้าวหน้าในการวิจัยและพัฒนา สาขาที่เกี่ยวข้อง การเสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิตและการให้บริการโดยใช้อุปกรณ์อัตโนมัติต่าง ๆ

ภาพประกอบ 6 ทฤษฎี PESTEL Analysis แนวคิดของ Francis J. Aguilar

คุณสมบัติที่ดีของการวิเคราะห์ SWOT Analysis มีดังนี้

- 1) มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายรัฐบาล
- 2) แสดงถึงลักษณะเฉพาะตัวขององค์กร ทั้งในแง่จุดอ่อนและจุดแข็ง ซึ่งสามารถเป็น พื้นฐานประเด็น ในการพัฒนา

- 3) เป็นข้อเท็จจริง มีข้อมูลสนับสนุน ไม่ใช่ความคิดเห็น

- 4) มีความสมดุลระหว่างการวิเคราะห์ภายนอกและการวิเคราะห์

ภายใน

2. ในอนาคตเราต้องการไปสู่จุดไหน (Where do we want to be?)

เป็นการกำหนดทิศทางของหน่วยงาน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดทิศทางของหน่วยงาน ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และค่านิยมร่วม

การกำหนดวิสัยทัศน์ วิสัยทัศน์ (Vision) เป็นการกำหนดสภาพด้านการพัฒนาที่องค์กรต้องการจะเป็นใน อนาคตตามระยะเวลาที่กำหนด โดยระบุเป็นข้อความที่

สะท้อนถึงความมุ่งมั่นเกี่ยวกับทิศทางและจุดยืนที่ต้องการผลักดันให้เกิดขึ้น เป็นจุดหมายปลายทางร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดวิสัยทัศน์ จึงเป็นขั้นตอนของการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ยาวไกลที่สุดของ องค์กร โดยทั่วไปนิยมใช้เป็นจุดมุ่งหมายหลักขององค์กรไม่ควรเปลี่ยนแปลงบ่อยนัก ความจริงวิสัยทัศน์เป็นจุดมุ่งหมายที่มีอยู่แล้วในยุทธศาสตร์ หรือแผนแม่บทขององค์กรมาใช้หรือนำมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์กล่าวอีกนัยหนึ่ง การกำหนดวิสัยทัศน์ คือ การหาคำตอบให้กับคำถามที่ว่า “ความต้องการจะเป็นอะไร” (What do we want to be)

การกำหนดวิสัยทัศน์ควรให้มีความกระชับ ได้ใจความ ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ คือ ต้องการทำอะไรให้สำเร็จ (ภารกิจ) ทำไมจึงต้องทำตามนี้ให้สำเร็จ (วัตถุประสงค์) คาดหวังผลเช่นไร (Results) โดยวิสัยทัศน์จะเป็นตัวบอกความคาดหวังในอนาคตข้างหน้าโดยมีหลักที่สำคัญ ดังนี้

1) แสดงจุดมุ่งมั่นที่ชัดเจนในระยะเวลาแน่นอน เช่น 3 – 5 ปี/หรือ 10 – 15 ปี

2) มีเจตนารมณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

3) สามารถปฏิบัติได้ ยืดหยุ่น ง่าย เข้าใจง่าย จูงใจ ระดมพลังใจ

4) สอดคล้องและสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของหน่วยงานบังคับบัญชา

ปัจจัยที่ใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ได้แก่

1) ข้อมูลข่าวสาร (Information) ทั้งภายในและภายนอกองค์กร

2) องค์ความรู้ (Knowledge) ของบุคลากรในองค์กร

3) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity) ที่ไม่ “ยึดติด” รูปแบบหรือวิธีการ

เดิม ๆ

4) ความคาดหวัง (Expectation) ของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders)

ขององค์กร

5) การกำหนดทางเลือก (Alternatives) ขององค์กรว่าจะใช้กลยุทธ์ใด

นำสู่ออนาคต

6) การรวมพลังความมุ่งมั่นต่อการสร้างนวัตกรรม (Innovative)

เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม

วิสัยทัศน์ที่กำหนดแล้วสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม โดยเฉพาะเมื่อสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรเปลี่ยนแปลงไป

การกำหนดพันธกิจ (Mission)

การกำหนดพันธกิจ (Mission) หมายถึง การกำหนดวิธีการดำเนินงานเบื้องต้นของหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และภารกิจยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับนโยบาย/ยุทธศาสตร์และเป้าหมายของชาติ พันธกิจเป็นการตอบคำถามว่า “หน่วยงานต้องการบรรลุอะไร ” ดังนั้น การกำหนดพันธกิจต้องพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) เอกลักษณ์หรือจุดเด่นขององค์กร
- 2) ผู้มีส่วนได้เสีย
- 3) ผลสำเร็จที่ต้องการและวิธีการวัดผลสำเร็จ
- 4) เครือข่ายหรือภาคีและ
- 5) ผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย

การกำหนดเป้าประสงค์/เป้าหมาย

การกำหนดเป้าประสงค์/เป้าหมาย หมายถึง สภาพในอนาคตหรือระดับผลการ ดำเนินการที่ต้องการบรรลุเป้าประสงค์ เป็นได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เป็นจุดหมายปลายทางที่ชี้้นำการ ปฏิบัติการ เป้าประสงค์ในเชิงปริมาณที่เป็นจุดหรือช่วงที่เป็นตัวเลขมักเรียกว่า “เป้าหมาย” เป้าหมายอาจเป็นการคาดการณ์จากข้อมูลเชิงปริมาณ เทียบหรือข้อมูลเชิงแข่งขัน การกำหนดค่านิยมร่วม

การกำหนดค่านิยมร่วม เป็นขั้นตอนของการกำหนดค่านิยมหลักขององค์กรที่จะสามารถทำหน้าที่เป็นตัวหลอมพฤติกรรมและความเชื่อของบุคคลขององค์กรให้เป็นในทิศทางเดียวกัน กล่าวอีก นัยหนึ่ง การกำหนดค่านิยมร่วม ก็คือ การหาคำตอบให้กับคำถามที่ว่า “อะไรคือสิ่งที่เราเชื่อ” (What do we believe in)

3. ทำอย่างไรจึงจะไปถึงจุดนั้น (How do we get there?)

เมื่อได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กรแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การกำหนด กลยุทธ์เพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ วัตถุประสงค์ที่วางไว้ การกำหนดกลยุทธ์ เป็นผลจากการวิเคราะห์ศักยภาพปัจจัยภายใน และภายนอกองค์กรด้วยโดยพิจารณาโอกาสสำคัญที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม แล้วหาวิธีการที่จะใช้จุดแข็งขององค์กรให้ได้ประโยชน์และพิจารณาจุดอ่อนขององค์กรรวมทั้งการพิจารณาถึง ภาวะคุกคามที่สำคัญ ใช้จุดแข็งในการป้องกันตัวหรือนำไปใช้ในโอกาสอื่นที่

เกิดขึ้น

สถานภาพองค์กรที่ได้ให้น้ำหนักความสำคัญในแต่ละปัจจัย ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก มากำหนดเป็นแนวทางการดำเนินงานที่เชื่อมโยงสอดคล้องกันกับตำแหน่งในปัจจุบันขององค์กร โดยมีตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์โดยใช้ TOWS Matrix Analysis เป็นตารางการวิเคราะห์ที่ได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนภายในสัมพันธ์กับโอกาสและอุปสรรคจากภายนอกขององค์กรมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดออกมาเป็นกลยุทธ์ โดยมีทางเลือกของกลยุทธ์ 4 ทางเลือก ซึ่งเกิดจากการจับคู่ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ดังนี้

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
โอกาส (O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) สิ่งที่ต้องการส่งเสริม ขยายผล	กลยุทธ์แก้ไข (WO) สิ่งที่ต้องพัฒนา ปรับปรุง
อุปสรรค (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) สิ่งที่ต้องพัฒนา ปรับปรุง	กลยุทธ์เชิงรับ (SW) สิ่งที่ต้องป้องกัน เผื่อระวัง

ภาพประกอบ 7 TOWS Matrix Analysis

กลยุทธ์ SO มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและโอกาสมาพิจารณาร่วมกันเพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในเชิงรุก

กลยุทธ์ WO มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและโอกาสมาพิจารณาร่วมกันเพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในเชิงแก้ไข ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรมีโอกาสนำแนวคิดหรือวิธีใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ไขจุดอ่อนที่องค์กรมีอยู่ได้กลยุทธ์ ST มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและข้อจำกัดมาพิจารณาร่วมกันเพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในเชิงป้องกัน

กลยุทธ์ WT มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดมาพิจารณาร่วมกันเพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในเชิงรับ ซึ่งโดยทั่วไปมักจะเลือกวิธีการ หลีกเลี่ยง โดยหาพันธมิตรที่มีจุดแข็งในส่วนที่เราไม่มีการลดต้นทุน และลดการใช้จ่ายต่าง ๆ

ทั้งนี้ การวางแผนยุทธศาสตร์ โดยคำนึงถึงประเด็นคำถามที่สำคัญ 3 คำถามสามารถสรุปวิธีการ วิเคราะห์ และผลลัพธ์ที่ได้ดังนี้

คำถาม	วิธีการ/เครื่องมือ	ผลลัพธ์
๑) ปัจจุบันการดำเนินงานของหน่วยงานเป็นอย่างไร Where are we now ?	วิเคราะห์ - สภาพแวดล้อมภายใน - สภาพแวดล้อมภายนอก - นโยบาย - ผู้มีส่วนได้เสีย - ผู้รับบริการ	S = จุดแข็ง W = จุดอ่อน O = โอกาส T = อุปสรรค
๒) ในอนาคตเราต้องการไปสู่จุดไหน Where do we want to be ?	นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดทิศทางของหน่วยงาน	- วิสัยทัศน์ - พันธกิจ - วัตถุประสงค์ - เป้าหมาย
๓) ทำอย่างไรจึงจะไปถึงจุดนั้น How do we get there ?	โดยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ TOWS Matrix	- ประเด็นยุทธศาสตร์ - กลยุทธ์

ภาพประกอบ 8 การวางแผนยุทธศาสตร์

สรุป วางแผนยุทธศาสตร์คือ การตัดสินใจเพื่ออนาคตขององค์กร โดยองค์กรต้องทราบการดำเนินงานปัจจุบันขององค์กร ในอนาคตเราต้องการไปสู่จุดไหนจึงต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เมื่อได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กรแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การกำหนด กลยุทธ์เพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ วัตถุประสงค์ที่วางไว้ การกำหนดกลยุทธ์ เป็นผลจากการ วิเคราะห์ศักยภาพปัจจัยภายใน และภายนอกองค์กรด้วยโดยพิจารณาโอกาสสำคัญที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม แล้วหาวิธีการที่จะใช้จุดแข็งขององค์กรให้ได้ประโยชน์และพิจารณาจุดอ่อนขององค์กรรวมทั้งการพิจารณาถึงภาวะคุกคามที่สำคัญ ใช้จุดแข็งในการป้องกันตัวหรือนำไปใช้ในโอกาสอื่นที่เกิดขึ้น

10. การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ (Strategy implementation)

การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ (Strategy implementation) เป็นแนวทางการบริหารสำหรับผู้บริหารและพนักงานทุกระดับ อาจกล่าวได้ว่าความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับองค์กรที่มีระบบการจัดการที่ดี (Well – managed organization) กับบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ (competent personnel) Weelen and Hungler (2002 : 192) ได้กล่าวไว้ว่า การนำ กลยุทธ์ไปปฏิบัติตามกลยุทธ์เป็นกระบวนการนำกลยุทธ์และนโยบายสู่การปฏิบัติ (Put into action) โดยผ่านการจัดทำโครงการ (Program) การจัดงบประมาณ (budget) และระเบียบวิธีการปฏิบัติตติงครศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(2553, หน้า 33) การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติเป็นขั้นตอนสุดท้าย แต่เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ เมื่อองค์การได้กำหนดทิศทางขององค์การ วิเคราะห์ปัจจัยด้านต่าง ๆ และจัดทำยุทธศาสตร์แล้วจะต้องนำยุทธศาสตร์ที่ได้จัดทำและคัดเลือกไว้มาดำเนินการประยุกต์ปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ แต่หากการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ ต่อองค์การ การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติเปรียบเหมือนการตอบคำถามว่าเราจะต้องทำหรือเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง เช่นเดียวกับ (สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ . 2549, อ้างถึงใน นกตล พูลสวัสดิ์ 2551 : 36) ได้อธิบายว่าการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ (Strategy implementation) เป็นการดำเนินมาตรการเชิงยุทธศาสตร์ หมายถึงการดำเนินมาตรการทั้งในส่วนของทรัพยากรวัตถุ ทรัพยากรมนุษย์ และการปรับระบบและโครงสร้างขององค์การ โดยเกี่ยวข้องกับทั้งในระดับองค์การ (corporate level) และระดับปฏิบัติการ (operational level) โดยในระดับแรกคือ การดำเนินมาตรการเชิงยุทธศาสตร์ในระดับองค์การ (corporate level) เป็นการวางแผนการใช้ทรัพยากรขององค์การโดยภาพรวมอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ทรัพยากรของส่วนธุรกิจต่าง ๆ ในองค์การนั้น ส่วนระดับที่สองเป็นการดำเนินมาตรการเชิงยุทธศาสตร์ในระดับปฏิบัติการ (operational level) เป็นการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในแต่ละขั้นตอนทุกระบบส่วน พิบูล ทีปะपाल (2551) กล่าวว่า การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติของผู้จัดการ นอกจากจะต้องปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภายนอกแล้ว ยังมีงานหลักอันเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้จัดการต้องกระทำไม่ว่าสถานการณ์ภายนอกขององค์การจะอยู่ในสถานการณ์อย่างไรก็ตาม งานหลักสำคัญดังกล่าวมี 8 อย่าง ได้แก่

- 10.1 การเสริมสร้างองค์การให้มีความแข็งแกร่งด้านความสามารถ สมรรถภาพและทรัพยากรเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ให้ประสบผลสำเร็จ
- 10.2 จัดทำงบประมาณเพื่อควบคุมทรัพยากรให้มีอย่างเพียงพอเพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมตามสายงานลูกโซ่แห่งคุณค่า (Value chain activities) ที่จำเป็นต่อความสำเร็จเชิงกลยุทธ์
- 10.3 กำหนดนโยบายและระเบียบวิธีปฏิบัติเพื่อสนับสนุนกลยุทธ์
- 10.4 กำหนดการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ดีที่สุด และผลักดันให้มีการปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

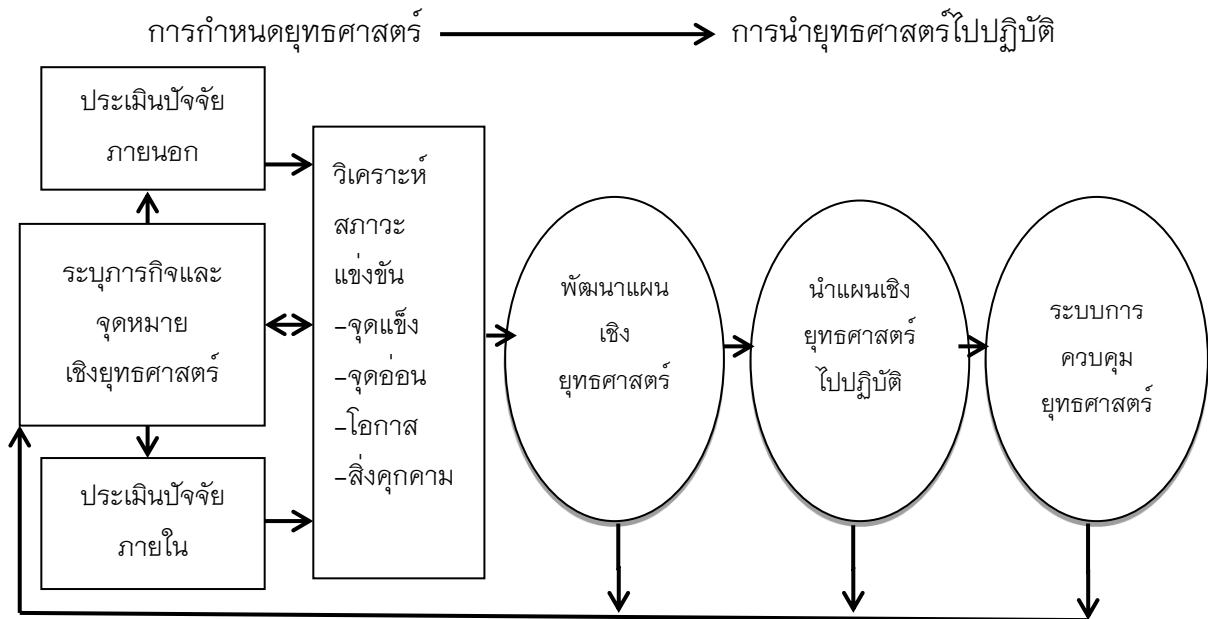
10.5 ติดตั้งระบบข้อมูลสารสนเทศ (information system) การติดต่อสื่อสารและดำเนินงานเพื่อช่วยให้บุคลากรของบริษัทสามารถที่จะดำเนินการตามบทบาทหน้าที่เชิงกลยุทธ์ของเขาเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในแต่ละวัน

10.6 กำหนดให้มีรางวัลและสิ่งจูงใจให้แก่ผู้ทำผลงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ดี

10.7 สร้างสรรค์สภาพแวดล้อมในการทำงานที่สนับสนุนกลยุทธ์วัฒนธรรมของบริษัท

10.8 ใช้ภาวะความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ (strategic leadership) ที่จำเป็นเพื่อผลักดันให้การปฏิบัติงานก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง

วิโรจน์ สารรัตน์ (2555, หน้า 47) การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ (strategy implementation) ประกอบด้วย การปฏิบัติตามแผนและระบบการควบคุมโดยแสดงในภาพประกอบ

ภาพประกอบ 9 กระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ตามทัศนะของ Rue and Holland
ที่มา : วิโรจน์ สารรัตน์ (2555, หน้า 47)

สำนักงานนโยบายและแผน สำนักงานกระทรวงมหาดไทย (2561, หน้า 29-30) ได้อธิบายการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติและการติดตามและประเมินผล ไว้ดังนี้

1. การนำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัตินับเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก

เพราะเป็นความสามารถที่จะผลักดันการทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมดให้สามารถบรรลุผลลัพธ์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ การดำเนินงานจะเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิด ค่านิยม เป้าหมาย รวมถึงวิธีการและกระบวนการทำงาน การนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติจะต้องทำให้หน่วยงานยอมรับแนวทาง แผนงาน โครงการนั้น และพร้อมที่นำแนวทางนั้นไปดำเนินการได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวิธีการ ปฏิบัติงานของตน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการระดมสรรพกำลังแสวงหาการสนับสนุนเพื่อให้เกิดการปฏิบัติและสร้างความเป็นปึกแผ่นให้เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วม ดังนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงานจึงกำหนดแนวทางการนำแผนไปสู่การปฏิบัติโดยสังเขปดังนี้

1.1 ผู้บริหารต้องเข้าใจและผลักดันให้มีการดำเนินงานตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพและ สม่าเสมอ

1.2 ให้หน่วยงานจัดทำแผนระยะกลางและจัดทำแผนปฏิบัติการ/แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) และดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์มีการกำกับติดตามและประเมินผลคุณภาพ ประสานงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้

1.3 เร่งรัดให้หน่วยงานดำเนินงาน เพื่อเผยแพร่และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนยุทธศาสตร์ให้เจ้าหน้าที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ มีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนอย่างกว้างขวาง เพื่อให้การนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความเป็นปึกแผ่น อย่างต่อเนื่อง

1.4 มีการกำหนดภารกิจความรับผิดชอบให้ชัดเจน เพื่อความสอดคล้องกับแผนงาน แผนงบประมาณ แผนอัตรากำลังและขีดความสามารถของงาน

1.5 วางแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและชัดเจนแก่ผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.6 พัฒนาระบบการกำกับติดตามและการประเมินผลที่มุ่งเน้นการประเมินเพื่อ การพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานโดยมีการพัฒนาตัวชี้วัดผลสำเร็จการดำเนินงาน ทั้งในด้านปริมาณ ด้านคุณภาพ กำหนดระยะเวลาในการประเมิน โดยอาจเป็น

รายไตรมาสหรือ 6 เดือน/9 เดือน 12 เดือน ผู้ประเมิน และ แนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การติดตามและประเมินผล หลังจากทีทุกหน่วยงานได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์แล้ว จำเป็นต้องมีการกำกับติดตามและประเมินผล เพื่อให้ทราบผลและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานว่าจะสามารถ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยมีมาตรการดังนี้

2.1 ทุกหน่วยงานสร้างระบบการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเป็นระบบเดียวกัน เพื่อให้สามารถเอื้อประโยชน์ร่วมกันได้ในทุกหน่วยงาน โดยจัดทำเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ให้เป็นรูปธรรม

2.2 สร้างมาตรการเร่งรัด หากมีโครงการที่ดำเนินการช้ากว่าที่กำหนดและตรวจสอบคุณภาพ อย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ

2.3 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสรุปผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาและนำข้อมูลที่ได้เป็นฐานในการวิเคราะห์ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ครั้งต่อไป

2.4 มีการทบทวนและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์สม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไป

สรุป การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ จะต้องสามารถผลักดันการทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมดให้สามารถบรรลุผลลัพธ์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ การดำเนินงาน จะเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิด ค่านิยม เป้าหมาย รวมถึงวิธีการและกระบวนการทำงาน การนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติจะต้องทำให้หน่วยงานยอมรับแนวทาง แผนงาน โครงการนั้น และพร้อมที่นำแนวทางนั้นไปดำเนินการได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

ตอนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

1. วิสัยทัศน์ด้านการศึกษาของประเทศไทย

ในคำแถลงนโยบายของนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ต่อสมานิติบัญญัติแห่งชาติ วันศุกร์ที่ 12 พฤศจิกายน 2557 นโยบายด้านการศึกษากำหนดไว้ในข้อที่ 4 การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม และนโยบายด้านวิจัย ข้อที่ 8 การพัฒนาและส่งเสริมในการใช้ ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การ

วิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม จากนโยบายรัฐบาล 11 ด้าน คือ 1) การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ 2) การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ 3) การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ 4) การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม 5) การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพของประชาชน 6) การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ 7) การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน 8) การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม 9) การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน 10) การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติ มิชอบในภาครัฐ 11) การปรับปรุงกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

นโยบายด้านการศึกษา ข้อที่ 4 การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อสร้างสังคมให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพ และคุณธรรมควบคู่กัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 33) ดังนี้

1. จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในระบบ และการศึกษาทางเลือก ไปพร้อมกัน
2. ปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณและการเรียนรู้ สนับสนุน การศึกษาให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียน และลักษณะของพื้นที่ของโรงเรียน ปรับปรุงและบูรณาการระบบการกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
3. ให้องค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป มีโอกาสจัดการศึกษาที่มีคุณภาพทั่วถึง และร่วมปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้ กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. พัฒนาค้นในทุกช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างความรู้ และทักษะใหม่ที่สามารถ ประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย รองรับการเปลี่ยนแปลงใน อนาคต
5. ส่งเสริมอาชีวศึกษาและการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชน เพื่อสร้าง แรงงานที่มีทักษะตรงตามความต้องการท้องถิ่นและตลาดแรงงาน

6. พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู ส่งเสริมให้ครูมีวุฒิตามวิชาที่สอน ให้สามารถนำเทคโนโลยีและเครื่องมือมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. ทะนุบำรุงและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ สนับสนุนให้ทุกองค์กร มีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต
8. อนุรักษ์ฟื้นฟูและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน และวัฒนธรรมสากล และการสร้างสรรค์งานศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อเข้าสู่เสาหลักวัฒนธรรมของอาเซียนและประชาคมโลก
9. ปลูกฝังค่านิยม และจิตสำนึกที่ดี รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสื่อคุณภาพเปิดพื้นที่สาธารณะให้เยาวชนและประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

2. การเตรียมศักยภาพผู้เรียนรองรับการพัฒนาประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาที่จะต้องพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถ และศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลกจึงได้มีแผนการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (พ.ศ. 2558–2564) มีแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของชาติ (พ.ศ.2557) ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน และจากแนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับ “ทักษะ” (Skill) หรือความชำนาญในการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหาตามตำรา (Content) ซึ่งองค์การ ยูเนสโกได้แนะนำว่าผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะพื้นฐาน คือ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะเพื่อการทำงาน คือ ทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร และทักษะเฉพาะอาชีพ คือ ทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ

ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2558 และ 2559 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท นอกจากนี้ ยังได้ตระหนักถึงความสำคัญและเตรียมความพร้อมด้านวิชาชีพให้ผู้เรียนทุกระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นภาพงานอาชีพต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง สำรวจความสนใจ ความถนัด และมองเห็นเส้นทางชีวิตในอนาคต เพื่อวางแผนในการศึกษาต่อ หรือเข้าสู่ตลาดแรงงาน ได้อย่างมีคุณภาพ และได้ร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเตรียมคน ให้มีทักษะและศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของ

ตลาดแรงงานด้านทักษะฝีมือ ด้านร่างกายและจิตใจ ด้านลักษณะนิสัยในการทำงาน (ขยัน อดทน กระตือรือร้น ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ) ให้สามารถก้าวสู่โลกแห่งการทำงาน หรือ ศึกษาดูอย่างมีคุณภาพ

การวิเคราะห์สถานการณ์ประชากรและปัญหาในการพัฒนา

ช่วงวัย	ประเด็นปัญหา
26 ปีข้างหน้า ผู้สูงอายุไทยจะมี 20.5 ล้านคน (32% ของประชากร) แรงงานลดลงเหลือ 35.18 ล้านคน ส่งผลให้ : > ศักยภาพการผลิตลดลง > ภาระทางการคลังเพิ่มสูงขึ้น > เป็นข้อจำกัดการขยายตัวของ สัดส่วน กำลังแรงงาน	แรกเกิด/ปฐมวัย (0-5 ปี) > ความพร้อมตั้งแต่ในครรภ์ โภชนาการ การเลี้ยงดู > พัฒนาการช้า มาตรฐานผู้ดูแลและการเรียน
เด็กในวัยเรียน (5-14 ปี)	> การศึกษาไม่ทั่วถึง > ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ WEF2014 ไทยอยู่อันดับ 87 จาก 114 ประเทศ (เดิม 78) เป็นอันดับ 6 ในอาเซียน
วัยรุ่น/นักศึกษา (15-21 ปี)	> ขาดความรู้ ทักษะ ไม่พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน > พฤติกรรม – ตั้งครครษ์ ยาเสพติด อบายมุข
วัยแรงงาน (15-59 ปี)	> การคุ้มครองจากระบบประกันสังคมยังไม่ทั่วถึง > ออมน้อย หนี้มาก ผลิตภาพต่ำ (ต่ำกว่าสิงคโปร์ครึ่งหนึ่ง)
ผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)	> ระบบการดูแลไม่ได้มาตรฐาน > ขาดรายได้ ขาดการพัฒนาทักษะ > ไม่มีส่วนร่วมในการทำงาน/พัฒนาประเทศ

ภาพประกอบ 10 การวิเคราะห์สถานการณ์ประชากรและปัญหาในการพัฒนา

การวิเคราะห์สถานการณ์ประชากรและปัญหาในการพัฒนาประเทศทำให้เห็นว่า เด็กแรกเกิดและเด็กปฐมวัย อายุ 0-5 ปี มีปัญหาความพร้อมตั้งแต่ในครรภ์ การโภชนาการ และการเลี้ยงดูต่ำกว่ามาตรฐาน เด็กในวัยเรียนอายุ 5-14 ปี ได้รับการศึกษาไม่ทั่วถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ World Economic Forum 2014 ไทยอยู่อันดับที่ 87 จาก 144 ประเทศ ซึ่งเดิมอยู่อันดับที่ 78 และเป็นอันดับที่ 6 ในอาเซียน ช่วงวัยรุ่นและนักศึกษา อายุ 15-21 ปี ขาดความรู้และทักษะ ไม่พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน มีพฤติกรรมเสี่ยงเรื่องการตั้งครครษ์ ยาเสพติด และอบายมุข ช่วงวัยแรงงาน อายุ 15-59 ปี มีการคุ้มครองจากระบบประกันสังคมยังไม่ทั่วถึง มีการออมน้อย มีหนี้มาก และผลิตภาพต่ำ ช่วงผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ยังมีระบบดูแลไม่ได้มาตรฐาน ขาดรายได้ ขาดการพัฒนา ทักษะ การดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ และไม่มีส่วนร่วมในการทำงานและพัฒนาประเทศ เมื่อมาพิจารณาปัญหาการจัดการศึกษา มีนักเรียนจบภาคบังคับจำนวนมากประมาณร้อยละ 40 ไม่ได้เรียนต่อและขาดทักษะและสมรรถนะทางอาชีพ

ภาพประกอบ 11 แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ

ปัญหาการจัดการศึกษาที่ผ่านมา นักเรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือปีที่ 6 ไม่ศึกษาต่อมีจำนวนถึง ร้อยละ 40 และขาดสมรรถนะการทำงานในสาขาอาชีพต่าง ๆ สถานประกอบการไม่ต้องการรับเข้าทำงาน และประกอบอาชีพอิสระไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากขาดทักษะที่เป็นพื้นฐานของสมรรถนะในแต่ละอาชีพ สำหรับนักเรียนที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีเพียงร้อยละ 30 ซึ่งไม่สอดคล้องกับ นโยบายการเพิ่มนักเรียนสายช่างฝีมือแรงงานให้ได้สัดส่วน สายอาชีวฯ : สายสามัญ เป็น 60:40 ที่มีอยู่ในจำนวน ร้อยละ 30 นั้น ยังมีสถานศึกษารองรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อไม่ครอบคลุม ทุกอำเภอและตำบล ทำให้นักเรียนต้องไปศึกษาต่อในตัวจังหวัด ห่างไกลจากครอบครัวส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจครอบครัว พฤติกรรมของนักเรียนตามกระแสของสังคมเมืองผลที่เกิดตามมาเกิดปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกกลางคันเรียนไม่จบถึงร้อยละ 30 สำหรับ นักเรียนที่เรียนต่อสายสามัญมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนเท่ากับสายอาชีวศึกษาคือ ร้อยละ 30 ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา นักเรียนเรียนต่อปริญญาตรีตามค่านิยมเดิม ๆ ที่ขาดสมรรถนะในสาขาวิชาชีพไม่มีเส้นทางการศึกษาต่อสู่การประกอบอาชีพ (Career Path) ที่ชัดเจน

2.1 รูปแบบการจัดการศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ

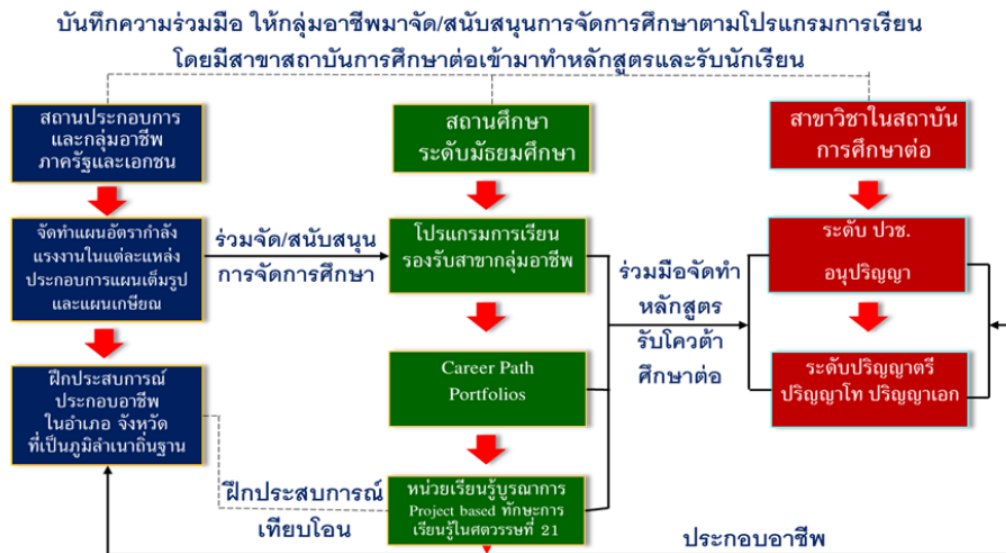
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ศึกษาและพัฒนา (Research and Development) รูปแบบการจัดการศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ โดยแก้ปัญหาแก่นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยรูปแบบการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในรายวิชาพื้นฐาน และรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ อีก 3 รูปแบบ ในรายวิชาเพิ่มเติม รูปแบบการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การบริหารจัดการ 7 Module ตามกระบวนการ Five Steps of Learning (QSCCS) และจัดทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidisciplinary Integration) ของคณะครูผู้สอน ซึ่งจะก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนการจัดการกระบวนการเรียนรู้จาก Passive Learning มาเป็น Active Learning ดังนี้

1. รูปแบบการจัดสมรรถนะอาชีพระยะสั้นในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยความร่วมมือกับหน่วยงาน หรือสถาบันทางการศึกษาด้านอาชีพ ร่วมกันพิจารณานำเอาหลักสูตรอาชีพระยะสั้นมาจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้รู้จักอาชีพอย่างหลากหลายและมีการฝึกและถอดประสบการณ์ในหน่วยสมรรถนะอาชีพระยะสั้น ค้นพบตนเองว่าสนใจและมีความถนัดในการทำงานอาชีพใดได้ดี นำไปใช้วางแผนการศึกษาต่อหรือเป็นพื้นฐานการประกอบอาชีพได้
2. รูปแบบการจัดเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โดยความร่วมมือกับวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาร่วมกันพิจารณานำรายวิชาในหมวดวิชา ทักษะวิชาชีพของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพมาจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมของหลักสูตรขั้นพื้นฐานในรายวิชาเพิ่มเติมของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน และปรับรายวิชาพื้นฐานของหลักสูตรขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับรายวิชาในหมวดวิชาทักษะชีวิต และหมวดวิชาเลือกเสรีของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จะทำให้นักเรียนได้ 2 วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่า 3 ปี
3. รูปแบบการจัดเตรียมพื้นฐานความถนัดในสาขาวิชาชีพในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา โดยความร่วมมือกับภาควิชาของสถาบันอุดมศึกษาร่วมกันวิเคราะห์พื้นฐานความรู้ ที่เป็นความถนัดของกลุ่มสาขาวิชาในการศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพในระดับอุดมศึกษา จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน และจัดวิชาเรียนรู้

ประสบการณ์อาชีพให้สอดคล้องกับ กลุ่มสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อ จะทำให้นักเรียนได้ฝึก และถอดประสบการณ์ในสถานประกอบการจริงจะทำให้รู้จักตัวตนที่สอดคล้องกับ บุคลิกภาพของนักเรียนเอง และได้เตรียมความรู้ในกลุ่มสาขาวิชาได้ตรงกับเส้นทางที่ นักเรียนจะศึกษาต่อ

การจัดทำเส้นทางการศึกษาต่อสู่การประกอบอาชีพให้กับนักเรียน จะต้องยึดหลักการให้นักเรียนรู้จักอาชีพอย่างหลากหลาย และรับรู้ลักษณะของอาชีพใน จังหวัดและอำเภอ ที่เป็นท้องถิ่นของนักเรียนเองเป็นการกระตุ้นความสนใจให้กับตัว นักเรียน มีการประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพจะทำให้นักเรียนได้รู้จักตัวตน ทำให้ตัดสินใจเลือกเรียนตามโปรแกรมการเรียนที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตัวนักเรียนเอง ซึ่งโรงเรียนจะต้องเปิดกลุ่มวิชาในรายวิชาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับประเภทและสาขา วิชาชีพที่เป็นไปตามความต้องการอัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอ การจัดการ เรียนการสอนจะเน้นการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์ (Problem Based Learning : PBL) โดยปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ หรือกลุ่มอาชีพอิสระ เพื่อสร้างทักษะ และ สมรรถนะ ให้เกิดการค้นพบความถนัดของตนเอง ซึ่งจะทำให้นักเรียนมองเห็นสาขาวิชาที่ จะทำการศึกษาต่อสู่การประกอบอาชีพในแต่ละกลุ่มอาชีพในอนาคตได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ นักเรียนจะสามารถเปลี่ยนเส้นทางระหว่างเรียนโดยเปลี่ยนโปรแกรมการเรียนได้ เมื่อ นักเรียนค้นพบตนเองว่ายังไม่ใช่โปรแกรมการเรียนที่จะนำไปสู่ความถนัดด้านอาชีพของเขา ได้จริง

ความร่วมมือจัดการศึกษาสนองความต้องการอัตรากำลังแรงงานในถิ่นฐาน

ภาพประกอบ 12 ความร่วมมือจัดการศึกษาสนองความต้องการอัตรากำลังแรงงานในถิ่นฐาน

ความร่วมมือจัดการศึกษาสนองความต้องการอัตรากำลังแรงงานในถิ่นฐาน โดยเฉพาะในจังหวัดและ อำเภอเป็นการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาถิ่นฐานให้ ผู้เรียนได้รู้จักและเห็นความสำคัญของถิ่นฐานของตนเองและสร้างเส้นทางการศึกษาที่จะ ประกอบอาชีพพัฒนาคุณภาพชีวิตในถิ่นฐานของตนเอง ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ กันของทุกภาคส่วนในจังหวัดและอำเภอนั้น ๆ กำหนดความต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของทุกคนและทุกกลุ่มอาชีพ โดยเริ่มจากวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นต้นเหตุเดิมมีอะไรที่จะ นำไปพัฒนาต่อยอดได้บ้าง ได้แก่ ทรัพยากรในท้องถิ่น ภูมิอากาศ การคมนาคม ศักยภาพ คน และวิถีชุมชน ปัจจัยเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดคุณภาพ ชีวิตของคนในการประกอบอาชีพ ในจังหวัด และอำเภอ สถานประกอบการทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมถึงกลุ่มอาชีพ อีสาระที่ มีอยู่ตอบสนองรองรับปัจจัยเหล่านั้นกับการสร้างงานสร้างรายได้พัฒนาคุณภาพชีวิตได้ดี เพียงใด จะต้องต่อยอดพัฒนาอะไรเพิ่มเติม โดยเฉพาะกำลังคนที่จะรองรับกระบวนการ นำเข้าซึ่งวัตถุดิบ การแปรรูป บรรจุภัณฑ์ จัดจำหน่าย และกำลังคนที่เป็นฝ่ายสนับสนุน ส่งเสริมตัวกระบวนการและคุณภาพของคน

การจัดการศึกษาของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานหน่วยงาน และสถาบันการศึกษาด้านอาชีว และสถาบันการศึกษาอุดมศึกษา จึงต้องทำความร่วมมือกันตลอดแนวจัดทำหลักสูตรรองรับความต้องการของสถาน ประกอบการ และกลุ่มอาชีพ อีลระที่สำคัญต้องรองรับความสนใจ บุคลิกภาพ และความถนัดของผู้เรียน สร้างเส้นทาง การศึกษาและส่งเสริมให้ตรงตามศักยภาพของผู้เรียนและมีความหมายต่อการออกไป ประกอบอาชีพอย่างมี คุณภาพระดับฝีมือ

การจัดทำโปรแกรมการเรียนตามโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน โรงเรียนจะดำเนินการ ในรายวิชาเพิ่มเติมให้เป็นไปตามความต้องการอัตรากำลัง แรงงานในจังหวัดและอำเภอ โดยความร่วมมือกับสถานประกอบการและกลุ่มอาชีพอิสระ ใช้เป็นที่ฝึกและทดสอบประสิทธิภาพในรายวิชาความถนัดตามสมรรถนะทางอาชีพ หลักสูตร อาชีพ ระยะสั้นสำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น และการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพสำหรับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนการจัดรายวิชาความถนัดทางวิชาที่เป็นพื้นฐานความรู้ของ สาขาอาชีพ ให้ทำความร่วมมือกับหน่วยงาน ด้านการฝึกอาชีพ หรือสถาบันทางการศึกษา กำหนดหลักสูตรรายวิชาและผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับโปรแกรมการเรียนตามประเภท หรือกลุ่มสาขาอาชีพ โดยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจัดทำหลักสูตรรายวิชาตาม หลักสูตร อาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยสารพัดช่าง หรือศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด หรือ หน่วยงานอื่นที่มีการจัดทำหลักสูตรอยู่ ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหลักสูตรทวิศึกษา ให้ใช้หลักสูตรตามโครงการเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งได้ทำความร่วมมือกับกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอาชีวศึกษาไว้แล้ว สำหรับ หลักสูตรรายวิชาความถนัดทางกลุ่มสาขาวิชาชีพในระดับอุดมศึกษาให้ทำความร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยในภูมิภาคที่เปิดกลุ่มสาขาวิชาชีพรองรับโปรแกรมการเรียนของโรงเรียนอยู่

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ ให้โรงเรียน ดำเนินการในกิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นการรวมตัวกันของนักเรียนที่ สนใจ หรือมีบุคลิกภาพด้านอาชีพแบบเดียวกัน เปิดบริษัท จำลองที่มีการจดทะเบียน ทำ โครงการผลิตและจัดจำหน่ายสินค้า มีการวิเคราะห์ความต้องการตลาด ผลิตลาจัดทำ วัตถุดิบ กำหนดกระบวนการผลิตและแปรรูป สร้างกลยุทธ์การขาย การบรรจุผลิตภัณฑ์ การขายและจัดจำหน่าย ตลอดจนการจัดทำรายงานผลการประกอบการ ทำบัญชีรายรับ รายจ่าย สามารถปฏิบัติจริงอย่างยั่งยืน

3. Thailand 4

3.1 นโยบายไทยแลนด์ 4.0

นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ถือเป็นกรอบปฏิรูปเศรษฐกิจใหม่เข้าสู่ยุค 4.0 และเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2560–2579) ซึ่งนโยบายนี้สอดคล้องกับทิศทางอุตสาหกรรมของโลก ซึ่งในอนาคตเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเป็นการเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ (Digital Economy) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีของคนในโลก ซึ่งจะมีการเชื่อมโยงกันผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งอนาคต เมื่อพิจารณาในแง่ของการยกระดับคุณภาพมนุษย์ ด้วยการพัฒนาคนไทยให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21” ควบคู่ไปกับการเป็น “คนไทย 4.0 ในโลกที่หนึ่ง” ทำให้เกิดวัฒนธรรมของการเรียนรู้ชุดใหม่ ซึ่งโลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงใน 3 กระแสหลักคือ 1) เกิด Demonopolization of Knowledge ไม่มีการผูกขาดความรู้ 2) เกิด Democratization of Information ไม่มีการผูกขาดข้อมูล และ 3) เกิด Disruption of Technology & Innovation เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกิดขึ้นใหม่ ๆ จากการรวมตัวและแตกตัวของเทคโนโลยีและนวัตกรรมเดิมตลอดเวลา เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับกระแสดังกล่าว วัฒนธรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบสำคัญคือ “Unlearn” คือการไม่ยึดติดกับสิ่งที่เรารู้มา ต้องปรับตัวให้ทันตลอดเวลา ส่วน “Relearn” นั่นคือ สิ่งที่เรารู้มามันเปลี่ยนไปในบริบทใหม่ ๆ ดังนั้น ต้องเรียนรู้สถานการณ์หรือเหตุการณ์จากมุมมองใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม สำหรับ “Learn” นั้น โจทย์ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 คือ จะเรียนรู้อย่างไรให้มีความสามารถในการรังสรรค์นวัตกรรม แนวคิดนี้ถูกบรรจุไว้ในหัววาระในการขับเคลื่อน Thailand 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2559, หน้า 1-7) ดังปรากฏในหัววาระการขับเคลื่อน Thailand 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2559, หน้า 17-22) ดังนี้

วาระที่ 1 : การเตรียมคนไทย 4.0 ให้พร้อมก้าวสู่โลกที่หนึ่ง

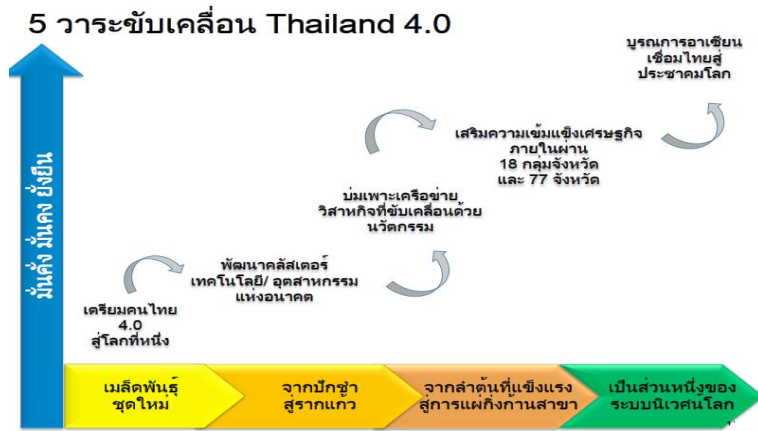
วาระที่ 2 : การพัฒนาคลัสเตอร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมแห่ง

อนาคต

วาระที่ 3 : การบ่มเพาะผู้ประกอบการและพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

วาระที่ 4 : การเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศผ่าน 18 กลุ่มจังหวัด และ 77 จังหวัด

วาระที่ 5 : การบูรณาการอาเซียน เชื่อมประเทศไทยสู่ประชาคมโลก

ภาพประกอบ 13 หัววาระในการขับเคลื่อน Thailand 4.0

ที่มา : กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา (2559, หน้า 18)

3.2 นโยบายประเทศไทย 4.0 กับการอาชีวศึกษา

ปรัชญนันท์ นิลสุข (2560) ได้กล่าวถึงนโยบายประเทศไทย 4.0 กับการอาชีวศึกษาว่า นโยบายประเทศไทย 4.0 เป็นแนวคิดที่จะปรับเปลี่ยนประเทศไทยให้ประเทศหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางอันหมายถึงประเทศกำลังพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงกลายเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว แนวทางในการดำเนินการของแผนนโยบายเป็นแผนระยะยาว 20 ปี เพื่อนำประเทศไปสู่ความทันสมัย สอดคล้องกับยุคดิจิทัลที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของประชาชนทั่วไป การเปลี่ยนแปลงประเทศสู่ยุค 4.0 ส่งผลต่อทุกภาคส่วนรวมถึงอาชีวศึกษา การเปลี่ยนแปลงทั้งหมดใหญ่จะสะท้อนใน 4 ภาคส่วนคือ นโยบายทุกหน่วยงานของประเทศจะมุ่งสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ เป็นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาสู่วิถีชีวิตและการบริหารจัดการหน่วยงานนำประเทศไปสู่การแข่งขันที่มุ่งเน้นการสร้างสรรค่นวัตกรรมนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ ข้ามพ่นประเทศที่เป็นผู้ผลิตเพื่อการส่งออกที่ใช้การรับจ้างผลิตด้วยแรงงานฝีมือ ไปสู่การคิดสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ทำเป็นสินค้าเพื่อการจำหน่าย มุ่งเน้นการเป็นผู้ประกอบการของคนยุคใหม่

ในส่วนของอุตสาหกรรมก็จะปรับเปลี่ยนเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรม 4.0 ที่จะมีทั้งพาเครื่องจักรและระบบควบคุมอัตโนมัติเข้ามาแทนแรงงานคน เปลี่ยนการผลิตที่เน้นการเพิ่มผลผลิตจำนวนมากโดยการใช้นุ่นยนต์เข้ามาแทนที่ในกระบวนการผลิตของ

ภาคอุตสาหกรรม คนจะเปลี่ยนไปเป็นผู้ควบคุมเครื่องจักร เปลี่ยนไปเป็นผู้คิดค้นและกำหนดวิธีการทำงานให้เครื่องจักร จึงต้องใช้คนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงเข้ามาแทนที่แรงงานฝีมือแบบเดิมการปรับเปลี่ยนประเทศไทยแลนด์ 4.0 พัฒนาลินค้ำและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ด้วยการผลิตแบบอุตสาหกรรม 4.0 เป็นสิ่งที่จะเกิดอย่างแน่นอน ขณะที่ระบบการศึกษาก็ต้องปรับตัวให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลง สร้างความสามารถการแข่งขันให้กับประเทศ การจัดการเรียนการสอนต้องปรับเข้าสู่ยุคการศึกษา 4.0 ที่เน้นการผลิตคนเพื่อนำไปสู่การผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ ต้องผลิตคนที่สร้างสรรค์นวัตกรรม เปลี่ยนความคิดไปสู่การเป็นเจ้าของกิจการไม่ใช่ไปเป็นแรงงานและลูกจ้างอย่างในอดีต

ระบบการศึกษาไทยที่ล่าช้ายังคงเน้นการสอบแข่งขัน การท่องจำ การสอนเนื้อหาเพื่อนำไปใช้ในการเรียนต่อ ไม่ได้สอนเพื่ออยู่ในชีวิตประจำวันที่แท้จริง ไม่ได้เน้นที่จะให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๆ กลายเป็นการผลิตคนที่ซึ่งดีซึ่งเด่นสร้างคนที่ไม่เป็นเจ้าคนนายคน จนอันดับการศึกษาของประเทศไปอยู่ในลำดับท้ายของโลก แม้แต่ลำดับการศึกษาในอาเซียนก็อยู่ท้าย ๆ เช่นกัน การศึกษาไทยต้องเปลี่ยนแปลงสู่การศึกษา 4.0 เป็นการเปลี่ยนการเรียนรู้อและการผลิตคนให้สอดคล้องกับประเทศไทย 4.0 แต่การจัดการศึกษาไม่สามารถไปสู่จุดนั้นได้เนื่องจากวิธีการและการจัดการเรียนการสอนยังเป็นแค่การศึกษา 1.0 ที่ไม่ก้าวทันถึงระดับ 3.0 คอขวดการศึกษายังเป็นการสอบเพื่อการแข่งขัน ระบบการศึกษาต่อยังเป็นการคัดคนเก่งไม่ใช่คัดคนยุคดิจิทัล แตกต่างจากการอาชีวศึกษาที่ไม่ได้สนใจการคัดคนเก่งแต่เป็นการพัฒนาคนให้มีทักษะฝีมือและทำงานได้

อาชีวศึกษาจึงเป็นการจัดการศึกษาที่ปรับเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 ได้ด้วยการปรับตนเองเป็นอาชีวศึกษา 4.0 ขยับจากอาชีวศึกษา 1.0 ที่ผลิตคนในยุคเกษตรกรรม ขยับจากอาชีวศึกษา 2.0 ที่ผลิตคนในยุคแรงงานทักษะฝีมือ ขยับจากอาชีวศึกษา 3.0 ที่ผลิตคนเข้าสู่ระบบแรงงานการผลิตสินค้าส่งออก มาเป็นอาชีวศึกษา 4.0 ที่ผลิตคนยุคดิจิทัลเข้าสู่การควบคุมเครื่องจักรและสร้างสรรค์ประดิษฐ์กรรม อันนำไปสู่ผลิตภัณฑ์จากความคิดสร้างสรรค์ผลิตคนที่จะไปประกอบอาชีพอิสระและเป็นผู้ประกอบการสมัยใหม่ที่มีทักษะทำมาหากินได้ด้วยตนเอง วันนี้อาชีวศึกษาจะต้องเข้าสู่ยุค 4.0 ยุคสมัยที่คนอาชีวศึกษายุคใหม่ในแต่ละสาขาถูกสร้างให้พร้อมสำหรับสังคมดิจิทัล ชาญฉลาดในการใช้เทคโนโลยี สร้างสรรค์ผลงานด้วยความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้ปฏิบัติงานที่แก้ปัญหาให้กับหน่วยงาน สื่อสารกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความหมาย ทำงานร่วมกับองค์กรและสถาน

ประกอบการได้อย่างกลมกลืน เป็นกำลังคนที่ทรงคุณค่าและพร้อมจะพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสืบไป

ตอนที่ 3 การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ

หัวใจการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาคือการจัดวางเส้นทางการศึกษาสู่การประกอบอาชีพให้กับนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามความสนใจ บุคลิกภาพ และความถนัดของนักเรียนรายบุคคล เมื่อนักเรียนรู้ข้อมูลความต้องการ อัตรากำลังแรงในแต่ละประเภท และกลุ่มสาขาอาชีพของจังหวัดและอำเภอของนักเรียนแล้ว ควรทำให้นักเรียนเริ่มสำรวจตนเองเพื่อจัดวางเส้นทางการศึกษาสู่การประกอบอาชีพ ซึ่งถือเป็นบทบาทที่สำคัญของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาจะต้องวางรูปแบบการบริหารจัดการ และจัดหาหรือสร้างเครื่องมือการค้นพบตัวตนของนักเรียน เพื่อไม่ให้เกิดการสูญเสียการลงทุนการจัดการศึกษาที่ไม่ตรงกับบุคลิกภาพ และความถนัดของนักเรียนแม้แต่คนเดียว แนวทางการจัดเส้นทางการศึกษาต่อสู่การประกอบอาชีพ มีดังนี้

1.1 จัดรายวิชาแนะแนวแนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญ

จัดรายวิชาแนะแนวแนะนำลักษณะการทำงานของแต่ละอาชีพที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอของ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้นักเรียนรู้จักอาชีพอย่างหลากหลาย จัดนิทรรศการ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้นักเรียนได้สืบค้นรับรู้ลักษณะของอาชีพที่สนใจในจังหวัดและอำเภอที่เป็นท้องถิ่นของนักเรียนเอง เป็นการกระตุ้นความสนใจให้กับตัวนักเรียน บทบาทของงานแนะแนวจะต้องประสานงานกับกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้จัดทำคลังอาชีพและสถานประกอบการเอาไว้แล้ว นำเอาสารสนเทศการ แนะนำลักษณะอาชีพในเขตอำเภอและจังหวัดที่สำคัญที่สอดคล้องกับโปรแกรมการเรียนมาจัดประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบ และเป็นแหล่งความรู้ให้นักเรียนได้สืบค้นเพื่อกระตุ้นสร้าง ความสนใจให้กับนักเรียน

1.2 ประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพ

การประเมินบุคลิกภาพความเหมาะสมด้านอาชีพควรดำเนินการให้กับนักเรียนก่อนขึ้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 4 และก่อนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เพื่อให้ให้นักเรียนได้รู้จักตัวตนว่าสนใจ มีบุคลิกภาพ และความถนัดเป็นไปตามประเภท และกลุ่มสาขาวิชาชีวิต สามารถตัดสินใจเลือกเรียนตามโปรแกรมการเรียนที่เปิด หลักสูตรรายวิชาตามประเภท และกลุ่มสาขาวิชาซึ่งพร้อมรับความต้องการอัตรากำลัง แรงงานของจังหวัดและอำเภอไว้แล้วนั้น บทบาทของโรงเรียน และงานแนะแนวจะต้อง ประสานงานกับกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้มีการ จัดหาหรือทำความเข้าใจร่วมกับหน่วยงานที่มีเครื่องมือประเมินบุคลิกภาพ ด้านอาชีพไว้แล้ว เช่น กรมการจัดหางาน มหาวิทยาลัยศรีปทุม สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน นำมาใช้ประเมินนักเรียนรายบุคคล สะท้อนผลการประเมินโดยใช้เทคนิคการแปล ผล และการสื่อสารกับนักเรียน และผู้ปกครองให้เห็นภาพสะท้อนของตัวนักเรียนใช้เป็น ข้อมูลการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนต่อไป

1.3 สสำรวจความต้องการอัตรากำลังแรงงานของท้องถิ่นระดับจังหวัด และอำเภอ การรู้ถึงความต้องการอัตรากำลังแรงงานในจังหวัดและอำเภอจะทำให้ สามารถจัดทำโปรแกรมการเรียนในการเตรียมนักเรียนเข้าสู่เส้นทางของโลกของงานอาชีพ ที่จะศึกษาต่อให้สอดคล้องกับความสนใจ บุคลิกภาพ และความถนัดของตัวนักเรียนเพื่อ ออกมาประกอบอาชีพ พัฒนาถิ่นฐานและคุณภาพชีวิตของตนเอง บทบาทของ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา และกลุ่มนโยบายและแผน ควรจัดเสวนา ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกอาชีพในจังหวัดและอำเภอ ตั้งแต่สถานประกอบการ กลุ่มอาชีพอิสระ หอการค้าจังหวัด แรงงานจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ผู้นำส่วนราชการ และผู้นำท้องถิ่น รวมถึงสถานบันทางศึกษา เพื่อกำหนดความต้องการอัตรากำลังแรงงานในประเภท และ กลุ่มสาขาวิชาชีวิตต่าง ๆ บนพื้นฐานปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาต่อยอด ให้เป็นอาชีพที่สร้าง งาน สร้างรายได้ที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอ ข้อสรุป การเสวนาจะทำให้ได้รู้ความ ต้องการ สมรรถนะความรู้ และคุณลักษณะของประเภท และกลุ่มสาขาวิชาชีวิตต่าง ๆ ที่ตรง กับความต้องการของสถานประกอบการ และกลุ่มอาชีพอิสระ บทบาทของสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาจากนั้นควรดำเนินการจัดทำคลัง แนะนำสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ และลักษณะอาชีพต่าง ๆ ที่สำคัญในจังหวัดและอำเภอ และบทบาทอีกประการหนึ่ง คือ ประสานงานกับหอการค้าจังหวัด แรงงานจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด จัดทำแผนความ ต้องการ อัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอ ระยะ 8 ปี และมีการทบทวนทุกปี เพื่อให้ข้อมูลสอดคล้องกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูลและสารสนเทศเหล่านี้จะเป็น ประโยชน์ต่องานแนะแนวของโรงเรียนเป็นอย่างมาก

1.4 จัดทำโปรแกรมการเรียนรองรับประเภทและสาขาวิชาชีพ หรือกลุ่มสาขาวิชา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในรายวิชาเพิ่มเติมต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับความถนัดทาง ทักษะและสมรรถนะทางอาชีพ และความถนัดทางสาขาวิชาชีพ ซึ่งจะต้องจัดให้สอดคล้องกัน และรองรับพื้นฐานการศึกษาต่อในประเภทและสาขาตามหลักสูตรของอาชีวศึกษา หรือกลุ่มสาขาวิชาตามหลักสูตรของอุดมศึกษา สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้นควรจัดเป็นหลักสูตรระยะสั้นที่อิงหน่วยสมรรถนะในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นลักษณะ กลุ่มสมรรถนะย่อยแบบหลากหลายสาขาวิชาชีพ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นลักษณะหน่วยสมรรถนะที่ เฉพาะสาขาของประเภทวิชาชีพมากขึ้น บทบาทของศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะทำการ ประสานงานและทำความร่วมมือกับหน่วยงานที่จัดหลักสูตรด้านความถนัดทางสมรรถนะอาชีพ และความถนัด ด้านกลุ่มสาขาวิชาชีพ เพื่อรวบรวมหลักสูตรเหล่านั้นให้บริการแนะนำหลักสูตรอาชีพต่าง ๆ เป็นแหล่งความรู้ให้กับ ฝ่ายวิชาการของสถานศึกษา และงานหลักสูตรนำไปจัดทำความร่วมมือใช้หลักสูตรด้านอาชีพกับหน่วยงาน ใน 3 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 หลักสูตรรายวิชาหน่วยสมรรถนะอาชีพระยะสั้น และกลุ่มวิชาที่เป็นพื้นฐานความรู้ ของรายวิชาหน่วยสมรรถนะอาชีพระยะสั้นในรายวิชาเพิ่มเติมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 จัดรายวิชา 1 หน่วยกิต จัดหน่วยสมรรถนะอาชีพย่อยได้มากกว่า 1 สาขาของประเภทวิชาชีพ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดหน่วยสมรรถนะอาชีพ 1 หน่วยกิต จัดเป็นเฉพาะทางสาขาของประเภทที่นักเรียนสนใจ และมีความถนัดให้มากขึ้น สถานศึกษาจะทำความร่วมมือกับวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สังกัดกรมการจัดหางาน หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น

ลักษณะที่ 2 หลักสูตรทวิศึกษาหรือการเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนที่สนใจ มีบุคลิกภาพ และความถนัดจากการได้เรียนหน่วยสมรรถนะระยะสั้นในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนจะพบตัวตนว่ามีบุคลิกภาพ และมีความถนัดเหมาะสมกับประเภท หรือกลุ่มสาขาวิชาชีพใด แต่ถ้ามีความถนัดในสาขาวิชา ที่เป็นพื้นฐาน ของความถนัดของกลุ่มสาขาวิชาชีพต่ำกว่าเกณฑ์ นักเรียนควรตัดสินใจเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามประเภทและสาขาวิชาชีพที่มีความถนัด กับวิทยาลัยในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา แต่ถ้าอยู่

ทางไกลควรเลือกเรียนหลักสูตรทวิศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อนักเรียนจบหลักสูตรจะได้รับวุฒิมหาบัณฑิต 2 หลักสูตร คือได้ทั้ง วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ และวุฒิปประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย บทบาทของสา นักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยศึกษานิเทศก์จะทำการประสานความร่วมมือกับวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา รวบรวมหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามประเภท และสาขาวิชาชีพของวิทยาลัย และสถาบันที่มีการ เปิดสอนที่สอดคล้องกับความต้องการอัตรากำลังแรงงานของจังหวัด และอำเภอจัดทำเป็น แหล่ง ความรู้ให้ฝ่ายวิชาการของสถานศึกษา และงานหลักสูตรได้นำไปประสานจัดทำ ความร่วมมือกับวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาดังกล่าว

ลักษณะที่ 3 หลักสูตรเตรียมกลุ่มสาขาวิชาชีพการศึกษาใน ระดับอุดมศึกษานักเรียนที่สนใจ มีบุคลิกภาพ และความถนัดจากการได้เรียนหน่วย สมรรถนะระยะสั้นในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนจะพบตัวตนว่ามีบุคลิกภาพ และมีความถนัดเหมาะสมกับกลุ่มสาขาวิชาชีพที่มีพื้นฐานความรู้รายวิชาเป็นไปตามเกณฑ์ นักเรียนควรตัดสินใจเลือกเรียนหลักสูตร เตรียมกลุ่มสาขาวิชาชีพตามความถนัด ตามที่ สถานศึกษาจัดทำโปรแกรม การเรียนร่วมกับสถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา โดยศึกษานิเทศก์ จะทำการประสานความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกัน จัดทำหลักสูตรเตรียมกลุ่มสาขาวิชาต่าง ๆ ในรายวิชาเพิ่มเติม ที่สอดคล้องกับประเภท และ กลุ่มอาชีพใน จังหวัดและอำเภอ และจัดรายวิชาฝึกและถอดประสบการณ์ในช่วงวันหยุด หรือปิดภาคฤดูร้อนตามประเภท และกลุ่มอาชีพที่นักเรียนเลือกโปรแกรมการเรียน

1.5 จัดผลการเรียนรู้และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภทและกลุ่มสาขา วิชาชีพของรายวิชาเพิ่มเติม ผลการเรียนรู้ และสาระสำคัญรายวิชา ในรายวิชาที่เป็นความ ถนัดตามสมรรถนะอาชีพจะถูกกำหนดตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งจะนำความสามารถ ที่จำเป็นสำหรับการทำงานมาใช้เป็นฐานหรือเนื้อหาของการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมี ความสามารถ ตามเนื้อหานั้น มีการกำหนดผลการเรียนรู้ชัดเจนว่าผู้เรียนสามารถทำอะไร ได้เมื่อจบหลักสูตร ใช้มาตรฐานสมรรถนะเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตร กำหนดเนื้อหา วางแผนการจัดการเรียนการสอนและประเมินผล เชื่อมโยงสู่การรับรองคุณวุฒิ มีเกณฑ์ การปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน ตามมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน และตามมาตรฐานด้านผลงาน วิทยาลัย หรือสถาบันในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ

อาชีวศึกษาและสถาบันอื่น ได้จัดทำไว้แล้วสามารถทำความเข้าใจในการนำเอาหลักสูตรมาใช้ได้เลย ส่วนผลการเรียนรู้ และสาระสำคัญรายวิชา ในรายวิชาที่เป็นความรู้พื้นฐาน ความถนัดทางกลุ่มสาขาวิชาของหลักสูตรฐานสมรรถนะอาชีพต่าง ๆ จะถูกกำหนดตามความถนัดวิชาที่เป็นพื้นฐานความรู้ของกลุ่มสาขาวิชา หรือประเภทสาขาวิชา บทบาทของศึกษานิเทศก์ควรช่วยให้งานหลักสูตรและครูเข้าใจหลักสูตร ฐานสมรรถนะ และหลักสูตรความถนัดทางกลุ่มสาขาวิชา และช่วยทำผลการเรียนรู้ และสาระสำคัญร่วมกับสถาบันการศึกษาอุดมศึกษาในแต่ละภูมิภาค การจัดทำสาระสำคัญมีแนวทางดังนี้

1.5.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้เรียนรู้โลกของงานอาชีพในอำเภอและจังหวัดของนักเรียน ที่นักเรียนจะเรียนรู้ถึงลักษณะทั่วไปของการทำงานในแต่ละอาชีพ รู้จักพื้นฐานความรู้ที่ช่วยนำไปใช้ในการทำงานในแต่ละอาชีพ และรู้จักเครื่องมืออุปกรณ์เบื้องต้นที่ใช้ในการทำอาชีพ โดยมีวิชาแนะแนวเป็นแหล่งแนะนำคลังความรู้เรื่อง อาชีพเกิดความสนใจอาชีพอย่างหลากหลาย

1.5.2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 นักเรียนจะได้เรียนหลักสูตรฐาน สมรรถนะอาชีพระยะสั้นในรายวิชาเพิ่มเติม ที่เป็นหน่วยสมรรถนะย่อย ๆ แบบหลากหลาย และเมื่อขึ้นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนจะได้เรียนหน่วยสมรรถนะในประเภทและสาขาวิชาชีพตามที่นักเรียนสนใจ ตามบุคลิกภาพ และความถนัดของตัวนักเรียน นักเรียนจะได้ฝึกทักษะและสร้างสมรรถนะทางอาชีพต่าง ๆ โดยทำความร่วมมือขอใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะและบุคลากรหรือวิทยากร กับศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด วิทยาลัย สารพัดช่างจังหวัด หรือหน่วยงานอื่นที่จัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะอาชีพระยะสั้น นำมาจัดทำเป็นรายวิชา เพิ่มเติมของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน ซึ่งจะใช้สถานประกอบการทั้งรัฐ และเอกชน ตลอดจนกลุ่มอาชีพอิสระเป็นสถานที่ฝึกและทดสอบประเมินให้กับนักเรียน การจัดโปรแกรมการเรียนเป็นหลักสูตรอาชีพระยะสั้นในรายวิชาเพิ่มเติมจะจัดรองรับอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการอัตรากำลังแรงงานของจังหวัดและอำเภอ และรองรับความสนใจและบุคลิกภาพด้านอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่นักเรียนได้ฝึกทักษะและ สร้างสมรรถนะทางอาชีพต่าง ๆ ทำให้นักเรียนสามารถค้นหาความถนัดของตนเองได้ดีขึ้นก่อนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และจะสามารถใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจเลือกเรียนในโปรแกรมการเรียนตามสาขาวิชาชีพในระดับชั้น ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือเป็นสมรรถนะพื้นฐานตามกลุ่มอาชีพที่ใช้ประกอบอาชีพในกรณีที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

1.5.3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การจัดทำผลการเรียนรู้ และสาระสำคัญรายวิชาตามประเภท และ สาขาวิชาชีพของหลักสูตรทวิศึกษา จะถูกปรับจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากสมรรถนะของรายวิชามาเป็นผลการเรียนรู้รายวิชา ส่วนคำอธิบายรายวิชาจะถูกปรับมาเป็นสาระสำคัญรายวิชา ซึ่งได้มีการวิเคราะห์และจัดทำเอกสารแบบเทียบเคียงรายวิชา หรือกลุ่มวิชาของสำนักมาตรฐานของทั้ง 2 สำนักงาน ไว้ตามข้อตกลงความร่วมมือกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้เรียบร้อยแล้วทั้งรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาเพิ่มเติม สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและวิทยาลัย หรือสถาบันอาชีวศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นเอกสารประกอบการจัดทำความร่วมมือกันได้เลย ซึ่งบทบาทของศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรทำการรวบรวมเอกสารแบบเทียบเคียง ดังกล่าวให้เป็นแหล่งความรู้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และทำความเข้าใจให้ความรู้ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง

สำหรับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีการจัดทำหลักสูตรเตรียมพื้นฐานความถนัดตามกลุ่ม สาขาวิชาในการศึกษาระดับอุดมศึกษา การจัดทำผลการเรียนรู้ และสาระสำคัญรายวิชา ควรให้มหาวิทยาลัยในแต่ละภูมิภาคเป็นผู้เลี้ยง เนื่องจากผลการเรียนรู้และสาระสำคัญในกลุ่มสาขาความถนัดจะมีผลต่อพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนจะใช้เรียนต่อ ได้แก่ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์ กลุ่มสถาปัตยกรรมศาสตร์ กลุ่มเกษตรศาสตร์ กลุ่มบริหาร พาณิชยศาสตร์ การบัญชี การท่องเที่ยวและโรงแรม เศรษฐศาสตร์ กลุ่มครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ พลศึกษาและสุขศึกษา กลุ่มศิลปกรรมศาสตร์ และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งกลุ่มสาขาวิชาเหล่านี้จะถูกรองรับวิชาความถนัดทางอาชีพต่างกันไปได้แก่ วิชาความถนัดทางคณิตศาสตร์ วิชาความถนัด ทางวิทยาศาสตร์ วิชาความถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ วิชาความถนัดทางสถาปัตยกรรมศาสตร์ วิชาความถนัดทางวิชาชีพครู วิชาความถนัดทางศิลปกรรมศาสตร์ วิชาความถนัดทางภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ภาษาอาหรับ และภาษาบาลี) ส่วนรายวิชาฝึกและถอดประสบการณ์ในวันหยุด และภาคฤดูร้อน ควรจัดทำผลการเรียนร่วมกับสถานประกอบการ และมหาวิทยาลัย เพื่อให้ไปสังเกตถอดประสบการณ์ที่จะเรียนรู้อุปกรณ์ เครื่องมือ เรียนรู้คำศัพท์และภาษาเฉพาะทาง ของกลุ่มสาขาวิชาชีพ เรียนรู้ทักษะกระบวนการและขั้นตอน วิธีการทำงาน รวมถึงบุคลิกภาพ และ

ทัศนคติต่อ อาชีพที่จะเข้าศึกษาต่อในคณะและสาขาวิชาชีพที่เลือกโปรแกรมการเรียนนั้น ๆ บทบาทศึกษานิเทศก์สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา จะต้องประสานความร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยในภูมิภาคที่เปิดกลุ่มสาขาวิชาชีพตามความต้องการอัตรากำลังแรงงานของ จังหวัดและอำเภอ ร่วมกับงานหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานวิเคราะห์และกำหนดผล การเรียนและสาระสำคัญในรายวิชาความถนัดที่เป็นพื้นฐานความรู้ในกลุ่มสาขาวิชาชีพ (โปรแกรมการเรียน) บทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือร่วมมือกับมหาวิทยาลัยให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจกับครูถึงความแตกต่างของวิชาความถนัดทางวิชา 7 วิชา กับวิชา พื้นฐานตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.6 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้แบบฝึกและ ถอดประสบการณ์บนฐานวิจัย (Problem-Based Learning & Project-Based Learning: PBL)

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นไปที่ การเปลี่ยนบทบาทของตัวครูจากบทบาทที่เป็นผู้สอน (Teacher) มาเป็นบทบาทผู้จัด กิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ (Facilitator) และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นการจัดการ เรียนการสอนแบบ Active Learning เปลี่ยนจากเดิมที่สอนแบบ Passive Learning ซึ่งตาม แนวทางการจัดทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ ได้นำ กรอบ ทฤษฎี QSCCS มาเป็นกรอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้แนวคิดพหุวิทยาการ (Multidisciplinary Approach) มาจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแบบข้ามสาขาวิชา (Transdisciplinary Integration) ของคณะครูผู้สอน บทบาทของศึกษานิเทศก์ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ควรรวบรวมองค์ความรู้ให้ครูได้ศึกษาและลงไปช่วยพาคณะครูในแต่ละ ระดับชั้นทำหน่วยเรียนรู้บูรณาการของระดับชั้นที่ไม่แยกส่วนกันสอน การจัดการกิจกรรม การเรียนรู้ตามกรอบทฤษฎี QSCCS จะเป็นการเรียนรู้แบบฝึกและถอดประสบการณ์ (Problem-Based Learning) และต่อยอดด้วยการจัดทำโครงการ (Project-Based Learning) บทบาทของศึกษานิเทศก์จึงควรมีเทศ คณะครูให้จัดการสอนเป็นคณะครูในแต่ละหน่วย สมรรถนะพัฒนาทักษะของนักเรียนให้เกิดทักษะการสังเกต นำไปสู่การตั้งคำถามที่ค้นหา ต้นเหตุ (ทำไม อะไร อย่างไร) พร้อมการคาดเดาคำตอบ ที่จะทำให้เกิดความพยายาม ที่จะ รู้คำตอบและพยายามสืบค้น รวบรวมทฤษฎีความรู้ที่เชื่อถือได้นำมาสนับสนุน หรือโต้แย้ง การคาดเดาคำตอบอย่างสมเหตุสมผล สามารถอธิบายและแก้ปัญหาข้อสงสัยในแต่ละ

ปรากฏการณ์ได้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนนำทักษะไปใช้อธิบายและแก้ปัญหากระบวนการและขั้นตอนขณะที่นักเรียนไปฝึกประสบการณ์กับสถานการณ์ประกอบการ หรือกลุ่มอาชีพอิสระ

1.7 วัดผลที่มีคุณภาพสูงและประเมินผลอย่างสมดุลเชิงคุณภาพ

การวัดผลที่มีคุณภาพสูง คือ การวัดผลตรงตามระดับพฤติกรรมและตรงตามหลักความรู้ที่ถูกกำหนดไว้แต่ละตัวชี้วัดรายวิชา หรือตรงตามฐานสมรรถนะและความรู้ที่ต้องการให้ปฏิบัติได้ ข้อสำคัญต้องตรงกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้

การวัดผลรายวิชาพื้นฐานจะจัดกลุ่มระดับพฤติกรรมเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (knowledge) หรือ Cognitive domain ด้านทักษะการปฏิบัติ (skill) หรือ Psychomotor domain และด้านเจตคติ (attitude) หรือ Affective domain และในแต่ละด้านจะมีระดับความลึกของการวัดแตกต่างกันไป ได้แก่ด้าน ความรู้ (knowledge) ประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ด้านทักษะการปฏิบัติ (skill) ได้แก่ การทำได้ตามแบบที่กำหนดให้ การทำได้โดยไม่ต้องดูแบบ การทำได้สำเร็จทุกครั้ง การทำได้สำเร็จทุกครั้งและมีคุณภาพ และการประยุกต์นำไปใช้กับเรื่องอื่นได้ ด้านเจตคติ (attitude) ได้แก่ การรับรู้ปรากฏการณ์ การตอบสนองที่จะหาความจริง การได้หลักความรู้อยู่ดีถือเป็นหลักความรู้ การนำหลักความรู้ไปจัดระบบเพื่อการปฏิบัติและแสดงออก และการให้หลักความรู้ไปใช้ปฏิบัติในวิถีชีวิต

การวัดผลวิชาความถนัดทางอาชีพถูกกำหนดตามมาตรฐานของสมรรถนะ (Competency Standard) ซึ่งเป็นข้อกำหนดหรือเกณฑ์มาตรฐานของสมรรถนะที่คาดหวังว่าบุคลากรจะบรรลุสำหรับอาชีพหนึ่ง รวมทั้งความรู้ และความเข้าใจ ซึ่งกำหนดเป็นมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน มาตรฐานด้านผลงาน หรือทั้งมาตรฐานการปฏิบัติงานและผลงาน ในมาตรฐาน ของสมรรถนะจะเป็นความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และทักษะด้านความคิดในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิผลตามมาตรฐานที่ต้องการของอาชีพ

การวัดผลวิชาความถนัดทางวิชาชีพ จะถูกกำหนดเป็นผลการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานความรู้ของกลุ่ม สาขาวิชาชีพ หรือประเภทวิชาชีพ ซึ่งจะถูกกำหนดเป็น 3 ด้าน เช่นเดียวกับการวัดผลรายวิชาพื้นฐาน การประเมินแบบสมดุลเชิงคุณภาพ เป็นการแปลผลจากการวัดผลทั้ง 3 ด้านในรูปตารางหรือกราฟ สำหรับนักเรียนรายบุคคล หรือรายกลุ่ม ที่แสดงความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันทั้งด้านทักษะ เจตคติ และความรู้ และจะเป็นประโยชน์อย่างมาก ในรายวิชาความถนัดทางสาขาวิชาชีพที่เป็นพื้นฐานของกลุ่ม

อาชีพ จะแสดงความโดดเด่นเป็นพิเศษสามารถนำไปใช้ตัดสินใจการสร้างเส้นทางการศึกษา
สู่การประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี

บทบาทของศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรทำสื่อ
ให้ความรู้เรื่องการวัดผลที่ตรงตามระดับพฤติกรรม และตรงตามหลักความรู้ที่ถูกระบุกำหนด
ไว้แต่ละตัวชี้วัดรายวิชา หรือตรงตามฐานสมรรถนะและความรู้ที่ต้องการให้ปฏิบัติได้ และ
รวบรวมข้อทดสอบที่อิงมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดรายวิชา อิงระดับพฤติกรรมของ
ผลการเรียนรู้ และอิงมาตรฐานของสมรรถนะ จัดทำคลังข้อทดสอบที่เป็นมาตรฐานระดับ
ท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยนกันใช้ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

1.8 จัดการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการในกิจกรรมชุมนุม

นักเรียนมีทักษะและสมรรถนะตามประเภทวิชาชีพ และสาขาวิชาชีพ
นักเรียนสามารถเข้าอยู่ใน สถานประกอบการอย่างมีฝีมือแรงงาน แต่ยังไม่สามารถไปเป็น
ผู้ประกอบการในอาชีพอิสระได้ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากขาดประสบการณ์การเรียนรู้
การเป็นผู้ประกอบการ การจัดหลักสูตรสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมชุมนุม และกิจกรรม
พัฒนาผู้เรียนเสริมหลักสูตร เป็นกระบวนการเรียนรู้ การเป็นผู้ประกอบการ โดยให้อิสระ
ของนักเรียน ทุกคนได้เลือกจับกลุ่ม ที่สนใจ และมีความถนัดในการประกอบการค้าอย่าง
ใดอย่างหนึ่ง ที่มีการรวมตัวกันจดทะเบียนการประกอบการธุรกิจ ทำโครงการผลิตและจัด
จำหน่ายสินค้า มีการวิเคราะห์ความต้องการตลาด ผลิตและจัดหาวัตถุดิบ กำหนด
กระบวนการผลิตและแปรรูป สร้างกลยุทธ์การขาย การบรรจุผลิตภัณฑ์ การขายและจัด
จำหน่าย ตลอดจนการจัดทำรายงานผลการประกอบการ การทำบัญชีรายรับรายจ่าย
สามารถปฏิบัติจริงอย่างยั่งยืน

1.9 จัดการเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชากรณีเปลี่ยนโปรแกรมการเรียน

กรณีนักเรียนยังไม่ค้นพบตัวตน ที่เป็นบุคลิกภาพ และความถนัดด้าน
อาชีพมีเพียงความสนใจเมื่อนักเรียนเลือกโปรแกรมการเรียนอาจจะไม่ตรงกับตัวตนที่
แท้จริงของนักเรียน เมื่อนักเรียนเรียนไปสักระยะหนึ่งค่อยมาพบตัวตน สถานศึกษาจึงต้อง
ปรับเส้นทางการศึกษาให้กับนักเรียนไม่ว่าจะเปลี่ยนจากเส้นทางสู่อุดมศึกษา มาเป็น
เส้นทางสาย Technician หรือจากประเภทวิชาหนึ่งไปอีกประเภทวิชาหนึ่ง หรือกรณีอื่น ๆ
สถานศึกษาจึงควรทำหลักเกณฑ์การเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาที่พื้นฐานเรียนร่วมกัน และ
เทียบสาระสำคัญรายวิชา และจำนวนชั่วโมงการเรียน ซึ่งจะทำให้การจัดเส้นทางการศึกษา
สู่การประกอบอาชีพได้ตรงกับศักยภาพของนักเรียนอย่าง แท้จริงลดการสูญเสียการตก

งาน หรือเปลี่ยนงานในขนาดสำหรับผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, หน้า 3-14)

2. แนวทางการจัดการศึกษาวิชาชีพ

2.1 การจัดการศึกษาวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่งดำเนินการปฏิรูปการศึกษาทั้งด้านการบริหาร
จัดการและการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียน มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตตาม
ความถนัด ความสนใจ โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการ
คิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้เพื่อนำมาใช้ป้องกันและ
แก้ปัญหา จัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้
คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดย
มีส่วนร่วมสมดุลงัน รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ไว้ใน
ทุกวิชา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับ และประเภท
การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น 3 ระดับ คือ

2.1.1 การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

2.1.2 การศึกษาระดับประถมศึกษา

2.1.3 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สำหรับการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ถูกแบ่ง
การศึกษาออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

-ประเภทสามัญศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ

-ประเภท อาชีวศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

จากสภาวะการณ์ปัจจุบันที่ต้อง เผชิญการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม
และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทำให้ทุกคนในสังคมต้องพยายามปรับตัวให้สามารถดำรงชีวิต
อยู่ได้จึงทำให้สังคมหันมาให้ความสนใจกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการศึกษามากขึ้น
โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอาชีวศึกษา ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการทั้งในการศึกษา
ต่อและการประกอบ อาชีพ กอปรกับรัฐบาล โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญ

กับการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อต้องการให้นักเรียนสนใจเรียนสายอาชีพมากขึ้น เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถทำงานได้ทันที ดังนั้น เพื่อเป็นการสนองนโยบายดังกล่าวข้างต้น จึงกำหนดให้ดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะที่ 1

ลงทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จบแล้วได้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คือ

รูปแบบที่ 1 บุคลากรจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปสอนที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ส่งนักเรียนมาเรียนที่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2) ลักษณะที่ 2

ลงทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเรียนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่เน้นวิชาชีพ ตามหลักสูตรจบแล้วได้วุฒิมัธยมศึกษาตอนปลายมี 2 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 นักเรียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติมจากรายวิชาชีพหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) เพื่อเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2556 และ ต้องลงทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา เพื่อเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) อีกอย่างน้อย 1 ภาคเรียน จึงจะได้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2556

รูปแบบที่ 2 นักเรียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติมจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.)

3) ลักษณะที่ 3

ลงทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่เน้นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ.

2556 มาจัดการเรียนการสอนจบแล้วได้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยให้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นสถานศึกษาพี่เลี้ยง ทั้งนี้ในการเปิดสอน นั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การขอเปิดสอนหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เป็นการจัดการศึกษา วิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ให้สามารถผลิตกำลังคนได้ตาม เป้าหมายของประเทศ รวมทั้งมีทักษะฝีมือที่ได้มาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษาจึงเห็นสมควรปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาให้มีความหลากหลาย เหมาะสม เพื่อเพิ่มโอกาสในการศึกษาด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียนและวัยทำงาน ตามความถนัดและความสนใจ ในการเข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษาได้ง่ายมากขึ้นต้องขยาย วิธีการและกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มโอกาสให้สามารถเข้าสู่ระบบการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ได้อย่างชัดเจน ทัวถึงและรวดเร็ว นับเป็นทางเลือกสำหรับประชาชนผู้สนใจ นักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) ที่มีความประสงค์ จะเพิ่มพูนหรือสะสมความรู้ ทักษะและเตรียมตัวที่จะเข้าศึกษาในระดับอาชีวศึกษาต่อไป

การเรียนรายวิชาสะสมหน่วยกิต ซึ่งประกอบด้วยรายวิชาระยะสั้น รายวิชาเตรียม ปวช. และรายวิชาเตรียม ปวส. จะเป็นแนวทางหนึ่งในการเพิ่มโอกาส ทางด้านอาชีวศึกษาให้กับผู้สนใจ นักเรียนที่เรียนในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นและ มัธยมศึกษาตอนปลาย ได้มีโอกาสศึกษาในหลักสูตรอาชีวศึกษาตามความถนัดและความ สนใจ โดยสามารถนำผลการเรียนจากรายวิชาดังกล่าว มาขอโอนเพื่อนับจำนวนหน่วยกิต สะสมภายหลังจากที่ได้สมัครเข้าเรียนและขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) กับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 การจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา

ตอนปลาย

2.2.1 แนวคิดในการดำเนินการเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย แนวคิดในการดำเนินการเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลายตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้มุ่งหวังให้ประชาชนได้รับ การศึกษาสายอาชีพเพิ่มมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนเกิดเจตคติที่ดีต่อการ ประกอบอาชีพ มีการฝึกทักษะอาชีพ และสามารถเข้าสู่การประกอบอาชีพทั้งแรงงานและ

อาชีพอิสระที่มีคุณภาพต่อไป จึงส่งเสริมให้ผู้เรียนที่ศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการศึกษาด้านอาชีพควบคู่ไปด้วย ดังนั้นการเตรียมความพร้อมจึงเป็นสิ่งจำเป็นต้องมีการสำรวจความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพในท้องถิ่น เพราะพื้นที่แต่ละแห่งโดยเฉพาะเป้าหมายในระยะแรกของการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรที่เน้นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษตามที่รัฐบาลได้กำหนดเขตพื้นที่ไว้ว่าแต่ละแห่งมียุทธศาสตร์ ด้านส่งเสริมเขตเศรษฐกิจพิเศษในแต่ละพื้นที่อย่างไร มีปัญหาความต้องการแรงงานหรือพัฒนาการอาชีพและเศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่ เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัญหาความต้องการแรงงาน ที่แท้จริงของพื้นที่ เพื่อประกอบการจัดสาขาวิชาชีพที่จะเปิดสอนและสำรวจข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการเรียนต่อหลักสูตรดังกล่าว พร้อมทั้งสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในด้านบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ เจ้าหน้าที่ที่แนะนำ นายทะเบียน ครูผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาวิชาพื้นฐานการเทียบโอน การวัดและประเมินผล ของนักศึกษาแต่ละกลุ่มว่ามีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานจัดการศึกษาเป็นอย่างดี รวมถึงการเตรียมเอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาตั้งแต่การสมัครการขึ้นทะเบียนลงทะเบียนเรียน การทดสอบความรู้พื้นฐานหรือการปรับสภาพความรู้พื้นฐาน ผู้เรียน และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3 โครงสร้างหลักสูตรและเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้และประเมินผล การฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ และการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน

การจัดหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ต้องร่วมมือกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอาชีวศึกษา (สอศ.) กำหนดโครงสร้างหลักสูตรและเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้และประเมินผล การฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ และการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยม ศึกษาตอนปลาย โดยเรียนครบตามโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 พร้อมกันในเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา ดังนี้

ตาราง 1 โครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556	
รายวิชา	หน่วยกิต	รายวิชา	หน่วยกิต
1. รายวิชาพื้นฐาน	41 นก.	1. หมวดวิชาทักษะชีวิต	ไม่น้อยกว่า 22 นก.
1.1 ภาษาไทย	6 นก.	1.1 ภาษาไทย	ไม่น้อยกว่า 3 นก.
1.2 ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	6 นก.	1.2 ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	ไม่น้อยกว่า 6 นก.
1.3 วิทยาศาสตร์	6 นก.	1.3 วิทยาศาสตร์	ไม่น้อยกว่า 4 นก.
1.4 คณิตศาสตร์	6 นก.	1.4 คณิตศาสตร์	ไม่น้อยกว่า 4 นก.
1.5 สังคมศึกษา	6 นก.	1.5 สังคมศึกษา	ไม่น้อยกว่า 3 นก.
1.6 สุขศึกษาและพลศึกษา	6 นก.	1.6 สุขศึกษาและพลศึกษา	ไม่น้อยกว่า 2 นก.
1.7 ศิลปะ	6 นก.		
1.8 การงานอาชีพและ เทคโนโลยี	6 นก.		
2. รายวิชาเพิ่มเติม	ไม่น้อยกว่า 40 นก.	2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า 71 นก.
		2.1 กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน	ไม่น้อยกว่า 18 นก.
		2.2 กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ	24 นก.
		2.3 กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก	ไม่น้อยกว่า 21 นก.
		2.4 ฝึกประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพ	4 นก.
		2.5 โครงการพัฒนาทักษะ วิชาชีพ	4 นก.

ตาราง 1 (ต่อ)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556	
รายวิชา	หน่วยกิต	รายวิชา	หน่วยกิต
		3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 10 นก.
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	360 ชั่วโมง	4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
รวม	ไม่น้อยกว่า 81 นก.	รวม	ไม่น้อยกว่า 103 นก.

2.4 การจัดโครงสร้างรายวิชาและเวลาเรียน

สถานศึกษาสังกัด สพฐ. จัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

2.4.1 รายวิชาพื้นฐาน สถานศึกษาจัดรายวิชาพื้นฐานตาม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 41 หน่วยกิต โดยวางแผนการจัดรายวิชาพื้นฐาน ดังนี้

2.4.1.1 รายวิชาพื้นฐานที่จะเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่รายวิชาในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาทักษะชีวิต ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 22 หน่วยกิต การจัดรายวิชาพื้นฐานกลุ่มนี้ ให้พิจารณาถึงมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของเนื้อหาใกล้เคียงกับรายวิชาในกลุ่มต่าง ๆ ของหมวดวิชาทักษะชีวิต ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 โดยจัดเป็นรายวิชาที่มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าหน่วยกิตของรายวิชาที่ต้องการเทียบโอนผลการเรียน

2.4.1.2 รายวิชาพื้นฐานที่จะเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่รายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 10 หน่วยกิต การจัดรายวิชาพื้นฐานกลุ่มนี้ ให้พิจารณาถึงมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของเนื้อหาใกล้เคียงกับรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี หรือหมวดทักษะวิชาชีพในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 โดยจัดเป็นรายวิชาที่มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าหน่วยกิตของรายวิชาที่

ต้องการเทียบโอนผลการเรียน

2.4.2 รายวิชาเพิ่มเติม สถานศึกษาต้องจัดรายวิชาเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต โดยวางแผนการจัดดังนี้

2.4.2.1 รายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และ/หรือจุดเน้น ของสถานศึกษา (ถ้ามี)

2.4.2.2 รายวิชาเพิ่มเติมจัดตามหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ไม่น้อยกว่า 71 หน่วยกิต) สถานศึกษาสังกัด สพฐ. การกำหนดรายวิชา โดยชื่อรายวิชา จุดประสงค์ เนื้อหารายวิชา และชั่วโมงเรียน เป็นไปตามหลักสูตรปวช. แต่คิด ค่าหน่วยกิต ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (40 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต) ทั้งนี้ กรณีต้องการวุฒิ ปวช. ในสาขาใด ให้จัดรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มนี้ให้นักเรียน ให้ครบตามโครงสร้างในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพในสาขานั้น ๆ โดยใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา

2.4.2.3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามโครงสร้างเวลาเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ 360 ชั่วโมง/3 ปี โดยจัดให้เรียน ทุกภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 3 ชั่วโมง/สัปดาห์

2.5 โครงสร้างหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตาราง 2 โครงสร้างหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย

รายวิชา	หน่วยกิต
1. รายวิชาพื้นฐาน	41 นก.
1.1 ภาษาไทย	6 นก.
1.2 ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	6 นก.
1.3 วิทยาศาสตร์	6 นก.
1.4 คณิตศาสตร์	6 นก.
1.5 สังคมศึกษา	6 นก.
1.6 สุขศึกษาและพลศึกษา	6 นก.
1.7 ศิลปะ	6 นก.
1.8 การงานอาชีพและเทคโนโลยี	6 นก.

ตาราง 2 (ต่อ)

รายวิชา	หน่วยกิต
2. รายวิชาเพิ่มเติม	ไม่น้อยกว่า 40 นก.
2.1 รายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการและ/หรือจุดเน้นของสถานศึกษา	
2.2 รายวิชาเพิ่มเติมจัดตามหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ หลักสูตร ปวช. 1) กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน 2) กลุ่มทักษะวิชาชีพ เฉพาะ 3) กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก 4) ฝึกประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพ และ 5) โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ	
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	360 ชั่วโมง
รวม	ไม่น้อยกว่า 81 นก.

2.6 การจัดการเรียนรู้และการวัดผลและประเมินผลการเรียน

สถานศึกษาสังกัด สพฐ. และสถานศึกษาสังกัด สอศ. วางแผนร่วมกันในการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียน ดังนี้

2.6.1 รายวิชาพื้นฐาน สถานศึกษา สังกัด สพฐ. เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน

2.6.2 รายวิชาเพิ่มเติม

2.6.2.1 รายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และหรือจุดเน้นของสถานศึกษา สถานศึกษา สังกัด สพฐ. เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน

2.6.2.2 รายวิชาเพิ่มเติมจัดตามหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถานศึกษาสังกัด สอศ. เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน โดยความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัด สพฐ. ทั้งนี้ให้เป็นไปตามข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้อร่วมกัน

สำหรับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพให้ผู้เรียน ให้สถานศึกษาสังกัด สพฐ. และสถานศึกษาสังกัด สอศ. ดำเนินการร่วมกันในการกำหนดหรือจัดหาสถาน ประกอบการ โดยวางแผนการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพในภาคฤดูร้อน

2.7 การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษา สังกัด สพฐ. เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้และการวัดและ ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนการเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาสังกัด สพฐ. และ สถานศึกษาสังกัด สอศ. ดำเนินการการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน เรียนครบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังนี้

2.7.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานศึกษา สังกัด สพฐ. รับเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม จัดตามหมวดวิชาทักษะวิชาชีพหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากสถานศึกษาสังกัด สอศ. เข้าสู่รายวิชาเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรสถานศึกษา สังกัด สพฐ. การจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.7.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

สถานศึกษา สังกัด สอศ. รับเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้ รายวิชา พื้นฐานตามหลักสูตรสถานศึกษา สังกัด สพฐ. เข้าสู่หมวดรายวิชาทักษะชีวิต และหมวด วิชาเลือกเสรี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร สถานศึกษา สังกัด สพฐ. เข้าสู่กิจกรรมเสริมหลักสูตร ตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ

ทั้งนี้ ผลการเรียนที่จะนำมาเทียบโอนจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่แต่ ละหลักสูตรกำหนด

ตาราง 3 การเทียบโอนผลการเรียนตามหลักสูตรการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร
อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย

สถานศึกษา สังกัด สพฐ.		สถานศึกษา สังกัด สอศ.	
หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	หน่วยกิต	หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ พุทธศักราช 2556	หน่วยกิต
1. รายวิชาพื้นฐาน	41 นก.	1. หมวดวิชาทักษะชีวิต	ไม่น้อยกว่า 22 นก.
1.1 ภาษาไทย	6 นก.		
1.2 ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	6 นก.		
1.3 วิทยาศาสตร์	6 นก.		
1.4 คณิตศาสตร์	6 นก.		
1.5 สังคมศึกษา	6 นก.		
1.6 สุขศึกษาและพลศึกษา	6 นก.		
1.7 ศิลปะ	6 นก.		
1.8 การงานอาชีพและ เทคโนโลยี	6 นก.		
2. รายวิชาเพิ่มเติม	ไม่น้อยกว่า 40 นก.	2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า 71 นก.
		2.1 กลุ่มทักษะวิชาชีพ พื้นฐาน	ไม่น้อยกว่า 18 นก.
		2.2 กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ	24 นก.
		2.3 กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก	ไม่น้อยกว่า 21 นก.
		2.4 ฝึกประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพ	4 นก.
		2.5 โครงการพัฒนาทักษะ วิชาชีพ	4 นก.
		3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 10 นก.

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานศึกษา สังกัด สพฐ.		สถานศึกษา สังกัด สอศ.	
หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	หน่วยกิต	หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ พุทธศักราช 2556	หน่วยกิต
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	360 ชั่วโมง	4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
กิจกรรมแนะแนว			
กิจกรรมผู้เรียน/ชุมนุม ชมรม			
กิจกรรมเพื่อสังคมฯ			
รวม	ไม่น้อยกว่า 81 นก.	รวม	ไม่น้อยกว่า 103 นก.

22.8 ภารกิจและบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการหลักสูตร

สถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตาราง 4 การจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย

ที่	ภารกิจ	สถานศึกษา สังกัด (สพฐ.)	สถานศึกษา สังกัด (สอศ.)	หมายเหตุ
1.	การประชาสัมพันธ์	✓	✓	
2.	การรับสมัคร/ใบสมัครผู้เรียนใน โครงการ	✓		
3.	การลงทะเบียน/บัตรประจำตัว ผู้เรียน	✓		
4.	การปฐมนิเทศ การแนะแนว	✓	✓	
5.	การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามโครงการเรียนรวมฯ	✓	✓	
6.	การจัดการเรียนการสอน รายวิชาพื้นฐานและการวัดผล ประเมินผลรายวิชา	✓		สอศ. รับเทียบโอนผลการ เรียนหมวดวิชาทักษะชีวิต และการเรียนหมวดวิชาเลือก เสรี ของ หลักสูตร ปวช.

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	ภารกิจ	สถานศึกษา สังกัด (สพฐ.)	สถานศึกษา สังกัด (สอศ.)	หมายเหตุ
7.	การจัดการเรียนการสอน รายวิชาเพิ่มเติมและการวัดผล ประเมินผลรายวิชา		✓	สพฐ. รับผิดชอบผลการ เรียนหมวดวิชาวิชาชีพ ของ หลักสูตร ปวช.
8.	การฝึกประสบการณ์ทักษะ วิชาชีพ	✓	✓	
9.	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	✓		สอศ. รับผิดชอบผลการ เรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตร
10.	การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ		✓	
11.	การเทียบโอนผลการเรียน	✓	✓	
12.	การสอบ O-NET	✓	✓	
13.	การอนุมัติผลการเรียน	✓	✓	
14.	การออกหลักฐานการสำเร็จ การศึกษา	✓	✓	
15.	การรายงานผลผู้จบการศึกษา	✓	✓	
16.	การสอบ V-NET		✓	
17.	การประเมินผลการจัดหลักสูตร สถานศึกษาโครงการเรียนร่วมฯ	✓	✓	

3. การจัดทำแผนการเรียนการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ
มัธยมศึกษาตอนปลาย สถานศึกษาต้องจัดทำแผนการเรียนไม่น้อยกว่า 6 ภาคเรียน
ตลอดหลักสูตร ในทุกสาขาวิชาที่เปิดสอนและแจกให้ผู้เรียนทุกคน

3.1 แผนการเรียน สถานศึกษาต้องจัดทำแผนการเรียน (ตารางสอน)
ในหนึ่งสัปดาห์ และแจกให้ผู้เรียนทุกคน

3.2 การจัดการศึกษาและอนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ในการจัดการศึกษาการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ
มัธยมศึกษาตอนปลายสถานศึกษาสังกัด กศน. ได้มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้
รายวิชาบังคับ และสถานศึกษาสังกัด สอศ. มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้หมวด

วิชาทักษะวิชาชีพ สำหรับการจัดการเรียนการสอนของ กศน. ต้องมีการนำหมวดวิชาทักษะวิชาชีพในกลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน และกลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก มาจัดทำเป็นรายวิชาเลือก กศน. ดังนั้น การใช้หลักสูตรวิชาเลือกดังกล่าว จึงจำเป็นต้องนำมาจัดทำหลักสูตรรายวิชาเลือกเพื่อขออนุมัติจากสถานศึกษา โดยมีกระบวนการดังนี้

3.2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ระหว่างสถานศึกษาในสังกัด กศน. กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในพื้นที่นำโครงสร้างหลักสูตร กศน. และโครงสร้างหลักสูตรของ สอศ. มาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

3.2.2 ขออนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

3.2.3 การสำเร็จการศึกษา

3.3 ผู้เรียนการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย จะจบหลักสูตรได้จะต้องผ่านเกณฑ์ ดังนี้

3.3.1 เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.

- ผ่านเกณฑ์การประเมินการเรียนรู้รายวิชาในแต่ละหลักสูตรตามที่กำหนด ในโครงสร้างหลักสูตร

- ได้จัดทำโครงสร้างในหลักสูตรรายวิชาเลือก อย่างน้อย 3 หน่วยกิต
- ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่น้อยกว่า 200

ชั่วโมง

- ผ่านการประเมินการคุณธรรมอยู่ในระดับดี
- เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ

3.3.2 เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ

- เรียนครบตามโครงสร้างรายวิชา ตามสาขาวิชาที่เรียน

- ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาต่างๆ ครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละประเภทวิชา แต่ละสาขาวิชา

- ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.0 และผ่านการประเมิน

มาตรฐานวิชาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนด

- ได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ครบทุกภาคเรียนโดยมีเวลาเข้าร่วมปฏิบัติการไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของเวลาที่จัดกิจกรรมในแต่ละภาคเรียน

3.4 หลักฐานการศึกษา

เมื่อผู้เรียนเรียนจบตามการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลายจะได้วุฒิการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและวุฒิการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งมี คัดดีและลิทธิ ใช้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ โดยสถานศึกษาจะเป็นผู้ออกหลักฐาน การศึกษาให้กับผู้เรียน ดังนี้

3.4.1 หลักฐานการศึกษา กศน.

3.4.1.1 ระเบียบแสดงผลการเรียนการศึกษานอกระบบระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กศน. 1-ป)

3.4.1.2 ประกาศนียบัตรหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.4.1.3 แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอก ระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กศน. 3-ป)

3.4.2 หลักฐานการศึกษา ปวช.

3.4.2.1 ระเบียบแสดงผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ พุทธศักราช 2556

3.4.2.2 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

3.4.2.3 แบบรายงานผลการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาตาม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 (ปพ. 3 ปวช.)

ตาราง 5 เปรียบเทียบหลักสูตรสถานศึกษา ม.ปลาย กศน. : ปวช.

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย		หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	
1. รายวิชาพื้นฐาน	44 นก.	1. หมวดวิชาทักษะชีวิต	22 นก.
ภาษาไทย	5	กลุ่มวิชาภาษาไทย	3
ภาษาอังกฤษเพื่อชีวิตและสังคม	5	กลุ่มวิชาภาษาอังกฤษเพื่อชีวิตและสังคม	6*
คณิตศาสตร์	5	กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์	4
วิทยาศาสตร์	5	กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์	4
สุขศึกษา พลศึกษา	2	กลุ่มวิชาสุขศึกษา พลศึกษา	2
สังคมศึกษา	3	กลุ่มวิชาสังคมศึกษา	3
ศาสนาและหน้าที่พลเมือง	2		
การพัฒนาตนเองชุมชน สังคม	1		
ทักษะการขยายอาชีพ	4		
พัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง	2		
ทักษะการเรียนรู้	5		
ช่องทางการขยายอาชีพ	2		
เศรษฐกิจพอเพียง	1		
ศิลปศึกษา	2		
2. รายวิชาเลือก	32	2. หมวดทักษะวิชาชีพ	71 นก.
		กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน	
		กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ	
		กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก	
		ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	
		โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ	
		3. หมวดวิชาเลือกเสรี	
3. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	200 ชม.	. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	10 นก.
รวมไม่น้อยกว่า	77 นก.	รวมไม่น้อยกว่า	103 นก.
ประเมินคุณธรรม			
เข้าประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบ		ต้องผ่านประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามเกณฑ์ที่	
ระดับชาติ		กำหนด	
ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร 2 ปี		ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 3 ปี	

ตาราง 6 หลักสูตรสถานศึกษา ม.ปลาย กศน. : ปวช.

หลักสูตรคุณานม.ปลาย กศน. : ปวช.		หมายเหตุ
1. รายวิชาบังคับ	44 นก.	
ภาษาไทย	5	
ภาษาอังกฤษเพื่อชีวิตและสังคม	5*	* เพิ่มวิชาภาษาต่างประเทศในรายวิชาเลือก (1 นก.)
คณิตศาสตร์	5	
วิทยาศาสตร์	5	1. เทียบโอนเข้าสู่หลักสูตร ปวช.
สุขศึกษา พลศึกษา	2	หมวดวิชาทักษะชีวิต 22 นก.
สังคมศึกษา	3	
ศาสนาและหน้าที่พลเมือง	2	
การพัฒนาตนเองชุมชน สังคม	1	
ทักษะการขยายอาชีพ	4	
พัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง	2	2. เทียบโอนเข้าสู่หลักสูตร ปวช.
ทักษะการเรียนรู้	5	หมวดวิชาเลือกเสรี 10 นก.
ช่องทางการขยายอาชีพ	2	3. ทักษะการขยายอาชีพ เทียบเป็น
เศรษฐกิจพอเพียง	1	วิชาโครงการในหลักสูตร ปวช. 56
ศิลปศึกษา	2	
2. รายวิชาเลือก (ใช้หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ ปวช. 56)	67 นก.	
กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน	18	
กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ	24	อาชีพะจัดการเรียนการสอน 63 นก.
กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก	21+1	เพิ่มวิชาภาษาต่างประเทศในรายวิชาเลือก 1 นก. สอนโดย กศน.
ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	4	ฝึกงานในสถานประกอบการ
3. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (200 ชม.)		เทียบโอนสู่กิจกรรมเสริมหลักสูตร
รวมไม่น้อยกว่า	112 นก.	
ต้องผ่านประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนด		ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตร 3 ปี 1 ภาคฤดูร้อน

3.5 บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการ การจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตร
อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตาราง 7 บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการ การจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตร
อาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย

ภาระงาน	กศน.	สอศ.	หมายเหตุ
การประชุมสัมพันธ	✓	✓	รับผิดชอบร่วมกัน
การรับสมัคร	✓		กศน. รับผิดชอบหลัก
การลงทะเบียน	✓	✓	รับผิดชอบร่วมกัน
การปฐมนิเทศ การแนะแนว	✓	✓	รับผิดชอบร่วมกัน
การจัดการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐาน	✓		กศน. รับผิดชอบหลัก
การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ		✓	สอศ. รับผิดชอบหลัก
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ		✓	สอศ. รับผิดชอบหลัก
การวัดผลและประเมินผลรายวิชา	✓	✓	รับผิดชอบร่วมกัน
การประเมินผลการจัดหลักสูตรคุณาน ในแต่ละภาคเรียน	✓	✓	รับผิดชอบร่วมกัน
การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	✓	✓	สอศ. รับผิดชอบหลัก
การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ		✓	สอศ. รับผิดชอบหลัก
การเทียบโอนผลการเรียน	✓	✓	รับผิดชอบร่วมกัน
การปัจฉิมนิเทศ	✓	✓	รับผิดชอบร่วมกัน
การสอบ N-NET	✓		กศน. รับผิดชอบหลัก
การอนุมัติผลการเรียน	✓	✓	รับผิดชอบร่วมกัน
การออกหลักฐานการสำเร็จการศึกษา	✓	✓	รับผิดชอบร่วมกัน
การรายงานผลผู้จบการศึกษา	✓	✓	รับผิดชอบร่วมกัน
การสอบ V-NET		✓	สอศ. รับผิดชอบหลัก

3.5.1 เอกสารแนบท้ายหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ที่ ศธ 0606/6446 ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2556 สรุปสาขาวิชาและสาขางาน หลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

ตาราง 8 สาขาวิชาและสาขางาน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556			
ประเภทวิชา	ที่	สาขาวิชา	สาขางาน
1. อุตสาหกรรม	1	ช่างยนต์	1. ยานยนต์ 2. เครื่องกลอุตสาหกรรม 3. เครื่องกลเรือ 4. เครื่องกลเกษตร 5. ตัวถังและสิริยนต์
	2	ช่างกลโรงงาน	1. เครื่องมือกล 2. แม่พิมพ์โลหะ 3. แม่พิมพ์พลาสติก 4. ผลิตภัณฑ์ส่วนยานยนต์
	3	ช่างเชื่อมโลหะ	1. ผลิตภัณฑ์ 2. โครงสร้าง 3. อุตสาหกรรมต่อตัวถังรถโดยสาร
	4	ช่างไฟฟ้ากำลัง	1. ไฟฟ้ากำลัง
	5	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	1. อิเล็กทรอนิกส์
	6	ช่างก่อสร้าง	1. ก่อสร้าง
	7	ช่างเครื่องเรือนและ ตกแต่งภายใน	1. เครื่องเรือนและตกแต่งภายใน
	8	สถาปัตยกรรม	1. สถาปัตยกรรม
	9	สำรวจ	1. สำรวจ
	10	ช่างเขียนแบบเครื่องกล	1. เขียนแบบเครื่องกล
	11	ช่างซ่อมบำรุง	1. ซ่อมบำรุงอุตสาหกรรม
	12	ช่างพิมพ์	1. ช่างพิมพ์
	13	เทคนิคแวนตาและเลนส์	1. แวนตาและเลนส์
	14	ช่างต่อเรือ	1. ต่อเรือโลหะ 2. ต่อเรือไม้และไฟเบอร์กลาส 3. นาวาสถาปัตยกรรม

ตาราง 8 (ต่อ)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556			
ประเภทวิชา	ที่	สาขาวิชา	สาขางาน
2. พาณิชยกรรม	1	การบัญชี	1. การบัญชี
	2	การตลาด	1. การตลาด
	3	การเลขานุการ	1. การเลขานุการ
	4	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	1. คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
	5	ธุรกิจสถานพยาบาล	1. ธุรกิจสถานพยาบาล
	6	การประชาสัมพันธ์	1. การประชาสัมพันธ์
	7	ธุรกิจค้าปลีก	1. ธุรกิจค้าปลีกทั่วไป
	8	ภาษาต่างประเทศ	1. ภาษาต่างประเทศ
3. ศิลปกรรม	1	วิจิตรศิลป์	1. วิจิตรศิลป์
	2	การออกแบบ	1. การออกแบบ
	3	ศิลปหัตถกรรม	1. ศิลปหัตถกรรม
	4	ศิลปหัตถกรรมรูปพรรณ	1. ศิลปหัตถกรรมรูปพรรณและ
	5	การถ่ายภาพและวีดิทัศน์	1. การถ่ายภาพและวีดิทัศน์
	6	เทคโนโลยีศิลปกรรม	1. เทคโนโลยีศิลปกรรม
	7	เทคโนโลยีศิลปกรรม	1. เทคโนโลยีศิลปกรรม
	8	คอมพิวเตอร์กราฟิก	1. คอมพิวเตอร์กราฟิกอาร์ต
	9	อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	1. ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง
	10	เครื่องประดับอัญมณี	1. เครื่องประดับอัญมณี
	11	ช่างทองหลวง	1. ช่างทองหลวง
	12	ศิลปการดนตรี	1. ดนตรี
4. คหกรรม	1	แฟชั่นและสิ่งทอ	1. แฟชั่นดีไซน์ 2. เลื้อผ้าแฟชั่น 3. อุตสาหกรรมเลื้อผ้า 4. ธุรกิจแฟชั่น

ตาราง 8 (ต่อ)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556			
ประเภทวิชา	ที่	สาขาวิชา	สาขางาน
	2	อาหารและโภชนาการ	1. อาหารและโภชนาการ 2. การแปรรูปอาหาร 3. ธุรกิจอาหาร
	3	คหกรรมศาสตร์	1. ธุรกิจดอกไม้และงานประดิษฐ์ 2. เด็กปฐมวัย 3. คหกรรมเพื่อการโรงแรม
	4	เสริมสวย	1. เสริมสวย
5. เกษตรกรรม	1	เกษตรศาสตร์	1. การเกษตร 2. พืชศาสตร์ 3. สัตวศาสตร์ 4. ช่างเกษตร 5. อุตสาหกรรมเกษตร 6. ผลิตภัณฑ์น้ำ
6. ประมง	1	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	1. เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
	2	แปรรูปสัตว์น้ำ	1. แปรรูปสัตว์น้ำ 2. ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแช่เยือกแข็ง 3. ซูริมิและผลิตภัณฑ์ 4. ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำบรรจุกระป๋อง
7. อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว	1	การโรงแรม	1. การโรงแรม
	2	การท่องเที่ยว	2. การท่องเที่ยว
8. อุตสาหกรรม สิ่งทอ	1	เทคโนโลยีสิ่งทอ	1. เทคโนโลยีสิ่งทอ
	2	เคมีสิ่งทอ	2. เคมีสิ่งทอ
	3	เทคโนโลยีเครื่องนุ่งห่ม	3. เทคโนโลยีเครื่องนุ่งห่ม
9. เทคโนโลยี สารสนเทศ และ การสื่อสาร	1	เทคโนโลยีสารสนเทศ	1. เทคโนโลยีสารสนเทศ
9 ประเภทวิชา		51 สาขาวิชา	88 สาขางาน

3.6 บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบทบาทและหน้าที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, หน้า 14-15) ดังนี้

- 3.6.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- 3.6.2 กำหนดนโยบายแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)
- 3.6.3 ประสานความร่วมมือระหว่าง สพฐ. สอศ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3.6.4 จัดทำแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)
- 3.6.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3.6.6 ติดตาม กำกับ ดูแลผลการดำเนินงาน
- 3.6.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - 3.6.2.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินนโยบายของ สพฐ. เปิดสอนวิชาชีพ
 - 3.6.2.2 รายงาน สพฐ. เพื่อทราบการเข้าร่วมและออกจากโครงการการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาสังกัด สพฐ.
 - 3.6.2.3 ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการของสถานศึกษา
 - 3.6.2.4 ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 3.6.2.5 แต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบการดำเนินโครงการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เพื่อนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานการดำเนินงาน

ของโรงเรียนในโครงการอาชีวศึกษาจังหวัด

3.6.2.6 ประสานกับสถานศึกษา สพฐ. ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการเพื่อจัดทำข้อตกลง

- ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ที่เปิดสอน
- หลักสูตรสถานศึกษา
- จำนวนผู้เรียนในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน
- ตารางสอนและการจัดการเรียนการสอนฯลฯ

3.6.2.7 ประชุมกำหนดความรับผิดชอบของสถานศึกษาสังกัดสอศ. ในจังหวัดเพื่อจัดการเรียนการสอนคู่ขนานกับสถานศึกษาสังกัด สพฐ.

3.6.2.8 จัดสรร บริหารทรัพยากรของสถานศึกษาสังกัด สอศ. ในจังหวัดเพื่อจัดการเรียนการสอนคู่ขนานให้เกิดประสิทธิภาพ

3.6.2.9 นิเทศ ติดตาม ประเมินผล

3.6.3 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.6.3.1 แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในสถานศึกษา

3.6.3.2 วางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาสังกัด สพฐ. กับสถานศึกษาสังกัด สอศ.

3.6.3.3 ขออนุมัติหลักสูตรสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษา

3.6.3.4 แจ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อทราบการเข้าร่วมโครงการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

3.6.3.5 บันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาสังกัด สพฐ. กับสถานศึกษาสังกัด สอศ.

3.6.3.6 วางแผนเตรียมความพร้อมในปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเปิดสอนวิชาชีพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3.6.3.7 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย

(ทวิศึกษา) ในสถานศึกษา และรายงานแผนจัดชั้นเรียนรายปีและแผนการรับนักเรียน ประจำปีการศึกษาให้ สพฐ. โดยสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลายทราบ

3.6.3.8 แต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อทำหน้าที่ พิจารณาเทียบโอนผลการเรียน

3.6.3.9 รายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทุกสิ้นปีการศึกษา

3.6.3.10 สถานศึกษำบันทึกข้อมูลนักเรียนรายบุคคลในระบบ Data Management Center (DMC) ตามกำหนดเวลาที่ สพฐ. กำหนดเพื่อรับการจัดสรร งบประมาณ เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวจาก สพฐ.

3.6.3.11 สถานศึกษาในโครงการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตร อาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในสถานศึกษายืนยันข้อมูลนักเรียนใน ระบบ DMC ตามแนวปฏิบัติที่สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

ทั้งนี้ หากสถานศึกษาที่มีความประสงค์จะออกจากโครงการ ต้องแจ้งให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาสังกัด สอศ. ที่ทำบันทึกข้อตกลงความ ร่วมมือทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา และต้องจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ในโครงการฯ ต่อไปจนจบหลักสูตร จึงออกจากโครงการนี้ได้

สังเคราะห์องค์ประกอบยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา

1. การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

จินตนา รวมชมรัตน์ และสุริยงค์ ชวนขยัน (2558) ได้สรุปผลการวิจัยและ เสนอแนะเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

1.1 องค์ประกอบของการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในวิทยาลัย อาชีวศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า มีระดับความจำ เป็นมาก ที่สุด จำนวน 34 ตัวแปร และระดับความจำเป็นมาก จำนวน 151 ตัวแปร

1.2 การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในวิทยาลัย อาชีวศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า รูปแบบ ประกอบด้วย 5

องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี การกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนา บุคลากรให้มีคุณภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี การจัดหลักสูตรตามมาตรฐานวิชาชีพและ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

1.3 การประเมินผลการพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า องค์ประกอบ มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความ เป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์

1.4 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ผู้บริหารและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แนวทางการนำองค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทั้ง 5 องค์ประกอบ ไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการบริหารจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา และสถาน ประกอบการที่มีคุณภาพ การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา “การวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” 3 – 4 กันยายน 2558 เน้นความเป็นวัง ปลูกฝังองค์ความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

1.4.2 ผู้บริหารและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรนำองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การศึกษาระบบทวิภาคีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการ ศึกษาอาชีวศึกษาระหว่างสถานศึกษากับสถาน ประกอบการ

1.4.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรนำองค์ ประกอบด้านการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการเรียนการสอนไปใช้เป็นฐานในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและสถานประกอบการ

1.4.4 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรนำองค์ ประกอบด้านการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและทันต่อ การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ไปใช้เป็นฐานในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

1.4.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำองค์ ประกอบด้านการจัดหลักสูตรตามมาตรฐานวิชาชีพและ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานไปประยุกต์ใช้ในการจัดการพัฒนาบุคลากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ

1.4.6 ผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งควรนำองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ไปประยุกต์ใช้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด

1.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1.5.1 ควรศึกษาวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.5.2 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.5.3 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.5.4 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยบูรณาการการสอนในสถานประกอบการ

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา

ธานีินทร์ ศรีชมพู และคณะ (2557) ได้สรุปผลการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

2.1 สภาพและแนวทางการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า องค์ประกอบของการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงระบบ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ 3) ผลผลิต และ 4) ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ โดยมีผล ย้อนกลับเป็นกลไกในการขับเคลื่อนองค์ประกอบให้บรรลุเป้าหมาย

2.2 รูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการบริหารงานระบบทวิภาคีในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนย่อย คือ คณะกรรมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่เขามามีส่วนรวมในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กำหนดให้มีเครือข่ายภายนอกที่เกี่ยวข้องของทุกภาคส่วน และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยกำหนดทิศทางการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีการกำหนดหน้าที่การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีหน้าที่ ดังนี้ 1)

กำหนดเป้าหมาย นโยบายส่งเสริมสนับสนุนการจัดการงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2) บริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3) จัดทำระเบียบการดำเนินการตามลัทธิประโยชน์ในการฝึกอาชีพของนักศึกษา (ศูนย์พัฒนาฝีมือ) 4) จัดทำบันทึกข้อตกลงในการจัดการงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา 5) จัดทำสัญญาการฝึกอาชีพของสถานศึกษากับนักศึกษา 6) เสนอวิธีการจัดการเรียนการสอน และ 7) ติดตามและประเมินผลในภาพรวม

องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีใน

สถานศึกษา ได้แก่ งานจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี งานวางแผนการรับนักศึกษาอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี งานประชาสัมพันธ์ และงานแนะแนวตาม หลักวิธีการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี งานความร่วมมือการสร้างความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานประกอบการ และครู ฝึกงานนิเทศติดตามการฝึกอาชีพของนักศึกษาอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี งานวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ตามหลักวิธีการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี(การฝึก) งานสวัสดิการผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการสร้างความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีกับสถานประกอบการ

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่

1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การนำหรือการสั่งการ (Leading/Directing) 4) การลงมือปฏิบัติ (Doing) 5) การควบคุม ตรวจสอบและประเมิน (Controlling) และ 6) การปรับปรุง (Acting) โดยมีรายละเอียดในแนวทาง กระบวนการบริหารที่กล่าวถึงเนื้อหาการจัดการองค์การที่มีความชัดเจน เพิ่มผู้แทนศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด และจำนวนของผู้แทนของสถานประกอบการไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของคณะกรรมการทั้งหมดเข้ามาในคณะกรรมการเพื่อมีส่วนร่วมในการกำหนดผลตอบแทนที่จะได้รับทั้งฝ่ายสถานศึกษา (นักศึกษา) และสถานประกอบการ และมีผู้รับผิดชอบในภารกิจได้อย่างเต็มความสามารถ โดยมีปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จเป็นกลไกในการขับเคลื่อน ไดแก นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ รูปแบบการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และรูปแบบของการวัดผลและประเมินผล

องค์ประกอบที่ 4 สมรรถนะทางวิชาชีพของ ผู้สำเร็จการศึกษาระบบ
 ทวิภาคี ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และองค์ประกอบที่ 5 ปัจจัย
 เชื้อหนุนไขความสำเร็จ

2.3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพบวาระูปแบบการ
 บริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา โดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน
 อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก และความเป็นประ
 โยชนอยู่ในระดับมากที่สุด

3. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีใน
 สถานศึกษา

ประภาพรรณ ปวีวรรณ (2558, หน้า 12) ได้สรุปผลการวิจัยและ
 อภิปรายผล เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีใน
 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ดังนี้

3.1 ผลจากการศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหาร
 การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่าประกอบด้วยการบริหารจัดการระบบภาคีความ
 ร่วมมือและการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการระบบภาคี สามารถวัดได้ด้วย
 3 ตัวแปรสังเกตได้ คือ รูปแบบการเรียนการสอน มาตรฐานการอาชีวศึกษา และการนิเทศ
 ติดตามผลการฝึกทักษะและการเรียนรู้ ความร่วมมือสามารถวัดได้ด้วย 3 ตัวแปรสังเกตได้
 คือ การสนับสนุนของรัฐบาล งบประมาณและทรัพยากร และการพัฒนาระบบทวิภาคี การ
 จัดการเรียนการสอน สามารถวัดได้ด้วย 4 ตัวแปรสังเกตได้ คือ หลักสูตร ครูผู้สอน การใช้
 สื่อและกิจกรรม การวัดและประเมินผล ด้านประสิทธิผลการบริหารการอาชีวศึกษาระบบ
 ทวิภาคี สามารถวัดได้ด้วย 2 ตัวแปรสังเกตได้ คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และความพึง
 พอใจของผู้ประกอบการ

อภิปรายผลได้ดังนี้ เนื่องจากการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 เป็นการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ อย่างเป็นทางการ
 กระบวนการเชิงระบบ เพื่อให้ได้ผลผลิต คือผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 ตามแนวความคิดของ (Ludwig Von. Bertalanffy, 1956) จึงต้องมีความร่วมมือกันในการ
 พัฒนาระบบทวิภาคี โดยมีระบบการนิเทศ ติดตามผลการฝึกทักษะและการเรียนรู้ มี
 กระบวนการวัดและประเมินผลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาครูและกระบวนการ

เรียนการสอน สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556) และสำนักงานโครงการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (2541) เฉลิมศักดิ์ นามเชียงใต้ (2541) ทั้งหมดได้กล่าวถึงการกำหนด ยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา มุ่งเน้นการผลิตกำลังคนให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการบริหารจัดการร่วมกันมีการนิเทศ ติดตามผล การฝึกทักษะและการเรียนรู้ และการวัดและ ประเมินผลให้ได้มาตรฐานและมีความเป็นเลิศทางวิชาชีพ โดยมีรัฐบาลเป็นฝ่ายสนับสนุน จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรร่วมกับภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ ธานีรินทร์ ศรีชมพู (2557) ที่ระบุว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาทางความรู้ ทักษะ และสมรรถนะ ทางวิชาชีพ

3.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของ องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า ค่าสหสัมพันธ์สัมพัทธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทุกคู่ในเมทริกซ์ มีขนาดความสัมพันธ์ ทางบวก เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกและตัวแปรแฝงภายใน พบว่า มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูงถึงสูง ค่าอิทธิพลจากตัวแปรแฝงภายนอกที่ ส่งผลต่อตัวแปรแฝงภายใน พบว่ามีตัวแปรแฝงภายนอก จำนวน 1 ตัวแปร ส่งผลต่อตัวแปรประสิทธิผลการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ตัวแปรการจัดการเรียนการสอน โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.59 ส่งผลทางตรง ในทิศทางเชิงบวก และพบว่า ตัวแปรการบริหารจัดการระบบทวิภาคีและตัวแปรความร่วมมือส่งผลทางตรงต่อตัวแปรประสิทธิผลการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.21 และ 0.18 ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์ไม่พบการส่งผลทางอ้อมของตัวแปรแฝงภายนอกที่ส่งผ่านตัวแปรแฝงอื่นในโมเดลที่มีต่อตัวแปรแฝงประสิทธิผลการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

และผลตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลรูปแบบโครงสร้าง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เชิงสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Chi-Square = 4.66, p-value = 0.7934, GFI = 1.00, AGFI = 0.97, RMSEA = 0.000)

อภิปรายผล ได้ดังนี้ เนื่องจาก การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การจัดการและการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องความต้องการของผู้เรียนและสนองตอบสถาน

ประกอบการ เป็นสิ่งสำคัญเบื้องต้น ครูผู้สอนต้องมีความรู้และทักษะในการใช้สื่อและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ตรงกับหลักสูตรที่จัดขึ้น ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กับการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบทวิภาคีทุกด้าน เช่น การพัฒนาครูผู้สอน/ครูฝึกการใช้สื่อและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล ทั้งนี้รัฐบาลต้องเป็นฝ่ายสนับสนุนงบประมาณและจัดสรรทรัพยากรในการบริหารจัดการให้เพียงพอต่อการพัฒนา จึงจะส่งผลต่อประสิทธิผลให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับสูง และตอบสนองต่อความพึงพอใจของผู้ประกอบการสูงขึ้นเช่นกัน ตัวแปรทุกตัวจึงมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงและสูง หากตัวแปรหนึ่งมีระดับสูงขึ้นด้วย สอดคล้องกับ จรัญ ชัยทิพย์ (2545) ธาณินทร์ ศรีชมพู่ (2557) และ วิชัย กงพลนันท์ (2554) ที่พบว่า การบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ ต้องมีนโยบาย วางแผนโครงสร้าง พัฒนาบุคลากร รูปแบบการสอน การสนับสนุนภาคีเครือข่าย การสอนและ การฝึกอบรม รวมทั้งรูปแบบการวัดและประเมินผล

3.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการใช้รูปแบบในการบริหารการ

อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่าจากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง ทั้ง 4 ตัวแปร คือ การบริหารจัดการระบบทวิภาคี ความร่วมมือการจัดการเรียนการสอน และ ประสิทธิภาพการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูงถึงสูง และส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเชิงบวกโดยตรง เรียงลำดับขนาดอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี และด้านความร่วมมือ เมื่อนำมาสังเคราะห์รวมกับผลที่ได้จากการวิจัยเอกสารและข้อมูลเชิงประจักษ์ สรุปผลเป็นแนวทางการพัฒนาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยจัดทำแผนพัฒนาการปฏิบัติงานประจำปี (Action Plan) กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการตามองค์ประกอบ ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านความร่วมมือ ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านประสิทธิผลการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามตัวชี้วัดขององค์ประกอบ ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอน มาตรฐานการอาชีวศึกษา การนิเทศ ติดตามผลการฝึกทักษะและการเรียนรู้ การสนับสนุนของรัฐบาล งบประมาณและทรัพยากร การพัฒนาระบบทวิภาคี หลักสูตรครูผู้สอน การใช้สื่อและกิจกรรม การวัดและประเมินผล และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และจัดทำคู่มือ

การปฏิบัติงาน (Handbooks) ของบุคลากรตามองค์ประกอบทุกด้าน โดยเน้นภาคความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการ

4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

กระทรวงศึกษาธิการ (2557, หน้า 12) ได้สรุปปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.1 นโยบาย

ตามที่รัฐบาลมอบนโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผู้เรียนในระบบทวิภาคีให้มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการขยายระดับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการร่วมมือด้วยมาตรการสิทธิประโยชน์ทางภาษี ยกย่องเชิดชูเกียรติ จัดทำประกาศ ระเบียบ กฎหมาย ข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงกระทรวงและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีนั้น ในระดับสถานศึกษาควรกำหนดเป็นนโยบายวางแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมุ่งเน้น การขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สนับสนุน ส่งเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรของสถานศึกษา

4.2 ผู้เรียน

สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกันประชาสัมพันธ์ แนะแนวให้ความรู้ความเข้าใจ กับผู้เรียนที่ศึกษาในระบบทวิภาคี คัดเลือกผู้เรียนตามความต้องการของสถานประกอบการ พัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานอาชีวศึกษาและกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ แต่ละระดับ จัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยยึดตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นสำคัญ

4.3 ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาชีพ ได้รับการพัฒนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิทยาการเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากสถานประกอบการ นำมาประยุกต์ใช้และพัฒนารูปแบบ การเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

4.4 สถานศึกษา

ให้การสนับสนุนทรัพยากรในการบริหารจัดการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ส่งเสริมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาระบบการบริหารจัดการแบบเครือข่ายในการประสานงานร่วมกับสถานประกอบการให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย สร้างนวัตกรรมและงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

4.5 สถานประกอบการ

สถานประกอบการต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีส่วนร่วม ในการคัดเลือกผู้เรียนระบบทวิภาคี ตามสมรรถนะที่สถานประกอบการต้องการ ส่งเสริม สนับสนุน ครูฝึก ในสถานประกอบการ สนับสนุนทรัพยากรการจัดการศึกษา โดยร่วมมือสถานศึกษาพัฒนาองค์ความรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้แก่ผู้เรียน จัดสวัสดิการที่จำเป็น รวมทั้งจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4.6 ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองควรมีความรู้ ความเข้าใจ ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนระบบทวิภาคี ให้ความร่วมมือกับ สถานศึกษาและสถานประกอบการ ให้ความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ ประโยชน์ที่ได้รับและการมีงานทำหลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา

5. นโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) ของสถานศึกษา

สำนักงานศึกษาธิการภาค 6 (2558) ได้สรุปรายงานการประเมินนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ผลการศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

5.1 ด้านสภาวะแวดล้อมของนโยบาย ฯ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู พบว่า โดยภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.78) โดยการประเมินวัตถุประสงค์ของนโยบายผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ส่วนการประเมินสภาพแวดล้อมทางสังคมและชุมชน ส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์

5.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้นของนโยบาย ฯ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู พบว่า โดยภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.78) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

5.3 ด้านกระบวนการของนโยบาย ฯ มีดังนี้

5.3.1 ประเภทภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา พบว่าผ่านเกณฑ์ จำนวน 4 ข้อ และไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 3 ข้อ

5.3.2 ประเมินภารกิจของหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน พบว่าส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์

5.3.3 ประเมินภารกิจของโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์

5.3.4 การประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนด้านความพร้อมของนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 4.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์

5.3.5 การประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 4.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์

5.3.6 การประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนด้านความพร้อมของครูผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 4.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์

5.3.7 การประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนด้านสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่และการบริการ พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 4.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์

5.3.8 การประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการวัดประเมินผล และการฝึกประสบการณ์ พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 4.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผ่านเกณฑ์ และไม่ผ่านเกณฑ์ มี 5 ข้อ

5.3.9 การประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า โดยภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

5.3.10 การประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนด้านความร่วมมือและการยอมรับของชุมชน พบว่า โดยภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.88) เมื่อพิจารณา

เป็นรายข้อ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

5.4 ด้านผลผลิตของนโยบาย ฯ มีดังนี้

5.4.1 การประเมินด้านผลผลิตนโยบาย ฯ ในประเด็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า ครูได้จัดกระบวนการเรียนรู้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์

5.4.2 การประเมินด้านผลผลิตนโยบาย ฯ ในประเด็นการบริหารตามนโยบายทวิศึกษาฯ ของผู้บริหาร พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 4.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์

5.4.3 การประเมินด้านผลผลิตนโยบาย ฯ ในประเด็นพฤติกรรมการทำงาน (คุณลักษณะอันพึงประสงค์) ของนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 4.10) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์

5.4.4 การประเมินด้านผลผลิตนโยบาย ฯ ในประเด็นความสามารถทั่วไป (สมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป) ของนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (3.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

5.4.5 การประเมินด้านผลผลิตนโยบาย ฯ ในประเด็นความสามารถด้านวิชาชีพ (สมรรถนะวิชาชีพ) ของนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

5.5 ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) รายละเอียดดังนี้

5.5.1 ด้านบุคลากร

ผู้บริหาร บุคลากรที่รับผิดชอบนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ต้องมีความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร รวมทั้งชี้แจง ทำความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ เรียนร่วมกับหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) อย่างชัดเจน นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนส่วนใหญ่บุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินการ

ทั้งการประสานงาน การจัด การเรียนรู้ การวัดประเมินผล ส่วนโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ และจัดตารางเรียนให้สอดคล้องกับวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนเดินทางไปเรียนได้อย่างสะดวก

5.5.2 ด้านงบประมาณ

โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังไม่ได้รับงบประมาณช่วยเหลือ มีบางโรงเรียนที่ได้รับความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยเทคนิคในการรับ-ส่งนักเรียน และจัดบุคลากรในการจัด การเรียนรู้ โรงเรียนส่วนใหญ่ให้นักเรียนต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเดินทางเอง

5.5.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์

ในการจัดการเรียนรู้ทุกอย่างใช้ของวิทยาลัยที่นักเรียนไปเรียน เพราะมีวัสดุอุปกรณ์พร้อมตามสาขาวิชาที่นักเรียนเรียน

5.5.4 ด้านการดำเนินงานภารกิจต่าง ๆ

ได้มีการประสานงานกันในการจัดตารางเรียนให้นักเรียนที่จะเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สามารถเดินทางไปเรียนที่วิทยาลัยต่าง ๆ โรงเรียนบางแห่งให้นักเรียนเรียนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือวันพุธช่วงบ่าย และวันศุกร์ช่วงบ่าย หรือเรียนเพิ่มในวันเสาร์ ซึ่งทางวิทยาลัยบางแห่งมีข้อจำกัดในเรื่องบุคลากร ไม่สามารถเปิดสาขาที่นักเรียนต้องการได้ทั้งหมด

5.5.5 ข้อเสนอแนะ

- 1) สนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าพาหนะเดินทาง ค่าอาหารให้กับนักเรียน
- 2) สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ให้กับวิทยาลัยต่าง ๆ ที่จัดการเรียนร่วมตามหลักสูตรฯ
- 3) จัดประชุมสัมมนาเพื่อติดตามผลและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในกลุ่มโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม ตามหลักสูตรฯ และสถาบันการศึกษาที่ให้ความร่วมมือ เพื่อความชัดเจนในเรื่องหลักสูตร การเทียบโอน และการดำเนินการต่าง ๆ
- 4) ผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)
- 5) สถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน ควรมีการประชุมวางแผน ตลอดจนมี การนิเทศเพื่อแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานร่วมกันอย่าง

ต่อเนื่อง

6. โสภณ เสาวลักษณ์ (2552, หน้า 134-137) ได้ทำการประเมินหลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องกล ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซีบีพี (CIPP) ประเมินใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยสนับสนุนหลักสูตร ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต โดยศึกษาประชากรของ โรงเรียนเทคโนโลยีภาคใต้ (เอส.เทค) ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 11 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 14 คน และผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 14 คน และกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียน สาขาวิชาเครื่องกล จำนวน 53 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ทั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างนักเรียนตามตารางของ Chotedelok เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามจำนวน 3 ฉบับ และแบบสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านบริบท ผลการประเมินผ่านเกณฑ์และมีความเหมาะสมในระดับดี 2) ด้านปัจจัยสนับสนุนหลักสูตร ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ในระดับดี ส่วนความพร้อมของ นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ และความเหมาะสมของการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ 3) ด้านกระบวนการ ผลการประเมินผ่านเกณฑ์และมีความเหมาะสมในระดับดี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสาขาวิชาเครื่องกลอยู่ในระดับปานกลาง

7. วิเชียร เย็นกาย (2557, หน้า 27-28) ศึกษาองค์ประกอบในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

จากการศึกษาองค์ประกอบในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบในการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การสร้างทีมงาน 4) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 5) การวิเคราะห์และประเมินองค์กร 6) การวางแผนกลยุทธ์ 7) การประกันคุณภาพ และ 8) การนิเทศการศึกษา การวางแผนกลยุทธ์ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียน ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า หลักการบริหารถือว่าการวางแผนเป็นกระบวนการส่วนหนึ่งของการบริหาร ดังนั้นการวางแผนกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาคุณภาพ

ผู้เรียน จึงถือว่าเป็นหน้าที่ประการแรกของผู้บริหารต้องดำเนินการ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ก่อนที่จะเริ่มงานใด ๆ ถ้าหากขาดการวางแผนที่ดีการปฏิบัติงาน งานอาจมีปัญหาและขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควร สรุปก็คือ ความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนขึ้นอยู่กับ การวางแผนกลยุทธ์

8. ยุพาวดี ศิริปรีดี (2559, หน้า 1266–1267) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน สถานศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ในปีการศึกษา 2557 ผลการศึกษาพบว่าสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี มีการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาพรวมและทุกรายด้านระดับมาก เรียงลำดับการดำเนินงานแต่ละรายด้านจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านการวัดผลและประเมินผล 2) ด้านการประสานงาน 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการวางแผน 5) ด้านการติดตามผล 6) ด้านการทดสอบมาตรฐานฝีมือ 7) ด้านบุคลากร และ 8) ด้านหลักสูตร ตามลำดับ

9. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557, หน้า 8–9) กล่าวถึง ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย องค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

9.1 นโยบาย ตามที่รัฐบาลมอบนโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผู้เรียนในระบบทวิภาคีให้มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการขยาย ยกระดับการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการร่วมมือด้วยมาตรการสิทธิประโยชน์ทางภาษี ยกเชิดชูเกียรติจัดทำประกาศ ระเบียบ กฎหมาย ข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงกระทรวง และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีนั้น ในระดับสถานศึกษา ควรกำหนดเป็นนโยบาย วางแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมุ่งเน้นการขับเคลื่อนอาชีวศึกษา

ระบบทวิภาคีเป็นสิ่งสำคัญให้สอดคล้อง กับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา สนับสนุน ส่งเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจและ สร้างความตระหนักให้แก่
บุคลากรของสถานศึกษา

9.2 ผู้เรียน สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกัน
ประชาสัมพันธ์ แนะนำให้ความรู้ความเข้าใจ กับผู้เรียนที่ศึกษาในระบบทวิภาคี คัดเลือก
ผู้เรียนตามความต้องการของสถานประกอบการ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ สอดคล้อง ตามกรอบมาตรฐานอาชีวศึกษาและกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ แต่ละระดับ
จัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยยึดตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่องการจัด การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นสำคัญ

9.3 ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้
ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาชีพ ได้รับการพัฒนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้
วิทยาการเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากสถานประกอบการนำมาประยุกต์ใช้และพัฒนารูปแบบ
การเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

9.4 สถานศึกษา ให้การสนับสนุนทรัพยากรในการบริหารจัดการการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ส่งเสริมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ ความเข้าใจ พัฒนา
ระบบการบริหารจัดการแบบเครือข่ายในการประสานงานร่วมกับ สถานประกอบการให้
เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย สร้างนวัตกรรมและงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา
ประเทศ

9.5 สถานประกอบการ สถานประกอบการต้องมีความรู้ ความเข้าใจ
ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีส่วนร่วม ในการคัดเลือกผู้เรียนระบบทวิภาคี
ตามสมรรถนะที่สถานประกอบการต้องการ ส่งเสริม สนับสนุน ครูฝึก ในสถาน
ประกอบการ สนับสนุนทรัพยากรการจัดการศึกษา โดยร่วมมือสถานศึกษาพัฒนาองค์
ความรู้ ถ่ายทอด เทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้แก่ผู้เรียน จัดสวัสดิการที่จำเป็น รวมทั้งจัด
สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

9.6 ผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรมีความรู้ ความเข้าใจ ส่งเสริม
สนับสนุนผู้เรียนระบบทวิภาคี ให้ความร่วมมือกับ สถานศึกษาและสถานประกอบการให้
ความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ ประโยชน์ที่ได้รับ และการมีงานทำ
หลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา

10. Varsha Sen (2011, Online) กล่าวถึงหลักการจัดการการศึกษามีหน้าที่ดังต่อไปนี้

10.1 การพยากรณ์ เป็นการประเมินสภาพการณ์ในอนาคตโดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งปัจจุบันของระบบทรัพยากรปัจจุบันและที่คาดหวังไว้และพยายามสร้างภาพในแง่ของปรัชญาที่ยอมรับได้ในประเทศใดประเทศหนึ่งเพื่อให้ได้ผลการพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพ

10.2 การตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษา เพราะเราต้องคิดถึงคนรุ่นหลังซึ่งจะได้รับผลกระทบจากนโยบายที่กำหนด เมื่อคำนึงถึงทางเลือกและผลที่ตามมาของการปฏิบัติแต่ละครั้งต้องกำหนดแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับการทำงานการออกกำลังกายโดยผลการอำนาจการพิจารณาการตัดสินใจอย่างเร่งด่วนควรไม่มีที่ใดในการจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้ในขณะที่ตัดสินใจว่า

10.2.1 การดำเนินการควรเป็นเรื่องง่ายและเข้าใจได้ง่ายโดยทุกคนที่เกี่ยวข้อง

10.2.2 ต้องกำหนดมาตรฐานสำหรับเป้าหมาย

10.2.3 เป้าหมายต้องชัดเจน

10.3 การวางแผน แผนควรมีความยืดหยุ่น การมีอยู่ของตัวแปรและความไม่แน่นอนทำให้การตัดสินใจและการวางแผนมีความจำเป็น ควรมีขอบเขตการเปลี่ยนแปลงที่เพียงพอเพื่อรองรับสถานการณ์ที่คาดไม่ถึง มีหลายตัวแปร-ลำดับความสำคัญอาจมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากสถานการณ์ที่คาดไม่ถึง อุปกรณ์และทุนอาจไม่สามารถใช้ได้ตามที่คาดไว้ พนักงานอาจถูกโพลัดหรือออกจากงานได้ ตัวแปรเหล่านี้ทั้งหมดที่นำไปสู่การไม่ใช้การตัดสินใจ

10.4 องค์การ เป็นการรวมกันของความพยายามของมนุษย์ที่จำเป็น อุปกรณ์วัสดุในความสัมพันธ์ที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุผลที่ต้องการภายใต้การบริหารการศึกษา

10.4.1 แนวคิดและหลักการในระบบโรงเรียนกิจกรรมหลักสูตรและกิจกรรมร่วมหลักสูตรตารางเวลากำหนดบรรทัดฐานของความสำเร็จและสิ่งที่คล้ายคลึงกัน

10.4.2 มนุษย์เข้าเรียนในโรงเรียนชั้นเรียนคณะกรรมการกลุ่มเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ (c) วัสดุในอาคารเฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์

ห้องสมุดห้องทดลอง การฝึกอบรมพิพิธภัณฑสถานและหอศิลป์

10.5 แรงจูงใจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายและแผนงานช่วยในการจูงใจ แรงจูงใจระยะยาวมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ชายคนนี้อินดีที่จะทำงานที่เราต้องการให้เขาทำการสื่อสารแบบตัวต่อตัวมีประโยชน์มากถ้าสมาชิกในองค์กรมีแรงบันดาลใจที่จะพยายามอย่างเต็มที่ การสื่อสารลดลงและข้ามก็มีความสำคัญกับแรงจูงใจของสมาชิกในองค์กรด้วย

10.6 การควบคุม การควบคุมที่มีประสิทธิภาพเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารการศึกษา ผู้ดูแลระบบต้องตรวจสอบข้อกำหนดและผลการปฏิบัติงานของตนอย่างต่อเนื่องเมื่อเทียบกับมาตรฐานที่วางไว้ เขาต้องการที่จะดำเนินการแก้ไขต่อรูปแบบของการปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของการทำงานการปรับเปลี่ยนและการเพิ่มวัสดุและวิธีการหรือความสามารถและการทบทวนแรงจูงใจของบุคลากรในแง่ของจิตวิญญาณของตน

10.7 ความร่วมมือ จำเป็นต้องมีองค์ประกอบทั้งหมดของบุคคลเนื้อหาสาระและแนวคิดความรู้และหลักการและเพื่อให้สอดคล้องกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันและมีผลเพียงอย่างเดียว การบริหารควรมีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคน, การจัดสรรงานและการแบ่งงาน

10.8 การประเมินผล การประเมินผลเป็นวิธีที่ดีในการค้นหาความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ ต้องใช้มาตรการที่ดีเพื่อหาสาเหตุที่ทำให้เกิดความล้มเหลวหรือประสบความสำเร็จซึ่งขั้นตอนในกระบวนการนี้ประสบความสำเร็จมากที่สุด สิ่งที่เราควรทำเพื่อปรับปรุงการดำเนินการและสิ่งที่เราควรทำอย่างแตกต่างในการทดลองครั้งต่อไป

10.9 การบันทึกและรายงาน การบันทึกและการรายงานเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษาที่ต้องรับผิดชอบต่อพ่อแม่ผู้ปกครองหน่วยงานที่สูงกว่าสังคม ฯลฯ

10.10 การกำกับดูแล วัตถุประสงค์ของการนิเทศคือเพื่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในโปรแกรมการเรียนการสอน Cox และ Langfitt ระบุว่า "การบริหารจัดการดำเนินการให้คำแนะนำแนวกระตุนอธิบายนำทางคู่มือและช่วยทั้งสองแผนทั้งวินิจฉัยทั้งตรวจสอบ แต่ผู้บริหารตัดสินใจและสั่งการการปฏิบัติงานในขณะที่การกำกับดูแลช่วยในการตัดสินใจและให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงการสอน

11. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมกับการกำหนดกลยุทธ์

Conway (2009) ได้ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมกับการกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีต้นนโยบายและแผน โดยกล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นส่วนสำคัญในขั้นตอนการคิดเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของการพัฒนากลยุทธ์ได้กล่าวถึงกระบวนการในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมว่าจะต้องพิจารณา ถึงขอบเขตของการวิเคราะห์ โดยพิจารณาถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบริบทของการศึกษารวมถึงบริบทที่อยู่ภายนอกวงการศึกษาทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ประชากรและอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีสิ่งหนึ่งที่ไม่สามารถควบคุมคือ ความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมดังกล่าวซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เช่นเดียวกับฮอย และ มิสเกล (Hoy and Miskel, 1991 : 56) แบ่งสภาพแวดล้อมออกเป็น 2 ประเภท คือ

11.1 สภาพแวดล้อมทั่วไป (general environment) ได้แก่ เทคโนโลยี สารสนเทศ โครงสร้างทางการเมือง และรูปแบบปทัสถานทางกฎหมาย สภาพสังคมและค่านิยมทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจและการตลาด และลักษณะทางนิเวศวิทยา

11.2 สภาพแวดล้อมเฉพาะ (specific environment) ส่วนใหญ่เป็นบุคคลและองค์การที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางการศึกษาทั้งในระดับใกล้ชิดและห่างออกไป เช่น ผู้ร่วมรับผลประโยชน์ ได้แก่ บิดามารดาหุ้นส่วน องค์การที่ออกกฎหมายของรัฐและรัฐบาลกลาง สมาคมที่เกี่ยวข้องกับ นโยบายและการปฏิบัติงานทางการศึกษา

11.3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อการกำหนดนโยบายและแผนการศึกษา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อการกำหนดนโยบายและแผนการศึกษาสามารถใช้เทคนิคการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมได้หลายวิธี การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยเทคนิคการวิเคราะห์ เพสต์ (PEST Analysis) หรือเพสต์ลิว (PESTLE Analysis) โมเดล ปัจจัยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ ที่มา: ปรับปรุงจาก Thomas L. Wheelen & J. David Hunger. (2002).

11.3.1 Political การเมือง-ขั้นตอนแรกของการวิเคราะห์ PEST คือ การศึกษาถึงปัจจัยทางการเมืองที่อาจสร้างประโยชน์และโอกาสให้กับองค์กรได้มาก ปัจจัยดังกล่าวได้แก่ สถานการณ์ทางการเมืองความมั่นคงทางการเมือง กฎหมายของรัฐ กฎระเบียบของตลาดการแทรกแซงของรัฐข้อตกลงการค้าภาษีหรือข้อจำกัด ภาษีการล๊อบบี้และความชัดเจนของกฎหมายและปัจจัยทางกฎหมายอื่น ๆ ที่มีผลต่อธุรกิจ

11.3.2 E conomic เศรษฐกิจ-ขั้นตอนที่สองของการวิเคราะห์

PEST เน้นที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยและนโยบายการคลังสร้างภาวะเศรษฐกิจโดยรวมส่งผลต่ออำนาจซื้อของผู้บริโภคและโครงสร้างของค่าใช้จ่าย ปัจจัยเหล่านี้รวมถึง : ผลผลิตทั้งหมดรวมภายในประเทศ (GDP) ความต้องการตลาดหุ้นความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนอัตราการพองตัวสินค้าทดแทนผลิตภัณฑ์เสริมนโยบายภาษีการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าโภคภัณฑ์รายได้และการออมของผู้บริโภคและระดับการว่างงาน

11.3.3 Social สังคม-ขั้นตอนที่สามของการวิเคราะห์ PEST มุ่งเน้น

ไปที่สังคม กองกำลังสังคมมีอิทธิพลต่อทัศนคติความสนใจความคิดเห็นพฤติกรรมและการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค การเปลี่ยนแปลงในแนวโน้มมีผลกระทบโดยตรงต่อวิสาหกิจ ปัจจัยเหล่านี้ประกอบด้วย : ประชากรศาสตร์โครงสร้างประชากรอัตราการเพิ่มขึ้น/ลดลง การแข่งขันประเพณีระดับการศึกษาความหลากหลายทางวัฒนธรรมและคุณค่าจริยธรรม ศาสนาแฟชั่นความกดดันของกลุ่มสังคม

11.3.4 T echnological เทคโนโลยี-ขั้นตอนที่สี่ของการวิเคราะห์

PEST เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในลักษณะที่ธุรกิจดำเนินการ ปัจจุบันความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ในสังคมกำลังพัฒนา กำลังเติบโตอย่างรวดเร็วและนำไปสู่ผลิตภัณฑ์บริการใหม่ ๆ ความต้องการและความคาดหวังของผู้บริโภค ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่: เทคโนโลยีการผลิตใหม่ ความสามารถในการดูดซับนวัตกรรม โลกาภิวัตน์ในการสื่อสาร เทคโนโลยีใหม่ ๆ จะช่วยลดอายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์ และเพิ่มความต้องการผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ การปฏิวัติเทคโนโลยีได้เพิ่มอัตราการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบริษัท ซัพพลายเออร์ผู้บริโภคและผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ และบังคับให้ บริษัทต่าง ๆ เพิ่มความเร็วในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและสถานะตลาด

ทฤษฎี PESTLE Analysis การวิเคราะห์สภาพพื้นที่ภายนอก ของ Francis J. Aguilar ในปี ค.ศ. 1967 (Bright hup PM project management, 2011) ประกอบไปด้วย Politics การเมือง Economic เศรษฐกิจ Social/ culture สังคม/ วัฒนธรรม Technological เทคโนโลยี Legal กฎระเบียบ Ecological สภาวะแวดล้อม PESTLE Analysis คือ เครื่องมือ ที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจ "ภาพรวม" ของ สภาพแวดล้อมพื้นที่ที่กำลังจะเข้าไปดำเนินงานด้านธุรกิจและคิดเกี่ยวกับโอกาส และภัยคุกคามที่อยู่ภายในพื้นที่ธุรกิจใหม่ซึ่งจะต้องทำการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจ

เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของในพื้นที่ใหม่ และจะต้องคิดวางแผนเพื่อหาประโยชน์จากโอกาส และพยายามลดภัยคุกคามลงให้ได้ PESTLE Analysis จะช่วยในด้านการวิเคราะห์การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สภาวะแวดล้อม และกฎระเบียบ ซึ่งหัวข้อเหล่านี้จะใช้ใน ขั้นตอนแรกเพื่อระดมความคิดในลักษณะระดับของภูมิภาคและระดับประเทศ หลังจากนั้นนำ ข้อมูลที่ได้ผ่านการวิเคราะห์แล้วมาสรุปผล เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจที่สำคัญของการ เปลี่ยนแปลงการดำเนินงานภายในองค์กร

11.3.5 Law กฎหมาย ปัจจัยทางกฎหมายรวมถึงกฎหมาย บริษัท กฎหมายแรงงานกฎหมายค่าตอบแทนสิทธิของผู้บริโภคและกฎหมาย ฯลฯ มันเป็นสิ่ง สำคัญมากที่ บริษัท เข้าใจในสิ่งที่ต้องทำและสิ่งที่ไม่ทำเพื่อการค้าที่ประสบความสำเร็จ หากองค์กรธุรกิจการค้าทั่วโลกแล้วนี้เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญมากในการดูแลเป็นแต่ละ ประเทศจะมีชุดของตัวเองของกฎหมายกฎระเบียบและข้อบังคับ

11.3.6 Environment หรือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมได้กลายเป็นปัญหาที่ ท้าทายจริง ๆ เนื่องจากข้อจำกัดจำนวนมากและขาดแคลนปัจจัยเหล่านี้รวมถึงประเด็น ด้านสิ่งแวดล้อมเช่นอัตราการปล่อยคาร์บอนเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, นิสัยโรคลดลง ของวัตถุพิษเป้าหมายมลพิษต้องการของลูกค้านำสินค้าที่มีแหล่งที่มีจริยธรรมและ จากแหล่งที่ยั่งยืน

สรุปได้ว่าเครื่องมือชิ้นนี้ สามารถให้ภาพรวมเรื่องปัจจัยเสี่ยงหรือโอกาส ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เราสามารถวิเคราะห์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และ ปัจจัยอื่น ๆ รอบตัวได้มากขึ้น ซึ่งขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญคือ การรวบรวมข้อมูลและต้องมั่นใจ ว่าข้อมูลเหล่านั้นต้องมีความน่าเชื่อถือเป็นอย่างดี เพื่อให้ขั้นตอนการนำมาวิเคราะห์ในขั้น ต่อไปมีประสิทธิภาพและแม่นยำมากยิ่งขึ้น (อ้างอิงใน กุลชลี จงเจริญ, ม.ป.ป. หน้า 9-15)

12. เมื่อพิจารณาในแง่ของกระบวนการกำหนดนโยบายยังมีตัวแบบทาง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ข้องกับการกำหนดนโยบายที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของ สภาพแวดล้อมกับการกำหนดนโยบายซึ่งมีนักทฤษฎีได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ เช่น ตัวแบบระบบของ Easton (1979) และตัวแบบของ Sharkansky (1978)

12.1 ตัวแบบระบบของอีสตัน (Easton) เสนอแนะว่านโยบายเกิดขึ้นมา จากการตอบสนองของระบบการเมืองที่มีต่อสภาพแวดล้อม กล่าวคือ ระบบการเมืองทุก ระบบไม่ว่าจะมีโครงสร้างหรือกระบวนการเช่นไร ต้องมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติคือ การจัดสรร และแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าเพื่อสังคมโดยมีอำนาจบังคับให้ปฏิบัติตามซึ่งการจัดสรรแบ่งปัน

ดังกล่าวจะเกิดขึ้นต่อเมื่อมีการเรียกร้องและการสนับสนุนซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้า ซึ่งประกอบด้วยข้อเรียกร้องและการสนับสนุนที่เกิดขึ้นจากทั้งระบบวัฒนธรรม โครงสร้างของสังคม ระบบเศรษฐกิจ และระบบอื่น ๆ ซึ่งเป็นระบบย่อยของระบบสังคม หรืออาจเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมภายนอกระบบ ซึ่งเมื่อระบบแปรรูปจากปัจจัยนำเข้าหรือข้อเรียกร้อง หรือการสนับสนุนให้กลายเป็นนโยบาย โดยทั่วไปนโยบายหรือปัจจัยนำออกมักก่อให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานของระบบ และต่อสภาพแวดล้อมทั้งในด้านที่เพิ่มหรือลดความสมดุลให้กับการปฏิบัติหน้าที่ของระบบ ผลกระทบจะถูกส่งกลับไปยังระบบโดยผ่านกระบวนการย้อนกลับในรูปของปัจจัยนำเข้าสู่ระบบอีกเป็นวงจรตลอดเวลา

12.2 Easton ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการทำงานนโยบายเป็นอย่างมากซึ่งเขาได้แบ่งสภาพแวดล้อมออกเป็น 2 ประเภท คือ สภาพแวดล้อมภายในสังคม (intrasocietal environment) และ สภาพแวดล้อมภายนอกสังคม (extrasocietal environment) ซึ่งอีสตัน (Easton) กล่าวว่าสภาพแวดล้อมภายในสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมในด้านสังคมและด้านกายภาพ (societal and physical society) ที่อยู่ภายในสังคมที่สำคัญ ได้แก่ ระบบนิเวศวิทยา (ecological system) ระบบชีววิทยา (biological system) ระบบบุคลิกภาพ (personality system) ของคนในสังคมและระบบสังคม (social system) ที่ประกอบไปด้วย ระบบวัฒนธรรม (cultural system) ระบบสังคม (social system) ระบบเศรษฐกิจ (economic system) ระบบประชากร (demographic system) และระบบย่อยอื่น ๆ

ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกสังคม จะหมายถึง ระบบการเมืองและสังคมอื่น ๆ ได้แก่ ระบบการเมืองระหว่างประเทศ (international political system) ระบบนิเวศวิทยาระหว่างประเทศ (international ecological system) ระบบสังคมระหว่างประเทศ (international social system) ระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (international economic system) ระบบประชากรระหว่างประเทศ (international demographic system) และระบบย่อยอื่น ๆ ซึ่งทั้งสภาพแวดล้อมภายในสังคมและสภาพแวดล้อมภายนอกสังคมต่างส่งผลกระทบต่อนโยบายทั้งสิ้น (หน่วยที่ 6 หน้า 15-17)

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2555) กล่าวว่า รูปแบบความสัมพันธ์หน่วยงานของรัฐในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ถูกพัฒนาขึ้น โดยคาร์ล อีแวน ฮอร์น และโดนัลด์ เอส แวน มีเตอร์ (Carl E. Van Horn and Donald S. Van Meter, 1976 อ้างถึงใน สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 2555, หน้า 2-31) ซึ่งเป็นการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง

หน่วยงานของรัฐที่มีผลต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามนโยบาย ประกอบด้วยปัจจัย ดังนี้

- 1) ตัวนโยบาย
- 2) การสื่อสาร
- 3) การบังคับใช้
- 4) ลักษณะของหน่วยงานที่ปฏิบัติตามนโยบาย
- 5) เงื่อนไขทางสังคมและเศรษฐกิจ
- 6) เจตคติของผู้ปฏิบัติตามนโยบาย

13. วิเชียร เย็นกาย (2554, หน้า 27-28) กล่าวถึง การบริหารจัดการให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ซึ่งล้วนมีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลขององค์กรโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สเตียร์ (Steers, 1977) แคมป์เบลล์ (Campbell, 1977) เรโนลด์ และคณะ (Reynold et al, 1994) แมร์รี่ (Mealy, 1994) นริศ สวัสดิ์ (2550) รุ่ง แก้วแดง (2542) เรณู คุปต์ชัยเสียร (2552) กนกอร ยศไพบุลย์ (2544) พสุเตชะรินทร์ (2549) สุรเจต ไชยพันธ์พงษ์ (2549) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2551) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การสร้างทีมงาน 4) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 5) การวิเคราะห์และประเมินองค์กร 6) การวางแผนกลยุทธ์ 7) การประกันคุณภาพ และ 8) การนิเทศการศึกษา

14. องค์ประกอบตามระบบทวิภาคี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551)

การพัฒนาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีการศึกษาองค์ประกอบตามระบบทวิภาคีหลายด้าน โดยมีจุดมุ่งหมายที่เหมือนกัน หรือคล้าย ๆ กัน เพราะมุ่งเน้นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ หรือการพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามเป้าหมายการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จากผลสรุปการปฏิรูปการอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2542-2551) ได้ศึกษาการพัฒนาและสรุปปัญหาในการจัดการอาชีวศึกษา ในด้านต่อไปนี้

- 14.1 คุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษา
- 14.2 ด้านการเรียนการสอน
- 14.3 ด้านครูผู้สอน

14.4 ด้านความร่วมมือ

14.5 ด้านการสนับสนุนของรัฐบาล

14.6 ด้านมาตรฐานการอาชีวศึกษา

14.7 ด้านการบริหารจัดการ และ

14.8 ด้านค่านิยมในการเรียนอาชีวศึกษา

จากการศึกษาเอกสาร หลักการแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้
สังเคราะห์องค์ประกอบ ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเรียนรวม หลักสูตรอาชีวศึกษาและ
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตาราง 9 การสังเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

องค์ประกอบหลัก	1. กระทรวงศึกษาธิการ (2557)	2. ดินटना รวมขมร้ตแนและคณะ (2558)	3. ชานินทร์ ศรีขมพู และคณะ (2557)	4. ประภพพรณ ปวีวรณ (2558)	5. สำนังานค้ทษาธการภาค 6 (2559)	6. กระทรวงค้ทษาธการ (2557)	7. โสภณ เสวลัษณ์ (2552)	8. วิเชียร เข้นกาย	9. ชุพาวดี คีรปริดี (2559)	10. สำนังานคณะกรรณการ การอาชวีค้ทษา (2557)	11. Varsha Sen (2011)	12. Conway (2009)	13. Francis J. Aguilar(1967 (Bright hup PM project management, (2011)	14. Easton, D. (1979).	15. Carl E. Van Horn and Donald S. Van Meter, (1976)	รวม	ร้อยละ
1. การบริหารจัดการ	✓	✓			✓			✓			✓				✓	6	40
2. สถานศึกษา						✓				✓	✓					3	20
3. ภาค้คเรือขายและความรวมมือ		✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓					7	46.66
4. ผู้เรียน						✓				✓						2	13.33
5. การพัฒนาบุคลากร		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓		9	60.00
6. การจัดการเรียนการสอน	✓	✓		✓	✓				✓							5	33.33
7. นโยบาย						✓				✓					✓	3	20
8. การพัฒนาหลักสูตร	✓	✓	✓						✓						✓	5	33.33
9. ภาค้คเรือขายและความรวมมือ		✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓					7	46.66

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	1. กระทรวงศึกษาธิการ (2557)	2. จินตนา รวมนมรัตน์และคณะ (2558)	3. ธานีมิตร ศรีขมพู และคณะ (2557)	4. ปรากฏพรรณ ปวีวรรณ (2558)	5. สำนักงานศึกษาธิการภาค 6 (2559)	6. กระทรวงศึกษาธิการ (2557)	7. โสภณ เสวล์กษณ์ (2552)	8. วิเชียร เข้มกาย	9. ชูพาวดี ศิริปริดี (2559)	10. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา (2557)	11. Varsha Sen (2011)	12. Conway (2009)	13. Francis J. Aguilar(1967 (Bright hup PM project management, (2011)	14. Easton, D. (1979).	15. Carl E. Van Horn and Donald S. Van Meter, (1976)	รวม	ร้อยละ
10. ผู้ปกครอง						✓				✓						2	13.33
11. งบประมาณ							✓									1	6.66
12. วัสดุอุปกรณ์							✓									1	6.66
13. ภาวะผู้นำ								✓								1	6.66
14. การวิเคราะห์ ประเมินองค์การ								✓			✓					2	13.33
15. การวางแผน								✓	✓		✓					3	20.00
16. การประกันคุณภาพ								✓								1	6.66
17. การนิเทศการศึกษา								✓	✓		✓					3	20.00
18. การวัดและประเมินผล									✓		✓					2	13.33

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	1. กระทรวงศึกษาธิการ (2557)	2. จินตนา รวมนครรัตน์และคณะ (2558)	3. ธานีมิตร ศรีชมพู และคณะ (2557)	4. ปรากฏพรรณ ปวีวรรณ (2558)	5. สำนักงานศึกษาธิการภาค 6 (2559)	6. กระทรวงศึกษาธิการ (2557)	7. โสภณ เสวล์กษณ์ (2552)	8. วิเชียร เข้มกาย	9. ยุพาวดี ศิริปริทธิ์ (2559)	10. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557)	11. Varsha Sen (2011)	12. Conway (2009)	13. Francis J. Aguilar(1967 (Bright hup PM project management, (2011)	14. Easton, D. (1979).	15. Carl E. Van Horn and Donald S. Van Meter, (1976)	รวม	ร้อยละ
19. การทดสอบมาตรฐานฝีมือ									✓							1	6.66
20. การพยากรณ์											✓					1	6.66
21. การตัดสินใจ											✓					1	6.66
22. ปัจจัยทางการเมือง												✓	✓			2	13.33
23. เศรษฐกิจ												✓	✓	✓	✓	4	26.66
24. สังคม												✓	✓	✓	✓	4	26.66
25. เทคโนโลยี												✓	✓			2	13.33
26. กฎหมาย												✓	✓		✓	3	20
27. สิ่งแวดล้อม												✓	✓	✓		3	20

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	1. กระทรวงศึกษาธิการ (2557)	2. จินตนา รวบรวมวีดิทัศน์และคณะ (2558)	3. ชานินทร์ ศรีชมพู และคณะ (2557)	4. ปรากฏพรรณ ปวีวรรณ (2558)	5. สำนักงานศึกษาธิการภาค 6 (2559)	6. กระทรวงศึกษาธิการ (2557)	7. โสภณ เสวล์กษณ์ (2552)	8. วิเชียร เข้มกาย	9. ชุพชาติ ศิริปริทธิ์ (2559)	10. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา (2557)	11. Varsha Sen (2011)	12. Conway (2009)	13. Francis J. Aguilar(1967 (Bright hup PM project management, (2011)	14. Easton, D. (1979).	15. Carl E. Van Horn and Donald S. Van Meter, (1976)	รวม	ร้อยละ
28. วัฒนธรรม														✓		1	6.66
29. การสื่อสาร															✓	1	6.66

จากตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้หลักเกณฑ์ความถี่และค่าเฉลี่ยร้อยละจากอันดับสูงสุดลงมา 5 อันดับ ทำให้ได้องค์ประกอบประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการพัฒนาหลักสูตร
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร
5. ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงนโยบาย

1. ความเป็นมาของการวิจัยเชิงนโยบาย

การวิจัยเชิงนโยบายมีพัฒนาการมาตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1970 มีการจัดตั้งสถาบันวิจัยเชิงนโยบาย การจัดทำวารสาร และจัดโปรแกรมการฝึกอบรมกันมากมาย แต่ก็ถือว่าเป็นเพียงจุดเริ่มต้น เพื่อความมั่นคงต่อไปในอนาคต และยังคงอาศัยระยะเวลาเพื่อพิสูจน์ประเด็นที่จริยธรรม และมาตรฐานของการวิจัยประเภทนี้ อีกทั้งอย่างไรก็ตาม การวิจัยเชิงนโยบายในที่ต่าง ๆ กัน อาจจะผันแปรไปตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ เช่น 1) แหล่งทุนที่เป็นผู้ใช้หรือไม่ใช้ประโยชน์จากการวิจัย หากเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย การเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วยก็จะมีมาก 2) จุดเน้นของการวิจัยอยู่ที่การหาคำตอบของปัญหา หรือหาทางแก้ปัญหาคู่ขนานบ้างกรณีก็จำเป็นต้องศึกษาหาคำตอบของปัญหาให้ชัดเจนเสียก่อน 3) ความเป็นผู้วิจัยภายใน หรือผู้วิจัยภายนอกองค์การ หากเป็นผู้วิจัยภายในองค์การอาจจะพบอุปสรรค ปัญหาความเป็นระบบราชการ และการมีวิสัยทัศน์ในปัญหาที่วิจัย ในขณะที่ผู้วิจัยภายนอกอาจจะมีอิสระในการที่จะวิพากษ์วิจารณ์ได้มากกว่า แต่ขณะเดียวกันผู้วิจัยภายในอาจจะมีความเข้าใจบริบททางการเมือง และอุปสรรคขององค์การที่จะมีผลต่อการนำข้อมูลเสนอจากผลการวิจัยไปใช้ได้ดีกว่า และ 4) หลักการทางวิชาการของผู้วิจัย ซึ่งหากต้องการแก้ปัญหาคำถามเชิงวิชาการ และป้องกันการมีมุมมองเฉพาะด้าน ก็จะมีการวิจัยเชิงบูรณาการระหว่างศาสตร์สาขาต่าง ๆ ขึ้น (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2548, หน้า 20)

สรุปว่า แหล่งทุนที่เป็นผู้ใช้ หรือไม่ใช้ประโยชน์จากการวิจัย หากเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยจุดเน้นของการวิจัยอยู่ที่การหาคำตอบของปัญหา หรือหาทาง

แก้ปัญหาแต่บางกรณีก็จำเป็นต้องศึกษาหานิยามของปัญหาให้ชัดเจนเสียก่อนความเป็นผู้วิจัยภายในหรือภายนอกองค์การ หากเป็นผู้วิจัยภายในองค์การอาจจะพบอุปสรรคปัญหาความเป็นระบบราชการ และการมีวิสัยทัศน์ในปัญหาที่วิจัยหลักการทางวิชาการของผู้วิจัย ซึ่งหากต้องการแก้ปัญหาความล้มเหลวเชิงวิชาการ

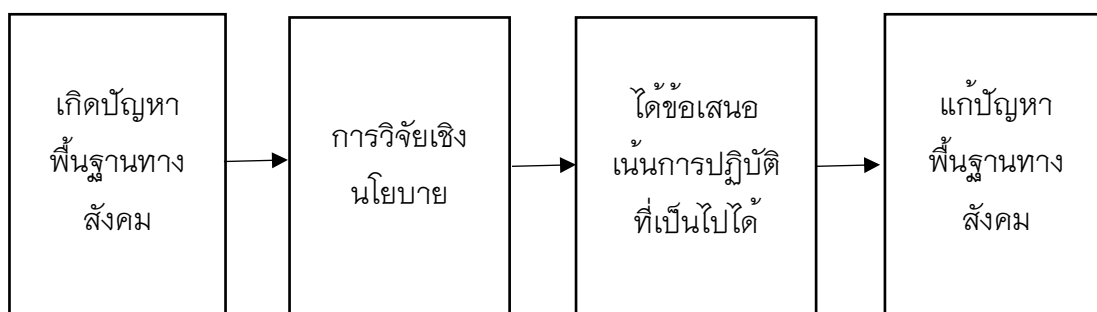
2. ความหมายของการวิจัยเชิงนโยบาย

วิโรจน์ สารรัตน์ (2548, หน้า 12) ให้ทัศนะที่สอดคล้องกันว่าการวิจัยเชิงนโยบายเป็นกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาของสังคม เพื่อนำเสนอแนวทางแก้ปัญหาให้กับผู้ที่วางนโยบาย และข้อเสนอเหล่านั้น ต้องเน้นไปที่การปฏิบัติได้จริง เพื่อเป็นการแก้ปัญหาหรือลดปัญหานั้น ๆ

การกำหนดนโยบายในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวข้องกับรูปแบบการตัดสินใจของผู้กำหนดนโยบายด้วย ซึ่งส่วนใหญ่จำแนกออกเป็นสองลักษณะคือ 1) การตัดสินใจแบบมีเหตุผล (Rational Decision Making) เป็นการตัดสินใจที่มีกระบวนการที่จะทำให้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจที่เพียงพอ และ 2) การตัดสินใจแบบไม่มีเหตุผล (Non-Rational Decision Making) อาจเป็นการตัดสินใจตามความพอใจ (satisfying) มุ่งหาทางเลือกที่คิดว่าเป็นที่พึงพอใจ ไม่คำนึงว่าเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดหรือไม่ หรืออาจเป็นการตัดสินใจแบบค่อยเป็นค่อยไป (Incremental) มุ่งเพียงเพื่อให้อยู่ในระดับที่พอทนได้ ขยายผ้าเอาหน้ารอด ไม่หวังผลระยะยาว หรืออาจเป็นการตัดสินใจแบบลุ่มเสี่ยง (Rubbish-Bin) เป็นต้น ซึ่งเป็นการแน่นอนว่าสิ่งที่พึงประสงค์ในการตัดสินใจ เพื่อกำหนดนโยบายของผู้ नेताใด ๆ กลุ่มใด ๆ หรือสถาบันใด ๆ ก็คือ รูปแบบการตัดสินใจแบบมีเหตุผล ซึ่งกระบวนการหนึ่งจะนำมาซึ่งข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจที่เพียงพอ นั่นก็คือ กระบวนการของการวิจัยเชิงนโยบาย

วิโรจน์ สารรัตน์ (2546, หน้า 15) ได้กล่าวถึงการวิจัยเชิงนโยบาย (policy research) ว่า เป็นกระบวนการศึกษาขั้นพื้นฐานของสังคม เพื่อให้ได้ข้อเสนอที่เน้นการปฏิบัติที่เป็นไปได้ (possible action oriented recommendations) สำหรับผู้กำหนดนโยบายใช้ประกอบการตัดสินใจในการแก้ปัญหานั้น ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การวิจัยเชิงนโยบายจะมุ่งศึกษาปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาเกี่ยวกับโภชนาการ ปัญหาความยากจน ปัญหาเงินเพื่อปัญหาความขาดประสิทธิภาพในการบริหารองค์การ เป็นต้น ด้วยกระบวนการวิจัยที่จะทำให้ข้อเสนอเชิงนโยบายได้รับการพัฒนาขึ้น และมีการสื่อสารข้อเสนอเหล่านั้นต่อผู้กำหนดนโยบาย

การวิจัยเชิงนโยบาย สามารถกระทำได้ด้วยระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลาย อาจเป็นการวิจัยพื้นฐาน (basic research) การวิจัยประยุกต์ (applied research) หรือการวิจัยผสม (mixed) อย่างไรก็ตามจุดมุ่งหมายในการวิจัยจะเป็นสิ่งเดียวกัน นั่นคือ การให้ได้มาซึ่งข้อเสนอที่เน้นการปฏิบัติที่เป็นไปได้ เพื่อการแก้ปัญหาพื้นฐานทางสังคม ที่นำมาเป็นประเด็นในการศึกษาวิจัยลำดับความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 14 แผนภูมิความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของจุดหมายในการวิจัยเชิงนโยบาย

การวิจัยเชิงนโยบาย เป็นเพียงส่วนหนึ่งของบรรดาปัจจัยป้อนเข้า (input) ซึ่งจะนำเข้าสู่การตัดสินใจเชิงนโยบาย (policy decision) ยังมีปัจจัยป้อนเข้าอื่น ๆ ที่จะต้องนำมาประกอบการตัดสินใจอื่น ๆ อีก เช่น นโยบายที่มีอยู่เดิม ทักษะ ความปรารถนา หรือความคิดเห็นของเกี่ยวข้อง หรือของสถาบันหรือแม้แต่ทัศนคติของผู้คนที่มีมาก่อนหน้า เป็นต้น นอกจากนี้ ในกระบวนการตัดสินใจนโยบายยังต้องอาศัยความเห็นพ้องต้องกัน และการประนีประนอมด้วย ดังนั้น “ความจริงอาจจะไม่ได้หมายถึง ความดีที่จะได้รับการยอมรับ” หากความปรารถนาของสถาบันขัดแย้งกับข้อเสนอแนะ อีกประการหนึ่งก็คือ การวิจัยเชิงนโยบายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางสังคมที่มีความสลับซับซ้อน และยากจะแก้ไข ต้องอาศัยกระบวนการวางแผนการปฏิบัติ การประเมิน และการมีข้อมูลป้อนกลับ และต้องคำนึงถึงบริบทที่เป็นจริงประกอบอีกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัย และผู้ตัดสินใจนโยบาย จะต้องตระหนักว่าการวิจัยเชิงนโยบายไม่ใช่เป็นยาครอบจักรวาล ที่จะรักษาได้ทุกโรคในการแก้ปัญหาทางสังคมนั้น สิ่งที่สามารถกระทำได้ดีคือ การแสวงหาข้อมูลข่าวสารสนเทศที่มีคุณค่าเพื่อประกอบการตัดสินใจ โดยคาดหวังว่าจะช่วยให้การแก้ปัญหาเป็นไปด้วยดี และคาดหวังว่าสิ่งนั้นอาจจะช่วยแก้ไข หรือป้องกันการเกิดขึ้นของปัญหาบางปัญหาได้

ประการสุดท้ายคือ กระบวนการนโยบายจะมีความซับซ้อนยิ่งขึ้นหากปัญหาที่ศึกษานั้นมีความซับซ้อน ผู้วิจัยจึงต้องเข้าใจในส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีอย่างมาก ตลอดจนกลไกกลไกสนับสนุนต่าง ๆ ให้ดี มิฉะนั้นจะไม่สามารถนำเสนอให้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายได้อย่างที่คาดหวัง

อย่างไรก็ตาม แม้การวิจัยเชิงนโยบายแปรผันแตกต่างกันไปตามประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น แต่ก็มีผู้กำหนดลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงนโยบายไว้ ดังนี้คือ 1) เป็นพหุมิติ (multidimensional) มองปัญหาที่ศึกษาด้วยหลากหลายแง่มุม 2) เฉพาะกรณีและเชิงประจักษ์ (empirico-inductive approach) ในลักษณะเป็นทฤษฎีรากฐาน (grounded theory) ไม่กำหนดเหตุและผลของปัญหาตามทฤษฎีไว้ล่วงหน้าเพื่อทดสอบสมมติฐาน 3) ให้ความสำคัญทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ไม่กำหนดตัวแปรไว้อย่างตายตัว แต่เปิดกว้างต่ออิทธิพลและตัวแปรแทรกซ้อนต่าง ๆ 4) ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ผลงานวิจัย หรือแหล่งทุนสนับสนุน และ 5) แสดงค่านิยม (หรือแนวคิด) ให้เห็นชัดเจนในนิยามของปัญหา ปัญหาการวิจัยการพัฒนาข้อเสนอแนะ จากผลการวิจัย และการเผยแพร่ผลการวิจัย

ส่วน สุกนธา คงศีล และ สุขุม เจียมตน, 2550, หน้า 60) “นโยบาย” คือ แนวทางที่กำหนดขึ้นอย่างกว้าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ รูปแบบของนโยบายก็คือ ข้อความที่ใช้เป็นเครื่องชี้นำสำหรับการบริหารงานต่าง ๆ นอกจากนั้น ดังนั้น นโยบายจึงเป็นสิ่งที่กำหนดยุทธศาสตร์ (strategy) และสิ่งที่จะทำต่อไปเพื่อให้ให้นโยบายนั้นประสบความสำเร็จองค์ประกอบสำคัญของนโยบายคือ มีเป้าหมายที่จะกระทำ มีการกำหนดแนวทางและกฎเกณฑ์ วิธีการ กลยุทธ์หรือกลวิธี ที่เป็นเครื่องมือที่จะทำให้เกิดถึงแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลงานภายในเวลาที่กำหนด การกำหนดนโยบายจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและนักนโยบาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้นำหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ซึ่งเมื่อมีการนำผลจากการวิจัยมาใช้เกี่ยวกับการตัดสินใจด้านนโยบายมากขึ้น การวิจัยเชิงนโยบายจึงมีความแพร่หลายและนิยมจัดทำมากขึ้นในปัจจุบัน

การวิจัยเชิงนโยบายมีผู้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย แต่โดยทั่วไปยอมรับกันว่า การวิจัยเชิงนโยบาย หมายถึง กระบวนการศึกษารวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และข้อเสนอแนะต่าง ๆ (recommendations) ตลอดจนแนวทางปฏิบัติที่อาจจะเป็นไปได้ ในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในระดับนโยบาย ที่ผู้วิจัยจะสื่อสารแก่บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการตัดสินใจ (decision-

makers) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อน หรือปรับปรุงแก้ไขนโยบาย กลยุทธ์หรือโครงการต่าง ๆ ต่อไป (Dukeshire และ Thurlow, 2002, pp. 3-4) นอกจากนี้ยังมีผู้กำหนดความหมายของการวิจัยนโยบายจากบทบาทด้วย กล่าวคือ การวิจัยเชิงนโยบาย หมายถึง การวิจัยที่มีบทบาทหลักในการ 1) วิเคราะห์ตัวนโยบาย 2) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามนโยบาย และ 3) วิจัยเพื่อพัฒนานโยบาย (สุคนธา คงศีล และ สุขุม เจียมตน, 2550, หน้า 60) จากนิยามต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การวิจัยเชิงนโยบาย มิใช่แต่เฉพาะการศึกษาสภาพปัจจุบันที่เป็นก่อนการใช้นโยบายหรือ หลังการใช้นโยบายเท่านั้น เพราะสิ่งสำคัญของการวิจัยเชิงนโยบายก็คือ ผู้วิจัยจะต้องให้ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ (action-oriented recommendations) อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติแก่ผู้ใช้ผลการวิจัยด้วย เพราะผู้ใช้ผลการวิจัยจะนำมาใช้ในการตัดสินใจต่อไปว่า จะผลักดันหรือขับเคลื่อนนโยบายปรับปรุงหรือล้มเลิกเสีย สำหรับคำว่าผู้ใช้ผลการวิจัยในที่นี้ เช่น ผู้สร้างนโยบาย (policy-makers) รัฐบาลหรือภาครัฐ (government) องค์กรในสังคม (community organizations) หรืออาจจะเป็นหน่วยงานอื่น ๆ ที่ได้รับผลจากการใช้นโยบาย เป็นต้น

2. แหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงนโยบาย

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มีความสำคัญมากสำหรับนักวิจัยเชิงนโยบาย ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นการวิจัยขนาดใหญ่ ที่อาจจะต้องใช้แหล่งข้อมูลจำนวนมากหรือค่อนข้างจะอยู่ในกระแสหรือแนวโน้ม ซึ่งจะต้องเป็นปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้แหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงนโยบายจึงมีหลากหลาย อาทิ (สุคนธา คงศีล และ สุขุม เจียมตน, 2550, หน้า 61) เช่น

2.1 สื่อ (media)

การวิจัยเชิงนโยบาย ผู้วิจัยสามารถที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากสื่อสารมวลชน ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง รายการโทรทัศน์ เพราะโดยส่วนใหญ่สื่อสารมวลชนเหล่านี้ มีบทบาทสำคัญที่จะกำหนด คัดคว้าหรือเสนอประเด็นต่าง ๆ ในสังคมที่คนส่วนใหญ่ ควรจะกลับมาพิจารณาหรือให้ความสำคัญ ตัวอย่างเช่น การเสนอเกี่ยวกับภาวะการณ์การอ่านของคนไทย การเสนอประเด็นเกี่ยวกับการเหลื่อมล้ำในการรักษาพยาบาล เป็นต้น การเสนอประเด็นเหล่านี้จะทำให้เกิดกระแสสังคม ที่นักนโยบายและผู้มีอำนาจต้องให้ความสนใจ และนำข้อมูลจากการนำเสนอมาใช้กำหนดนโยบายหรือการปฏิบัติงานได้ตัวอย่างเช่น การนำเสนอข่าวการค้นพบซากทารกที่วัดแห่งหนึ่ง ทำให้กระทรวงสาธารณสุขต้องสร้างนโยบายเรื่องของการผลักดันกฎหมายเรื่อง

ทำแท้ง และทำให้เกิดกระแสเรื่องการกำหนดบทบัญญัติเพื่อลงโทษผู้ชายที่ทำให้หญิงเกิดการตั้งครรภ์ และต้องไปทำแท้ง เป็นต้น จะเห็นได้ว่า การตัดสินใจและสร้างนโยบายในที่นี้ มาจากการนำเสนอข้อมูลของสื่อสารมวลชน

2.2 สถิติของหน่วยงานรัฐ (official statistics)

โดยทั่วไปหน่วยงานภาครัฐจะเก็บข้อมูลเชิงสถิติต่าง ๆ ไว้อยู่แล้ว นักนโยบายจะต้องไปศึกษาข้อมูลจากฐานข้อมูลที่รวบรวมไว้ ตัวอย่างเช่น การกำหนดนโยบายและโครงการของภาครัฐ นโยบาย “เมาไม่ขับ” ก็มาจากข้อมูลสาเหตุเกี่ยวกับการได้รับอุบัติเหตุของประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่ ข้อมูลสถิติชี้ให้เห็นว่า อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการที่ผู้ขับขี่พาหนะดื่มสุราจนเมา และไม่สามารถควบคุมพาหนะได้ นอกจากนี้ จากสถิติเกี่ยวกับการเสียชีวิตในช่วงเทศกาลสงกรานต์ในหลายปีที่ผ่านมา ได้เกิดการบูรณาการระหว่างกระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม และกระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมมือกัน ผลักดันนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อลดอัตราผู้เสียชีวิต เป็นต้น

2.3 โพล (polls)

โพลเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของสังคม ในประเด็นหรือหัวข้อเรื่องที่สำคัญหรือเป็นที่สนใจ ณ ขณะนั้น หน่วยงานภาครัฐมักจะใช้สำนักโพลหรือนักเก็บข้อมูล ในการที่จะพิจารณาความคิดเห็นของประชากรโดยทั่วไปอย่างฉับพลันทันที หลังจากที่มีประเด็นใดประเด็นหนึ่งเสนอขึ้นในสังคม แนวคิดเกี่ยวกับการทำโพลหรือการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนนั้น อาจจะมีการยกระดับเป็นการออกเสียงประชามติ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการใช้กับเรื่องราวที่เป็นประเด็นขนาดใหญ่ เช่น การทำประชามติเกี่ยวกับการจัดสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ หรือการจัดสร้างเขื่อน เนื่องจากประเด็นเหล่านี้มีความละเอียดอ่อนและเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อในวงกว้าง การทำโพลจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ของสังคม

2.4 ชุมชนวิชาการ (academic community)

การวิจัยเชิงนโยบายอาจจะได้ข้อมูลการวิจัยจากผลงานการวิจัยในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ของนักวิชาการในมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องทำเป็นปกติอยู่แล้ว ผลงานวิจัยของนักวิชาการซึ่งอยู่ในชุมชนวิชาการมีคุณค่าอย่างมากต่อนักนโยบาย และผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบาย ซึ่งจะเป็นการนำผลการวิจัยซึ่งเดิมเคยอยู่ในที่ที่ไม่เผยแพร่กันออกมาสู่สังคมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ บางมหาวิทยาลัยได้ก่อตั้งหน่วยงานที่ทำ

หน้าที่ทำวิจัยและเสนอนโยบายอยู่แล้ว เช่น สถาบันวิจัยต่าง ๆ ซึ่งทำให้ศาสตร์หรือความรู้ต่าง ๆ พัฒนาขึ้นมาก ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักวิจัยเชิงนโยบาย ตัวอย่างเช่น ในประเทศแคนาดา ได้มีการก่อตั้งศูนย์วิจัยด้านการสนับสนุนสุขภาพแห่งแอตแลนติก (Atlantic Health Promotion Research Centre) โดยมีพันธกิจสำคัญเพื่อที่จะผลิตงานวิจัยและพัฒนาแนวทางการสนับสนุนสุขภาพ ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการจัดทำและกำหนดนโยบายด้านสุขภาพและสาธารณสุขของประเทศแคนาดา เป็นต้น

2.5 ความรู้หรือภูมิปัญญาดั้งเดิม (traditional knowledge)

ข้อมูลที่นักวิจัยเชิงนโยบายได้รับมาในบางกรณี อาจจะมีใช้ข้อมูลที่ได้จากประชากรในกลุ่มอื่น ๆ หรือเป็นข้อมูลจากภาคสาธารณะก็ได้ แต่เป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นภายในชุมชนหรือในกลุ่มประชากรเฉพาะ คำว่าความรู้หรือภูมิปัญญาดั้งเดิม หมายถึง ความรู้ที่ชุมชนต่าง ๆ คิดค้นขึ้น จากความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชีวิตและสภาพท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ โดยมีการส่งผ่านจากประชากรรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ความรู้ที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่นเช่นนี้จึงมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ และนักวิจัยด้านนโยบายสามารถที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายได้ ตัวอย่างเช่น ในบางท้องถิ่นมีการรักษาโรคโดยใช้สมุนไพรหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้ นโยบายสามารถจัดทำนโยบายเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพในท้องถิ่น ได้ด้วยการสนับสนุนหรือจัดทำโครงการที่เกี่ยวกับการผลิตและใช้ยาสมุนไพร ตลอดจนการต่อยอดการพัฒนาสมุนไพรเหล่านี้ให้กลายเป็นองค์ความรู้ที่เป็นที่ยอมรับหรือจดสิทธิบัตรได้ เป็นต้น

3. ขั้นตอนการวิจัยเชิงนโยบาย

วิโรจน์ สารรัตนะ (2546, หน้า 16) ได้เสนอขั้นตอนการวิจัยเชิงนโยบาย 5 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการ 2) การกำหนดกรอบแนวคิด 3) การวิเคราะห์เชิงเทคนิค 4) การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ และ 5) การสื่อสารข้อเสนอแนะ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

3.1 การเตรียมการ (preparation) เป็นการศึกษาสภาพในอดีต และปัจจุบันของนโยบายในปัญหาที่ศึกษา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการที่จะกำหนดทิศทางการวิจัยที่จะทำให้ได้ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ โดยทั่วๆไปจะทำให้ความสำคัญในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 บริบทการกำหนดนโยบายในปัญหาที่ศึกษาทั้งในอดีต

ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต รวมถึงกลไกสนับสนุน (supportive mechanism) (ความหมายเดียวกับคำว่า กลไกของนโยบาย (policy mechanism) ที่กล่าวมาข้างต้น ที่นำ

นโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลการระบุดังกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ (key stakeholders) ในกระบวนการกำหนดนโยบาย หรือที่จะได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจ ในปัญหาที่จะศึกษา และการทำความเข้าใจโครงสร้างอำนาจ (power structure) ในกระบวนการกำหนดนโยบายด้วยว่า ใครเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจหลัก ใครเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และใครที่ไม่มีอิทธิพล

3.1.2 นิยาม ข้อตกลงเบื้องต้น และค่านิยมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีต่อปัญหาที่ศึกษาว่าเป็นอย่างไร เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย เห็นว่าเป็นปัญหา หรือไม่ เป็นปัญหา เห็นตรงกัน หรือแตกต่างกัน ความเชื่อในสาเหตุ หรือทางแก้ไขเป็นอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้การกำหนดค่านิยม หรือแนวคิด ตลอดจนข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

3.1.3 ประเภทของข้อเสนอแนะ ที่เป็นไปได้เกี่ยวกับปัญหาที่ศึกษา ว่าจะเป็นอย่างใดที่จะเป็นที่ยอมรับอย่างไรที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง ครั้งนี้มีประเด็นที่เป็นข้อชี้แนะการให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในลักษณะที่เป็นการ ต่อเนื่อง (Continuum) ระหว่างข้อเสนอแนะ เพื่อการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปจาก ที่มีอยู่เดิม (incremental change) ในประเด็นเล็ก ๆ และใช้ระยะเวลาสั้น ๆ ไปถึง ข้อเสนอแนะเพื่อการเปลี่ยนแปลงให้เกิดสิ่งใหม่ (fundamental change) ที่ต้องใช้เวลาและความพยายามสูงและข้อเสนอแนะแบบผสม (mixed scanning) ที่ให้ข้อเสนอแนะให้เกิดสิ่งใหม่จากการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่มีอยู่เดิม

3.1.4 ทรัพยากรที่ต้องการและจำเป็นสำหรับการวิจัย โดยเฉพาะ ด้านการเงินแต่รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ด้วย เพื่อให้ การศึกษาในขั้นตอนนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อเสนอแนะขั้นตอนการดำเนินงานได้ เป็นแนวทาง ดังนี้ 1) เลือกและกำหนดปัญหาที่จะศึกษาวิจัย 2) กำหนดประเด็นนโยบายที่ สำคัญ 3) วิเคราะห์ความเป็นมาของประเด็นนโยบาย 4) สืบค้นงานวิจัยที่มีมาก่อนหน้าและ ผลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลง 5) จัดหาแผนภูมิองค์การ และผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ 6) กำหนดรูปแบบกระบวนการตัดสินใจ 7) สัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสีย และ 8) สังเคราะห์ข้อมูล ที่ได้รับโดยพยายามตอบคำถามว่าใคร คือผู้ใช้ผลการวิจัย ในบรรดาผู้ใช้การวิจัยนั้น ใคร เป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ เขามีอำนาจในการตัดสินใจอย่างเพียงพอหรือไม่ เขามี ความผูกพัน เขามีความคาดหวังที่จะนำผลการตัดสินใจ เขามีอำนาจในการตัดสินใจอย่าง เพียงพอหรือไม่ เขามีความผูกพัน และมีความคาดหวังที่จะนำผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติ เพื่อบรรลุผลมากขึ้นเพียงใดบริบททางวัฒนธรรมสังคมได้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงหรือไม่

มากนักน้อยเพียงใด และทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้มีอะไรบ้าง สามารถหาได้เพียงพอหรือไม่ เป็นต้น ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว จะนำไปสู่การตัดสินใจว่าจะทำการวิจัยต่อไปหรือไม่ หากสามารถตอบได้ว่าผู้ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยที่กำหนดบริบททางวัฒนธรรมสังคมที่จัดหามาได้ มีความเป็นไปได้ที่จะทำการวิจัยที่มีคุณค่าได้ และตนเองมีความเหมาะสมที่จะทำการวิจัยนั้น ก็ตัดสินใจที่จะทำวิจัยนั้นได้

3.2 ขั้นกำหนดกรอบแนวคิด (Conceptualizing) เป็นขั้นตอนดำเนินงาน

ในกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ

3.2.1 การพัฒนาต้นแบบเบื้องต้นของปัญหาที่ศึกษา (developing a preliminary model of the social) ในอดีตมักนิยมวิพากษ์วิจารณ์ถึงการขาดความชัดเจนและความเข้าใจในประเด็นที่ศึกษา มีการวิเคราะห์อย่างง่าย แคบ และกำหนดจุดเน้นที่ไม่ชัดเจน ในปัจจุบันเป็นการวิเคราะห์ถึงนิยามของปัญหา สาเหตุของปัญหา สร้างต้นแบบกำหนดค่านิยมและข้อตกลงเบื้องต้น ที่จะนำไปสู่การกำหนดคำถามการวิจัย (research questions) ซึ่งการพัฒนาต้นแบบเบื้องต้นของปัญหาที่ศึกษานี้จะอาศัยข้อมูลที่ศึกษาได้ในระยะเตรียมการ และจากการศึกษาวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้อง (literature review) มีข้อเตือนใจว่าต้นแบบเบื้องต้นที่แตกต่างกันจะนำไปสู่คำถามการวิจัยที่แตกต่างกัน ดังนั้นจะต้องพัฒนาขึ้นด้วยความรอบคอบ มีข้อมูลประกอบการพิจารณาอย่างเพียงพอ ดังกรณีตัวอย่างพัฒนาต้นแบบเบื้องต้นของปัญหาสุขอนามัยของเด็ก 2 ต้นแบบ

<p>ต้นแบบที่ 1 สุขอนามัยของเด็กในชนบท ปัญหา สุขอนามัยของเด็กในชนบทต่ำกว่าเด็กในเมือง สาเหตุผู้ปกครองปล่อยปละละเลยต้นแบบเบื้องต้น</p>			
สภาพไม่ เหมาะสม	ผู้ปกครอง ละเลย	อาหารไม่ เหมาะสม	สุข อนามัย ไม่ดี

<p>ต้นแบบที่ 2 สุขอนามัยของเด็กในชนบท ปัญหา สุขอนามัยของเด็กในชนบทต่ำกว่าเด็กในเมือง สาเหตุผู้ปกครองยากจนต้นแบบเบื้องต้น</p>			
สภาพ กันดาร	ผู้ปกครอง ยากจน	อาหาร ไม่ เพียงพอ	สุขอนามัย ไม่ดี
<p>ค่านิยมและข้อตกลงเบื้องต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปกครองฐานะดีก็มีอาหารเพียงพอต่อเด็ก - สุขภาพเศรษฐกิจจะต้องได้รับการพัฒนาเพื่อ ความมีสุขภาพอนามัยที่ดีในเด็ก 			

ภาพประกอบ 15 แผนภูมิกรณีตัวอย่างการพัฒนาต้นแบบเบื้องต้นของปัญหา
 ทูพโภชนาการของเด็ก 2 ต้นแบบ

3.2.2 คำถามการวิจัย (formulating specific research question)

กำหนดขึ้นหลังจากการพัฒนาตัวแบบเบื้องต้น ซึ่งเนื่องจากคำถามการวิจัยจะนำไปสู่การวางแผนระเบียบวิธีวิจัยที่จะใช้และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนั้นจะต้องกำหนดขึ้นอย่างรอบคอบและระมัดระวัง โดยควรคำนึงถึงขั้นตอน ดังนี้

3.2.2.1 กำหนดว่าผลที่คาดหวังจากการวิจัยคืออะไร เป็นไปในรูปแบบใดแบบค่อยเป็นค่อยไป หรือแบบสิ่งใหม่ ๆ หรือแบบผสม (incremental / fundamental / mixed)

3.2.2.2 กำหนดประเด็นปัญหาที่จะศึกษา ซึ่งควรคำนึงถึงความพหุมิติ (multidimensional) ซึ่งจะทำให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและมีความหมาย แต่ก็ควรมีแนวหรือเกณฑ์ในการเลือกประเด็นที่ควรจะศึกษา

3.2.2.3 กำหนดตัวแปรที่สามารถจัดกระทำเพื่อการเปลี่ยนแปลงได้ (malleable variables) โดยพิจารณาจากผลที่คาดหวังละประเด็นของปัญหาที่กำหนด

3.2.2.4 กำหนดคำถามการวิจัยขึ้นจากตัวแปรที่กำหนด ที่จะนำไปสู่ผลที่คาดหวังจากประเด็นปัญหาที่กำหนด โดยมีเกณฑ์ที่ควรคำนึงถึง ดังนี้

- 1) ควรสะท้อนให้เห็นถึงประเด็นของปัญหา
- 2) จากการวิเคราะห์หลากหลายมุม สะท้อนให้เห็นถึง

ผลการวิจัยที่เป็นไปอย่างครอบคลุมและบูรณาการ

3) ควรแสดงถึงนัยเชิงนโยบาย โดยกำหนดประเด็นในลักษณะที่จะช่วยให้ผู้ตัดสินใจใช้ในการแก้ปัญหาได้สามารถศึกษาหาคำตอบได้

- 4) เหมาะสมกับเวลาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ

นโยบาย ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

3.2.3 การเลือกผู้ดำเนินการวิจัย (selecting research investigators)

มีประเด็นการตัดสินใจในสาม สมการดังนี้ 1) การศึกษาเป็นทีมหรือเดี่ยว หากเรื่องที่วิจัยไม่ใหญ่โตมากนักก็ควรศึกษาเดี่ยว แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ มีผลกระทบมาก ควรศึกษาเป็นทีม และควรคำนึงถึงหลักการสหวิทยาการ (interdisciplinary) 2) การเลือกภูมิหลังของผู้วิจัย โดยเฉพาะภูมิหลังในเชิงวิชาการ และ 3) ที่ปรึกษาในการวิจัย ซึ่งอาจเป็นทีมที่ปรึกษาหรือเป็นคณะกรรมการอำนวยการ

3.3 ชั้นการวิเคราะห์เชิงเทคนิค (technical analysis) เป็นการตรวจสอบถึงปัจจัย (factor) ที่อาจเป็นสาเหตุของปัญหา โดยมีขั้นตอนหลักเช่นเดียวกับการวิจัยโดยทั่วไป ดังนี้

3.3.1 การนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการของตัวแปร (operationalization of variables) เป็นการกำหนดนิยามตัวแปรที่สามารถจัดกระทำเพื่อการเปลี่ยนแปลงได้ (malleable variables) ที่กำหนดในขั้นตอนกำหนดคำถามการวิจัย ให้อยู่ในรูปของดัชนีชี้วัด (indicators) ที่มีความเฉพาะเจาะจงและสามารถวัดได้

3.3.2 การออกแบบระเบียบวิธีวิจัย (design of study methodology) ซึ่งเนื่องจากการวิจัยเชิงนโยบายมุ่งเน้นหาข้อเสนอเพื่อการตัดสินใจนโยบายมากกว่าเหตุผลในเชิงวิชาการ ดังนั้น ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงนโยบายจึงสามารถจะดัดแปลง (adapting) ผสม (combining) หรือปรับปรุง (improvising) ให้ความเหมาะสมได้ ส่วนมากแล้วจะไม่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเดียว แต่จะเป็นแบบผสม จากระเบียบวิธีวิจัยประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะ เป็นประเภทใดบ้างนั้นขึ้นอยู่กับคำถามผู้วิจัย (ไม่ใช่กำหนดคำถามการวิจัยให้สอดคล้องกับระเบียบวิธีวิจัย) เช่น 1) การสังเคราะห์ประเด็น (focused synthesis) จากข้อมูลหลากหลายแหล่ง อาจจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การประชาพิจารณ์ผู้วิจัยที่มีประสบการณ์มาก่อนและตีพิมพ์ต่าง ๆ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary analysis) จากฐานข้อมูลแหล่งต่าง ๆ เพื่อสร้างฐานข้อมูลใหม่ขึ้นมาในประเด็นที่ศึกษา 3) การทดลองภาคสนาม (field experiment) หรือแบบกึ่งทดลอง (quasi-experiment) 4) วิธีการ เชิงคุณภาพ (qualitative methods) อาจเป็นการสนทนากลุ่ม (focused group discussion) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-dept interview) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) 5) การสำรวจ (survey) จากกลุ่มตัวอย่างของประชากร 6) กรณีศึกษา (case study) ซึ่งสามารถเก็บข้อมูลได้ทั้งเชิงคุณภาพ และปริมาณ แม้อรรถมาติของการวิจัยนี้จะเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพก็ตาม และ 7) การวิเคราะห์ ต้นทุน – กำไร และ ต้นทุน – ประสิทธิภาพ (cost benefit and cost-effectiveness analysis)

3.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล (results and conclusion) ซึ่งควรคำนึงถึงความเหมาะสมของข้อมูล ความสามารถตอบคำถามการวิจัย โดยอาจเป็นการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบพหุคูณ การวิเคราะห์โครงสร้างสัมพันธ์เชิงเหตุผล เป็นต้น และการสรุปผลการวิจัยควรนำเสนออย่างง่ายที่คนทั่วไป (lay people) สามารถจะเข้าใจได้ และเน้นผลการวิจัยที่สำคัญ

3.3.4 การพัฒนาร่างข้อเสนอแนะ (developing tentative policy recommendations) ซึ่งนอกจากจะพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สรุปผลเอาไว้แล้ว ควรพิจารณาความรู้เกี่ยวกับบริบททางสังคมการเมือง (sociopolitical context) จากผลการศึกษาในระยะเตรียมการด้วยการให้ข้อเสนอแนะควรหลากหลายทางเลือก ไม่ควรเน้นเฉพาะทางเลือกเดียว ควรคำนึงถึงทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวและข้อเสนอแนะนั้นอาจจะเกี่ยวกับกลไกสนับสนุน (supportive mechanisms) ที่จะช่วยสนับสนุนการนำข้อมูลเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพด้วย

3.4 ชั้นการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ (analysis of recommendations)
งานวิจัยส่วนใหญ่ จะจบลงตรงที่การสรุปผลเท่านั้น แต่จะศึกษาต่อเนื่องเพื่อ “คาดคะเนถึงโอกาสในการปฏิบัติ” (estimating the probability of implementation) ของข้อเสนอแนะนั้นอีกด้วยโดยมีกิจกรรมดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (analysis of stakeholders) ที่จะมีการตัดสินใจในนโยบาย โดยวิเคราะห์จากผู้มีส่วนได้เสียที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการเตรียมการที่อาจกำหนดลดลงหรือเพิ่มเติมได้ โดยจำแนกผู้มีส่วนได้เสียเหล่านั้นออกเป็น “กลุ่มตัดสินใจนโยบาย” (decision makers) ต่อการนำข้อมูลไปสู่การปฏิบัติและ “กลุ่มผู้มีอิทธิพล” (influencers) ต่อการตัดสินใจนโยบาย เพื่อการวิเคราะห์อำนาจของผู้มีส่วนได้เสียที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายในสามมิติ คือ

3.4.1.1 ปริมาณของทรัพยากรที่จะสามารถจัดหาได้ เช่น เงิน อาสาสมัคร การประสานงาน ข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น

3.4.1.2 คุณลักษณะที่จะช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียมีความสามารถในการระดมทรัพยากรมาใช้ เช่น การเกาะเกี่ยวกันเป็นกลุ่ม ความเห็นพ้องต้องกัน และภาวะความเป็นผู้นำ เป็นต้น

3.4.1.3 ความสามารถของผู้มีส่วนได้เสียที่จะเข้าถึงกลุ่มผู้ตัดสินใจนโยบายได้ ซึ่งยิ่งกลุ่มผู้ตัดสินใจนโยบายรับฟังข้อคิดเห็นของกลุ่มผู้ได้เสียมากเพียงใดก็แสดงว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียมีอิทธิพลที่จะช่วยผลักดันให้ข้อเสนอเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติได้มากเท่านั้น และหลังจากนั้น จึงเป็นการศึกษาความเห็น (opinion) ของผู้มีส่วนได้เสียเหล่านั้นแต่ละรายว่าสนับสนุนหรือคัดค้านข้อเสนอแนะนั้นด้วยเหตุผลใด ซึ่งหากสนับสนุนมากการนำเสนอนั้นก็มีความเป็นไปได้สูง

3.4.2 การวิเคราะห์องค์การ (analysis of organization) เฉพาะการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียอาจไม่เพียงพอ อาจจำเป็นต้องวิเคราะห์องค์การที่จะเป็นผู้นำเอาแต่ละข้อเสนอแนะไปปฏิบัติด้วย ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ เช่น 1) โครงสร้างองค์การเพื่อปฏิบัติ 2) ทรัพยากรที่จะใช้ และ 3) กลไกเชิงนโยบายที่สนับสนุนการปฏิบัติ

3.4.3 การคาดการณ์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น (predict potential consequences of recommendations) การคาดการณ์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นมาจากข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็นนั้น ซึ่งแหล่งข้อมูลอาจได้มาจากหลายแห่ง เช่น จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสีย การใช้เทคนิคเดลฟาย หรือเทคนิคการวิเคราะห์ความเสี่ยง เป็นต้น อาจพิจารณาในสมการดังนี้ คือ

3.4.3.1 ผลกระทบที่คาดหวังและไม่ได้คาดหวัง

3.4.3.2 ผลกระทบโดยรวมที่มีต่อนโยบายอื่นหรือแผนงานอื่น

3.4.3.3 สิ่งที่จะเกิดขึ้นหากข้อเสนอแนะนั้นไม่ได้นำไปปฏิบัติ

3.4.4 การคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติ (estimating the probability of implementation) จากผลการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้มีส่วนได้เสีย ศักยภาพขององค์การ และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น พอที่จะทำให้ผู้วิจัยคาดคะเนได้ถึง “โอกาสในการปฏิบัติ” ทั้งในแง่ของความเป็นไปได้ (feasible) และการยอมรับ (acceptable) ในลักษณะคาดคะเน (subjective) จากการแปรผล ข้อมูลของผู้วิจัย ซึ่งหากข้อเสนอมีโอกาที่จะเป็นไปได้ประมาณ 20-40% ถือว่าเพียงพอแล้ว อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยควรมีหลากหลายทางเลือก ดังนั้น อาจจะต้องแสดงค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบ “ข้อเสนอทางเลือก” (alternative recommendations) แต่ละทางเลือกเหล่านั้นด้วย

3.5 การสื่อสารผลการวิจัยต่อผู้ตัดสินใจในนโยบาย (communicating policy research to policymakers) การวิจัยเชิงนโยบาย หากไม่มีการสื่อสารผลการวิจัยนั้นต่อผู้ตัดสินใจนโยบายแล้ว ถือว่ายังไม่สิ้นสุด ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการขั้นตอนต่อไปเพื่อให้มั่นใจว่าผลงานวิจัยนั้นได้รับการพิจารณา และมีโอกาสที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ โดยการสื่อสารนั้นควรเป็นการสื่อสารแบบสองทาง (two-way communication) และควรเลือกใช้วิธีการและสื่อที่เหมาะสม ที่จะทำให้ผู้ตัดสินใจนโยบายได้รับรู้ เข้าใจ และเกิดการยอมรับในผลการวิจัยนั้น อย่างไรก็ตามมีข้อเสนอแนะว่าการสื่อสารด้วยการพูด (oral communication) จะมีผลดีกว่าการสื่อสารด้วยการเขียน (written communication)

จากทัศนะเกี่ยวกับการวิจัยเชิงนโยบายของ Majchrzak (1984 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2546) ที่นำมากล่าวข้างต้น ในข้อคิดหลายประการ เช่น การวิจัยเชิงนโยบายมีจุดหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอที่เน้นการปฏิบัติที่เป็นไปได้ เพื่อการแก้ไขปัญหา พื้นฐานทางสังคมที่นำมาเป็นประเด็นในการศึกษาวิจัย สามารถกระทำได้ด้วยระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลายอาจเป็นการวิจัยพื้นฐาน (basic research) การวิจัยประยุกต์ (applied research) หรือการวิจัยแบบผสม (mixed) โดยมีข้อควรตระหนักว่า 1) ผลการวิจัยเป็นเพียงส่วนหนึ่งของบรรดาปัจจัยป้อนเข้า (input) ที่จะนำเข้าสู่การตัดสินใจเชิงนโยบาย (policy decision) ยังมีปัจจัยป้อนเข้าอื่นๆ อีก 2) การวิจัยเชิงนโยบายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางสังคมที่มีความซับซ้อนและยากที่จะแก้ไข ดังนั้น การวิจัยเชิงนโยบายจึงไม่ใช่เป็นยาครอบจักรวาลที่จะรักษาได้ทุกโรค ในการแก้ปัญหาสังคมนั้น สิ่งที่จะสามารถกระทำได้อีกคือ การแสวงหาข้อมูลข่าวสารสนเทศที่มีคุณค่าเพื่อประกอบการตัดสินใจ โดยคาดหวังว่าจะช่วยให้การแก้ปัญหาเป็นไปด้วยดี และคาดหวังว่า สิ่งนั้นอาจจะช่วยแก้ไขหรือป้องกันการเกิดขึ้นของปัญหาบางปัญหาได้และ 3) กระบวนการนโยบายจะมีความซับซ้อนยิ่งขึ้นหากปัญหาที่ศึกษานั้นมีความซับซ้อน ผู้วิจัยซึ่งต้องเข้าใจในส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีอย่างมากมายตลอดจนกลไกสนับสนุนต่าง ๆ เช่น 1) แหล่งทุน 2) การศึกษา กำหนดนิยามของปัญหา 3) ความเป็นผู้วิจัยภายในหรือภายนอก และ 4) หลักการทางวิชาการของผู้วิจัยซึ่งหากต้องการแก้ปัญหาคความลำเอียงเชิงวิชาการ และป้องกันการมีมุมมองเฉพาะด้าน ก็จะมีการวิจัย เชิงบูรณาการระหว่างศาสตร์สาขาต่าง ๆ ขึ้น แต่ก็ยังมีลักษณะสำคัญที่ควรยึดถือดังนี้ คือ 1) เป็นพหุมิติ มองทฤษฎีไว้ล่วงหน้าเพื่อทดสอบสมมติฐาน 2) ให้ความสำคัญทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคตไม่กำหนดกรอบตัวแปรไว้ อย่างตายตัวแต่เปิดกว้างต่ออิทธิพล และตัวแปรแทรกซ้อนต่าง ๆ 3) ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ผลงานวิจัยหรือแหล่งทุนสนับสนุน และ 4) แสดงค่านิยม (หรือแนวคิด) ให้เห็นชัดเจนในนิยามของปัญหาการวิจัย การพัฒนาข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และการเผยแพร่ผลการวิจัย

ในการนำแนวคิดต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นมาประยุกต์ใช้กับการวิจัยเชิงนโยบายทางการศึกษา โดยยึดหลักการที่ว่าแนวคิดทางสังคมศาสตร์ และการวิจัยเชิงประยุกต์ ไม่ได้เป็นสูตรสำเร็จรูปตายตัวแน่นอน อาจปรับเปลี่ยนผันแปรไปตามระบบคิดของผู้วิจัยในอีกระบบสังคมหนึ่งหรือระบบองค์การหนึ่งได้ แต่อย่างไรก็ตาม แนวคิดที่เห็นชัดเจนของการวิจัยเชิงนโยบายที่แตกต่างจากการวิจัยประเภทอื่น คือ งานวิจัยประเภทอื่น

จะจบลงตรงที่การสรุปผล และการให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย แต่การวิจัยเชิงนโยบาย จะศึกษาต่อเนื่องเพื่อคาดคะเน ถึงโอกาสในการปฏิบัติ ของข้อเสนอแนะนั้นอีกด้วย ซึ่ง จากการศึกษาต่อเนื่องนั้นเพื่อให้ได้คำตอบดังกล่าวประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้คือ การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวิเคราะห์องค์การ และการคาดการณ์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ดังนั้น การวิจัยเชิงนโยบายอาจจำแนกออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก ดังนี้คือ 1) ขั้นตอน การกำหนดข้อเสนอแนะ และ 2) ขั้นตอนการคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติของ ข้อเสนอแนะอย่างไรก็ตาม ในการวิจัยเชิงนโยบาย นักวิจัยนิยมเรียกร่องข้อเสนอแนะที่ได้ จาก การวิจัยว่า “ข้อเสนอเชิงนโยบาย” (proposed policy) หรือ “ข้อเสนอเชิง ยุทธศาสตร์” (proposed strategy) ดังนั้น จึงอาจเรียกขั้นตอนแรกเป็น “ขั้นตอนการปฏิบัติ เชิงนโยบาย” และขั้นตอนที่สองเป็น “ขั้นตอนการคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติของ ข้อเสนอเชิงนโยบาย” สำหรับเอกสารที่แสดงถึงส่วนประกอบของการวิจัย คงประกอบด้วย 5 บท เหมือนกับการวิจัยประเภทอื่น ๆ ทั่วไป คือ

บทที่ 1 บทนำประกอบด้วยการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นมาของปัญหาการ วิจัยการกำหนดคำถามการวิจัย การกำหนดขอบเขตการวิจัย การนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ และการกำหนดประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

บทที่ 2 การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (related literature) ควรเป็นการ วิเคราะห์สังเคราะห์ทฤษฎีแผน/นโยบาย และผลงานวิจัยในองค์ประกอบของนโยบายที่ ศึกษา 2 ส่วนคือ วัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy objective) และแนวทางของนโยบาย (policy means) (อาจวิเคราะห์กลไกนโยบายด้วยก็ได้) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิด ในการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อสรุป และเพื่อให้เกิดความไวเชิงทฤษฎี (theoretical sensitivity) ที่จะ นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ต่อการกำหนดสาระ การอ้างอิง หรือการอภิปรายผลในหัวข้อ ต่าง ๆ รวมทั้งในบทที่ 1 ด้วย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย อาจจำแนกออกเป็นสองขั้นตอน คือ ขั้นตอนการ กำหนดข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยขั้นตอนแรกนั้น ควรออกแบบเป็นการวิจัยแบบผสม (mixed methodology) เพื่อให้ได้ข้อมูลจากหลายแหล่ง ตามหลักการตรวจสอบสามเส้า (triangulation) ซึ่งในทัศนะของผู้เขียนเห็นว่าน่าจะมาจากสามแหล่ง คือ 1) ข้อมูลจาก การศึกษาบริบท (context study) อาจเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อให้ทราบสภาพอดีต ปัจจุบัน ปัญหา และข้อเสนอแนะ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสัมภาษณ์กลุ่ม แบบสังเกต แบบวิเคราะห์

เอกสาร เป็นต้น 2) ข้อมูลจากการศึกษากรณีตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จ (outstanding/best practice) อาจเป็นการศึกษาเฉพาะกรณี (case study) เพื่อหาข้อสรุปรูปแบบการพัฒนานโยบายที่ประสบผลสำเร็จนั้น ว่ามีวัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy objective) และแนวทางของนโยบาย (policy means) อะไร ละเอียดอย่างไร ซึ่งหากจะให้ความหลากหลายควรเป็นการศึกษาพหุกรณี (multi – case study) 3) ข้อมูลเชิงวิชาการจากผลการวิเคราะห์สังเคราะห์ทฤษฎีนโยบาย/แผนและผลงานวิจัย จากบทที่ 2 ซึ่งจะทำให้ได้แหล่งข้อมูลจากทั้งบริบทที่เป็นจริงจากการณ์ตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จ และจากเชิงวิชาการแต่หากจะเพิ่มแหล่งข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการ/ทางปฏิบัติประกอบด้วยอีกก็ได้ ซึ่งอาจได้มาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

ข้อมูลจาก 3-4 แหล่งดังกล่าว ผู้วิจัยควรนำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย มุ่งตอบคำถาม 2 คำถาม คือ วัตถุประสงค์ของนโยบายที่คาดหวังให้เกิดขึ้น คืออะไร และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นควรทำอะไร และอย่างไร ซึ่งหากมีเทคนิคเชิงปริมาณใด ๆ ที่สามารถนำมาใช้เพื่อการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ดี และน่าเชื่อถืออาจใช้เทคนิควิธีนั้น ก็ได้ แต่ในทัศนะของผู้เขียน เห็นว่า การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบายนั้นมีค่านิยม (value) หรือแนวคิด (concept) ของบุคคลมาเกี่ยวข้องด้วย ประกอบกับหลักการบริหารปัจจุบันที่เน้นการตัดสินใจร่วม (shared decision making) เห็นว่าหากจะจัดให้มีกิจกรรมใด ๆ ที่จะเป็นการระดมสมองของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลายมาร่วมกันกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบายโดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เหล่านั้น น่าจะทำให้ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ได้รับการยอมรับ และเป็นไปได้เป็นเบื้องต้น สำหรับขั้นตอนที่สอง คือ ขั้นตอนการคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอเชิงนโยบายทั้งในแง่ของการยอมรับ (acceptable) และความเป็นไปได้ (feasible) นั้น หากพิจารณาจากทัศนะของ Majchrzak ที่นำมากล่าวข้างต้น เห็นว่าผู้วิจัยควรดำเนินการดังนี้ คือ

1. การวิเคราะห์อำนาจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบาย เกี่ยวกับปริมาณทรัพยากรที่จะสามารถจัดหาได้ คุณลักษณะที่จะช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความสามารถในการระดมทรัพยากรมาใช้ และความสามารถของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่จะเข้าถึงกลุ่มของผู้ตัดสินใจนโยบายได้ รวมทั้งวิเคราะห์หาที่การสนับสนุนหรือการคัดค้าน

2. การวิเคราะห์ศักยภาพขององค์การ ในประเด็นเกี่ยวกับโครงสร้างองค์การ เพื่อการปฏิบัติทรัพยากรที่จะใช้ และกลไกเชิงนโยบายอื่น ๆ ที่จะสนับสนุนการปฏิบัติ

3. การคาดการณ์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ทั้งผลกระทบที่คาดหวังและไม่ได้คาดหวัง ผลกระทบโดยรวมที่มีต่อนโยบายอื่นหรือแผนงานอื่น และสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นหากข้อเสนอแนะนั้นไม่ได้นำไปปฏิบัติ

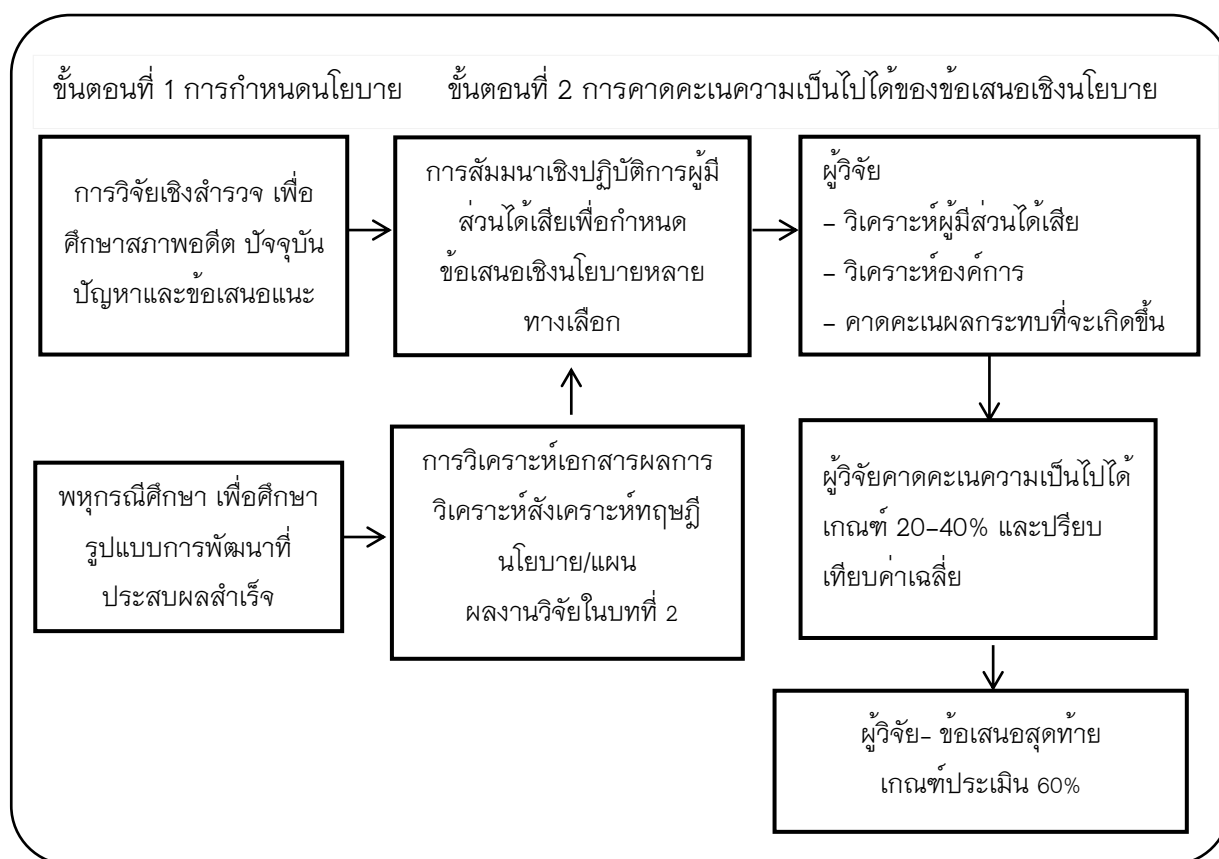
จากผลการวิเคราะห์ทั้งสามประเด็นดังกล่าว พอที่จะทำให้ผู้วิจัยคาดคะเนได้ถึงโอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอเชิงนโยบายทั้งในแง่ของการยอมรับ (acceptable) และความเป็นไปได้ (feasible) ในลักษณะคาดคะเน (objective) จากการแปลผลข้อมูลของผู้วิจัย ซึ่งหากข้อเสนอแนะ มีโอกาสในการปฏิบัติมีประมาณ 20-40% ถือว่าเพียงพอแล้ว อย่างไรก็ตาม ดังกล่าวในตอนต้น ว่า ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยควรมีหลากหลายทางเลือก ดังนั้นอาจจะแสดงค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบ “ข้อเสนอทางเลือก” (alternative recommendations) แต่ละทางเลือกเหล่านั้นด้วยในขั้นตอนสุดท้าย เป็นการจัดเตรียมให้ข้อเสนอแนะสุดท้ายเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยจะตั้งคำถามว่า “ข้อเสนอแนะนั้นจะมีผลต่อปัญหาที่ศึกษามากน้อยเพียงใด” ซึ่งหากประเมินได้ต่ำกว่า 60% ก็มีข้อเสนอแนะในสามกรณีดังนี้

- 1) ยอมรับในความเป็นไปได้ต่ำนั้น
- 2) เปลี่ยนแปลงเป้าหมายของข้อเสนอแนะนั้น และ
- 3) ปรับแก้ข้อเสนอแนะใหม่โดยอาจพบทวนการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย และหรือวิเคราะห์องค์การประกอบด้วย

บทที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจากที่กล่าวมาในบทที่ 3 จำแนกการวิจัยออกเป็นสองขั้นตอน ดังนั้น การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอตามลำดับขั้นตอนนั้น โดยในขั้นตอนแรก จะนำเสนอผลการศึกษาบริบท (ข้อมูลจากหลายแหล่ง) ผลการศึกษาเฉพาะกรณี หรือพหุกรณี และผลการศึกษาผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ (ถ้ามี) ส่วนผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ทฤษฎี นโยบาย/แผน ผลการวิจัย ปรากฏในบทที่ 2 แล้วและผลการสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย ในขั้นตอนที่สอง นำเสนอผลการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย ผลการวิเคราะห์องค์การ ผลการคาดคะเนผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และผลการคาดคะเน โอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอเชิงนโยบาย และสุดท้ายคือข้อเสนอแนะสุดท้ายของข้อเสนอเชิงนโยบาย

บทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ จากผลการวิจัย เป็นการสรุปผลสุดท้ายของข้อเสนอเชิงนโยบาย การอภิปรายผลโดยเทียบเคียงกับทฤษฎี นโยบาย/แผน

และผลงานการวิจัยที่วิเคราะห์ไว้ในบทที่ 2 และการให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป จากที่กล่าวมา เห็นได้ว่าการวิจัยนโยบายมีขั้นตอนที่แตกต่างจากการวิจัยโดยทั่วไปในขั้นตอนที่สอง คือ มีขั้นตอนการคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอเชิงนโยบายที่วิจัยต่อเนื่องจากขั้นตอนแรก ในขณะที่การทำวิจัยทั่วไปจะจบลงตรงที่การได้ข้อเสนอแนะจากขั้นตอนแรกเท่านั้น ซึ่งขั้นตอนการวิจัยเชิงนโยบายที่ปรับจากทัศนะของ Majchrzak (1984) ดังกล่าวข้างต้น ดังภาพประกอบ

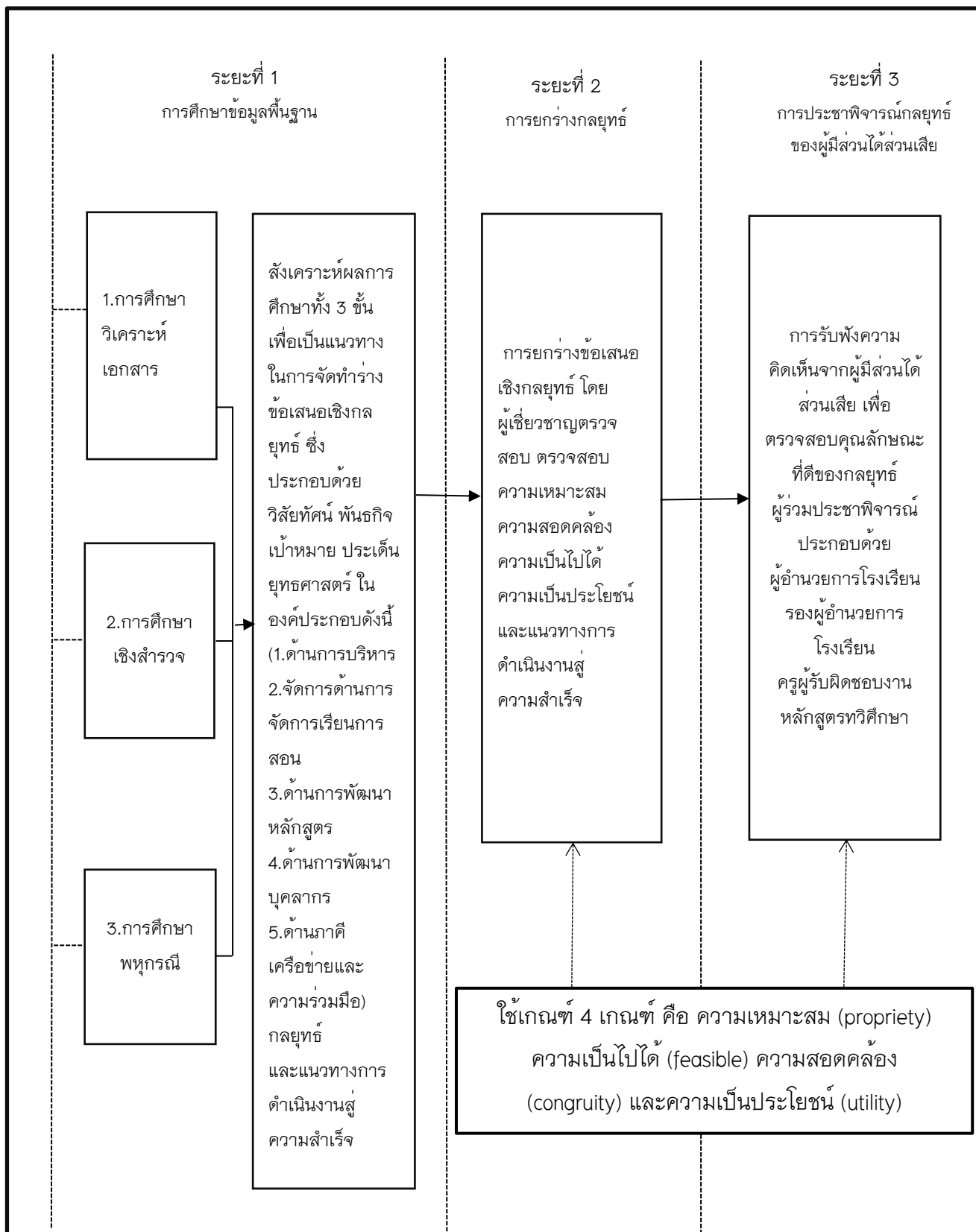

ภาพประกอบ 16 แผนภูมิการวิจัยตามทัศนะของ Majchrzak (1984)

แผนภูมิการวิจัยมีขั้นตอนที่แตกต่างจากการวิจัยโดยทั่วไป จากขั้นตอนการวิจัยเชิงนโยบายที่ปรับจากทัศนะของ Majchrzak ดังกล่าวมีนักศึกษามหาวิทยาลัยในหลักสูตรดุขฎฐิติบัณฑิตสาขา การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้นำไปปรับในอีกขั้นตอนที่สอง โดยปรับจากการวิจัยที่ “ผู้วิจัย” เป็นผู้ศึกษาวิเคราะห์ในองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ด้วยตนเองคือ (การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย การวิเคราะห์องค์การ

การคาดการณ์ถึงผลกระทบ ที่จะเกิดขึ้นการคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติ และการจัดเตรียมให้ข้อเสนอแนะสุดท้าย) ไปใช้หลักการมีส่วนร่วมโดยให้ “ผู้มีส่วนได้เสีย” มาร่วมกันคิด ร่วมวิเคราะห์ และร่วมกันให้ข้อเสนอแนะแทน โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ในขั้นแรกมาใช้ประกอบการพิจารณาในขั้นตอนหลัง ๆ ด้วยเสมือนเป็นการศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลและท่าทีการให้การสนับสนุนของ “ผู้มีส่วนได้เสีย” ไปด้วยในตัว ขณะเดียวกันก็พิจารณาถึงความเป็นไปได้ด้วย จากเกณฑ์ที่กำหนดใช้ประกอบการพิจารณา ดังกรณีงานวิจัย เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์” ของคณะิ่ง สายแก้ว (2549, หน้า 88) มีการกำหนดขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน มีการใช้ผู้มีส่วนได้เสีย ในกิจกรรมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการและการประชาพิจารณ์ และมีการใช้เกณฑ์ 4 ข้อประกอบการพิจารณาในการตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย คือ เกณฑ์ความเหมาะสม (propriety) ความเป็นไปได้ (feasibility) ความสอดคล้อง (congruity) และความเป็นประโยชน์ (congruity)

จากบทศึกษาวิเคราะห์ดังที่นำมากล่าวถึงข้างต้น เห็นได้ว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะสรุปผล และให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย แต่การวิจัยเชิงนโยบายจะไม่หยุดลงเพียงข้อเสนอแนะที่ได้มาเท่านั้นแต่จะศึกษาต่อเนื่องเพื่อคาดคะเนถึงโอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอแนะนั้นอีกด้วย

ภาพประกอบ 17 สรุปขั้นตอนการทำวิจัยเชิงนโยบาย

นอกจากนั้น แนวทางการวิจัยเชิงนโยบายสามารถปรับเปลี่ยนได้โดยยึดหลักการที่ว่าแนวคิดทางสังคมศาสตร์ และการวิจัยเชิงประยุกต์ ไม่เป็นหลักสูตรสำเร็จตายตัวแน่นอน อาจผันแปรไปตามระบบความคิดของผู้วิจัยในอีกระบบสังคมหนึ่งหรือองค์การหนึ่ง ดังกรณีการนำไปประยุกต์ของ คะเน็ง สายแก้ว (2549, หน้า 88) ดังนั้น เพื่อให้การออกแบบแนวการวิจัยเชิงนโยบายมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อาจนำเอาแนวคิดรูปแบบการวางแผนทางการศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนและมีแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการนำมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบการวิจัยเชิงนโยบายดังกล่าวข้างต้นได้

ส่วน สุคนธา คงศีล และ สุขุม เจียมตน (2550, หน้า 62) กล่าวถึงเรื่องเดียวกันนี้ว่าการจัดทำวิจัยเชิงนโยบายนั้น ค่อนข้างมีรูปแบบในการจัดทำที่หลากหลาย สามารถสรุปขั้นตอนของกระบวนการจัดทำได้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุปัญหา เป็นการศึกษว่าในขณะที่ ประชาชนประสบปัญหา มีความเดือดร้อนเรื่องอะไร การระบุปัญหาอาจทำได้โดย การศึกษาภาคสนามหรือการลงพื้นที่เพื่อดูว่าประชาชนเดือดร้อนเรื่องอะไรบ้าง หรือมีประเด็นใดที่สังคมต้องการพัฒนาอีกบ้าง ซึ่งนักวิจัยจะต้องพิจารณาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ สื่อมวลชน หรือผลการวิจัยจากศาสตร์สาขาต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวไว้ในเบื้องต้น

2. การกำหนดเป็นวาระสำหรับการตัดสินใจ เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนหรือประเด็นต่าง ๆ ในสังคมนั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก หากปัญหาหนึ่งได้รับการแก้ไขปัญหาก็อาจจะเกิดขึ้นตามมา นักวิจัยจึงต้องถ่วงถ่วงหรือบางครั้งอาจจะต้องเลือกปัญหาเพื่อศึกษา แต่เนื่องจากงานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นคำสั่งของความต้องการเฉพาะของเจ้าของทุนวิจัย ด้วยเหตุนี้ นักวิจัยจำเป็นจะต้องกำหนดปัญหาให้ชัดเจน ตรงกับความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ผลการวิจัย ด้วยการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและกำหนดโจทย์วิจัยสำหรับค้นหาคำตอบให้ถูกต้อง

3. การกำหนดข้อเสนอนโยบาย เมื่อปัญหาได้รับการยอมรับจากผู้วิจัย หรือจากผู้ที่ใช้ผลการวิจัย ก็จะถูกนำมาพิจารณาว่ามีแนวทางแก้ไขปัญหาคือแนวทางซึ่งเรียกว่าข้อเสนอหรือทางเลือกนโยบายที่มีอยู่หลายทางเลือก โดยหลักการแล้วจะต้องวิเคราะห์แต่ละทางเลือกว่ามีประโยชน์อย่างไร

4. การอนุมัตินโยบาย ทางเลือก/ข้อเสนอนโยบายที่ให้ประโยชน์สูงสุดจะถูกอนุมัติออกมาเป็นนโยบาย

5. การดำเนินนโยบาย นโยบายที่ได้รับการอนุมัติจะถูกนำไปปฏิบัติ มีส่วนราชการและข้าราชการประจำเป็นผู้รับผิดชอบ

6. การประเมินผลนโยบาย เมื่อดำเนินนโยบายแล้วเสร็จต้องประเมินผลนโยบายเพื่อจะรับทราบว่าการดำเนินนโยบายดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจต่อไปว่านโยบายนั้น ๆ ควรได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร หรือควรยุติ แล้วกำหนดนโยบายอื่นออกมามาทดแทนโดยทั่วไปการวิจัยเชิงนโยบายจะเริ่มจากการสำรวจข้อมูลทุติยภูมิ ก่อน เพื่อพิจารณาว่าได้ข้อมูลที่ครบหรือเพียงพอต่อการทำวิจัยหรือไม่ ถ้ายังไม่เพียงพอก็ต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสำรวจลงพื้นที่เป้าหมายซึ่งก็เป็นการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ เช่น การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น

นอกจากนี้ Dukeshire และ Thurlow (2002, pp.11-12) ได้กล่าวถึงบทบาทของการวิจัยเชิงนโยบายที่ได้เข้าไปในกระบวนการต่าง ๆ ของการขับเคลื่อนนโยบายสรุปได้ดังนี้

1. การวิจัยเชิงนโยบายช่วยในการระบุปัญหาและระบุประเด็นสำคัญ (recognizing problems and identifying issues) ซึ่งการวิจัยสามารถที่จะทำให้เห็นประเด็นอันเป็นปัญหาที่ควรจะได้รับ การปรับปรุงหรือแก้ไข โดยทั่วไปข้อมูลที่จะนำมาใช้มักถูกนำเสนอโดยองค์กรภายนอกชุมชนที่ประสบปัญหา เช่น จากสื่อ ผู้แทนของภาครัฐ การศึกษาของนักวิชาการ โพล ฯลฯ ซึ่งนักวิจัยและนักนโยบายจะต้องร่วมกันพิจารณาเลือกประเด็นปัญหาที่เห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วน และเห็นว่าจะต้องมีการดำเนินนโยบายอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อแก้ไขปัญหา

2. การวิจัยเชิงนโยบายจะช่วยสร้างความเข้าใจประเด็นสำคัญให้เกิดความกระจ่างชัดยิ่งขึ้น เมื่อนักนโยบายหรือผู้บริหารได้เลือกประเด็นปัญหาที่เห็นว่าสำคัญและจำเป็นจะต้องดำเนินนโยบายอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อแก้ไขแล้ว นักนโยบายจะต้องทำความเข้าใจปัญหาให้ชัดเจนขึ้น ด้วยการใช่วิธีการวิจัยในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนั้น เพื่อให้สามารถอธิบายปัญหานั้นในมิติที่ลุ่มลึกขึ้น

3. การวิจัยเชิงนโยบายจะช่วยสนับสนุนและเลือกแผนการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุด (supporting a selected plan of action) เมื่อได้มีการระบุประเด็นปัญหาและตัดสินใจที่จะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือตัดสินใจแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ในการแก้ปัญหาหนึ่ง ๆ จะต้องมีแผนสำหรับปฏิบัติการ (action plan) เพื่อที่กำหนดยุทธศาสตร์

เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ต่อไป ซึ่งในการเลือกหรือกำหนดแผนนั้น สามารถใช้การวิจัยเข้ามา มีบทบาทได้ โดยผู้บริหารหรือ นักนโยบายจะนำผลการวิจัยมาประกอบเพื่อพิจารณา คัดเลือกวิธี และนำเสนอเป็นโครงร่างของแผนปฏิบัติการหรือแผนงาน ซึ่งจะช่วยให้ แผนงานนั้นได้รับความเชื่อถือและยอมรับจากสังคมมากยิ่งขึ้น ถือได้ว่าเป็นการเพิ่มโอกาส ที่แผนงานนั้นจะได้รับการคัดเลือก ให้นำไปปฏิบัติจริง

4. การวิจัยเชิงนโยบายจะช่วยควบคุมกระบวนการและประเมินผล กระบวนการที่เกิดขึ้นจากการดำเนินนโยบาย (monitoring process and evaluating impact) นักวิจัยเชิงนโยบายจะเข้ามา มีบทบาทในการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการนำ แผนปฏิบัติการหรือแผนงาน ไปใช้ การวิจัยอาจจะดำเนินการในลักษณะการเก็บข้อมูลจาก ผู้ได้รับผลจากนโยบายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนนโยบาย เช่น สิ่งใดที่มี ประสิทธิภาพ หรือสิ่งใดที่เป็นประโยชน์หรือไม่เกิดประโยชน์ หรืออาจจะทำให้เกิดโทษจาก การดำเนินนโยบายนั้น โดยหากมีการวิจัยต่อไปก็อาจจะทำให้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้การ ขับเคลื่อนนโยบายประสบปัญหา หรือมีอุปสรรค การวิจัยเพื่อตรวจสอบและประเมิน นโยบายนั้น จะทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการตัดสินใจปรับปรุงนโยบาย แก้ไขหรือยุตินโยบาย หากพบว่า นโยบายดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดผลดังที่กำหนดไว้

การวิจัยเชิงนโยบาย นักวิจัยอาจจะมีความหมายหรือมองในการนำผลวิจัยไปใช้ แต่ ทั้งนี้ทั้งนั้น โอกาสที่จะก่อให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายในวงกว้างย่อมมีอยู่มาก ด้วยเหตุนี้ นักวิจัยจะต้องศึกษาข้อมูลที่ปรากฏตามข้อเท็จจริง สอดคล้องกับความต้องการของ หน่วยงานหรือองค์กรที่ให้ทำวิจัย และเสนอข้อเสนอแนะในลักษณะที่สามารถปฏิบัติได้จริง ด้วยเหตุนี้ นักวิจัยเชิงนโยบายจะต้องมีความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งจะช่วยให้สิ่งที่ศึกษาวิจัย เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างแท้จริง

ตอนที่ 5 บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

วิสัยทัศน์ (Vision)

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นองค์กรจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ ในภูมิภาคอาเซียน ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ภายใต้การมีส่วนร่วมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน สามารถแข่งขันในระดับนานาชาติและก้าวทันอาเซียน
2. ส่งเสริม สนับสนุน นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม
3. พัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา ให้ปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพอย่างมีประสิทธิภาพ
4. พัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
5. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy Issues)

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงในเขตพื้นที่ปกติ เขตพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเขตพื้นที่ชายแดน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การขยายโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม การเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์ (Goals)

1. นักเรียนทุกคน เป็นผู้ใฝ่ศึกษาหาความรู้ เรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานเป็นคนดีและมีความสุขในสังคม
2. นักเรียนทุกคน ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างครอบคลุม เสมอภาค และมีความเป็นเลิศทางวิชาการ

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และสถานศึกษาในสังกัด สนับสนุนและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยเชื่อมโยงกับแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และสถานศึกษา มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างเข้มแข็ง

ค่านิยม (Values)

F-U-N = เป็นสุข สนุกสนาน

Forward thinking = หัวก้าวหน้า รักการเรียนรู้

Unity = อยู่อย่างสามัคคี มีความเป็นหนึ่ง ประสานความร่วมมือ

Noble minded = พึ่งมีคุณธรรม นำจิตใจ

อำนาจหน้าที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

(2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่-การศึกษา แจกจ่ายจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

(3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

(5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา

(6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(7) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา

(8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

(9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(10) ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการและ คณะทำงานด้านการศึกษา

2. สภาพการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

2.1 สถานที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ตั้งอยู่เลขที่ 42 ถนนปิยะมหาราชาลัย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เป็นอาคารโรงฝึกงานแบบ คอนกรีตเสริมเหล็ก 2 ชั้น พื้นที่ 547.20 ตรม.

2.2 เขตพื้นที่บริการ

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีบทบาทและภารกิจหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีเขตพื้นที่บริการด้านการศึกษาคครอบคลุมพื้นที่ 2 จังหวัด คือ จังหวัดนครพนมและจังหวัดมุกดาหาร ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนครพนม จำนวน 51 โรงเรียน และจังหวัดมุกดาหาร จำนวน 30 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 81 โรงเรียน

จำนวนนักเรียน จำแนกรายชั้น ปีการศึกษา 2560 มีดังนี้

มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9,075 คน มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน

9,139 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8,737 คน รวมมัธยมศึกษาตอนต้น
จำนวน 26,951 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6,604 คน มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน
6,271 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6,494 คน รวมมัธยมศึกษาตอนปลาย
จำนวน 19,369 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 46,381 คน

จำนวนและรายชื่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 22(นครพนม-มุกดาหาร) ดังนี้ 1) โรงเรียนปิยะมหาราชาลัย 2) โรงเรียน
คำเตยอุปถัมภ์ 3) โรงเรียนนครพนมวิทยาคม 4) โรงเรียนศรีโคตรบูรณ์ 5) โรงเรียนบ้านฝั่ง
วิทยาคม 6) โรงเรียนศรีบัวบานวิทยาคม 7) โรงเรียนวังกระแสวิทยาคม 8) โรงเรียนปลา
ปากวิทยา 9) โรงเรียนกุตาไก้วิทยาคม 10) โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๑ นครพนม 11)
โรงเรียนธรรมโฆสิตวิทยา 12) โรงเรียนโคกสว่างประชาสรรค์ 13) โรงเรียนมหาชัยวิทยาคม
14) โรงเรียนธาตุพนม 15) โรงเรียนอู่หม่นหม้าประชาสรรค์ 16) โรงเรียนโพนแพ่งพิทยาคม
17) โรงเรียนกุตฉิมวิทยาคม 18) โรงเรียนวัดบึงเหล็ก ในพระบรมราชานุเคราะห์ 19)
โรงเรียนนาถอนพัฒนา 20) โรงเรียนเรณูนครวิทยานุกูล 21) โรงเรียนดงดาวแจ้งพัฒน
ศึกษา 22) โรงเรียนนาแกพิทยาคม 23) โรงเรียนพระซองสามัคคีวิทยา 24) โรงเรียนหนอง
บัววิทยานุกูล 25) โรงเรียนธรรมากรวิทยานุกูล 26) โรงเรียนนาแกสามัคคีวิทยา 27)
โรงเรียนวังยางพิทยาคม 28) โรงเรียนหนองโพธิ์พิทยาคม 29) โรงเรียนอุเทนพัฒนา 30)
โรงเรียนไชยบุรีวิทยาคม 31) โรงเรียนพะทายพิทยาคม 32) โรงเรียนรามราชพิทยาคม 33)
โรงเรียนท่าจำปาวิทยา 34) โรงเรียนเชียงยืนวิทยา 35) โรงเรียนบ้านแพ่งพิทยาคม 36)
โรงเรียนภูลังกาพิทยาคม 37) โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ 38) โรงเรียน) สามผงพิทยาคม
39) โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา 40) โรงเรียนนาคำราษฎร์รังสรรค์ 41) โรงเรียนนาเดื่อ
พิทยาคม 42) โรงเรียน บ้านข่าพิทยาคม 43) โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม(ธาตุประสิทธิ์
ประชานุเคราะห์) 44) โรงเรียนนางัวราษฎร์รังสรรค์ 45) โรงเรียนดอนเสี้ยวแดงพิทยาคม
46) โรงเรียน อุดมพัฒนศึกษา 47) โรงเรียนโพนสวรรค์ราษฎร์พัฒนา 48) โรงเรียนค้อ
วิทยาคม 49) โรงเรียนนาทมวิทยา 50) โรงเรียนหนองชนพิทยาคม 51) โรงเรียนหนองแวง
วิทยานุกูล 52) โรงเรียนมุกดาหาร 53) โรงเรียนนาโสกวิทยาการ 54) โรงเรียนฝั่งแดด
วิทยาการ 55) โรงเรียน นวมินทราชูทิศ อีสาน 56)โรงเรียนคำป่าหลายสรรพวิทย 57)
โรงเรียนดงเย็นวิทยาคม 58) โรงเรียนนาวาราชกิจพิทยานุสรณ์ 59) โรงเรียนมุกดาวิทยานู

กุล 60) โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย มุกดาหาร 61) โรงเรียน ดงมอน
 วิทยาคม 62) โรงเรียนเมืองมุกวิทยาคม 63) โรงเรียนคำสร้อยพิทยาสรรค์ 64) โรงเรียน
 อุดมวิทย์ 65) โรงเรียนร่มเกล้าพิทยาสรรค์ 66) โรงเรียนแวงใหญ่พิทยาสรรค์
 67) โรงเรียนโชคชัยวิทยา 68) โรงเรียนดอนตาลวิทยา 69) โรงเรียนโพธิ์ไทรวิทยา 70)
 โรงเรียนพาเทบวิทยา 71) โรงเรียนดงหลวงวิทยา 72) โรงเรียนกกตูมประชาสรรค์ รัชมิ่ง
 คลาภิเษก 73) โรงเรียนคำชะอีวิทยาคาร 74) โรงเรียนคำบกวิทยาคาร 75) โรงเรียนชัย
 ปัญญาวิทยานุสรณ์ 76) โรงเรียนคำชะอีพิทยาคม 77) โรงเรียนเหล่าประชาอุทิศ 78)
 โรงเรียนห้วยใหญ่วิทยา 79) โรงเรียนหนองสูงสามัคคีวิทยา 80) โรงเรียนพลังราษฎร์
 พิทยาสรรพ์ 81) โรงเรียนหนองแวงวิทยาคม

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

วิสัยทัศน์ (Vision)

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นองค์กรจัด
 การศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ พัฒนาระบบการ
 บริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของความเป็นไทย”

พันธกิจ (Mission)

- ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานของ
 ความเป็นไทย
- ส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้
 ความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างมี
 ประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล
- ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อ นวัตกรรม
 บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มาใช้ในการบริหาร และการจัดการศึกษา
- ประสานงานส่งเสริม สนับสนุน และเสริมสร้างความร่วมมือ
 ทุกภาคส่วน

เป้าประสงค์ (Goal)

- ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 อย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค
- ผู้เรียนมีศักยภาพตามมาตรฐานสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความสามารถด้านการวิจัย และพัฒนาการเรียนรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

4. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อ นวัตกรรม

บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มาใช้ในการบริหาร และการจัดการศึกษา

5. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีระบบบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้รับความร่วมมือจากทุก ภาคส่วนในการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกลักษณ์/ค่านิยมองค์กร

“เป็นสง่า เป็นระบบ เป็นธรรม เป็นเลิศ”

ยุทธศาสตร์

1. จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
2. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อสร้างขีด ความสามารถในการแข่งขัน

3. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมี คุณภาพ

5. จัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ระยะ 5 ปี (2561-2565) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จัดทำขึ้นเพื่อได้ ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดย จะได้นำยุทธศาสตร์ที่กำหนดไปจัดทำเป็นโครงการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

สภาพการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

1. ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดสกลนครครอบคลุม 18 อำเภอมีสถานศึกษาในสังกัด 45 แห่งจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย อำเภอจำนวน 18 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสกลนคร อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอโพนนาแก้ว อำเภอเต่างอย อำเภอภูพาน อำเภอกุดบาก อำเภอพรรณานิคม อำเภอพังโคน อำเภอวาริชภูมิ อำเภอนิคมน้ำอูน อำเภอวานรนิวาส อำเภออากาศอำนวย อำเภอดำตากล้า อำเภอเจริญศิลป์ อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอส่องดาว และอำเภอบ้านม่วง โดยมีอำเภอเมืองสกลนคร เป็นที่ตั้งศูนย์ราชการ ศูนย์กลางทางการศึกษาศูนย์กลางคมนาคม ศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจและการค้า เป็นชุมชนเมืองที่มีความหนาแน่นรายล้อมด้วยชุมชนชนบททางการเกษตรประชากรรวมทั้งสิ้น 1,129,174 คน ขนาดพื้นที่ 9,605.785 ตร.กม. มีชนเผ่าพื้นเมืองเดิมประกอบด้วย เผ่าภูไท เผ่าย้อ เผ่าไทกระเลิง เผ่าไทโส้ เผ่าไทลาว และเผ่าไทโย้ย

ภูมิประเทศ และภูมิอากาศ พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง สูงกว่าระดับน้ำทะเล ประมาณ 172 เมตร ตอนกลางเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนา มีหนองหารเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 77,016 ไร่ อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 27 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย 1,841 มิลลิเมตรต่อปี เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 ตั้งที่อำเภอเมืองสกลนคร ซึ่งเป็นศูนย์กลางการคมนาคมของจังหวัด และอำเภอในเขตปริมนทล การคมนาคมติดต่อทางรถยนต์ อำเภอที่อยู่ไกลที่สุด 120 กิโลเมตร อำเภอบ้านม่วง และอำเภอไกลที่สุด 18 กิโลเมตร คือ อำเภอเต่างอย อาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจ ในเขตชุมชนเมืองอาชีพค้าขาย อุตสาหกรรมขนาดย่อม เช่น ตัดเย็บเสื้อผ้า ผลิตภัณฑ์จากการเกษตรกรรม สำหรับชุมชน อำเภอรอบนอกมีอาชีพทำนา ทำไร่ มีระบบชลประทานขนาดย่อม สนับสนุน ส่งเสริมรายได้และสภาพเศรษฐกิจเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2. สภาพการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

(ข้อมูล 10 มิ.ย.)สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 45 โรงเรียนให้บริการ การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6

ข้อมูลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 23

1. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 23,436 คน
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 42,323 คน
3. จำนวนครู 2,258 คน ผู้บริหารโรงเรียน 40 คน รองผู้อำนวยการ

โรงเรียน 50 คน ครูสายผู้สอน 2,168 คน รวม 2,258 คน

จำนวนและรายชื่อโรงเรียนในสังกัด จำนวน 45 โรงเรียน ดังนี้

1) โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล 2) โรงเรียนดงมะไฟวิทยา 3) โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา 4) โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา 5) โรงเรียนท่าแร่ศึกษา 6) โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติฯ 7) โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคม 8) โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา 9) โรงเรียนเต่างอยพัฒนศึกษา 10) โรงเรียนร่มเกล้า 11) โรงเรียนดำนม่วงคำพิทยาคม 12) โรงเรียนโพนพิทยาคม 13) โรงเรียนคำเพิ่มพิทยา 14) โรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพึงบารมี 15) โรงเรียนพังโคนวิทยาคม 16) โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา 17) โรงเรียนพรรณานุกูลอาจารย์ 18) โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง 19) โรงเรียนลำปลาหางวิทยา 20) โรงเรียนเทพสวัสดิ์วิทยา 21) โรงเรียนภูริทัตต์วิทยา 22) โรงเรียนบะฮีวิทยาคม 23) โรงเรียน ช้างมิ่งพิทยานุกูล 24) โรงเรียนมัธยมวาริชภูมิ 25) โรงเรียนธรรมบวรวิทยา 26) โรงเรียนวาริชวิทยา 27) โรงเรียนนิคมน้ำอูนเจริญวิทยา 28) โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาฯ 29) โรงเรียนแวงพิทยาคม 30) โรงเรียนหนองหลวงศึกษา 31) โรงเรียนโคกสีวิทยาสรรค์ 32) โรงเรียนบงเหนือวิทยาคม 33) โรงเรียนสว่างแดนดิน 34) โรงเรียนส่องดาววิทยาคม 35) โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส 36) โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ 37) โรงเรียนกุดเรือคำพิทยาคาร 38) โรงเรียนศึกษาประชาสามัคคี 39) โรงเรียนหนองแวงวิทยา 40) โรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม 41) โรงเรียนโพธิ์ชัยทองพิทยาคม 42) โรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา 43) โรงเรียนโพนงามศึกษา 44) โรงเรียนท่าสงครามวิทยา และ 45) โรงเรียนเจริญศิลป์ศึกษา “โพธิ์คำอนุสรณ์”

สหวิทยาเขตมี 8 สหวิทยาเขต ดังนี้

1. สหวิทยาเขตสกลราช มีจำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูลโรงเรียนคำเพิ่มพิทยา โรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพึงบารมี โรงเรียนท่าแร่ศึกษา และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 53

2. สหวิทยาเขตปัญญาวิทย์ มีจำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียน
ธาตุนารายณ์โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคม โรงเรียนดงมะไฟวิทยา โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา
และโรงเรียนโพนพิทยาคม
3. สหวิทยาเขตเบญจพัฒน์ มีจำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียน
สกลนครพัฒนศึกษา โรงเรียนร่มเกล้า โรงเรียนต่างอยพัฒนศึกษา โรงเรียนดำนมวงคำ
พิทยาคมและโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
4. สหวิทยาเขตตำราธรรม มีจำนวน 8 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียน
พังโคนวิทยาคมโรงเรียนลำปลาหางวิทยา โรงเรียนช่างมิ่งพิทยานุกูล โรงเรียนภูริทัตต์
วิทยา โรงเรียนบะสีวิทยาคมโรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง โรงเรียนพรรณนาอุมาจารย์ และ
โรงเรียนเทพสวัสดิ์วิทยา
5. สหวิทยาเขตลุ่มน้ำอูน มีจำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียน
มัธยมวาริชภูมิโรงเรียนธรรมบวรวิทยา โรงเรียนวาริชวิทยา โรงเรียนนิคมน้ำอูนเจริญวิทยา
โรงเรียนส่องดาววิทยาคมและโรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา
6. สหวิทยาเขตสว่างศึกษา มีจำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียน
เตรียมอุดม-ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โรงเรียนหนองหลวงศึกษา โรงเรียนโคกสีวิทยา
สวรรค์ โรงเรียนสว่างแดนดิน โรงเรียนแวงพิทยาคม และโรงเรียนบงเหนือวิทยาคม
7. สหวิทยาเขตลุ่มน้ำยาม มีจำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียน
มัธยมวานรนิวาสโรงเรียนหนองแวงวิทยา โรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา โรงเรียนโพนงาม
ศึกษา และโรงเรียนท่าสงครามวิทยา
8. สหวิทยาเขตลุ่มน้ำสงคราม มีจำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียน
บ้านม่วงพิทยาคมโรงเรียนโพธิ์ชัยทองพิทยาคม โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์
โรงเรียนศึกษาประชาสามัคคีโรงเรียนเจริญศิลป์ศึกษา”โพธิ์คำอนุสรณ์” และโรงเรียนกุด
เรือคำพิทยาคาร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy research) มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ซึ่งเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ รวมทั้งตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์ ให้มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ มีความสอดคล้อง ความเป็นประโยชน์ และมีแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ ต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัย 3 ระยะเวลา คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การยกร่างกลยุทธ์ และ 3) การประชาพิจารณ์ กลยุทธ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร (Documentary study)

1.1 การศึกษาเนื้อหาและองค์ประกอบของประเด็นยุทธศาสตร์ ผู้วิจัย ได้ศึกษา เนื้อหาและองค์ประกอบของประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เอกสารแล้วนำมาสังเคราะห์เนื้อหา (Content analysis and synthesis) โดยยึดหลักความสอดคล้องของข้อมูล และได้นำประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาเป็นการรอบแนวคิดในการวิจัย

1.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่มีความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับนโยบายและการบริหารงานหลักสูตรทวิศึกษา เพื่อเก็บข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายกลยุทธ์และแนวการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านนโยบายทางการศึกษาระดับชาติ จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิระดับกรม จำนวน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 6 คน ดังนี้

1.2.1 ดร.ตวง อันทะไชย ประธานคณะกรรมการการศึกษาและกีฬา
วุฒิสภา

1.2.2 นางผานิตย์ มีสุนทร รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.2.3 นายสุรศักดิ์ อินศรีไกร ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ ที่ปรึกษา
ด้านนโยบายและแผนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.4 นายบุญชัย ตั้งอุทัยสุข ผู้เชี่ยวชาญด้านวิเคราะห์วิจัยการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.5 นายเสถียร แสนอุบล ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

1.2.6 นายศิริศักดิ์ หาดทวยกาญจน์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

ขั้นที่ 2 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study)

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนที่
จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
และ 23

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัด
การศึกษาแบบทวิศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23
จำนวน 22 โรงเรียน วิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random
Sampling) โดยผู้วิจัยใช้หน่วยโรงเรียนในการสุ่มซึ่งเปิดโอกาสให้ประชากรทุกหน่วยมีสิทธิ์
ได้รับการเลือกเท่า ๆ กัน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำบัญชีรายชื่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุก
โรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 22 และ 23 แล้วใช้ตารางเลขสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนในจังหวัดสกลนคร 10
โรงเรียน จังหวัดนครพนม 8 โรงเรียน และจังหวัดมุกดาหาร 4 โรงเรียน การเลือกผู้ตอบ
แบบสอบถามในแต่ละโรงเรียนใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
โดยตรงกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน
จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 1 คน ครู
ผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษา จำนวน 1 คน และตัวแทนครูผู้สอนในสาขาวิชาต่าง ๆ

ของหลักสูตรทวิศึกษา จำนวน 1 คน จำนวน 22 โรงเรียน รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 88 คน กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนทั้ง 22 โรงเรียนมีรายชื่อ ดังนี้

2.1.1 โรงเรียนในจังหวัดสกลนคร จำนวน 10 โรงเรียน

- 2.1.1.1 โรงเรียนบะฮีวิทยาคม
- 2.1.1.2 โรงเรียนมัธยมวาริชภูมิ
- 2.1.1.3 โรงเรียนนิคมน้ำจืดเจริญวิทยา
- 2.1.1.4 โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส
- 2.1.1.5 โรงเรียนโคกสีวิทยาสรรค์
- 2.1.1.6 โรงเรียนเต่างอยพัฒนศึกษา
- 2.1.1.7 โรงเรียนร่มเกล้า
- 2.1.1.8 โรงเรียนด่านม่วงคำพิทยาคม
- 2.1.1.9 โรงเรียนดงมะไฟวิทยา
- 2.1.1.10 โรงเรียนกุดบากพัฒนศึกษา

2.1.2 โรงเรียนในจังหวัดนครพนม จำนวน 8 โรงเรียน

- 2.1.2.1 โรงเรียนบ้านผึ้งวิทยาคม
- 2.1.2.2 โรงเรียนปลาปากวิทยา
- 2.1.2.3 โรงเรียนกุดตาไก้วิทยาคม
- 2.1.2.4 โรงเรียนโคกสว่างประชาสรรค์
- 2.1.2.5 โรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม
- 2.1.2.6 โรงเรียนกุดฉิมวิทยาคม
- 2.1.2.7 โรงเรียนหนองบ่อวิทยานุกูล
- 2.1.2.8 โรงเรียนธรรมกรวิทยานุกูล

2.1.3 โรงเรียนในจังหวัดมุกดาหาร จำนวน 4 โรงเรียน

- 2.1.3.1 โรงเรียนคำสร้อยพิทยาสรรค์
- 2.1.3.2 โรงเรียนดงเย็นวิทยาคม
- 2.1.3.3 โรงเรียนอุดมวิทย์
- 2.1.3.4 โรงเรียนกุดตุมประชาสรรค์

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

2.2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อยืนยันองค์ประกอบหลักของประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาระดับชาติ ระดับกรม และระดับเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับนโยบายและการบริหารงานหลักสูตรทวิศึกษา

2.2.2 แบบสัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณี เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดทำร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ ใช้สัมภาษณ์สถานศึกษาที่เป็นพหุกรณี จำนวน 3 โรงเรียน

2.2.3 แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่ต้องการ ใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 จำนวน 22 โรงเรียน เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

2.2.4 แบบสอบถามเพื่อประเมินกลยุทธ์ ใช้ประเมินร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ โดยการทำประชาพิจารณ์ และตรวจสอบใน 4 ประเด็นคือ ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

2.3 การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

2.3.1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนที่เป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและกรอบการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา และได้จัดทำเครื่องมือแบบสัมภาษณ์และพัฒนาคุณภาพก่อนที่จะนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวิเคราะห์ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาข้อคำถามในการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาครบถ้วน ข้อคำถามถูกต้องเหมาะสมตรงตามโครงสร้าง และภาษาที่ใช้เหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูล

2.3.2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ใช้ประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการ ซึ่งองค์ประกอบของแบบสอบถามประกอบด้วย

2.3.2.1 โครงสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นข้อความที่ต้องการประเมินสภาพปัจจุบันและ
สภาพที่ต้องการในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ซึ่งมีองค์ประกอบหลักของประเด็น
ยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน
3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านภาคีเครือข่ายและความ
ร่วมมือ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
โดยมีเกณฑ์การให้ค่าระดับคะแนนในความหมายทางบวก ในช่อง “สภาพปัจจุบัน” ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงน้อยที่สุด

และมีเกณฑ์การให้ค่าระดับคะแนนในความหมายทางบวก ในช่อง “สภาพที่ต้องการ” ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพที่ต้องการมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพที่ต้องการมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพที่ต้องการปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพที่ต้องการน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพที่ต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอ
แนวทาง ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

2.3.2.2 การหาคุณภาพความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

โดยผู้วิจัยได้จัดทำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและแก้ไขปรับปรุง หลังจากนั้น
ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนประเมินแบบสอบถาม ประกอบด้วย

1) ผศ.ดร.ธวัชชัย โพธิ์ไพล คณะกรรมการบริหารหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2) นายเสถียร แสนอุบล ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

3) ดร.อนุรักษ์ อุปพงษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

4) ดร.เอกชัย บุตรแสนคม ผู้อำนวยการโรงเรียน
อากาศอำนวยศึกษา

5) ดร.นงคริ์รักษ์ เคนไชยวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า
ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความตรงเนื้อหา (Content Validity) โดย
ใช้เกณฑ์การพิจารณาแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item –Objective
Congruence : IOC) ตั้งแต่ 0.60–1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 62) อยู่ในเกณฑ์
ใช้ได้ และผู้วิจัยได้ปรับปรุงภาษาตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญให้เหมาะสม
โดยข้อความนั้นยังครอบคลุมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่ต้องการ และสื่อ
ความหมายตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาไว้อย่างครบถ้วน

2.3.2.3 การหาคุณภาพด้วยการตรวจสอบค่าความเที่ยง (Reliability)
หรือค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการ
ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษาที่อยู่นอกเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 22 และ 23 ซึ่งมีใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ ได้แก่ โรงเรียนในจังหวัด
กาฬสินธุ์ จังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง โดยการหา
สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบรด์ (Cronbach’s Alpha Coefficient) โรงเรียนดังกล่าว
จำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่

- 1) โรงเรียนเขาวงพิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์
- 2) โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์
- 3) โรงเรียนห้วยแม่กสิยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์
- 4) โรงเรียนท่าคันโทวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์
- 5) โรงเรียนดอนจานวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์
- 6) โรงเรียนเซกา จังหวัดบึงกาฬ

- 7) โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก จังหวัดบึงกาฬ
- 8) โรงเรียนปากคาดพิทยาคม จังหวัดบึงกาฬ
- 9) โรงเรียนภูทอกพิทยาคม จังหวัดบึงกาฬ
- 10) โรงเรียนท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษา และครูผู้สอน รวมจำนวน 40 คน

2.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างพร้อมหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ขอความอนุเคราะห์โรงเรียนตามกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการไปส่งด้วยตนเอง และระบุวันเวลาในการตอบแบบสอบถามส่งกลับไปทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยจะได้จัดซองจดหมายติดแสตมป์ไว้ให้แล้วเมื่อครบกำหนดแล้วในส่วนที่ไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืน ดำเนินการประสานติดต่อจนได้รับแบบสอบถามคืนจนครบทั้งหมด

2.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เกณฑ์การแปลความดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2558, หน้า 48-49)

4.51-5.00 แปลความหมายว่าสภาพปัจจุบันและสภาพความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 แปลความหมายว่าสภาพปัจจุบันและสภาพความต้องการอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 แปลความหมายว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 แปลความหมายว่าสภาพปัจจุบันและสภาพความต้องการอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.51 แปลความหมายว่า สภาพปัจจุบันและสภาพความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์

ข้อมูลที่ได้รับจากคำถามปลายเปิดโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปผลเป็นความเรียง

ขั้นที่ 3 การศึกษาพหุกรณี (Multi-Cases Study) การศึกษาพหุกรณี มีวิธีการ ดังนี้

3.1 การกำหนดสถานที่ศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดสถานที่ที่ใช้เป็นพหุกรณี จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียน กุฎกาสิงห์ประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี และโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคายซึ่งเป็นสถานศึกษาต้นแบบการจัดการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนต้นแบบทวิศึกษา ที่จัดการศึกษาดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ การแก้ไขปัญหาอุปสรรคและแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

3.2 การสร้างแนวคำถาม

ผู้วิจัยสร้างแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) และการสร้างแบบฟอร์มวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) ตามกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงนโยบายเป็นแนวทางในการกำหนดคำถามเพื่อให้ครอบคลุมแนวทางการจัดทำร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ ใน 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ แบบสัมภาษณ์ที่จัดทำขึ้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามได้ตรงประเด็นหรือไม่ สามารถสื่อความหมายให้กับผู้ให้ข้อมูลหลักได้เข้าใจตรงกันหรือไม่ ความต่อเนื่องของประเด็นคำถามและคำตอบเป็นอย่างไร และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่ จากนั้นนำมาปรับปรุงข้อบกพร่องและปรับแนวคำถามให้สมบูรณ์และเหมาะสมก่อนนำไปใช้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสังเกตสนทนา สามารถยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงได้ในระหว่างที่สัมภาษณ์ และมีการบันทึกเสียงในการตอบคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนมีรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์ ผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธี คือการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) การสังเกตและจดบันทึก (Observation and Field-Note) และการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) โดยผู้วิจัย

จะขอรับเอกสารการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการวิจัย และในการสัมภาษณ์จะมีแนวคำถามซึ่งเป็นหัวข้อการสนทนากว้าง ๆ เป็นคำถามแบบปลายเปิดเพื่อใช้เป็นแนวทางการพูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ส่วนการสังเกตและจดบันทึก ผู้วิจัยจะศึกษาสังเกตสภาพบริบทของสถานศึกษาทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของโรงเรียน ทรัพยากรบุคคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ส่วนการวิเคราะห์เอกสารผู้วิจัยจะวิเคราะห์เอกสารแผนยุทธศาสตร์ รายงานประจำปี แผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพการบริหารจัดการ และนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาพหุกรณีครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เป็นหลัก กล่าวคือ การวิเคราะห์เอกสารจะเป็นการอ่านจับใจความและบันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูลโดยเนื้อหาส่วนนี้จะเกี่ยวกับบริบทของสถานศึกษาและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา ส่วนการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์จะเป็นการอ่านจากบันทึกภาคสนามและการถอดเครื่องบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ สำหรับข้อมูลบางส่วนเป็นการยกข้อความที่เป็นตอนสำคัญ ที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวถึงเพื่อเป็นการสนับสนุนสาระสำคัญของกรณีวิเคราะห์ ทั้งนี้เพื่ออธิบายปรากฏการณ์การบริหารสถานศึกษาในองค์ประกอบต่าง ๆ

ระยะที่ 2 การยกร่างกลยุทธ์

ขั้นที่ 4 การยกร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์

การยกร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นและผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโรงเรียนที่ใช้เป็นพหุกรณี จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนกุ๊กกาสิงห์ประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี และโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคายซึ่งเป็นสถานศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนต้นแบบทวิศึกษา ที่จัดการศึกษาดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ การแก้ไขปัญหาอุปสรรคและแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศในระยะที่ 1 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์จัดทำยกร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ แบบสอบถามที่จัดทำขึ้นได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน และอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ การยกร่าง

ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ 5) กลยุทธ์ และ 6) แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ ซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์ประกอบด้วย 5 ประเด็นหลักคือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ หลังจากนั้นนำผลการวิจัยจากการศึกษาข้อมูลทั้ง 3 แห่ง คือ 1) การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) การวิจัยเชิงสำรวจ 3) การศึกษาพหุกรณี จากสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นและพิจารณากร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์

4.1 การกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ มีคุณสมบัติดังนี้

4.1.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ได้แก่

4.1.1.1 ผศ.ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สกลนคร

4.1.2 เป็นผู้บริหารการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาเอก หรือมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 3 คน ได้แก่

4.1.2.1 ดร.ปราโมทย์ ภูมิพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

4.1.2.2 ดร.จักราวุธ สอนโกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

4.1.2.3 นายอิทธิพล อรรถศาร รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

4.1.3 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรทวิศึกษา จำนวน 3 คน ได้แก่

4.1.3.1 ดร.นงคริ์กษ์ เคนไชยวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า

4.1.3.2 นายโชคชัยพัฒน์ อุ่นเมือง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแพง

พิทยาคม

4.1.3.3 นายวิทยา วงศ์ชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนดงเย็น

พิทยาคม

4.1.4 เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการเรียน

แบบทวิศึกษา วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ ขึ้นไป จำนวน 3 คน ได้แก่

4.1.4.1 นายพงษ์ผจญ พันธุ์วร ครูโรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา

4.1.4.2 นายสมศักดิ์ เคียงคำผง ครูโรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม

4.1.4.3 นายกิตติศักดิ์ ม่อมพะเนาว์ ครูโรงเรียนดงเย็นพิทยาคม

4.2 จัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้

จัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ โดยใช้หลักการตรวจสอบ 4 ประเด็นคือ ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยมีโครงสร้างของแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบประเมินแต่ละด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ระยะที่ 3 การประชาสัมพันธ์กลยุทธ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การวิจัยในระยะที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์

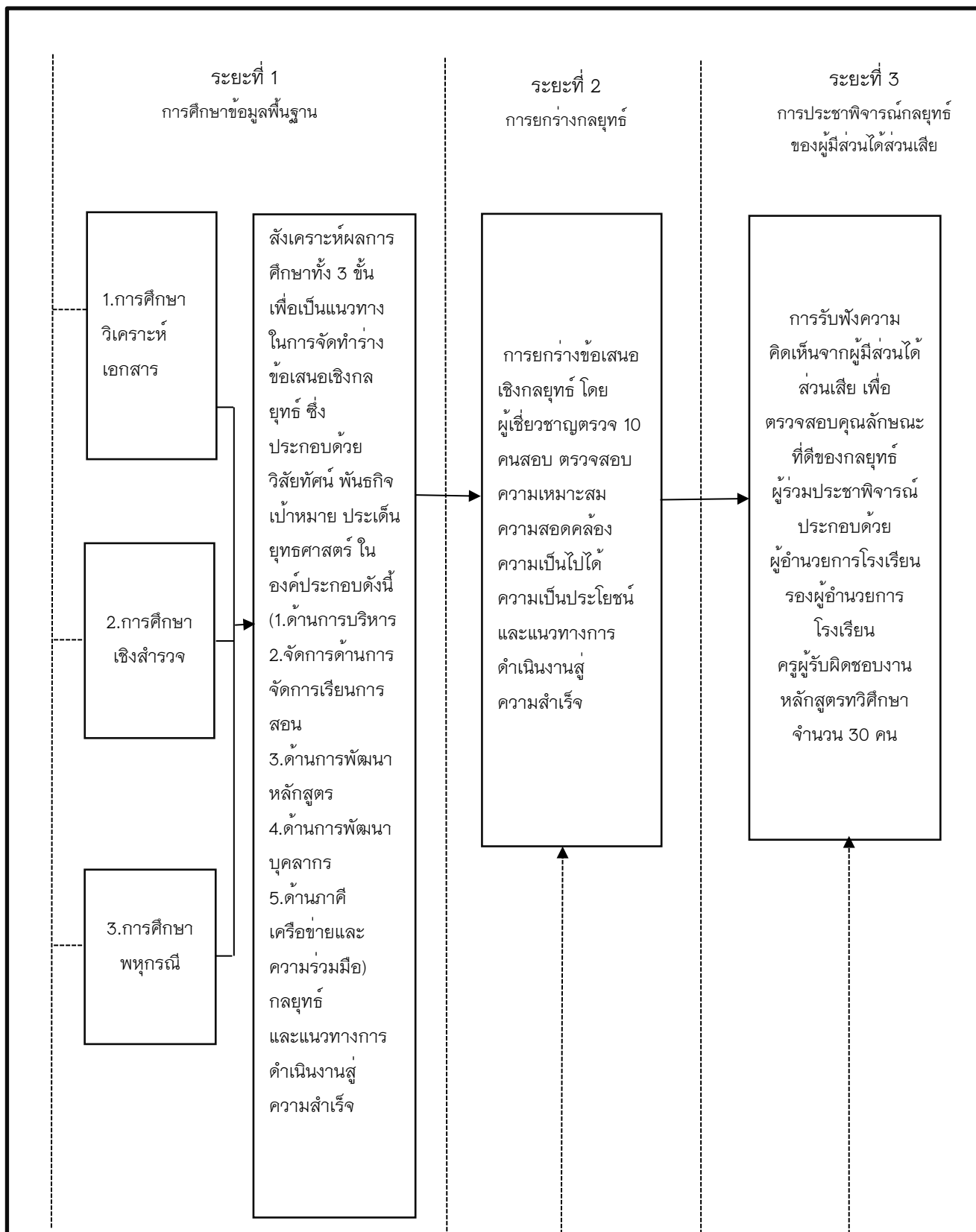
ขั้นที่ 5 การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อตรวจสอบ

คุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์ มีการตรวจสอบ 4 ประเด็น คือ ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Public hearing of stakeholders) มาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ซึ่งมีพื้นที่

รับผิดชอบใน 3 จังหวัด คือ สกลนคร นครพนม มุกดาหาร ผู้เข้าร่วมประชาพิจารณ์ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 10 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ จำนวน 10 คน ครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียน จำนวน 10 คน รวม ผู้เข้าร่วมประชาพิจารณ์ทั้งสิ้น จำนวน 30 คน

ขั้นตอนการวิจัยทั้ง 3 ระยะ แสดงดังภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 18 การจัดทำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ เป็นการนำเสนอโดยยึดความมุ่งหมายของการวิจัยเป็นหลัก จัดแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร (Documentary study) ขั้นที่ 2 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) และขั้นที่ 3 การศึกษาพหุกรณี (Multi – Cases Study) ระยะที่ 2 การยกกร่างกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1 ขั้นตอน คือขั้นที่ 4 การยกกร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ ระยะที่ 3 การประชาพิจารณ์กลยุทธ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย 1 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 5 การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นที่ 1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร (Documentary study)

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาและองค์ประกอบของประเด็นยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เอกสารแล้วนำมาสังเคราะห์เนื้อหา (Content analysis and synthesis) โดยยึดหลักความสอดคล้องของข้อมูลและได้นำองค์ประกอบของประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา และไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณทางการศึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับนโยบายและการบริหารงานหลักสูตรทวิศึกษา ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนโยบายทางการศึกษาระดับชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับกรม และผู้ทรงคุณวุฒิระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเก็บข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลจากการศึกษา วิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ได้ขอเสนอในประเด็นยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1.1.1 ด้านการบริหารจัดการ

1.1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

1.1.4 ด้านการพัฒนาบุคลากร

1.1.5 ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

1.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา เพื่อยืนยันองค์ประกอบ ประเด็นยุทธศาสตร์ ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1.2.1 รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน

1.2.1.1 ดร.ดวง อันทะไชย ประธานคณะกรรมการการศึกษาและ กีฬา วุฒิสภา

1.2.1.2 นางพานิตย์ มีสุนทร รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.2.1.3 นายสุรศักดิ์ อินศรีไกร ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.1.4 นายบุญชัย ตั้งอุทัยสุข ผู้เชี่ยวชาญด้านวิเคราะห์วิจัยการจัดการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.1.5 นายเสถียร แสนอุบล ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

1.2.1.6 นายศิริศักดิ์ หาดทวยกาญจน์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาเพื่อยืนยันองค์ประกอบ ประเด็นยุทธศาสตร์ ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา โดยผู้วิจัยได้ใช้ วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และจดบันทึกเพื่อนำผลการสัมภาษณ์มาสรุป ได้ดังนี้

“การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน ต้องปรับเปลี่ยนให้ทันกับการ เปลี่ยนแปลงของโลก โดยเฉพาะการฝึกทักษะด้านวิชาชีพให้กับเยาวชนในวัยเรียน เป็นเรื่อง ที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมาก ผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีตงงานกัน มาก เพราะหันมาเรียนแต่ภาควิชาการ ปัจจุบันประเทศไทยขาดแรงงานระดับฝีมือจำนวนมาก ดังนั้น การจัดหลักสูตรทวิศึกษาขึ้นในโรงเรียนมัธยม จึงเป็นเรื่องที่น่ายินดี และจะ เป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต ส่วนองค์ประกอบในงานวิจัยที่เสนอมา มีความ เหมาะสม สอดคล้องลงตัวดีแล้ว”

ดวง อันทะไชย (สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2562)

“พูดจริง ๆ แล้ว หลักสูตรนี้หากกระทรวงทำอย่างจริงจังต่อเนื่อง จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและระบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมาก เพราะเรียนแล้ว เกิดทักษะ ได้วิชาชีวะ ได้วิชาการด้วย คือจบแล้วได้วุฒิการศึกษา 2 วุฒิ ทำให้เด็ก ๆ มีทางเลือกเพิ่มมากขึ้นเป็นโอกาสของผู้เรียน ส่วนองค์ประกอบของการจัดการศึกษา ทั้ง 5 ด้านที่ผู้วิจัยเสนอมา มีความเหมาะสมดีแล้ว หากจะเพิ่มเติมด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ในการฝึกทักษะนักเรียนก็จะทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพมากขึ้น”

ผานิตย์ มีสุนทร (สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2562)

“สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับสำนักงาน อาชีวศึกษา จัดการศึกษารูปแบบนี้ขึ้นมา นับเป็นสิ่งที่ดีมาก เป็นนวัตกรรมใหม่ที่ผู้เรียน เรียนจบแล้วได้วุฒิการศึกษา ปวช.และมัธยมศึกษาตอนปลาย ไปพร้อมกัน สามารถเลือก เส้นทางเดินได้หลากหลายขึ้น การประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา 2 แห่งที่ร่วมมือกัน จัดการศึกษาหลักสูตรนี้ ต้องสร้างเข้าใจที่ตรงกัน เพราะผู้เรียนต้องไปเรียนทั้งสองแห่งและ เทียบเคียงหน่วยกิต ให้ครบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ด้านองค์ประกอบ 5 ด้านที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ถือว่าครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว”

สุรศักดิ์ อินศรีไกร (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2562)

“ถือเป็นเรื่องดีที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร่วมมือกับอาชีวศึกษา ทำหลักสูตรนี้ขึ้นมา เป็นประโยชน์และทางออก กรณีนักเรียนไม่ นิยมไปเรียนสายอาชีพ ซึ่งส่งผลให้ประเทศขาดแรงงานระดับฝีมือในขณะเดียวกันจบ ปริญญาตรีจำนวนมากแต่กลับตกงาน เนื่องจากสายการเรียนไม่ตรงกับตลาดแรงงานที่ ต้องการ องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่ผู้วิจัยเสนอมา นับว่ามีความ เหมาะสมครบคลุมแล้ว”

บุญชัย ตั้งอุ ตั้งอุทัยสุข (สัมภาษณ์, 14 มิถุนายน 2562)

“องค์ประกอบที่ผู้วิจัยเสนอมา มีความเหมาะสม หากเพิ่มเติมเรื่อง งบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรื่องนี้เป็นพิเศษ ก็น่าจะเป็นสิ่งที่ ดีมาก”

เสถียร แสนอุบล (สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2562)

“องค์ประกอบมีความเหมาะสม ส่วนด้านการบริหารจัดการ ขอให้เน้นไปที่การเสริมสร้างขวัญกำลังใจของครูผู้ปฏิบัติการสอนหรือผู้รับผิดชอบหลักสูตรนี้ให้ต่อเนื่อง”

ศิริศักดิ์ หาดทวยกาญจน์ (สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2562)

ขั้นที่ 2 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study)

2.1 ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ประเมินแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60-1.00 อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 62) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถาม พบว่าภาพรวมมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) เท่ากับ 0.87 แสดงว่าคำถามนั้นครอบคลุมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่ต้องการ และสื่อความหมายตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาไว้อย่างครบถ้วน

2.2 ผลการตรวจสอบความค่าความเที่ยง (Reliability) หรือค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าความเที่ยง โดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบร็อค (Cronbach's Alpha Coefficient) จากการนำเครื่องมือแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปทดลองใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จากโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่นอกเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ในจังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ จำนวน 10 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษา และครูผู้สอนในหลักสูตรทวิศึกษา รวมจำนวน 40 คน ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .98 ถือว่าแบบสอบถามการวิจัยนี้มีความเชื่อถือได้สูง

2.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ของแนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 จำนวน 22 โรงเรียน ได้ผลตามตาราง 10

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น แนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
 และ 23

ที่	ประเด็น ยุทธศาสตร์	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่ต้องการ				PNI	ลำดับ
		X	S.D.	ระดับ	ลำดับ	X	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
1	การบริหารจัดการ	3.78	0.57	มาก	3	4.74	0.35	มากที่สุด	4	0.25	4
2	การจัดการเรียน การสอน	3.70	0.52	มาก	4	4.72	0.46	มากที่สุด	2	0.28	2
3	การพัฒนา หลักสูตร	3.80	0.60	มาก	1	4.75	0.44	มากที่สุด	4	0.25	4
4	การพัฒนาบุคลากร	3.69	0.56	มาก	5	4.75	0.42	มากที่สุด	1	0.29	1
5	ภาคีเครือข่ายและ ความร่วมมือ	3.79	0.60	มาก	2	4.77	0.45	มากที่สุด	3	0.26	3
โดยรวม		3.70	0.57	มาก		4.75	0.46	มากที่สุด		0.27	

จากตาราง 10 พบว่าสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาใน
 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 รวม
 ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.57)

สภาพที่ต้องการของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 รวมทุกด้าน มีสภาพที่
 ต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.46)

และผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI) ขององค์ประกอบประเด็น
 ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 โดยรวมทุกด้านมีความต้องการจำเป็นทุกรายการ
 โดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.25 ถึง 0.29 โดยภาพรวมเฉลี่ยเท่ากับ 0.27

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถเรียงลำดับความต้องการ
 จำเป็นของประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ตามลำดับดังนี้ 1) ด้านการ
 พัฒนาบุคลากร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ
 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 5) ด้านการบริหารจัดการ

ขั้นที่ 3 ผลการศึกษาพหุกรณี (Multi - Cases Study)

การศึกษาพหุกรณี เป็นสถานศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบ
ทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้กำหนดสถานที่ที่ใช้เป็นพหุกรณี จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่
โรงเรียนกุ้งกาสิงห์ประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด โรงเรียนกุตจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี และ
โรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย โดยเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนต้นแบบที่
จัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา

ตาราง 11 ผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนกุ้งกาสิงห์ประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด

รายการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
ด้านการพัฒนาบุคลากร	- โรงเรียนได้จัดระบบการบริหารตามขีดความสามารถและ อัตรากำลังของบุคลากรให้สอดคล้องรองรับกลยุทธ์ เริ่มจาก การสำรวจอัตรากำลังแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์ อัตรากำลังที่ สพฐ. กำหนด
ด้านการจัดการเรียน การสอน	- กำหนดหน้าที่ให้กับ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในระบบ ทวิภาคี ครูนิเทศ ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก
ด้านภาคีเครือข่าย และความร่วมมือ	- กำหนดยุทธศาสตร์การปรับทิศทางและแนวทางการจัด การศึกษาในรูปแบบทวิภาคีกับวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย พร้อมทั้งพัฒนาระบบความร่วมมือของสถานประกอบการใน เรื่อง การกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย ความต้องการ การ พัฒนาหลักสูตร การฝึกงาน และการประเมินผล
การพัฒนาหลักสูตร	- โรงเรียนจัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขา ต่าง ๆ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อสำเร็จ การศึกษาแล้วนักเรียนได้รับวุฒิการศึกษา 2 วุฒิคือ วุฒิของ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดย มุ่งเน้น 5 อาชีพหลักคือ การเกษตรกรรม, อุตสาหกรรม, การ บริหาร, พาณิชยกรรมการบริหารจัดการ ตามความต้องการ ของนักเรียน
ด้านการบริหารจัดการ	- เตรียมความพร้อมของบุคลากรทางการศึกษา การออกแบบ การจัดการเรียนรู้ การจัดหาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ การบริการรับส่งนักเรียน

ตาราง 12 ผลการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการ
โรงเรียนกุกาสิงห์ประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด

รายการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
ด้านการพัฒนาบุคลากร	- โรงเรียนได้ประชุมชี้แจงให้คณะครูได้รับทราบถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาและได้ให้บุคลากรได้ออกความคิดเห็นเสนอแนะแนวทางร่วมกัน
ด้านการจัดการเรียนการสอน	- ให้คำปรึกษาครูและบุคลากรทางการศึกษาในระบบทวิภาคี ครูนิเทศ ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	- ทำ MOU ร่วมกับวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย
การพัฒนาหลักสูตร	- จัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาต่าง ๆ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วนักเรียนได้รับวุฒิการศึกษา 2 วุฒิตี้อวุฒิของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
ด้านการบริหารจัดการ	- ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ

ตาราง 13 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษา
โรงเรียนกุกาสิงห์ประชาสรรค์จังหวัดร้อยเอ็ด

รายการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
ด้านการพัฒนาบุคลากร	- ศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา เพื่อนำความรู้มาปรับใช้และพัฒนาในโรงเรียนของตนเอง
ด้านการจัดการเรียนการสอน	- ให้ความช่วยเหลือพร้อมแนะนำครูและบุคลากรทางการศึกษาในระบบทวิภาคี ครูนิเทศ ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	- กำหนดยุทธศาสตร์การปรับทิศทางและแนวทางการจัดการศึกษาในรูปแบบทวิภาคี การพัฒนาระบบความร่วมมือของสถานประกอบการและสถานศึกษาความร่วมมือในเรื่อง การกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย ความต้องการ การพัฒนาหลักสูตร การฝึกงาน และการประเมินผล
การพัฒนาหลักสูตร	- ด้านการจัดหลักสูตรแบบทวิศึกษา หลังจากการเรียนการสอนเสร็จสิ้นในแต่ละ ภาคเรียน โรงเรียนกุกาสิงห์ประชาสรรค์ได้ดำเนินการส่งผลการเรียนรายวิชาพื้นฐานแต่ละรายวิชาให้กับ วิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัยเป็นผู้ดำเนินการเทียบและโอนผล การเรียน โดยวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัยจะจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพให้ครบตามโครงสร้างหลักสูตร ตามเงื่อนไขของการตัดสินผลการเรียนเพื่อให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ด้านการบริหารจัดการ	- ประสานงานกับครูในวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 14 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในหลักสูตรทวิศึกษา โรงเรียนกู่กาสิงห์ประชาสรรค์
จังหวัดร้อยเอ็ด

รายการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
ด้านการพัฒนาบุคลากร	- ครูสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียนที่สอนแบบทวิศึกษาและกับครูวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย
ด้านการจัดการเรียนการสอน	- กำกับติดตามการเรียนของนักเรียนที่เรียนแบบทวิศึกษา
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	- ให้ความร่วมมือกับครูวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัยและสถานที่ที่นักเรียนไปฝึกงานด้านวิชาชีพเพื่อให้นักเรียนได้สำเร็จการศึกษา
การพัฒนาหลักสูตร	- จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษาควบคู่กับวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัยที่ได้จัดทำหลักสูตรร่วมกัน
ด้านการบริหารจัดการ	- นำปัญหาที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนมารายงานฝ่ายบริหารเพื่อประชุมและร่วมกันแก้ปัญหา

ตาราง 15 ผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี

รายการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
ด้านการพัฒนาบุคลากร	- ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลและการแนะแนวให้เป็นที่ไปตามจุดหมายและแนวทางการดำเนินการของหลักสูตร
ด้านการจัดการเรียนการสอน	- รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพโดยวิธีการลงทะเลียนเป็นผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานีเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ผู้เรียนจบ การศึกษาแล้วได้รับวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากวิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี โดยโรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี ส่งผู้เรียนไปเรียนในวันพฤหัสบดี และ วันศุกร์ที่วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	- เป็นความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่างวิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กับโรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยโดยทำการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา)ตามความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง
การพัฒนาหลักสูตร	- หลักสูตรเรียนรวม ม.ปลายและอาชีวศึกษา สาขาวิชาบัญชี ช่างไฟฟ้า และช่างเชื่อม เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ด้านการบริหารจัดการ	- แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในสถานศึกษา

ตาราง 16 ผลการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการ
โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี

รายการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
ด้านการพัฒนาบุคลากร	- ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะ กระบวนการเรียน การสอนแบบทวิศึกษา
ด้านการจัดการเรียนการสอน	- จัดการเรียนการสอนโดยเรียนวิชาพื้นฐานในโรงเรียน 3 วัน คือ จันทร์ อังคาร พุธ และเข้าไปเรียนที่วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานีในสาขาอาชีพ ในวันพฤหัสบดี - ศุกร์ และต้องฝึกงานในสถานประกอบการภาคฤดูร้อน อย่างน้อย 1 ภาคเรียน
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	- ประสานความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และชุมชน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และคุณภาพ
การพัฒนาหลักสูตร	- ประชาสัมพันธ์หลักสูตร และการใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลย้อนกลับจากฝ่ายต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
ด้านการบริหารจัดการ	- การประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในสถานศึกษา และรายงานแผนการ จัดชั้นเรียนรายปี และแผนการรับนักเรียนประจำปีการศึกษาให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย ทราบ

ตาราง 17 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษา
โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี

รายการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
ด้านการพัฒนาบุคลากร	- จัดให้มีการอบรมสัมมนาครูผู้สอน ครูผู้นิเทศ และครูฝึก เพื่อเพิ่มความชำนาญวิชาชีพในระบบทวิภาคี
ด้านการจัดการเรียนการสอน	- ปรับตารางเรียน กิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนทวิศึกษาได้มีส่วนร่วมมากที่สุด
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	- โรงเรียนทำข้อตกลงความร่วมมือกับผู้ปกครอง และวิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี โดยมีการวางแผนร่วมกันในการจัดการศึกษา และบูรณาการการเรียนการสอน
การพัฒนาหลักสูตร	- ดูแลการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ นำผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน โดยความร่วมมือทุกภาคส่วนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรทวิศึกษา
ด้านการบริหารจัดการ	- ประชาสัมพันธ์ และออกแนะแนวการศึกษาต่อตามโครงการทวิศึกษาโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการ

ตาราง 18 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในหลักสูตรทวิศึกษา โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์
จังหวัดอุดรธานี

รายการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
ด้านการพัฒนาบุคลากร	- ศึกษาดูงานโรงเรียนที่สอนแบบทวิศึกษาและสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ด้านการจัดการเรียนการสอน	- เน้นให้นักเรียนศึกษากระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติจริง
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	- ส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านต่าง ๆ อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล
การพัฒนาหลักสูตร	- โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสู่การเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตร จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้นักเรียนทุกคนได้รับบริการอย่างทั่วถึง
ด้านการบริหารจัดการ	- ควบคุม ดูแลนักเรียนในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี

ตาราง 19 ผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย

รายการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
ด้านการพัฒนาบุคลากร	- สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรได้มีความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยจัดให้มีการอบรมสัมมนาครูผู้สอน ครูนิเทศ และครูฝึก
ด้านการจัดการเรียนการสอน	- รายวิชาพื้นฐาน โรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย เป็นผู้จัดการเรียนการสอน วัดและประเมินผลการเรียน และ ตัดสินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนดและรายวิชาเพิ่มเติมที่จะรับเทียบโอนจากหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทางวิทยาลัยเทคนิคหนองคายเป็นผู้จัดการเรียนการสอน วัดและประเมินผลการเรียน และ ตัดสินผลการเรียนรู้ตามแนวปฏิบัติที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	- ประสานความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และชุมชน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ
การพัฒนาหลักสูตร	- นำโครงสร้างหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพมาบูรณาการเป็นหลักสูตรแบบทวิศึกษา
ด้านการบริหารจัดการ	- ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ

ตาราง 20 ผลการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการ
โรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย

รายการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
ด้านการพัฒนาบุคลากร	- ส่งเสริมให้บุคลากรได้ศึกษาดูงานโรงเรียนที่เปิดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาในจังหวัดหนองคายและโรงเรียนในจังหวัดใกล้เคียง
ด้านการจัดการเรียนการสอน	- ให้คำปรึกษาในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาพื้นฐานและในรายวิชาเพิ่มเติม
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	- ทำ MOU กับวิทยาลัยเทคนิคหนองคายและโรงเรียนที่เรียนร่วมกับวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย
การพัฒนาหลักสูตร	- ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และการแนะแนวให้สอดคล้องเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการบริหารจัดการ	- วางแผนการดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษา และแนวการจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น

ตาราง 21 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษา

โรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย

รายการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
ด้านการพัฒนาบุคลากร	- ใ้บุคลากรได้ศึกษาดูงานโรงเรียนที่สอนแบบทวิศึกษา และสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ด้านการจัดการเรียน การสอน	- จัดตารางการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนที่ นักเรียนจะต้องไปเรียนเพิ่มเติมที่วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย
ด้านภาคีเครือข่าย และความร่วมมือ	- ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการและครูที่สอนใน วิทยาลัยเทคนิคหนองคายและโรงเรียนที่เรียนร่วมกับ วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย
การพัฒนาหลักสูตร	- จัดทำคู่มือการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของ สถานศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดผล และประเมินผล และการแนะแนวให้สอดคล้องและเป็นไป ตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการบริหารจัดการ	- ติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล และ ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละภาคเรียนในปีการศึกษา เพื่อปรับปรุง และพัฒนานักเรียน

ตาราง 22 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในหลักสูตรทวิศึกษา โรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร
จังหวัดหนองคาย

รายการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
ด้านการพัฒนาบุคลากร	- ศึกษาดูงานโรงเรียนที่สอนแบบทวิศึกษาและสร้าง เครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ด้านการจัดการเรียน การสอน	- ควบคุมติดตามดูแลนักเรียนในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ที่วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย
ด้านภาคีเครือข่าย และความร่วมมือ	- สร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูต่างโรงเรียนที่ จัดการเรียนแบบทวิศึกษาและกับครูผู้สอนใน วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย
การพัฒนาหลักสูตร	- จัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และ การแนะแนวให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐาน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการบริหารจัดการ	- ดูแลและสร้างเสริมกำลังใจให้กับผู้เรียนที่ต้องเดินทางไป เรียนร่วมกับนักเรียนโรงเรียนอื่นในวิทยาลัยเทคนิค หนองคาย

ตาราง 23 สรุปผลภาพรวมการศึกษาพหุกรณี

บริบท	การดำเนินงาน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ	
1.การบริหารจัดการ	1. ศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการเรียนหลักสูตรเรียนรวมประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 2. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ 3. ประสาน ทำ MOU ร่วมกันกับวิทยาลัยสารพัดช่าง 4. จัดทำหลักสูตรตามโครงการเรียนรวม (ทวิศึกษา) 5. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดเป้าหมายในการบริหารได้อย่างเหมาะสม 6. ประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรอื่นในการพัฒนาโรงเรียน 7. มีการบริหารข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ และใช้ในการตัดสินใจ
2.การแก้ไขปัญหาอุปสรรค	อุปสรรคด้านงบประมาณ/พาหนะในการเดินทางไปเรียน 1. จัดประชุม วางแผนให้เกิดความชัดเจนเรื่องงบประมาณ และจัดทำโครงการรองรับ 2. ประสานเรื่องงบประมาณกับวิทยาลัยสารพัดช่าง โดยให้แบ่งงบประมาณสนับสนุนโรงเรียน 30 %
3.แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ	KP – MODEL โดยใช้วงจรคุณภาพของเดมมิง (PDCA) มุ่งให้ครูบุคลากร และนักเรียนมีอัตลักษณ์ที่เป็นรูปแบบของโรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ คือ มีความรู้คุณธรรม จริยธรรมต่อหน้าที่ ต่อสังคมและกระบวนการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นแนวคิดหลักในการดำเนินงานในทุกโครงการ/กิจกรรม จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ

ตาราง 23 (ต่อ)

บริบท	การดำเนินงาน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน	
1.การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์ และออกแนะแนวการศึกษาต่อตามโครงการ ทวิศึกษาโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการ - เปิดรับสมัครนักเรียน ศิลป์-ช่างยนต์, ศิลป์บัญชี, ศิลป์-ช่างเชื่อม, ศิลป์-ช่างกลโรงงาน, ศิลป์-ไฟฟ้า - จัดการเรียนการสอนโดยเรียนวิชาพื้นฐานในโรงเรียน 3 วัน คือ จันทร์ อังคาร พุธ และเข้าไปเรียนที่วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี ในสาขาอาชีพ ในวันพฤหัสบดี - ศุกร์ และต้องฝึกงานในสถานประกอบการภาคฤดูร้อน อย่างน้อย 1 ภาคเรียน - เน้นให้นักเรียนศึกษากระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติจริง - กำหนดหน้าที่ให้กับ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในระบบทวิภาคี ครูนิเทศ ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก - การอบรมสัมมนาครูผู้สอนครูนิเทศ และครูฝึก
2.การแก้ไข ปัญหา อุปสรรค	<p>ด้านนักเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนบริหารเวลายังไม่เอื้อต่อการเรียน และขาดความตั้งใจ การแก้ไข - ทำความเข้าใจ และปรับแบบฝึกหัด ชี้นำงาน แบบทดสอบเพื่อให้เหมาะสม - ปรับตารางเรียน กิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนทวิศึกษาได้มีส่วนร่วมมากที่สุด - ให้กำลังใจนักเรียน ไม่พูดจาบั่นทอนความตั้งใจ จนเกิดความท้อแท้ไม่อยากเรียน

ตาราง 23 (ต่อ)

บริบท	การดำเนินงาน
3.แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ได้รับการยอมรับอย่างสูง สามารถประสานงาน แก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ลุล่วงบริหารตามหลักธรรมาภิบาล - คณะกรรมการสถานศึกษา มีความเข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์และเข้าใจระบบทวิศึกษาเป็นอย่างดี มีความเสียสละ และมีความคิดเห็นในทิศทางเดียวกัน - บุคลากร มีความเข้าใจตรงกันในการทำงาน มีความหนึ่งเดียว มีเอกภาพในการทำงาน มีความเสียสละและรับผิดชอบร่วมกัน - นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน มีความเข้าใจอย่างชัดเจนเหมือนกันทุกสาขางานเกี่ยวกับทวิศึกษาซึ่งไม่มีการเปรียบเทียบว่าใครดีกว่าหรือสบายกว่า
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตร	
1.การบริหารจัดการ	<p>โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักสูตรที่เปิดสอน แบ่งเป็นหลักสูตรในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาปลาย สอดคล้องกับหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล และมีการเปิดแผนการเรียนทวิศึกษาในปีการศึกษา 2558 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสาขาช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อม ช่างไฟฟ้า และบัญชี โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสู่การเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตร จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้นักเรียนทุกคนได้รับการอย่างทั่วถึง มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ นำผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน โดยความร่วมมือทุกภาคส่วน</p>

บริบท	การดำเนินงาน
<p>2.การแก้ไข ปัญหา อุปสรรค</p>	<p>ผู้มีสว่นได้สว่นเลี้ยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรทวิ ศึกษาน้อย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง และสำรวจความต้องการของ ผู้เรียน ชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์และ เป้าหมายของหลักสูตร - โรงเรียนสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลงานได้ตรงตาม จุดประสงค์ของหลักสูตรการจัดการศึกษาอบบทวิศึกษา
<p>3.แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ</p>	<p>โรงเรียนSWOT ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน เพื่อเป็น แนวทางในการกำหนด วิสัยทัศน์และเป้าหมายของหลักสูตร และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนใน วิชาที่รับผิดชอบและใช้ผลการวิจัยในการแก้ไขปัญหา จัดกา แหล่งค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ของครู พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับ ผู้เรียน สถานศึกษาประเมินผลโครงการตามแผนพัฒนา การศึกษาและใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาการ บริหารหลักสูตร</p>
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากร</p>	
<p>1.การบริหารจัดการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนได้จัดระบบการบริหารขีดความสามารถและ อัตรากำลังของบุคลากร สอดคล้องรองรับกลยุทธ์ เริ่มจาก การสำรวจอัตรากำลังแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้ เกณฑ์อัตรากำลังที่ สพฐ. กำหนด -ครูต้องมีประสบการณ์ การทำงานด้านต่าง ๆ ความสามารถพิเศษ ครูที่สอนตรงตาม เอก กำหนดอัตรากำลังขาด อัตรากำลังเกิน มีแผน อัตรากำลัง 10 ปี(พ.ศ.2557-2566) - ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และใช้วิจัย ในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ออกไปกับ การเรียนการสอน - ครูสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน

ตาราง 23 (ต่อ)

บริบท	การดำเนินงาน
2. การแก้ไข ปัญหา อุปสรรค	<p>ความรู้ความชำนาญของครูผู้สอน ผู้นิเทศการสอน</p> <p>- จัดให้มีการอบรมสัมมนาครูผู้สอน ครูผู้นิเทศ และครูฝึก เพื่อเพิ่มความชำนาญวิชาชีพในระบบทวิภาคี</p>
3. แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ	<p>ผู้บริหาร กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานงบประมาณ มีการทบทวนกระบวนการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้วยการกำหนดแผนพัฒนาบุคลากรเป็นมืออาชีพ เพื่อเป็นการยกระดับขีดความสามารถให้เป็นที่ยอมรับในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับประเทศ มีการปรับกระบวนการพัฒนาภายใน ในเรื่องการออกแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยกำหนดตัวชี้วัดและประเมินส่วนต่างของขีดความสามารถ(Competency Gap) และแผนพัฒนารายบุคคล(ID Plan)ของบุคลากรทุกคน</p> <p>การดำเนินการพัฒนาบุคลากรและระบบการเรียนรู้สอดคล้องกลุ่มบริหารงานบุคคลที่กำหนด เชื่อมโยงกับแผนทรัพยากรบุคคล เพื่อตอบรับการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อโรงเรียน และความท้าทายเชิงกลยุทธ์ จริยธรรมทั้งการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน การจัดการความก้าวหน้าในอาชีพการงาน</p>
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	
1. การบริหารจัดการ	<p>- โรงเรียนแสวงหาจุดมุ่งหมายรวมกับการกำหนดความเชื่อพื้นฐานร่วมกัน</p> <p>- กำหนดยุทธศาสตร์การปรับทิศทางและแนวทางการจัดการศึกษาในรูแบบทวิภาคี การพัฒนาระบบความร่วมมือของสถานประกอบการและสถานศึกษาควรร่วมมือในเรื่อง การกำหนดวิสัยทัศน์</p>

ตาราง 23 (ต่อ)

บริบท	การดำเนินงาน
	<p>เป้าหมาย ความต้องการ การพัฒนาหลักสูตร การฝึกงาน และการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการประชาสัมพันธ์ การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับผู้ปกครองและชุมชนในท้องถิ่น - โรงเรียนทำข้อตกลงความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนหน่วยงาน สถานศึกษาอื่น โดยมีการวางแผนร่วมกันในการจัดการศึกษา และบูรณาการการเรียนการสอน - ส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านต่าง ๆ อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล
<p>2. การแก้ไข ปัญหา อุปสรรค</p>	<p>ขาดความร่วมมือด้านงบประมาณ</p> <p>โรงเรียนมีการวางแผน โดยวางแผนข้อมูลการผลิตนักเรียน นักศึกษา ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ การสนับสนุนให้บุคลากร ได้รับการศึกษาหรือฝึกอบรมด้านวิชาชีพเพิ่มเติม การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานฝีมือแรงงาน การฝึกงาน การวิจัย และการใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน</p>
<p>3. แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ</p>	<p>โรงเรียนเปิดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และได้เข้าร่วมกิจกรรมกับสถานประกอบการต่าง ๆ สถานศึกษาวิชาชีพอื่น ๆ และที่สำคัญให้ความสำคัญกับบุคลากรภายในโรงเรียน สร้างแรงจูงใจในการทำงาน ทำงานเป็นทีม และมีจุดหมายเดียวกัน</p>

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 2 การยกกร่างกลยุทธ์

ขั้นที่ 4 การยกกร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์

การยกกร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็น การสัมภาษณ์เชิงลึกในโรงเรียนที่ใช้เป็นพหุกรณี จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนกุกาสิงห์ประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี และโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการแก้ไขปัญหาคูสมรรถและแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในระยะที่ 1 นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์จัดทำร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา โดยร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ดังกล่าวได้รับการตรวจสอบและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ได้ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ 5) กลยุทธ์ และ 6) แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ อธิบายได้ 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย อธิบาย

ดังนี้

วิสัยทัศน์

มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ให้ได้คุณภาพมาตรฐาน การศึกษา สามารถผลิตผู้เรียนให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพ สามารถสร้างอาชีพ และมี ศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน

พันธกิจ

พันธกิจที่ 1 บริหารยุทธศาสตร์ส่งเสริมจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพ

พันธกิจที่ 2 ประสานส่งเสริม สนับสนุน และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 สู่การพัฒนา

หลักสูตรทวิศึกษา

พันธกิจที่ 3 กำกับตรวจสอบและควบคุมการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ให้ได้คุณภาพมาตรฐานการศึกษา

เป้าหมาย

1. การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพ ให้ได้มาตรฐานการศึกษา
2. ผู้เรียนมีความรอบรู้ มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ สามารถสร้างอาชีพ และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
3. ผลิตและพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

ส่วนที่ 2 ประกอบด้วย ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ อธิบายดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ 1 ด้านการพัฒนาบุคลากร

กลยุทธ์

1. ส่งเสริม สนับสนุนให้ ครูพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ
2. พัฒนาคุณภาพการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน
3. ปลุกฝังจิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพครู

ตาราง 24 ประเด็นยุทธศาสตร์ 1 แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จด้านการพัฒนาบุคลากร

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ
1. ด้านการพัฒนาบุคลากร	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ ครูพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ	1. พัฒนาครูโดยให้ได้รับการอบรม เรียนรู้ อย่างน้อยปีละ 20 ชั่วโมง/คน
		2. พัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีในเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเกิดการสร้างนวัตกรรมด้านการสอน
		3. ส่งเสริมให้ความรู้ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
		4. จัดการเรียนรู้การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กระบวนการสอนในศตวรรษที่ 21
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาคุณภาพการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน	1. จัดให้มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง 2. จัดให้มีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) อย่างน้อยปีละ 50 ชั่วโมง/คน
	กลยุทธ์ 3 ปลูกฝังจิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพครู	1. พัฒนา ส่งเสริมให้ครูมีจิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู 2. นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาในกระบวนการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ประเด็นยุทธศาสตร์ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ
2. จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ
3. ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะ กระบวนการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา

ตาราง 25 ประเด็นยุทธศาสตร์ 2 แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ
ด้านการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ
2. ด้านการจัด การเรียน การสอน	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	1. ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ 2. วัดและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริงและปลอดภัย 0,ร,มส.
	กลยุทธ์ 2 จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ	1. พัฒนาครูมีความเชี่ยวชาญในการใช้สื่อ อุปกรณ์ เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา
	กลยุทธ์ 3 ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะ กระบวนการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา	1. พัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การออกแบบจัดการเรียนการสอนและทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ 2. ส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัยทั้งเวทีระดับประเทศและนานาชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

กลยุทธ์

1. สร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ งบประมาณ หน่วยงาน ชุมชน
2. ประสานร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน พัฒนาภูมิปัญญา งานอาชีพสู่สากล

ตาราง 26 ประเด็นยุทธศาสตร์ 3 แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ
3. ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	กลยุทธ์ 1 สร้างภาคีเครือข่ายด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ งบประมาณ หน่วยงาน ชุมชน	1. พัฒนางานประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องและรวดเร็วด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทันสมัย
		2. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
		3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างองค์กร/หน่วยงานหรือสถานประกอบการในชุมชนให้สนับสนุนการเรียนการสอน
	กลยุทธ์ 2 ประสานร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน พัฒนาภูมิปัญญา งานอาชีพสู่สากล	1. ศึกษา ค้นคว้าความรู้และร่วมกับชุมชน พัฒนางานอาชีพในท้องถิ่นให้ได้มาตรฐานและสร้างมูลค่า
		2. ประสานงาน ร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ผลงานออกสู่สากล

ประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

กลยุทธ์

1. พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล

ตาราง 27 ประเด็นยุทธศาสตร์ 4 แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	กลยุทธ์ 1 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1. สํารวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร 3. พัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล	1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ศึกษาบริบทและความพร้อมของโรงเรียนในองค์ประกอบพื้นฐาน 8 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียนคุณภาพครูผู้สอนคุณภาพผู้บริหาร คุณภาพวิชาการ ปัจจัยพื้นฐานเครือข่ายร่วมพัฒนา ระบบการบริหารจัดการและการวิจัยและพัฒนา 2. พัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรทวิศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล 3. จัดทำแผนยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ในการพัฒนาหลักสูตรทวิศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล

ตาราง 27 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ
		4. ติดตามประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ในท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนการยกระดับคุณภาพหลักสูตรทวิศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล

ประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ด้านการบริหารจัดการ

กลยุทธ์

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ
2. พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ตาราง 28 ประเด็นยุทธศาสตร์ 5 แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ
ด้านการบริหารจัดการ

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ
5. ด้านการบริหารจัดการ	กลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ	1. ส่งเสริมให้มีระบบการทำงานด้วย วงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) เพื่อการบริหารจัดการ ให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
		2. กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา
		3. จัดให้ทุกคนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
		4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

ตาราง 28 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ
	<p>กลยุทธ์ 2</p> <p>พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกในการจัดการเรียนการสอน 2. สร้างบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน 3. จัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกเพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการและพัฒนา

ผลการประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การ
จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทศวิทยามศึกษา เขต 22 และ 23

ตาราง 29 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้
ความเป็นประโยชน์ ด้านการพัฒนาบุคลากร

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้าน การพัฒนาบุคลากร	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริม	1. พัฒนาครูโดยให้ได้รับ การอบรมเรียนรู้ อย่างน้อยปีละ 20 ชั่วโมง/คน	4.60	0.51	มาก ที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.80	0.42	มาก ที่สุด	4.50	0.52	มาก
	สนับสนุน ให้ครู พัฒนา	2. พัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญด้าน เทคโนโลยีในเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและเกิดการสร้างนวัตกรรมด้านการสอน	4.60	0.51	มาก ที่สุด	4.30	0.67	มาก	4.80	0.42	มาก ที่สุด	4.50	0.52	มาก
	ตนเองสู่ ความเป็น มืออาชีพ	3. ส่งเสริมให้ความรู้ด้านการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริง	4.30	0.67	มาก	4.00	0.66	มาก	4.50	0.70	มาก	4.30	0.67	มาก
		4. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญโดยใช้กระบวนการสอนในศตวรรษที่ 21	4.70	0.67	มาก ที่สุด	4.20	0.91	มาก	4.80	0.42	มาก ที่สุด	4.50	0.52	มาก
		โดยภาพรวม	4.55	0.15	มาก ที่สุด	4.22	0.14	มาก	4.72	0.15	มาก ที่สุด	4.45	0.10	มาก

จากตาราง 29 ผลการประเมินกลยุทธ์ 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ พบว่าโดยภาพรวม ความสอดคล้องและ
ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 29 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านกาพัฒนาบุคลากร	กลยุทธ์ 2 พัฒนาคุณภาพ การสร้าง เครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของครูระหว่าง โรงเรียน	1. จัดให้มีการนิเทศ การ จัดการเรียนการสอนอย่าง น้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง	4.70	0.48	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.70	0.48	มากที่สุด
		2. จัดให้มีการสร้างชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) อย่างน้อยปีละ 50 ชั่วโมง/ คน	4.30	0.67	มาก	4.40	0.51	มาก	4.30	0.67	มาก	4.50	0.52	มาก
	โดยภาพรวม	4.50	0.28	มาก	4.55	0.21	มากที่สุด	4.35	0.07	มาก	4.60	0.14	มากที่สุด	

จากตาราง 29 ผลการประเมินกลยุทธ์ 2 พัฒนาคูณาภาพการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวม ความ
เหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 29 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาบุคลากร	กลยุทธ์ 3 ปลูกฝัง จิตสำนึก การเป็นครูที่ ดี มี คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ วิชาชีพครู	1. พัฒนา ส่งเสริมให้ครู มี จิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มี คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ วิชาชีพครู	4.90	0.31	มาก ที่สุด	4.90	0.31	มาก ที่สุด	4.60	0.69	มาก ที่สุด	4.90	0.31	มาก ที่สุด
		2. นำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณา ในกระบวนการจัดการ การเรียนรู้การสอนทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้	4.60	0.69	มาก ที่สุด	4.60	0.69	มาก ที่สุด	4.40	0.84	มาก	4.60	0.69	มาก ที่สุด
		โดยภาพรวม	4.75	0.21	มาก ที่สุด	4.75	0.21	มาก ที่สุด	4.50	0.14	มาก	4.75	0.21	มาก ที่สุด

จากตาราง 29 ผลการประเมินกลยุทธ์ 3 ปลูกฝังจิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพครู พบว่าโดยภาพรวม
ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 30 สรุปผลการประเมินค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการพัฒนาบุคลากร

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาบุคลากร	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครู พัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ	4.55	0.15	มากที่สุด	4.22	0.14	มาก	4.72	0.15	มากที่สุด	4.45	0.10	มาก
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาคุณภาพการ สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของครูระหว่างโรงเรียน	4.50	0.28	มาก	4.55	0.21	มากที่สุด	4.35	0.07	มาก	4.60	0.14	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 3 ปลุกฝังจิตสำนึกการเป็นครู ที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.75	0.21	มากที่สุด	4.75	0.21	มากที่สุด	4.50	0.14	มาก	4.75	0.21	มากที่สุด
	โดยภาพรวม	4.60	0.13	มากที่สุด	4.50	0.26	มาก	4.52	0.18	มากที่สุด	4.60	0.15	มากที่สุด

จากตาราง 30 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับยุทธศาสตร์ 1 ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่าโดยภาพรวม ความสอดคล้องอยู่ในระดับมากความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 31 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
นโยบายเตรียมระดับ ต้น	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริมให้ครู วิเคราะห์ ผู้เรียนเป็น รายบุคคล และใช้ข้อมูล สารสนเทศ มาพัฒนา ผู้เรียนให้เต็ม ศักยภาพ	1. ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็น รายบุคคลและใช้ข้อมูล สารสนเทศมาพัฒนา ผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	4.70	0.67	มากที่สุด	4.50	0.70	มาก	4.30	0.82	มาก	4.70	0.67	มากที่สุด
		2. วัดและประเมินผล นักเรียนตามสภาพจริง และปลอด 0, ร, มส.	4.90	0.31	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.70	0.48	มากที่สุด
	โดยภาพรวม	4.80	0.14	มากที่สุด	4.60	0.14	มากที่สุด	4.35	0.07	มาก	4.70	0.00	มากที่สุด	

จากตาราง 31 ผลการประเมินกลยุทธ์ 1 ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็ม
ศักยภาพ พบว่า โดยภาพรวม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 31 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการจัดการเรียนการสอน	กลยุทธ์ 2 จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการ จัดการเรียน การสอน อย่างมี คุณภาพ	1. พัฒนาครูมีความ เชี่ยวชาญในการใช้สื่อ อุปกรณ์ เลือกใช้สื่อที่มี คุณภาพ มีความ เหมาะสมสอดคล้องกับ เนื้อหา	4.60	0.69	มาก ที่สุด	4.50	0.70	มาก	4.30	0.82	มาก	4.60	0.69	มาก ที่สุด
	โดยภาพรวม		4.60	0.69	มาก ที่สุด	4.50	0.70	มาก	4.30	0.82	มาก	4.60	0.69	มาก ที่สุด

จากตาราง 31 ผลการประเมินกลยุทธ์ 2 จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ พบว่าโดยภาพรวม
ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 31 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านระเบียบการศึกษาระดับ ประถมศึกษา	กลยุทธ์ 3 ส่งเสริมให้ครู ทำการวิจัย เพื่อพัฒนา ทักษะกระบวนการ เรียนการสอน	1. พัฒนาครูและบุคลากร ในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะ ในการวิจัย เพื่อพัฒนาการ เรียนการสอน	4.50	0.70	มาก	4.40	0.69	มาก	3.80	0.78	ปาน กลาง	4.50	0.70	มาก
	การเรียน การสอนแบบ ทวิศึกษา	2. ออกแบบจัดการเรียน การสอนและทักษะการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การจัดการเรียนการสอน อย่างมีคุณภาพ	4.60	0.51	มาก ที่สุด	4.60	0.51	มาก ที่สุด	4.00	0.81	มาก	4.60	0.51	มาก ที่สุด
		3. ส่งเสริมให้ครูได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัย ทั้งในระดับประเทศและ นานาชาติ	4.00	1.24	มาก	4.00	1.24	มาก	3.50	1.35	ปาน กลาง	4.10	1.28	มาก
		โดยภาพรวม	4.36	0.32	มาก	4.33	0.30	มาก	3.76	0.25	ปาน กลาง	4.40	0.26	มาก

จากตาราง 31 ผลการประเมินกลยุทธ์ 3 ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา พบว่าโดยภาพรวม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ตาราง 32 สรุปผลการประเมินค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการจัดการเรียนการสอน	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	4.80	0.14	มากที่สุด	4.60	0.14	มากที่สุด	4.35	0.07	มาก	4.70	0.00	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 2 จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ	4.60	0.69	มากที่สุด	4.50	0.70	มาก	4.30	0.82	มาก	4.60	0.69	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 3 ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา	4.36	0.32	มาก	4.33	0.30	มาก	3.76	0.25	ปานกลาง	4.40	0.26	มาก
	โดยภาพรวม	4.58	0.22	มากที่สุด	4.47	0.13	มาก	4.13	0.32	มาก	4.56	0.15	มากที่สุด

จากตาราง 32 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับยุทธศาสตร์ 2 การจัดการเรียนการสอน พบว่าโดยภาพรวม ความสอดคล้องและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 33 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
อำนวยการและประสานงานด้าน	กลยุทธ์ 1 สร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กับองค์กร หน่วยงาน ชุมชน	1. พัฒนางานประชาสัมพันธ์ โรงเรียนให้เผยแพร่ข้อมูล สารสนเทศอย่างถูกต้องและรวดเร็วด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทันสมัย	4.70	0.48	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.50	0.52	มาก	4.80	0.42	มากที่สุด
		2. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.70	0.48	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.20	0.63	มาก	4.70	0.48	มากที่สุด
		3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างองค์กร/หน่วยงานหรือสถานประกอบการในชุมชนให้สนับสนุนการเรียนการสอน	4.70	0.67	มากที่สุด	4.60	0.69	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.60	0.69	มากที่สุด
	โดยภาพรวม	4.70	0.00	มากที่สุด	4.46	0.11	มาก	4.36	0.15	มาก	4.70	0.10	มากที่สุด	

จากตาราง 33 ผลการประเมินกลยุทธ์ 1 สร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กับองค์กร หน่วยงาน ชุมชน พบว่าโดยภาพรวม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 33 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการจัดการเรียนการสอน	กลยุทธ์ 2 ประสาน ร่วมมือกับ ผู้ประกอบการ ชุมชน พัฒนาภูมิ ปัญญา อาชีพสู่ สากล	1. ศึกษา ค้นคว้าความรู้ และร่วมกับชุมชน พัฒนางานอาชีพใน ท้องถิ่นให้ได้มาตรฐาน และสร้างมูลค่า	4.40	0.69	มาก	4.10	0.87	มาก	4.20	0.91	มาก	4.40	0.69	มาก
		2. ประสานงาน ร่วมมือ กับหน่วยงาน องค์กร ต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ ผลงานออกสู่สากล	4.20	1.31	มาก	3.90	1.28	ปาน กลาง	3.40	1.17	ปาน กลาง	4.00	1.24	มาก
	โดยภาพรวม	4.30	0.17	มาก	4.00	0.14	มาก	3.80	0.56	ปาน กลาง	4.20	0.28	มาก	

จากตาราง 33 ผลการประเมินกลยุทธ์ 2 ประสานร่วมมือกับผู้ประกอบการ ชุมชน พัฒนาภูมิปัญญาอาชีพสู่สากล พบว่าโดยภาพรวม
ความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ตาราง 34 สรุปผลการประเมินผลค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านภาคีเครือข่าย และความร่วมมือ

ประเด็น ยุทธศาสตร์ ที่	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	กลยุทธ์ 1 สร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กับ องค์กร หน่วยงาน ชุมชน	4.70	0.00	มาก ที่สุด	4.46	0.11	มาก	4.36	0.15	มาก	4.70	0.10	มาก ที่สุด
	กลยุทธ์ 2 ประสาน ร่วมมือกับ ผู้ประกอบการ ชุมชน พัฒนาภูมิ ปัญญางานอาชีพสู่สากล	4.30	0.17	มาก	4.00	0.14	มาก	3.80	0.56	ปาน กลาง	4.20	0.28	มาก
	โดยภาพรวม	4.50	0.28	มาก	4.23	0.32	มาก	4.08	0.39	มาก	4.45	0.35	มาก

จากตาราง 34 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับยุทธศาสตร์ 3 ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือพบว่าโดยภาพรวม ความเหมาะสมความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ตาราง 35 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ระดับชั้นประถมศึกษา	กลยุทธ์ 1 พัฒนา หลักสูตร	1. สํารวจความต้องการของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.70	0.67	มากที่สุด	4.60	0.69	มากที่สุด	4.50	0.70	มากที่สุด	4.70	0.67	มากที่สุด
	การศึกษาแบบทวิ ศึกษาให้เหมาะสม กับบริบทของ โรงเรียนและ	2. วิเคราะห์ความต้องการ จำเป็นในการพัฒนา หลักสูตร	4.70	0.48	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด	4.90	0.31	มากที่สุด
	ความต้องการของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3. พัฒนาหลักสูตรให้มี ความหลากหลาย น่าสนใจ ตอบสนอง ความต้องการ ของผู้เรียน	4.90	0.31	มากที่สุด	4.50	0.70	มากที่สุด	4.50	0.52	มากที่สุด	4.80	0.42	มากที่สุด
	โดยภาพรวม			4.76	0.11	มากที่สุด	4.60	0.10	มากที่สุด	4.56	0.11	มากที่สุด	4.80	0.10

จากตาราง 35 ผลการประเมินกลยุทธ์ 1 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการ
ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่าโดยภาพรวม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 35 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	กลยุทธ์ 2 พัฒนา หลักสูตร การศึกษาแบบ ทวิศึกษาให้ เทียบเคียง มาตรฐานสากล	1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ศึกษาริบทและความพร้อมของ โรงเรียนในองค์ประกอบพื้นฐาน 8 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะของ ผู้เรียนคุณภาพครูผู้สอน คุณภาพ ผู้บริหาร คุณภาพวิชาการ ปัจจัยพื้นฐานเครือข่ายร่วม พัฒนา ระบบการบริหารจัดการ การวิจัยและพัฒนา	4.70	0.67	มาก ที่สุด	4.50	0.70	มาก	4.50	0.707	มาก	4.40	0.699	มาก
		2. พัฒนาบุคลากรให้สอดคล้อง กับมาตรการและตัวชี้วัดของ หลักสูตรทวิศึกษาเทียบเคียง มาตรฐานสากล	4.60	0.69	มาก ที่สุด	4.60	0.69	มาก ที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.50	0.70	มาก

ตาราง 35 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	กลยุทธ์ 1 พัฒนา หลักสูตร การศึกษา แบบทวิศึกษา ให้เหมาะสม กับบริบทของ โรงเรียนและ ความต้องการ ของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย	3. จัดทำแผนยุทธศาสตร์/ กลยุทธ์ในการพัฒนา หลักสูตรทวิศึกษาให้ เทียบเคียง มาตรฐานสากล	4.50	0.70	มาก	4.40	0.69	มาก	4.30	0.67	มาก	4.50	0.70	มาก
		4. ติดตามประสานงานกับ หน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ ใน ท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและ เอกชนเพื่อสนับสนุน การ ยกระดับคุณภาพ หลักสูตรทวิศึกษาให้ เทียบเคียง มาตรฐานสากล	4.50	0.70	มาก	4.40	0.84	มาก	4.30	0.67	มาก	4.40	0.69	มาก
		โดยภาพรวม	4.57	0.09	มาก ที่สุด	4.47	0.09	มาก	4.37	0.09	มาก		0.05	มาก

จากตาราง 35 ผลการประเมินกลยุทธ์ 2 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล พบว่าโดยภาพรวมความสอดคล้อง ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 36 สรุปผลการประเมินผลค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	กลยุทธ์ 1 สร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กับองค์กร หน่วยงานชุมชน	4.76	0.11	มากที่สุด	4.60	0.10	มากที่สุด	4.56	0.11	มากที่สุด	4.80	0.10	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 2 ประสานร่วมมือกับ ผู้ปกครอง ชุมชน พัฒนาภูมิปัญญางาน อาชีพสู่สากล	4.57	0.09	มากที่สุด	4.47	0.09	มาก	4.37	0.09	มาก	4.45	0.05	มาก
	โดยภาพรวม	4.66	0.13	มากที่สุด	4.53	0.09	มากที่สุด	4.46	0.13	มาก	4.62	0.24	มากที่สุด

จากตาราง 36 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับยุทธศาสตร์ 4 การพัฒนาหลักสูตรพบว่าโดยภาพรวมความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 37 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการบริหารจัดการ

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการบริหารจัดการ	กลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบ การบริหาร จัดการให้มี ประสิทธิภาพ เพื่อ สนับสนุน ส่งเสริมการ จัดการศึกษา อย่างมี คุณภาพ	1. กำหนดเป้าหมาย การปฏิบัติงานที่ชัดเจน และให้ทุกคนมีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหา	4.60	0.51	มากที่สุด	4.50	0.52	มาก	4.60	0.51	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด
		2. จัดให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกฝ่ายพัฒนา คุณภาพการศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.60	0.69	มากที่สุด	4.50	0.70	มาก	4.40	0.84	มาก	4.70	0.84	มากที่สุด
		3. ส่งเสริมให้มีระบบ การทำงานด้วยวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) เพื่อ การบริหารจัดการให้เกิด การปรับปรุงอย่าง ต่อเนื่อง	4.70	0.67	มากที่สุด	4.60	0.69	มากที่สุด	4.60	0.69	มากที่สุด	4.70	0.67	มากที่สุด

ตาราง 37 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านงบประมาณ	กลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มี ประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุน ส่งเสริม การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ	4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งใน โรงเรียนและนอกโรงเรียน	4.50	0.70	มาก	4.60	0.69	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.70	0.67	มากที่สุด
	โดยภาพรวม		4.60	0.08	มากที่สุด	4.55	0.05	มากที่สุด	4.50	0.11	มาก	4.70	0.00	มากที่สุด

จากตาราง 37 ผลการประเมินกลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ พบว่าโดยภาพรวม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 37 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	กลยุทธ์ 2 พัฒนาและ ส่งเสริม สถานศึกษา ให้เป็นองค์กร แห่งการ เรียนรู้	1. พัฒนา ส่งเสริมให้ครูและ บุคลากรในสถานศึกษาใช้แหล่ง เรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก ในการจัดการเรียนการสอน	4.60	0.69	มาก ที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.30	0.82	มาก	4.60	0.69	มาก ที่สุด
		2. สร้างบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.70	0.48	มาก ที่สุด	4.50	0.52	มาก	4.60	0.51	มาก ที่สุด	4.70	0.48	มาก ที่สุด
		3. จัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่ง เรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหาร จัดการและ การพัฒนา	4.70	0.48	มาก ที่สุด	4.50	0.52	มาก	4.50	0.52	มาก	4.60	0.51	มาก ที่สุด
	โดยภาพรวม	4.66	0.05	มาก ที่สุด	4.46	0.05	มาก	4.46	0.15	มาก	4.63	0.05	มาก ที่สุด	

จากตาราง 37 ผลการประเมินกลยุทธ์ 2 พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่าโดยภาพรวม ความ
สอดคล้องและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 38 สรุปผลการประเมินผลค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ด้านการบริหารจัดการ

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านบริหารจัดการ	กลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบ การบริหารจัดการให้มี ประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษา อย่างมีคุณภาพ	4.60	0.08	มากที่สุด	4.55	0.05	มาก	4.50	0.11	มาก	4.70	0.00	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาและ ส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้	4.66	0.05	มากที่สุด	4.46	0.05	มาก	4.46	0.15	มาก	4.63	0.05	มากที่สุด
	โดยภาพรวม	4.63	0.04	มากที่สุด	4.50	0.06	มาก	4.48	0.02	มาก	4.66	0.04	มากที่สุด

จากตาราง 38 สรุปผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับยุทธศาสตร์ 5 ด้านการบริหารจัดการ พบว่าโดยภาพรวม ความ
สอดคล้องและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 3 การประชาพิจารณ์กลยุทธ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ขั้นที่ 5 การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 โดยการประชาพิจารณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Public hearing of stakeholders) ที่มาจากโรงเรียนโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบใน 3 จังหวัด คือ สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ จำนวน 10 คน และครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษาของโรงเรียน จำนวน 10 คน รวมผู้เข้าร่วมประชาพิจารณ์ ผพห้การตรวจสอบ 4 ประเด็น คือ 1) ความเหมาะสม 2) ความสอดคล้อง 3) ความเป็นไปได้ และ 4) ความเป็นประโยชน์

ผลการประชาพิจารณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Public hearing of stakeholders) เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ.2563 ณ ห้องประชุมพระธาตุคุณ โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา สรุปได้แนวทางการดำเนินงานของข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพิ่มขึ้น 2 ข้อ คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์ที่ 2 จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ เพิ่มตัวบ่งชี้เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน 1 ข้อ คือการพัฒนาสื่อ ICT ทั้งออฟไลน์และออนไลน์ และประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการบริหารจัดการ กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพิ่มตัวบ่งชี้เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน 1 ข้อ คือพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษา แสดงดังตาราง 49 – ตาราง 57

ผลการการประชาพิจารณาการกฤษฎีกาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตาราง 39 ผลการพิจารณาการกฤษฎีกาจำแนกตามตัวบ่งชี้ ด้านการพัฒนาบุคลากร

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านกาพัฒนาบุคลากร	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้	1. พัฒนาคูโดยให้ได้รับการ อบรม เร็วหรืออย่างน้อยปีละ 20 ชั่วโมง/คน	4.70	0.47	มาก ที่สุด	4.67	0.48	มาก ที่สุด	4.53	0.63	มาก ที่สุด	4.80	0.41	มาก ที่สุด
	ครูพัฒนา ตนเองสู่ความ เป็นมืออาชีพ	2. พัฒนาคูให้มีความเชี่ยวชาญ ด้านเทคโนโลยีในเพื่อยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเกิด การสร้างนวัตกรรมด้านการสอน	4.70	0.47	มาก ที่สุด	4.70	0.54	มาก ที่สุด	4.50	0.63	มาก ที่สุด	4.73	0.45	มาก ที่สุด
		3. ส่งเสริมให้ความรู้ด้านการวัด และประเมินผลตามสภาพจริง	4.60	0.56	มาก ที่สุด	4.73	0.45	มาก ที่สุด	4.60	0.56	มาก ที่สุด	4.77	0.43	มาก ที่สุด
		4. จัดการเรียนการสอนโดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้ กระบวนการสอนในศตวรรษที่ 21	4.77	0.50	มาก ที่สุด	4.70	0.54	มาก ที่สุด	4.73	0.45	มาก ที่สุด	4.83	0.38	มาก ที่สุด
		โดยภาพรวม	4.69	0.07	มาก ที่สุด	4.70	0.02	มาก ที่สุด	4.59	0.10	มาก ที่สุด	4.78	0.04	มาก ที่สุด

จากตาราง 39 ผลการประเมินกลยุทธ์ 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ พบว่าโดยภาพรวม ความเหมาะสม ความ
สอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 39 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาบุคลากร	กลยุทธ์ 2 พัฒนา คุณภาพการ สร้าง เครือข่าย แลกเปลี่ยน เรียนรู้ของ ครูระหว่าง โรงเรียน	1. จัดให้มีการนิเทศ การจัดการเรียนการสอน อย่างน้อยภาค เรียนละ 2 ครั้ง	4.63	0.49	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด	4.77	0.43	มากที่สุด
		2. จัดให้มีการสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ(PLC) อย่างน้อย ปีละ 50 ชั่วโมง/คน	4.60	0.56	มากที่สุด	4.60	0.56	มากที่สุด	4.43	0.57	มากที่สุด	4.63	0.57	มากที่สุด
		โดยภาพรวม	4.62	0.02	มากที่สุด	4.67	0.09	มากที่สุด	4.52	0.12	มากที่สุด	4.70	0.10	มากที่สุด

จากตาราง 39 ผลการประเมินกลยุทธ์ 2 พัฒนาคูณภาพการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 39 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาบุคลากร	กลยุทธ์ 3 ปลูกฝัง จิตสำนึกการ เป็นครูที่ดี มี คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ วิชาชีพครู	1. พัฒนา ส่งเสริมให้ครู มีจิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพครู	4.80	0.41	มาก ที่สุด	4.67	0.55	มาก ที่สุด	4.63	0.56	มาก ที่สุด	4.80	0.48	มาก ที่สุด
		2. นำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมา บูรณาในกระบวนการ การจัดการเรียนการสอน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.60	0.56	มาก ที่สุด	4.50	0.57	มาก	4.57	0.50	มาก ที่สุด	4.63	0.56	มาก ที่สุด
		โดยภาพรวม	4.70	0.14	มาก ที่สุด	4.56	0.12	มาก ที่สุด	4.60	0.04	มาก ที่สุด	4.72	0.12	มาก ที่สุด

จากตาราง 39 ผลการประเมินกลยุทธ์ 3 ปลูกฝังจิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพครู พบว่าโดยภาพรวม
ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 40 ค่าเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์ของประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาบุคลากร

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
ด้านกาพัฒนาบุคลากร	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ	4.69	0.07	มากที่สุด	4.70	0.02	มากที่สุด	4.59	0.10	มากที่สุด	4.78	0.04	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาคุณภาพการ สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน	4.62	0.02	มากที่สุด	4.67	0.09	มากที่สุด	4.52	0.12	มากที่สุด	4.70	0.10	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 3 ปลุกฝังจิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพครู	4.70	0.14	มากที่สุด	4.56	0.12	มากที่สุด	4.60	0.04	มากที่สุด	4.72	0.12	มากที่สุด
	โดยภาพรวม	4.67	0.04	มากที่สุด	4.64	0.07	มากที่สุด	4.57	0.04	มากที่สุด	4.73	0.04	มากที่สุด

จากตาราง 40 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ 1 ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่าโดยภาพรวม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 41 ผลการประชาพิจารณาจำแนกตามตัวบ่งชี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้าน คุณภาพระดับบัณฑิตศึกษา	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริมให้ครู วิเคราะห์ผู้เรียน เป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูล	1. ครูวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นรายบุคคลและใช้ ข้อมูลสารสนเทศมา พัฒนาผู้เรียนให้เต็ม ศักยภาพ	4.63	0.49	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด	4.50	0.51	มาก	4.80	0.41	มากที่สุด
	สารสนเทศมา พัฒนาผู้เรียนให้ เต็มศักยภาพ	2. วัดและประเมินผล นักเรียนตามสภาพจริง และปลอด 0, ร, มส.	4.57	0.63	มากที่สุด	4.40	0.56	มาก	4.23	0.63	มาก	4.60	0.56	มากที่สุด
	โดยภาพรวม		4.60	0.04	มากที่สุด	4.55	0.21	มาก	4.37	0.19	มาก	4.70	0.14	มากที่สุด

จากตาราง 41 ผลการประเมินกลยุทธ์ 1 ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็ม
ศักยภาพ พบว่าโดยภาพรวม ความสอดคล้องและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 41 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการจัดการเรียนการสอน	กลยุทธ์ 2 จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่ เชื่อมต่อ การ จัดการ เรียนสอน อย่างมี คุณภาพ	1. พัฒนาครูมีความ เชี่ยวชาญในการใช้ สื่อ อุปกรณ์ เลือกใช้ สื่อที่มีคุณภาพ มี ความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหา	4.70	0.47	มาก ที่สุด	4.60	0.49	มาก	4.43	0.50	มาก	4.77	0.43	มาก ที่สุด
		2.การพัฒนาสื่อICT ทั้งออฟไลน์และ ออนไลน์	4.62	0.02	มาก ที่สุด	4.67	0.09	มาก ที่สุด	4.52	0.12	มาก ที่สุด	4.70	0.10	มาก ที่สุด
		โดยภาพรวม	4.66	0.06	มาก ที่สุด	4.63	0.05	มาก ที่สุด	4.47	0.06	มาก	4.74	0.05	มาก ที่สุด

จากตาราง 41 ผลการประเมินกลยุทธ์ 2 จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่เชื่อมต่อการจัดการเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ พบว่าโดยภาพรวม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 41 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้าน คุณภาพ การเรียน การสอน	กลยุทธ์ 3 ส่งเสริมให้ครู ทำการวิจัย เพื่อพัฒนา ทักษะ	1. พัฒนาครูและบุคลากรใน สถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะใน การวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียน การสอน	4.80	0.49	มาก ที่สุด	4.70	0.54	มาก ที่สุด	4.43	0.63	มาก	4.70	0.59	มาก ที่สุด
	กระบวนการ การเรียนการสอนแบบ ทวิศึกษา	2. ออกแบบจัดการเรียนการ สอนและทักษะการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการจัด การ เรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ	4.63	0.56	มาก ที่สุด	4.60	0.56	มาก ที่สุด	4.50	0.51	มาก	4.83	0.38	มาก ที่สุด
		3. ส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้งานวิจัยทั้งเวที ระดับประเทศและนานาชาติ	4.37	0.72	มาก	4.27	0.94	มาก	4.07	0.87	มาก	4.60	0.72	มาก ที่สุด
		โดยภาพรวม	4.60	0.22	มาก ที่สุด	4.52	0.23	มาก ที่สุด	4.33	0.23	มาก	4.71	0.12	มาก ที่สุด

จากตาราง 41 ผลการประเมินกลยุทธ์ 3 ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา พบว่าโดยภาพรวมความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 42 ค่าเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์ของประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
ด้านการจัดการเรียนการสอน	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	4.60	0.04	มากที่สุด	4.55	0.21	มาก	4.37	0.19	มาก	4.70	0.14	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 2 จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ	4.66	0.06	มากที่สุด	4.63	0.05	มากที่สุด	4.47	0.06	มาก	4.74	0.05	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 3 ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา	4.60	0.22	มากที่สุด	4.52	0.23	มากที่สุด	4.33	0.23	มาก	4.71	0.12	มากที่สุด
	โดยภาพรวม	4.62	0.03	มากที่สุด	4.57	0.05	มากที่สุด	4.39	0.07	มาก	4.72	0.02	มากที่สุด

จากตาราง 42 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ 2 การจัดการเรียนการสอนพบว่าโดยพบว่าโดยภาพรวมความเป็นไปได้อยู่ได้ในระดับมาก ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 43 ผลการประชาพิจารณาจำแนกตามตัวบ่งชี้ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ศูนย์ประเมินและขยายเครือข่ายภาคี ด้านภาคีเครือข่าย	กลยุทธ์ 1 สร้างภาคี เครือข่าย ด้านการ จัดการเรียน การสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กับองค์กร หน่วยงาน ชุมชน	1. พัฒนางานประชาสัมพันธ์ โรงเรียนให้เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ อย่างถูกต้องและรวดเร็วด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย ทันสมัย	4.63	0.56	มาก ที่สุด	4.63	0.49	มาก ที่สุด	4.60	0.50	มาก ที่สุด	4.77	0.43	มาก ที่สุด
		2. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้า มามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน	4.83	0.38	มาก ที่สุด	4.67	0.48	มาก ที่สุด	4.60	0.56	มาก ที่สุด	4.87	0.35	มาก ที่สุด
		3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่าง องค์กร/หน่วยงานหรือสถาน ประกอบการในชุมชนให้สนับสนุน การเรียนการสอน	4.80	0.48	มาก ที่สุด	4.63	0.56	มาก ที่สุด	4.63	0.49	มาก ที่สุด	4.80	0.41	มาก ที่สุด
	โดยภาพรวม	4.75	0.11	มาก ที่สุด	4.64	0.02	มาก ที่สุด	4.61	0.02	มาก ที่สุด	4.81	0.05	มาก ที่สุด	

จากตาราง 43 ผลการประเมินกลยุทธ์ 1 สร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กับองค์กร

หน่วยงาน ชุมชน พบว่าโดยภาพรวม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 43 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	กลยุทธ์ 2	1. ศึกษา คนควาคความรูและร่วมกับชุมชนพัฒนางานอาชีพในท้องถิ่นและสร้างมูลค่าของผลงาน	4.70	0.65	มากที่สุด	4.60	0.62	มากที่สุด	4.53	0.57	มากที่สุด	4.67	0.61	มากที่สุด
	ประสานร่วมมือกับผู้ประกอบการ		4.53	0.57	มากที่สุด	4.47	0.73	มากที่สุด	4.33	0.71	มากที่สุด	4.63	0.56	มากที่สุด
	ชุมชนพัฒนาภูมิปัญญา งานอาชีพ สู่สากล	2. ประสานงาน ร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ผลงานนักเรียน ครูสถานศึกษาออกสู่สากล	4.62	0.12	มากที่สุด	4.54	0.09	มากที่สุด	4.43	0.14	มากที่สุด	4.65	0.03	มากที่สุด
		โดยภาพรวม												

จากตาราง 43 ผลการประเมินกลยุทธ์ 2 ประสานร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน พัฒนาภูมิปัญญางานอาชีพสู่สากล พบว่าโดยพบว่าโดยภาพรวม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 44 ค่าเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์ของประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	กลยุทธ์ 1 สร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้งบประมาณ กับองค์กรหน่วยงาน ชุมชน	4.75	0.11	มากที่สุด	4.64	0.02	มากที่สุด	4.61	0.02	มากที่สุด	4.81	0.05	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 2 ประสานร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน พัฒนาภูมิปัญญางานอาชีพสู่สากล	4.62	0.12	มากที่สุด	4.54	0.09	มากที่สุด	4.43	0.14	มาก	4.65	0.03	มากที่สุด
	โดยภาพรวม	4.69	0.09	มากที่สุด	4.59	0.07	มากที่สุด	4.52	0.13	มากที่สุด	4.73	0.11	มากที่สุด

จากตาราง 44 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือพบว่าโดยภาพรวมความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 45 ผลการประชาพิจารณาจำแนกตามตัวบ่งชี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	กลยุทธ์ 1 พัฒนา หลักสูตร	1. สำนวจความ ต้องการของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย	4.80	0.48	มาก ที่สุด	4.73	0.45	มาก ที่สุด	4.63	0.49	มาก ที่สุด	4.80	0.41	มาก ที่สุด
	การศึกษาแบบ ทวิศึกษาให้ เหมาะสมกับ	2. วิเคราะห์ความ ต้องการจำเป็นในการ พัฒนาหลักสูตร	4.80	0.41	มาก ที่สุด	4.73	0.45	มาก ที่สุด	4.60	0.62	มาก ที่สุด	4.90	0.31	มาก ที่สุด
	บริบทของ โรงเรียนและ ความต้องการ ของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย	3. พัฒนาหลักสูตรให้มี ความหลากหลาย น่าสนใจ ตอบสนอง ความต้องการของ ผู้เรียน	4.77	0.50	มาก ที่สุด	4.70	0.54	มาก ที่สุด	4.50	0.63	มาก	4.80	0.41	มาก ที่สุด
	โดยภาพรวม			4.79	0.02	มาก ที่สุด	4.72	0.02	มาก ที่สุด	4.58	0.07	มาก ที่สุด	4.83	0.06

จากตาราง 45 ผลการประเมินกลยุทธ์ 1 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่าโดยภาพรวม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 45 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านคุณภาพและพัฒนา มาตรฐานหลักสูตร	กลยุทธ์ 2 พัฒนา หลักสูตร การศึกษาแบบ ทวิศึกษาให้ เทียบเคียง มาตรฐานสากล	1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ศึกษาบริบทและความ พร้อมของโรงเรียนใน องค์ประกอบพื้นฐาน 8 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน คุณภาพครูผู้สอน คุณภาพ ผู้บริหาร คุณภาพวิชาการ ปัจจัยพื้นฐานเครือข่ายรวม พัฒนา ระบบการบริหาร จัดการและการวิจัยและ พัฒนา	4.60	0.56	มาก ที่สุด	4.63	0.56	มาก ที่สุด	4.50	0.57	มาก	4.80	0.41	มาก ที่สุด
		2. พัฒนาศักยภาพให้ สอดคล้องกับมาตรการและ ตัวชี้วัดของของหลักสูตรทวิ ศึกษาสู่มาตรฐานสากล	4.67	0.48	มาก ที่สุด	4.47	0.63	มาก	4.37	0.67	มาก	4.80	0.41	มาก ที่สุด

ตาราง 45 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	กลยุทธ์ 2 พัฒนา หลักสูตร การศึกษา	3. จัดทำแผนยุทธศาสตร์/ กลยุทธ์ในการพัฒนา หลักสูตรทวิศึกษาให้ เทียบเคียงมาตรฐานสากล	4.57	0.57	มาก ที่สุด	4.43	0.63	มาก	4.33	0.71	มาก	4.70	0.54	มาก ที่สุด
	แบบทวิศึกษา ให้เหมาะสม กับบริบทของ โรงเรียนและ ความ ต้องการของ ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย	4. ติดต่อประสานงานกับ หน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ ใน ท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและ เอกชนเพื่อสนับสนุนการ ยกระดับคุณภาพหลักสูตร ทวิศึกษาให้เทียบเคียง มาตรฐานสากล	4.60	0.56	มาก ที่สุด	4.47	0.63	มาก	4.27	0.79	มาก	4.60	0.66	มาก ที่สุด
	โดยภาพรวม			4.61	0.04	มาก ที่สุด	4.50	0.09	มาก	4.37	0.10	มาก	4.73	0.10

จากตาราง 45 ผลการประเมินกลยุทธ์ 2 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล พบว่าโดยภาพรวม
ความสอดคล้องและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 46 ค่าเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์ของประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	กลยุทธ์ 1 สร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กับ องค์กร หน่วยงาน ชุมชน	4.79	0.02	มากที่สุด	4.72	0.02	มากที่สุด	4.58	0.07	มากที่สุด	4.83	0.06	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 2 ประสาน รวมมือ กับผู้ปกครอง ชุมชน พัฒนา ภูมิปัญญาทางอาชีพสู่สากล	4.61	0.04	มากที่สุด	4.50	0.09	มากที่สุด	4.37	0.10	มากที่สุด	4.73	0.10	มากที่สุด
	โดยภาพรวม	4.70	0.13	มากที่สุด	4.61	0.16	มากที่สุด	4.48	0.15	มากที่สุด	4.78	0.07	มากที่สุด

จากตาราง 46 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรพบว่าโดยพบว่าเป็นภาพรวม
ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 47 ผลการประชาพิจารณาจำแนกตามตัวบ่งชี้ ด้านการบริหารจัดการ

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
ด้านการบริหารจัดการ	กลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ	1. กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา	4.83	0.38	มากที่สุด	4.70	0.54	มากที่สุด	4.67	0.55	มากที่สุด	4.87	0.35	มากที่สุด
		2. จัดให้ผูมีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.77	0.43	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด	4.50	0.57	มากที่สุด	4.77	0.43	มากที่สุด
		3. ส่งเสริมให้มีระบบการทำงานด้วย วงจรเดมมิง (Deming Cycle) เพื่อการบริหารจัดการให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	4.73	0.52	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด	4.53	0.63	มากที่สุด	4.77	0.43	มากที่สุด

ตาราง 47 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ตามการบริหารจัดการ	กลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้ มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการจัด การศึกษา อย่าง มีคุณภาพ	4. สร้างเครือข่าย ความร่วมมือเพื่อ การพัฒนา คุณภาพการศึกษา ทั้งในโรงเรียนและ นอกโรงเรียน	4.77	0.43	มากที่สุด	4.77	0.43	มากที่สุด	4.57	0.63	มากที่สุด	4.90	0.31	มากที่สุด
	โดยภาพรวม		4.78	0.04	มากที่สุด	4.72	0.04	มากที่สุด	4.57	0.07	มากที่สุด	4.83	0.07	มากที่สุด

จากตาราง 47 ผลการประเมินกลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มึประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ พบว่าโดยภาพรวม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 47 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการบริหารจัดการ	กลยุทธ์ 2 พัฒนาและ ส่งเสริม	1.พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรใน สถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจใน การจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษา	4.80	0.48	มาก ที่สุด	4.73	0.45	มาก ที่สุด	4.63	0.49	มาก ที่สุด	4.80	0.41	มาก ที่สุด
	สถานศึกษา ให้เป็น	2. พัฒนา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใน สถานศึกษาใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกในการจัดการเรียนการสอน	4.73	0.45	มาก ที่สุด	4.73	0.45	มาก ที่สุด	4.50	0.63	มาก ที่สุด	4.90	0.31	มาก ที่สุด
	องค์กรแห่ง การเรียนรู้	3. สร้างบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อ การเรียนการสอน	4.87	0.35	มาก ที่สุด	4.70	0.47	มาก ที่สุด	4.67	0.55	มาก ที่สุด	4.90	0.3	มาก ที่สุด
		4. จัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกเพื่อเป็นข้อมูลใน การบริหารจัดการและการพัฒนา	4.83	0.38	มาก ที่สุด	4.80	0.41	มาก ที่สุด	4.70	0.47	มาก ที่สุด	4.83	0.38	มาก ที่สุด
		โดยภาพรวม	4.80	0.06	มาก ที่สุด	4.74	0.04	มาก ที่สุด	4.63	0.09	มาก ที่สุด	4.86	0.05	มาก ที่สุด

จากตาราง 47 ผลการประเมินกลยุทธ์ 2 พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่าโดยภาพรวม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 48 ค่าเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์ของประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการบริหารจัดการ

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านงบประมาณและการ	กลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ	4.78	0.04	มากที่สุด	4.72	0.04	มากที่สุด	4.57	0.07	มากที่สุด	4.83	0.07	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.80	0.06	มากที่สุด	4.74	0.04	มากที่สุด	4.63	0.09	มากที่สุด	4.86	0.05	มากที่สุด
	โดยภาพรวม	4.79	0.01	มากที่สุด	4.73	0.01	มากที่สุด	4.60	0.04	มากที่สุด	4.85	0.02	มากที่สุด

จากตาราง 48 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ด้านการบริหารจัดการ พบว่าโดยภาพรวม ความเหมาะสมความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 49 สรุปผลการประชาพิจารณาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ด้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
ด้านการพัฒนาบุคลากร	4.67	0.04	มากที่สุด	4.64	0.07	มากที่สุด	4.57	0.04	มากที่สุด	4.73	0.04	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.62	0.03	มากที่สุด	4.57	0.05	มากที่สุด	4.39	0.07	มาก	4.72	0.02	มากที่สุด
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	4.69	0.09	มากที่สุด	4.59	0.07	มากที่สุด	4.52	0.13	มากที่สุด	4.73	0.11	มากที่สุด
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.70	0.13	มากที่สุด	4.61	0.16	มากที่สุด	4.48	0.15	มาก	4.78	0.07	มากที่สุด
ด้านการบริหารจัดการ	4.79	0.01	มากที่สุด	4.73	0.01	มากที่สุด	4.60	0.04	มากที่สุด	4.85	0.02	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.69	0.06	มากที่สุด	4.63	0.06	มากที่สุด	4.51	0.08	มากที่สุด	4.76	0.05	มากที่สุด

จากตาราง 49 ผลการประเมินเฉลี่ยของประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ด้าน พบว่า โดยภาพรวม มีความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และความต้องการจำเป็นของการจัดศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 และ 2) เพื่อจัดทำและตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง ความเป็นประโยชน์และมีแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23
2. เพื่อจัดทำและตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง ประโยชน์ และมีแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 วิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนในจังหวัดสกลนคร 10 โรงเรียน จังหวัดนครพนม 8 โรงเรียน และจังหวัดมุกดาหาร 4 โรงเรียน การเลือกผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียนใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษา จำนวน 1 คน และตัวแทนครูผู้สอนในสาขาวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตรทวิศึกษา จำนวน 1 คน จำนวน 22 โรงเรียน รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 88 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร (Documentary study) เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์หาองค์ประกอบของประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา แล้วนำไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ ชั้นที่ 2 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 และชั้นที่ 3 การศึกษาพหุกรณี (Multi-Cases Study) เป็นการศึกษาสถานศึกษาต้นแบบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา 3 แห่งที่ตั้งอยู่นอกเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

ระยะที่ 2 การยกกร่างกลยุทธ์ เป็นการนำเอาผลการศึกษาในระยะที่ 1 มายกกร่างเป็นข้อเสนอเชิงกลยุทธ์โดยผ่านความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ แบ่งออกเป็น 1 ชั้นคือชั้นที่ 4 การจัดยกกร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์

ระยะที่ 3 การประชาพิจารณาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการประชาพิจารณาเพื่อตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา จำนวน 30 คน แบ่งออกเป็น 1 ชั้น คือ ชั้นที่ 5 การตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 มีองค์ประกอบซึ่งประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน 5 ด้าน 67 ตัวบ่งชี้ เรียงตามความต้องการจำเป็น ดังนี้คือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ 1 ด้านการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 16 ตัวบ่งชี้
ประเด็นยุทธศาสตร์ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 12 ตัวบ่งชี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ ประกอบด้วย 13 ตัวบ่งชี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 10 ตัวบ่งชี้
ประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 16 ตัวบ่งชี้
ความต้องการจำเป็นโดยรวมทุกองค์ประกอบ มีความต้องการจำเป็นทุกรายการ สรุปผลได้ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($X = 3.76$, $S.D. = .57$)

1.2 สภาพที่ความต้องการของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 รวมทุกด้าน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.75$, $S.D. = .46$)

1.3 ความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 โดยรวมทุกด้านมีความต้องการจำเป็นทุกรายการ โดยมีค่า PNI Modified อยู่ระหว่าง 0.25 ถึง 0.29 โดยภาพรวมเฉลี่ย 0.27

2. การจัดทำและตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง ความเป็นประโยชน์ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ 5) กลยุทธ์ และ 6) แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ สรุปได้ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์

มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ให้ได้คุณภาพมาตรฐานการศึกษา สามารถผลิตผู้เรียนให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพ สามารถสร้างอาชีพ และมีศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2 พันธกิจ

พันธกิจที่ 1 บริหารยุทธศาสตร์ส่งเสริมจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพ

พันธกิจที่ 2 ประสานส่งเสริม สนับสนุน และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 สู่การพัฒนาหลักสูตรทวิศึกษา

พันธกิจที่ 3 กำกับตรวจสอบและควบคุมการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ให้ได้คุณภาพมาตรฐานการศึกษา

2.3 เป้าหมาย

2.3.1 การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพ ให้ได้มาตรฐานการศึกษา

2.3.2 ผู้เรียนมีความรอบรู้ มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ สามารถสร้างอาชีพ และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2.3.3 ผลิตและพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถ

2.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ 12 กลยุทธ์ 35 ตัวบ่งชี้/แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน พบว่าผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเห็นด้วยกับประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ

3. ผลการตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์ โดยการประชาพิจารณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.1 ผลจากการประชุมประชาพิจารณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มาจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 จำนวน 30 คน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเห็นด้วยกับข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เป็นส่วนมาก และมีการเพิ่มเติมตัวบ่งชี้เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน 2 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ประเด็นยุทธศาสตร์ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์ 2 จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ เพิ่มตัวบ่งชี้เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน 1 ข้อคือ การพัฒนาสื่อ ICT ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ด้านการบริหารจัดการ กลยุทธ์ 2 พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพิ่มตัวบ่งชี้เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน 1 ข้อคือ พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษา

3.2 ผลการตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 โดยการประชาพิจารณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประเมินโดยใช้หลักตรวจสอบ 4 ประเด็น คือ ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านมีข้อค้นพบดังนี้

3.2.1 ความเหมาะสม(Propriety) พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการ

3.2.2 ความสอดคล้อง (Congruity) พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการ

3.2.3 ความเป็นไปได้ (Feasibility) พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการ

3.2.4 ความเป็นประโยชน์ (Utility) พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 พบว่า องค์ประกอบการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ประกอบด้วย ประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ด้าน จำนวน 67 ตัวบ่งชี้ โดยภาพรวมทุกด้านมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด โดยด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับ 1 คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร รองลงมา คือด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการบริหารจัดการเป็นลำดับสุดท้าย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา การพัฒนาบุคลากร มีความสำคัญที่สุดในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรวางแผนการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอน การอบรมพัฒนาบุคลากรให้เป็นครูมืออาชีพ มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง มีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและมีจิตสำนึกความเป็นครูที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ และมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นโรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อเตรียมความพร้อมด้านวิชาชีพให้กับผู้เรียนทุกระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ด้านทักษะฝีมือ ด้านร่างกายและจิตใจ ด้านลักษณะนิสัยในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ ไวลส์และโลเวลล์ (Wiles & Lovell, 1974) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการพัฒนาเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ นั้นสามารถทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่รับผิดชอบจะเลือกใช้ โดยคำนึงถึงโอกาส ความเหมาะสม และความต้องการของบุคลากรเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรกฤษฎ์ พวงนิล (2553: 336) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประเด็นกลยุทธ์ด้านบุคคล กลยุทธ์ที่ 3 บริหารจัดการบุคลากรที่โปร่งใสโดยเน้นให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการและตรวจสอบ ประกอบด้วย 3 มาตรการ ดังนี้ 1) มีแผนการพัฒนาและเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร 2) ส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ 3) ตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมและทุกคนมีส่วนร่วม

2. การจัดทำและตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ 5) กลยุทธ์ และ 6) แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ในส่วนขององค์ประกอบวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ข้อค้นพบสอดคล้องกับ สู่ชาติ บางพิเศษ และ คัดตินาภรณ์นนท์ (2559, หน้า 204) ที่ได้เสนอองค์ประกอบที่เป็น วัตถุประสงค์ของข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ (Strategy Objectives) เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ : “มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เป็นมหาวิทยาลัยมุ่งผลิต บัณฑิตศึกษาชั้นนำ สร้างองค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นสู่สากล” 2) นโยบาย และพันธกิจ ประกอบด้วย (1) ผลิตบัณฑิตศึกษาที่มีคุณภาพ ทางวิชาการ และการวิจัย มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อสังคมและมีความสามารถในการสื่อสาร (2) มุ่งผลิต พัฒนาผู้นำทางการบริหารสถานศึกษาและบุคลากรหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการวิจัยสร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับองค์กร ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และ (3) พัฒนาอาจารย์ให้มีคุณวุฒิปริญญาเอก และมีตำแหน่งทาง วิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และให้เป็น อาจารย์มืออาชีพที่มีศักยภาพในการสอน และการวิจัย สามารถนำนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการจัดการศึกษาและ 3) เป้าประสงค์ (1) มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตศึกษา เพื่อพัฒนา งานวิจัยที่มีคุณภาพ (2) เพื่อให้การบูรณาการองค์ความรู้สู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และ สังคม ให้เกิดความยั่งยืน (3) มุ่งเน้นการผลิต เพื่อพัฒนาผู้นำท้องถิ่นสู่สากล ผู้นำทาง วิชาชีพผู้นำทางการบริหารสถานศึกษา บุคลากรภาครัฐ และเอกชน

2.2 ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ประกอบด้วย 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ และ 8 ตัวบ่งชี้ ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาบุคลากร มีความสำคัญและมี

ความต้องการจำเป็นมากที่สุด เนื่องจากการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญจนมีความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา ต้องมีนโยบายวางแผนโครงสร้างพัฒนาบุคลากร สอดคล้องกับ จินตนา รอมชมรัตน์ และสุริยงค์ ชวนชัยน (2558) ได้สรุปผลการพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า รูปแบบ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี การกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนา บุคลากรให้มีคุณภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี การจัดหลักสูตรตามมาตรฐานวิชาชีพและ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เช่นเดียวกับ ประทีป หมวกสกุล และคณะ (2556, หน้า 71) ที่ได้ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายและ ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยด้านคณาจารย์ มีข้อเสนอ ดังนี้ 1) จัดสรรอัตราเพิ่มคุณวุฒิคณสมบัติและประสบการณ์ของอาจารย์ 2) พัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้ทำหน้าที่อย่างแท้จริง 3) จัดปัจจัยและงบประมาณจูงใจสนับสนุนการกำหนดตำแหน่ง ผลงานทางวิชาการ และรางวัลเกียรติยศชื่อเสียง (4) จัดอาจารย์สอนให้ตรงความชำนาญหรือเชี่ยวชาญ และสาขาที่สำเร็จการศึกษา 5) พัฒนาระบบระเบียบการสรรหาอาจารย์ให้ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูง 6) จัดโครงการนิเทศและประเมินการสอนของอาจารย์ การยกย่องและเผยแพร่เกียรติคุณและสร้างขวัญกำลังใจ และ 7) เพิ่มงบประมาณการจัดโครงการส่งเสริมการศึกษาต่อการอบรมสัมมนาทางวิชาการ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2557, หน้า 12) ได้สรุปปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประกอบด้วยองค์ประกอบของครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาชีพได้รับการพัฒนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิทยาการเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากสถานประกอบการ นำมาประยุกต์ใช้และพัฒนารูปแบบ การเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ และ 7 ตัวบ่งชี้ ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นยุทธศาสตร์หลักที่สำคัญอีกยุทธศาสตร์หนึ่งของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยครูควรส่งเสริมให้วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียน

ให้เต็มศักยภาพ ฉลาดในการใช้เทคโนโลยี สร้างสรรค์ผลงานด้วยความคิดสร้างสรรค์ มุ่งเน้นผู้เรียนมองเห็นภาพงานอาชีพต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง สำนึกความสนใจ ความถนัด และมองเห็นเส้นทางชีวิตในอนาคต เพื่อวางแผนในการศึกษาต่อ หรือเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับ ประทีป หมวกสกุล และคณะ (2556, หน้า 69) มีประเด็นของข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาทางด้านการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถสูงทั้งในเชิงวิชาการวิชาชีพ มีคุณธรรม และจิตวิญญาณเพื่อสังคม เช่นเดียวกับ สุชาติ บางวิเศษ (2553, หน้า 285) ที่ศึกษาข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่ากลยุทธ์เพื่อการบรรลุเป้าหมายด้านการจัดการศึกษาสู่ความเป็นสากลประกอบด้วย 1) ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมด้านวิชาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ 2) ส่งเสริมให้มีอาจารย์นิสิตที่เข้ามาศึกษาเป็นชาวต่างชาติเพิ่มมากขึ้นและจัดหาแหล่งทุนสนับสนุน 3) ส่งเสริมให้มีการจัดทำวารสารวิชาการระดับนานาชาติ 4) จัดประชุมทางวิชาการและนำเสนอผลงานทางวิชาการในระดับชาติและนานาชาติ 5) กำกับดูแลและควบคุมมาตรฐานการจัดการศึกษาให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการและเป็นสากล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (2557, หน้า 8-9) กล่าวถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาให้การสนับสนุนทรัพยากรในการบริหารจัดการส่งเสริมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบเครือข่ายในการประสานงานร่วมกับ สถานประกอบการให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย สร้างนวัตกรรมและงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ และ 5 ตัวบ่งชี้ ถือเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเฉพาะการสร้างภาคีเครือข่ายและความร่วมมือด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กับองค์กร หน่วยงาน ชุมชนที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านอาชีพ สอดคล้องกับ ดวงนภา มกรานูรักษ์ (2554, หน้า 193) กล่าวว่า ความร่วมมือการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า แนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้คือ 1) อาชีวศึกษาต้องได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการต่าง ๆ รวมทั้งความร่วมมือจากทุกหน่วยงานทุกกระทรวงในประเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานกระทรวงอุตสาหกรรม ความ

ร่วมมือจากหน่วยงานต่างประเทศ เช่น UNESCO SEMEO อย่างจริงจัง รวมไปถึงต้องได้รับการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นภูมิภาคและต่างประเทศ 2) ด้านรูปแบบความร่วมมือ แนวโน้มคือสถาบันหรือโรงเรียนที่เข้มแข็งช่วยเหลือโรงเรียนที่อ่อนแอกว่า ต้องมีการร่วมมือด้านอาชีวศึกษากับนานาชาติ มีการแลกเปลี่ยนครูและนักเรียนระหว่างประเทศ สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน มีการประสานงาน ติดต่อสื่อสารกันอย่างต่อเนื่อง ทุกหน่วยงานทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการอาชีวศึกษาอย่างจริงจังด้วยงานเพิ่มการวางแผนพัฒนาและผลิตกำลังคนทุกระดับร่วมกัน สอดคล้องกับ Varsha Sen (2011, Online) กล่าวถึง ความร่วมมือ จำเป็นต้องมีองค์ประกอบทั้งหมดของบุคคลเนื้อหาสาระ และแนวคิดความรู้และหลักการและเพื่อให้สอดคล้องกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ร่วมกันและมีผลเพียงอย่างเดียว การบริหารควรมีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคน, การจัดสรรงานและการแบ่งงานเช่นเดียวกับ ธานีรินทร์ ศรีชมพู และคณะ (2557) ได้สรุปผลการประเมินรูปแบบการบริหารงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพบวาระูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา โดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับประภาพรพรณ ปรีวรณ (2559, หน้า 211-212) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าในการพัฒนาการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ต้องมุ่งเน้นความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในภาคการศึกษา เป็นการเพิ่มศักยภาพในการฝึกทักษะฝีมือให้ผู้เรียนมากขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดค่านิยมตั้งแต่ต้นทาง ด้วยการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาการปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตพร้อมกับการเปลี่ยนค่านิยมของผู้เรียนให้เล็งเห็นประโยชน์ของอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หรือการเรียนสายอาชีพให้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันภาคเอกชนก็ต้องสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ฝึกอบรม เพื่อเป็นการเพิ่มผลิตภาพของแรงงานแสดงให้เห็นถึงความพร้อมทางด้านสวัสดิการนอกเหนือ จากค่าจ้างแรงงาน หรือเพียงแค่ต้องการผลประโยชน์จากแรงงาน ผู้ฝึกอบรม เพื่อดึงดูดผู้เรียนสายอาชีพให้มากขึ้นนอกจากนี้ภาคเอกชนควรเริ่มต้นตัว และ

ผลักดันให้เกิดการลงทุนพัฒนาทักษะแรงงานตั้งแต่เนิ่น ๆ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ และ 7 ตัวบ่งชี้ เป็นยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญในการพัฒนาพัฒนาคุณภาพของนักเรียน โดยการพัฒนาหลักสูตรแบบทวิศึกษาต้องให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2557, หน้า 12) ได้สรุปปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประกอบด้วย องค์ประกอบต่าง ๆ อาทิ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้อง ตามกรอบมาตรฐานอาชีวศึกษาและกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ แต่ละระดับ จัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยยึดตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นสำคัญ เช่นเดียวกับ เนาวรัตน์ รัตนพันธ์ (2557, บทสรุปผู้บริหาร ก) พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2556 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนการสอน และด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการประชาสัมพันธ์กลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดศึกษา พบว่า นักศึกษาได้ฝึกอาชีพตรงตามสาขาที่เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา คือนักศึกษาได้รับการฝึกงานด้วยเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัย และมีปริมาณเพียงพอ ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือนักศึกษาที่ฝึกวิชาชีพมีความรับผิดชอบตรงต่อเวลาและ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน สอดคล้องกับ ดวงนภาพกรานุรักษ์ (2554, หน้า 190-191) ได้ทำการศึกษาเรื่องอนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2554-2564) ด้านการพัฒนาหลักสูตรพบว่าแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้คือ 1)หลักสูตรการศึกษาอาชีวศึกษาต้องมีหลักสูตรที่มุ่งเน้นการผลิตช่างเพื่อดูแลซ่อมแซมรักษาเครื่องใช้สำนักงานบ้านและที่อยู่อาศัยเครื่องมืออุตสาหกรรมเครื่องจักร การเกษตร 2) หลักสูตรต้องมีความหลากหลายสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นสังคมมีการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพให้ทันเทคโนโลยี 3) ต้องเป็นหลักสูตรที่สามารถตอบสนองความต้องการของระบบตลาดแรงงาน ผลิตคนให้ตรงกับงานและธุรกิจแต่ละประเภทต้องมีการสำรวจความต้องการของสถานประกอบการในท้องถิ่นว่าต้องการแรงงานอย่างไร ต้องรู้ทิศทางการพัฒนาประเทศและวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ 4) ต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวโน้มอุตสาหกรรมในอนาคตมีการจัดการเรียนการสอนแบบเจาะจงไม่ใช่ให้รู้ทุกเรื่องแต่ไม่ท่องแท้ 5) มีหลักสูตร

ที่หลากหลายทั้งในระบบนอกระบบทวิภาคีเทียบโอนประสบการณ์ระบบทางไกลแบบ E-learning มุ่งเน้นหลักสูตรด้านการเกษตรกรรมโดยเฉพาะสาขาวิชาที่ขาดแคลน เช่นเดียวกับ ยุพาวดี ศิริปริดี (2559, หน้า 1266-1267) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้านหลักสูตรมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีใน สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี อีกทั้งยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 การจัดหลักสูตร สถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จัดการศึกษา เรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย สถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ต้องร่วมมือกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการศึกษาอาชีวศึกษา (สอศ.) กำหนดโครงสร้างหลักสูตรและเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้ประเมินผล การฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ และการเทียบ โอนผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ และ 8 ตัวบ่งชี้ เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อสถานศึกษาที่มีการ จัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จะต้องมีการพัฒนาระบบการ บริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและ ส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Varsha Sen (2011, Online) กล่าวถึงหลักการจัดการการศึกษาไว้ว่าการตัดสินใจเป็นปัจจัยสำคัญในการจัด การศึกษาเพราะเราต้องคิดถึงคนรุ่นหลังซึ่งจะได้รับผลกระทบจากนโยบายที่กำหนด เมื่อ คำนี้ถึงทางเลือกและผลที่ตามมาของการปฏิบัติแต่ละครั้งต้องกำหนดแนวทางที่เหมาะสม การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ระหว่าง สถานศึกษา กับสถานประกอบการ ที่ร่วมกันในการกำหนดหลักสูตร การกำหนดมาตรฐาน และคุณวุฒิวิชาชีพ ที่สนับสนุนความต้องการ ทักษะอาชีพ เพื่อพัฒนานักเรียน นักศึกษา ให้ได้คุณภาพ มาตรฐาน ตามลักษณะงานที่กำหนดและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาของชาติเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี เพื่อให้ตรงกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 (2551, หน้า 3-4) มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดได้โดยรูปแบบ

การศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาระดับวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลง ระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ และมาตรา 10 ได้คำนึงถึงการมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษาอาชีวศึกษาและให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ เช่นเดียวกับ วิเชียร เย็นกาย (2557 หน้า 27-28) ได้ศึกษาองค์ประกอบในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าองค์ประกอบในการบริหารจัดการประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การสร้างทีมงาน 4) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 5) การวิเคราะห์และประเมินองค์กร 6) การวางแผนกลยุทธ์ 7) การประกันคุณภาพ และ 8) การนิเทศการศึกษา

2.3 ผลการตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์ พบว่า ภาพโดยรวมทุกยุทธศาสตร์ มีความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และยุทธศาสตร์ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการบริหารจัดการ ทั้งนี้ การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาการกำหนดยุทธศาสตร์ตามแนวความคิดของ Bartol, tein and Matthews(1998,p.93) กล่าวว่า การนำเอาข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการกำหนดทิศทางขององค์กรและการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในองค์กรมาจัดเป็นยุทธศาสตร์ในระดับและรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการประเมินและคัดเลือกกลยุทธ์ใดที่มีความเหมาะสมกับองค์กรมากที่สุด การวางยุทธศาสตร์และแผนกลยุทธ์จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ มีการกำหนดเป้าหมายที่แน่ชัด มีการวิเคราะห์อนาคตและคิดเชิงการแข่งขันที่ต้องการระบบการทำงานที่มีความสามารถในการปรับตัวสูง สำหรับการทำงานในสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2561, Online) ซึ่งมีหน้าที่หลักในการผลิตและพัฒนากำลังคนวิชาชีพ ได้มีการขับเคลื่อนให้มีการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การศึกษาด้านการผลิตและพัฒนากำลังคน ของกระทรวงศึกษาธิการในด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะด้านอาชีพที่มีความจำเป็นต่อการเข้าสู่ยุคไทยแลนด์และอุตสาหกรรม 4.0 ในทุกมิติ ทั้งในเป้าหมายระยะสั้น โดยมีโครงการฝึกทักษะวิชาชีพฐาน

สมรรถนะ (Education to Employment Vocational Boot Camp : E to E) สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรระยะสั้นในการพัฒนาฝีมือ และความเชี่ยวชาญเพื่อให้แรงงาน และนักศึกษาที่ใกล้จะจบการศึกษามีทักษะความรู้ที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ ในยุคประเทศไทย 4.0 รวมถึงการดำเนินการในเป้าหมายเชิงพื้นที่ในการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) และพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษในทุกภาค ตามความต้องการกำลังคนในแต่ละภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจ โดยใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูลแบบ Big Data เพื่อให้ทราบถึงทิศทาง และจำนวนกำลังคนอาชีพศึกษาที่จำเป็น และเหมาะสมในการรองรับภาคอุตสาหกรรมตามที่ต้องการ โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงานทุกภาคส่วนทั้งของรัฐ และเอกชน ตลอดจนภาคธุรกิจและบริการ ภายใต้รูปแบบ “รัฐร่วมเอกชน” หรือสานพลังประชารัฐ สำหรับการพัฒนาคนให้มีความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นและเป็นที่ต้องการของยุคอุตสาหกรรม 4.0

จากข้อค้นพบข้างต้นสรุปได้ว่า ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 มีองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ 5) กลยุทธ์ และ 6) แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ โดยภาพรวมประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ด้าน มีความต้องการจำเป็นทุกรายการ โดยมีด้านการพัฒนาบุคลากรมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด และประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จทุกด้านมีความเหมาะสม มีความสอดคล้อง มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมียุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจาก ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 จะต้องมีองค์ประกอบและขั้นตอนที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำผลการวิจัยไปสู่การประชุมสัมมนา เพื่อให้มีการวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ เพื่อหาข้อสรุปในผลการวิจัย นำไปสู่การบรรจุไว้ในแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและนำเสนอต่อ

กระทรวงศึกษาธิการในการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นทิศทางหรือแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดและปรับปรุงแก้ไขนโยบาย

1.2 หน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำไปจัดเป็นแนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้ครอบคลุมทั้ง 5 ประเด็น ยุทธศาสตร์ คือ 1) ด้านการพัฒนาบุคลากร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร และ 5) ด้านการบริหารจัดการ และควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่แนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้สถานศึกษารับทราบและเข้าใจโดยทั่วถึง เพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ นอกจากนี้ควรจัดให้มีสถานศึกษาต้นแบบในการบริหารจัดการหลักสูตรทวิศึกษาเพื่อเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

1.3 ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ

1.3.1 ด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ พัฒนาคุณภาพการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน ปฏิบัติงานจิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

1.3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา

1.3.3 ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ สถานศึกษาควรสร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กับองค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ เพื่อประสานความร่วมมือ พัฒนางานอาชีพสู่สากล

1.3.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตร การศึกษาแบบทวิศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของผู้มีส่วน

ได้ส่วนเสีย พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล

1.3.5 ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษา อย่างมีคุณภาพ พัฒนา และส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยศึกษาการพัฒนาข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในหลายรูปแบบ เพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2.2 ควรใช้รูปแบบการวิจัยที่สามารถนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นข้อเสนอเชิงกลยุทธ์จากผลการวิจัยครั้งนี้ หากประสบผลสำเร็จ ควรมีการเผยแพร่ เพื่อนำไปปฏิบัติในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อื่นๆต่อไป

2.3 ควรใช้รูปแบบการวิจัย การพัฒนาตัวบ่งชี้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545
- _____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2545.
- _____. (2546 ก). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2557). แนวทางการปฏิบัติการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2549). การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : วิ.เจ.พรินติ้ง.
- _____. (2557). กลยุทธ์ของ สพฐ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เสนาธรรม.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2556). การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ ตามแนวทางการจัด ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.
- _____. (2556). ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการ ประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 130 ตอนพิเศษ 152 ง.
- _____. (2556). แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวม หลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย(ทวิศึกษา). กรุงเทพฯ: หจก. ส.ศรีวิไล.
- _____. (2558). แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะ ทางสาขาวิชาชีพ.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง (2561).คู่มือการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์.กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

- กาญจนา ศิริวงศ์. (2552). การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนเถินวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กิ่งพร ทองใบ. (2549). กลยุทธ์และนโยบายเชิงธุรกิจ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- กุลชลี จงเจริญ. (ม.ป.ป.) หน่วยที่ 6 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อนโยบายและแผนการศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (อัดสำเนา)
- เกรียงศักดิ์ เจริญศักดิ์วงศ์. (2549). การคิดเชิงมโนทัศน์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : บริษัทซัคเซสมีเดีย.
- คณิง สายแก้ว. (2549). ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร์ดุขฎฐิบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล. (2552). ข้อเสนอแผนที่ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ภายใต้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. วิทยานิพนธ์ปริญญา คีศึกษาศาสตร์ดุขฎฐิบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จรัญ ชัยทิพย์. (2545). การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคของนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง.
- จิตติ รัตมีธรรมโชติ (2557, หน้า 5-7). การวางแผนกลยุทธ์แบบง่าย ๆ ที่ปฏิบัติได้จริง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จินตนา บุญบังการ และณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2548). การจัดการกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- จินตนา รวมชมรัตน์. (2554.) อนาคตภาพการการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2554-2564). วิทยานิพนธ์ ป.ร.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จินตนา รวมชมรัตน์ และคณะ. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จินตนา รอมชมรัตน์. (2558). *รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. กาญจนบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). *การบริหารการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงนภา มกรานุรักษ์. (2554). *อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า*. (พ.ศ.2554-2564). *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ.2554*.
- ถนอม มงคลชื่น. (2543). *การศึกษาปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี: กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ทวีเกียรติ ประพทธีตระกูล. (2553). *ตัวแบบการจัดการองค์การเพื่อความได้เปรียบในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- ทวีวรรณ อินดา. (2552). *การพัฒนารูปแบบที่มีประสิทธิภาพของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ*. สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธานีินทร์ ศรีชมพูและคณะ. (2557). *การพัฒนาแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. วารสารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นภดล พูลสวัสดิ์. (2551). *ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- นิรมิต เทียมทัน. (2548). *ยุทธศิลป์การบริหารจัดการ : ศาสตร์และศิลป์สำหรับผู้สร้างอนาคตใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ส.เอเชียเพลส.
- นิวัต โชติวงษ์. (2544). *เครื่องมือและแนวคิดทางการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: บริษัทรอยัลเพรส แอนด์ แพค จำกัด.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- เนาวรัตน์ รัตนพันธ์. (2557). *กลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาระบบ
ทวิภาคีของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2556.*
สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ: สถาบันพัฒนาครู
คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ. (2548). *การจัดการเชิงยุทธศาสตร์สำหรับ CEO.* กรุงเทพฯ:
สุขุมและบุตร.
- บุญเกียรติ ชีวะตระกูลกิจ. (2550). *แนวคิดเกี่ยวกับบริการ. เอกสารการสอนประมวล
สาระชุดวิชาการวิเคราะห์ วางแผนและควบคุมทางการตลาด หน่วยที่ 8.*
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญเลิศ เย็นคงคา และคณะ. (2547). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ Strategic Management. :*
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ วี. เจ. พรินติ้ง.
- ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2554). *เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา .กรุงเทพมหานคร :*
ศูนย์ผลิตตำราเรียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ปัญญา แก้วกี้อย. (2545). *การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่
การศึกษาเป็นฐาน.* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปฏิรูปการศึกษา.
- ประชุม โปธิกุล. (2548). *การวางแผนกลยุทธ์เชิงประยุกต์.*
<http://www.moe.go.th/wigai/Strategic%20applies.htm>. ม.ป.พ.
- ประทีป หมวกสกุล และคณะ. (2556). “การทบทวนวรรณกรรม: ข้อเสนอเชิงนโยบายและ
ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา”. *วารสาร
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*. ฉบับพิเศษประจำปี 2556. หน้า 66-74.
- ประภาพรณ ปรีวรรณ. (2559). *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 10 (2). 204-207.
- ประภาพรณ ปรีวรรณ. (2559). “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่
ส่งผลต่อการพัฒนาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี”. *วารสารบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. ปีที่ 10 ฉบับที่ 2
พฤษภาคม – สิงหาคม 2559. หน้า 201-214.

- ประภาพรพรณ ปรีวรรณ. (2559). รูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบ
ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. การประชุมวิชาการระดับชาติ
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2560). “องค์ประกอบกรวางแผนกลยุทธ์ในโรงเรียน”. วารสาร
Veridian Ejournal, Silpakorn University. ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์
สังคมศาสตร์ และศิลปะปีที่ 10 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม).
- ปรีชา หงส์ไกรเลิศ. (2554). การวางแผนกลยุทธ์. เข้าถึงได้จาก
<http://www.stabundamrong.go.th/journal/journal15/153.doc>.
- พัชรกฤษฎี พวงนิล. (2553). กลยุทธ์การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนา
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
ดุสิตบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิบูล พิณปะปาล. (2551). การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: อมรรการพิมพ์.
- พงษ์ธร ลิงห์พันธ์. (2551). ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พวงรัตน์ เกสรแพทย์. (2543). การวางแผนกลยุทธ์สำหรับนักการศึกษา. กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. (2551)., 125 (ตอนที่ 43 ก), 1-24.
- ไพฑูริย์ สนธิเมือง. (2550). ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมจัดการศึกษากับการพัฒนา
สถานศึกษา : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่งในจังหวัดภาคใต้.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏภูเก็ต.
- ไพโรจน์ ชูด้วง. (2560). ประเมินความต้องการจำเป็นสมรรถนะของนักเรียนอาชีวศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างกลโรงงาน
วิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม.
กรุงเทพมหานคร:สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- ยุพาวดี ศิริปริดี (2559). การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัด
อาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี. The National and International Graduate Research
ConferenceIndonesia.
- เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฎ์ และคณะ. (2553). การจัดการเชิงกลยุทธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :
บริษัทอักษรเงินดี จำกัด.
- วันชัย มีชาติ. (2549). พฤติกรรมการบริหารองค์การสาธารณะ. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ:
- วัฒนา พัฒนพงศ์. (2546). การบริหารเพื่อ มุ่งอนาคต. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.
- วิชัย กงพลนนท์. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย
เทคนิคเชิงรายสัปดาห์. วิทยาลัยเทคนิคเชิงรายเมื่อ 20 มิถุนายน
2563, จากhttp://www.ctc.ac.th/ctc/images/stories/pdf/file_pdf/data_vichai.pdf.
- วิเชียร วิทญูตม. (2554). ทฤษฎีองค์การ: ฉบับแนวใหม่. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- วิเชียร เย็นกาย. (2557). ศึกษาองค์ประกอบในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อคุณภาพ
ผู้เรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วารสารสุทธิปริทัศน์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 16 (3), 131.
- วิญญู เลาพูนพิทยะ. (2544). ปีโอไอกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. เชียงใหม่:
ศูนย์นิเทศอาชีวภาคเหนือ.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2546). การดำเนินงานเพื่อการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็ก. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 27 (1).
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2548). โรงเรียน : การบริหารสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้.
พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- วิโรจน์ สารรัตน์ . (2550). การวิจัยเชิงนโยบาย. เอกสารประกอบการสอนการศึกษา
โครงการปริญญาเอกสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ขอนแก่น.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ.

- วีระศักดิ์ โชติทานตกุล. (2546). *สภาพและปัญหาในการดำเนินการจัดการศึกษาระบบ
ทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา
เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหาร
การศึกษา. สถาบันรัชต์ภาคีสกลนคร.*
- ศักดิ์นาถรณ์ นันท์. (2555). *อนาคตภาพที่เป็นไปได้ของมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก
กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนในทศวรรษหน้า
(พ.ศ.2555-2565). วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- ศักดิ์พันธ์ ตันวิมลรัตน์. (2553). *ข้อเสนอแนวทางแผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยศิลปากรในช่วง
แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559). ปรัชญา
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศิลปากร.*
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2542). *การบริการเชิงกลยุทธ์และกรณีศึกษา
(ฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและโซเท็กซ์.*
- สถาบันพลศึกษา. (2556). *การวิจัยและการนำผลการวิจัยมาใช้ในสถานศึกษากับ
การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.*
- สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย. (2544). *เอกสารประกอบ
การประชุม
สัมมนาวิชาการและประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2544 เรื่อง เหลียวหลังแลหน้า ผู้บริหาร
มัธยมศึกษาต่อการปฏิรูปการศึกษา เล่ม 1.*
- สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์. (2546). *หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.*
- สุคนธา คงศีล และ สุขุม เจียมตน.(2550).*การวิจัยเชิงนโยบายคืออะไรและทำอย่างไร.
วารสารบริหารงานสาธารณสุข, 13 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 56-71.*
- สุจิต บุญบงการ. (2547). *ยุทธศาสตร์ (Strategy) เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาและ
การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance).
www.stabundamrong.go.th/sarm/sarm%2038.doc*
- สุชาติ บางวิเศษ. (2553). *ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. ปร.ด. ขอนแก่น:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*

- สุชาติ บางวิเศษ และ คักดินาภรณ์ นันท์. (2559). *ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*. รายงานการวิจัย. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุชัยภูมิ ม่วงมี. (2554). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีแบบทางไกล ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุมิตร สุวรรณ. (2545). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.
- สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2547). *การวางแผนและการควบคุมทางการบริการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณณี ดิเวตน์สกุล. (2556). *การวางแผนเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2549). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2555). *การพัฒนานโยบาย แผนงานและโครงการ*. ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงานและโครงการ. หน่วยที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- โสภณ เสาวลักษณ์. (2552). *การประเมินหลักสูตร ทวิภาคีสาขาวิชาเครื่องกล ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)* สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *การเทียบโอนผลการเรียน การศึกษา ขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี*. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2561). *สอศ. ร่วมสัมมนาวิชาการ “อาชีวะ 4.0 ศักยภาพแห่งอนาคต”*. [Online]. สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2563. เข้าถึงได้จาก <https://www.moe.go.th/สอศ-ร่วมสัมมนาวิชาการ>.
- สำนักงานนโยบายและแผนสำนักงานกระทรวงมหาดไทย(2561). *คู่มือการจัดทำแผน ยุทธศาสตร์ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3*. กรุงเทพฯ.

- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ.(2553). เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.(2559). รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องแนวทางการจัด
การศึกษาเรียนรู้รวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย
(ทวิศึกษา). 16 พฤศจิกายน 2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานกรรมการธิการ 3.
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.สภานิติบัญญัติแห่งชาติ.
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 6. (2559). รายงานการประเมินนโยบายการจัดการศึกษา
เรียนรู้รวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)
ของสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในพื้นที่ กลุ่มจังหวัดภาคใต้
ฝั่งอ่าวไทย. กลุ่มยุทธศาสตร์และแผน สำนักงานศึกษาธิการภาค 6.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (ม.ป.ป.). แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรู้รวม
หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา). กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). สรุปผลการปฏิรูปการอาชีวศึกษา
พ.ศ. 2542-2551.เข้าถึงได้จาก <http://www.onec.go.th/onec>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). ประเทศไทย 4.0. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.(2550). รายงานวิธีการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี.
กรุงเทพฯ :
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.(2551). มาตรฐานการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ:
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.(2552). ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษาผู้อำนวยการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.แผนสำนักงานศึกษาธิการภาค 6.(2553).
แนวทางการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.)
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.(2558). (ร่าง)
การจัดการศึกษาโครงการเรียนรู้รวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา
ตอนปลายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
เอกสารประกอบการประชุมการจัดการศึกษาที่เน้นสมรรถนะทางสาขาอาชีพ
ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ:

- หิริยะ พลหิรุพ์ห์. (2552). *การวางแผนกลยุทธ์และการวิเคราะห์โครงการ*. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมและพัฒนาเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- หยดฟ้า ราชมณี. (2554). *การดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในภาคใต้*. วิทยานิพนธ์นิพนธ์การศึกษาลัทธิสุตริวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะสถิติประยุกต์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อวยชัย วัฒนา. (2555). *กลยุทธ์การพัฒนาผู้นำองค์กรชาวบ้านเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าชุมชนจังหวัดมหาสารคาม*. ปรชญาดุขุฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์ การพัฒนาภูมิภาค, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรรถไกร พันธุ์ภักดี. (2554). *องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์*. เข้าถึงได้จาก <http://www.mis.nu.ac.th/teacher/attakrai/pdf>.
- อธิพัคตร์ พัคตร์พวง วัฒนสินธุ์ และพลุ เดชะรินทร์. (2542). *การจัดการเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- อนิวัช แก้วจำนง. (2552). *การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชา ประกอบแสง. *การวางแผนกลยุทธ์*. เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <http://colacooper.blogspot.com/2012/10/strategic-planning.html>.
- เอกชัย จันทร์โอภาส. (2552). *องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์*. ค้นวันที่ 7 กรกฎาคม 2563 จาก http://knowledgeplan05.blogspot.com/2009/02/blogpost_25.html.
- Anderson, J.E. (1975). *Public Policy Making. Great Britain*: Thomas Nelson and Son.
- Arthur P. Brief. (1985). *Managing Job Stress*. Boston : Lihle, Brown and company.
- Arthur, R. P. (1999). *The complete idiot's guide to managing people*. 2nd ed. New York : Alpha.
- Baker, B.S.H.(1994). *Strategic information management: challenges and strategies in managing information systems*. Oxford: Butterworth Heinemann.
- Barlosky & Lawton. (1994). *Developing Quality Schools: A Handbook*. Canada Printing services by Inkwell Graphics LTD.

- Barrett, S. and Fudge. (1981). *C. Policy and Act ion : Essays on The Implementation of Public Policy*. New York: Methuen & Co., Ltd.
- Bartol, K., Martin, D., Tein, M. & Matthews, G. (1998). *Management : A pacific rim focus*. 2nd ed. Roseville NSW : McGraw–Hill.
- Bridshall, D.G. and O.D. Hensley. (1994, March). “A New Strategic Planning Model for Academic Libraries,” *College & Research Libraries*. 55(2) : 149–159.
- Bryson, John M. (1995). *Strategic Planning for Public and Nonprofit Organization : A Guide to Strengthening Organizational Achievement*. San Francisco : Jossey–Bass Publishers.
- Certo and Peter. (1991). *STRTEGIC MANAGEMENT: CONCEPTS AND APPLICATIONS*. Singapore: McGraw–Hill Inc.
- Certo Samuel C. & J. Paul Peter. (1991). *Strategic management : Concept and application*. New York : McGraw–Hill.
- Certo, Samuel C. (2000). *Modern management: diversity, quality ,ethics, and the Global management*. 8 th ed. New Jersey: Prentice–Hall, Inc.
- Conway, M. (2009). *Environmental scanning: What is it, how to do it*. Hotham Hill: Thinking Future.
- David, Fred R. (1995). *Strategic management*. New Jersey : Preutice – tall international.
- Dess, G. G. & Miller, A. (1993). *Strategic Management*. (Int'l Ed.). Singapore : McGraw Hill.
- Easton, D. (1979). *A framework for political analysis*. Chicago: The University of Chicago.
- George A. Steiner. (1979). *Strategic planning : What every manager must know*. New York : The Free Press.
- Graham Hubbard. (2000). *Strategic Management: Thinking, Analysis and Action*. Prentice Hall.
- Hart. (1968). *Postscript: Responsibility: Essays in Philosophy of Law*. (Oxford University).

- Henry Mintzberg, James Brian Quinn. (1988). *The strategy process: concepts, contexts, cases.*
- Hoy, Wayne K. and Miskel, Cecil G. (1991). *Educational administration: Theory, research and practice.* 4th ed. New York: McGraw–Hill, Inc.
- Hellriegel & Slocum. (1982). *Management.* (3th ed). Sydney : Addison–Westey.
- Kenneth Andrews. (1971). *The concept of corporate strategy Dow Jones.* IRWIN INC.
- Massie, J.L., and Douglas, J. (1982). *Management: A Contemporary Introduction.* 3rded. New Jersey : Englewood Cliffs.
- Mccarthy , D.J. ; Minichiello, R.J. and Curran, J. R. (1987). *Strategic Management: Awareness & Change South–Western.* CENGAGE Learning Printed in Hong Kong.
- Mintzberg. (1994). *Strategic management and core competencies : theory and application.* United State of America. An imprint of Greenwood Publishing Group, Inc.
- Paine F.T. and Naumes W. (1975). *Organizational Strategy & Policy.* Philadelphia : Sounders.
- Pearce and Robinson. (2000). *Strategic Management.* Irwin/McGraw–Hill.
- Pitts and Lei. (2000). *Strategic management : building and sustaining competitive Advantage Cincinnati.* Ohio : South–Western College Pub. ; Great Britain.
- Robbin Stephen P. (1997). *Managing Today.* New Jersey : Prentice – Hall Inc.
- Schermerhorn. (2002). *Management.* 7th Edition on Amazon.com.
- Thomas L. Wheelen and J. David Hunger. (2002). *Strategic management and business policy : toward global. sustainability / 10th ed.* United States of America. Copyright by Pearson. Education, Inc., publishing as Prentice Hall.
- Thompson and Strickland. (1993). *Strategic management concepts and cases.*
- Varsha Sen. (2011). *What are the Important Functions of Educational Management.*
<http://www.preservearticles.com/2011122018638/what-are-the-important-functions-of-educational-management.html>

Wheelen, T. L. & Hunger, J.D. (2002). *Essentials of strategic management*. (3rd ed.).

Prentice Hall.

Wiles, K and J.T. Lovell. (1983). *Supervision for Better School*. Englewood Cliffs :

Prentice–Hall.

Wiles, Kimbell and John T. Lovell.(1974).*Supervision for Better School*. New

Jersey : Prentice–Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อและหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง

**รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์
เกี่ยวข้องกับนโยบายและการบริหารงานหลักสูตรทวิศึกษา**

1. ดร.ดวง อันทะไชย	ประธานคณะกรรมการการศึกษาและกีฬาวุฒิสภา
2. นางผาณิตย์ มีสุนทร	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
3. นายสุรศักดิ์ อินศรีไกร	ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. นายบุญชัย ตั้งอุทัยสุข	ผู้เชี่ยวชาญด้านวิเคราะห์วิจัยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. นายเสถียร แสนอุบล	ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
6. นายศิริศักดิ์ หาดทวยกาญจน์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 23

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ดวง อันทะไชย

ด้วย นายบัณฑิต นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๓๒๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. eumm

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบัณฑิต นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางผาณิตย์ มีสุนทร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๓๒๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

U. eum

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภานล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายสุรศักดิ์ อินศรีไกร

ด้วย นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๓๒๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

U. aum

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผศ.ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่	อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. นายเสถียร แสนอุบล	ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
3. ดร.อนุรักษ์ อุปพงษ์	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 23
4. ดร.เอกชัย บุตรแสนคม	ผู้อำนวยการโรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา
5. ดร.ณรงค์รักษ์ เคนไชยวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๓๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายบัณฑิต นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

V. aum

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบัณฑิต นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๓๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน ศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

N. Eunim

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๔๓๙

ข. วิชาการศึกษา
 ข. วิชาภาษาและวัฒนธรรม
 ข. วิชาเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 ๒๘๐ ถนนโยธา ต.ธาตุเชิงชุม
 อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
 ๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
 ๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายบัณฑิต นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

ท่านและขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ค.ศ. ๒๕๖๒
 ๐๗ (๑๓) มีนาคม ๒๕๖๒
 ๖๗๒๖๖ ๖๗๒๖๖

ขอแสดงความนับถือ

N. anunn

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๑. ทราบ
๒. ดำเนินการตามแผน

บัณฑิตวิทยาลัย

บ.ด. บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบัณฑิต นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

- ทราบ
 - ชินดี (๒๕๖๒)

๒๕๖๒ ๖๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย
ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

1. โรงเรียนเขาวงพิทยาคาร	จังหวัดกาฬสินธุ์
2. โรงเรียนยางตลาดพิทยาคาร	จังหวัดกาฬสินธุ์
3. โรงเรียนห้วยเม็กวิทยาคม	จังหวัดกาฬสินธุ์
4. โรงเรียนท่าคันโทวิทยาคาร	จังหวัดกาฬสินธุ์
5. โรงเรียนดอนจานวิทยาคม	จังหวัดกาฬสินธุ์
6. โรงเรียนเซกา	จังหวัดบึงกาฬ
7. โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก	จังหวัดบึงกาฬ
8. โรงเรียนปากคาดพิทยาคม	จังหวัดบึงกาฬ
9. โรงเรียนภูทอกวิทยาคม	จังหวัดบึงกาฬ
10. โรงเรียนท่าบ่อ	จังหวัดหนองคาย

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๔๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๓๒๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายภคพล คติวัฒน์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและประกันคุณภาพ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 22 โรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

1. โรงเรียนบะฮีวิทยาคม	จังหวัดสกลนคร
2. โรงเรียนมัธยมวาริชภูมิ	จังหวัดสกลนคร
3. โรงเรียนนิคมน้ำอูนเจริญวิทยา	จังหวัดสกลนคร
4. โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส	จังหวัดสกลนคร
5. โรงเรียนโคกสีวิทยาสวรรค์	จังหวัดสกลนคร
6. โรงเรียนเต่างอยพัฒนศึกษา	จังหวัดสกลนคร
7. โรงเรียนร่มเกล้า	จังหวัดสกลนคร
8. โรงเรียนดำนม่วงคำพิทยาคม	จังหวัดสกลนคร
9. โรงเรียนดงมะไฟวิทยา	จังหวัดสกลนคร
10. โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา	จังหวัดสกลนคร
11. โรงเรียนบ้านผึ้งวิทยาคม	จังหวัดนครพนม
12. โรงเรียนปลาปากวิทยา	จังหวัดนครพนม
13. โรงเรียนกุดตาไก้วิทยาคม	จังหวัดนครพนม
14. โรงเรียนโคกสว่างประชาสรรค์	จังหวัดนครพนม
15. โรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม	จังหวัดนครพนม
16. โรงเรียนกุดฉิมวิทยาคม	จังหวัดนครพนม
17. โรงเรียนหนองบ่อวิทยานุกูล	จังหวัดนครพนม
18. โรงเรียนธรรมกรวิทยานุกูล	จังหวัดนครพนม
19. โรงเรียนคำสร้อยพิทยาสรรค์	จังหวัดมุกดาหาร
20. โรงเรียนดงเย็นวิทยาคม	จังหวัดมุกดาหาร
21. โรงเรียนอุดมวิทย์	จังหวัดมุกดาหาร
22. โรงเรียนกุดชุมประชาสรรค์	จังหวัดมุกดาหาร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๙๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๙๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๙๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนดงเย็นพิทยาคม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

รายชื่อโรงเรียนศึกษาพหุภรณ์ การบริหารจัดการศึกษาเรียนรวม
หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

1. โรงเรียนกุ่าสิงห์ประชาสรรค์	จังหวัดร้อยเอ็ด
2. โรงเรียนกุ่าประชาสรรค์	จังหวัดอุดรธานี
3. โรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร	จังหวัดหนองคาย

ที่ ศธ ๐๔๒๕๓.๐๓/ว๑๓๑

โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษาดูงานและเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกุ๊กกาสิงห์ประชาสรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๓๒๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครกำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนาสุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่อง ดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ท่าน พร้อมทั้งเข้าศึกษาดูงานและเก็บข้อมูลการวิจัย ในวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายบดินทร์ นารถโคษา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา

กลุ่มงานอำนวยการ

โทร. ๐๔๒-๗๒๘๑๙๕

ผู้ประสาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทร.๐๙๒-๙๑๒๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๔๒๕๓.๐๓/ว๑๓๑

โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา

อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษาดูงานและเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกุดจับประชาสรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๓๒๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครกำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนาสุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่อง ดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ท่าน พร้อมทั้งเข้าศึกษาดูงานและเก็บข้อมูลการวิจัย ในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายบดินทร์ นารถโคษา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา

กลุ่มงานอำนวยการ

โทร. ๐๔๒-๗๒๘๑๙๕

ผู้ประสาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทร.๐๔๒-๙๑๒๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๔๒๕๓.๐๓/ว๑๓๑

โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษาดูงานและเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๓๒๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครกำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนาสุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่อง ดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ท่าน พร้อมทั้งเข้าศึกษาดูงานและเก็บข้อมูลการวิจัย ในวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายบดินทร์ นารถโคษา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา

กลุ่มงานอำนวยการ

โทร. ๐๔๒-๗๒๘๑๔๕

ผู้ประสาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทร.๐๙๒-๙๑๒๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือร่างกลยุทธ์

1. ผศ.ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่	อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ดร.ปราโมทย์ ภูมิพันธ์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 23
3. ดร.จักราวุธ สอนโกษา	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 22
4. นายอิทธิพล อรรถศสาร	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 22
5. ดร.ณรงค์รักษ์ เคนไชยวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า
6. นายโชคชัยพัฒน์ อุ่นเมือง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม
7. นายวิทยา วังคะฮาด	ผู้อำนวยการโรงเรียนดงเย็นพิทยาคม
8. นายพงษ์ผจัญ พันธุ์วร	ครูโรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา
9. นายสมศักดิ์ เคียงคำผง	ครูโรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม
10. นายกิตติศักดิ์ ม่อมพะเนาวิ	ครูโรงเรียนดงเย็นพิทยาคม

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๙๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๒
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๙๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๓
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายบัณฑิต นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบัณฑิต นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๙๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายอิทธิพัทธ์ อรรคสาร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
 ๒. เครื่องมือการวิจัย
 ๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรฉัตรญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

**รายชื่อผู้เข้าร่วมประชาพิจารณ์ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์
การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา**

1. ดร.ยงยุทธ เชื้อนขันธุ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล
2. ดร.ณรงค์รักษ์ เคนไชยวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า
3. ดร.เอกชัย บุตรแสนคม	ผู้อำนวยการโรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา
4. ดร.ฐปณีย์ นาธี	รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา
5. นายประเสริฐ ปัตติชัย	ผู้อำนวยการโรงเรียนต่างอยพัฒนศึกษา
6. นายโชคชัยพัฒน์ อุ้มเมือง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม
7. นายณรงค์ชัย มลาวาสัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนดำนม่วงคำพิทยาคม
8. นายวิทยา วงศ์ฮาด	ผู้อำนวยการโรงเรียนดงเย็นพิทยาคม
9. นายไพบุลย์ พจนา	ผู้อำนวยการโรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา
10. ว่าที่ ร.ต.ปารเมษฐ์ เถาะบุตร	ผู้อำนวยการโรงเรียนดงมะไฟวิทยา
11. นายปิโย ลุสุข	ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดมวิทย์
12. นายวัชระ บุรีมาต	รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนต่างอยพัฒนศึกษา
13. นางจิราภรณ์ จันทบาล	รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ โรงเรียนอุดมวิทย์
14. นายหาญ ทนุจันทร์	รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา
15. นายบัลลังก์ มะเจียว	รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม
16. นายชาติรี ไตรยราช	รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนดงมะไฟวิทยา
17. นางสาวฤทัยรัตน์ คำนนท์	ครูโรงเรียนอุดมวิทย์
18. นายสมศักดิ์ เคียงคำผง	ครู โรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม
19. นายกิตติศักดิ์ ม่อมพะเนา	ครู โรงเรียนดงเย็นพิทยาคม
20. นางสมดี ผุงพิลา	ครู โรงเรียนดำนม่วงคำพิทยาคม
21. นางเนตรนภา อินธิแสน	ครู โรงเรียนดำนม่วงคำพิทยาคม
22. นายโรจนวุฒิ เกิงนำมา	ครู โรงเรียนต่างอยพัฒนศึกษา

23. นายพงษ์พจน์ พันธุ์วร ครู โรงเรียนกุศดบากพัฒนาศึกษา
24. นายสุวิทย์ เขตชมพู ครู โรงเรียนดงมะไฟวิทยา
25. นางชนิษฐา สุวรรณะ ครู โรงเรียนสกลนครพัฒนาศึกษา
26. นางสาวประภัสสร เวฬุวนารักษ์ ครู โรงเรียนสกลนครพัฒนาศึกษา
27. นางสาวปณยา มณีเนตร ครู โรงเรียนสกลนครพัฒนาศึกษา
28. นายวิระพันธ์ จันทจร ครู โรงเรียนร่มเกล้า
29. นายรณชัย ชัยบุปผา ครู โรงเรียนร่มเกล้า
30. นางปิยนาด ปาละรีย์ ครู โรงเรียนสกลนครพัฒนาศึกษา

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์โดยการประชาพิจารณ์

เรียน นายหาญ ทนจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ฯ จำนวน ๑ เล่ม

๒. แบบประเมินร่างกลยุทธ์ฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอเชิญท่านซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าร่วมตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๑ ในวันศุกร์ที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุม พระธาตุกุม โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์โดยการประชาพิจารณ์

เรียน นายสมศักดิ์ เคียงคำผาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ฯ จำนวน ๑ เล่ม

๒. แบบประเมินร่างกลยุทธ์ฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอเชิญท่านซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าร่วมตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๑ ในวันศุกร์ที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมพระธาตุตุม โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์โดยการประชาพิจารณ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดมวิทย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ฯ จำนวน ๑ เล่ม

๒. แบบประเมินร่างกลยุทธ์ฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายบดินทร์ นารถโคษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๕ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอเชิญท่านซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าร่วมตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๑ ในวันศุกร์ที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมพระธาตุคูม โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายบดินทร์ นารถโคษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๒๙๑๒ ๕๖๑๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา
เรื่อง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2561

เวลา..... น. ถึงเวลา..... น.

สถานที่สัมภาษณ์.....

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์ นายบดินทร์ นารณโคษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ - สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง..... ประสบการณ์การทำงาน.....ปี

2. วุฒิการศึกษา..... วิชาเอก.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์

1. ตามความคิดของท่านเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ประกอบด้วยองค์ประกอบประเด็นยุทธศาสตร์หลัก 5 ด้านต่อไปนี้คือ

- 1) ด้านการบริหารจัดการ
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร
- 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร
- 5) ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

ท่านเห็นด้วยหรือไม่ / อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามการวิจัยข้อเสนอเชิงกลยุทธ์
การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23
2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 โดยแบ่งข้อคำถาม ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่
 - 1) ด้านการบริหารจัดการ
 - 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร
 - 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร
 - 5) ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะ
3. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยเท่านั้น การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ในกระบวนการทำงานของบุคลากรในการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับสภาพเป็นจริงของท่าน

1. เพศ () หญิง () ชาย
2. อายุ () น้อยกว่า 20 ปี () 20 – 30 ปี () 31 – 40 ปี () มากกว่า 40 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก
4. ตำแหน่ง
 - () ผู้อำนวยการโรงเรียน
 - () รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการ
 - () ครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษา
 - () ตัวแทนครูผู้สอนในสาขาวิชาต่างๆของหลักสูตรทวิศึกษา

ข้อคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่ต้องการ				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
5.10 โรงเรียนทำบันทึกข้อตกลง(MOU)ความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานศึกษาอื่น โดยมีโครงการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบบูรณาการ										
5.11 ผู้ปกครอง ชุมชนและโรงเรียนมีการทำบันทึกข้อตกลง (MOU)ความร่วมมือร่วมกันในการพัฒนางานโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง										
5.12 โรงเรียนได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจาก ผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ในด้านบุคลากร งบประมาณ สื่อเทคโนโลยี อาคารสถานที่ เป็นต้น										
5.13 โรงเรียนส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านต่าง ๆ อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล										
5.14 บุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมีการสร้างคามสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน และสามารถทำงานร่วมกัน										

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง ให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาในการจัดการศึกษา

แบบทวิศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์โรงเรียนพหุภรณ์

แบบสัมภาษณ์การศึกษาโรงเรียนพหุกรณี

เพื่อหาข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

ประกอบกรวิจัยเรื่อง : ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

ผู้วิจัย นายบดินทร์ นารถโคษา
นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณไตรย์	กรรมการ

ชื่อ-สกุลผู้ให้

สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

โทรศัพท์.....

E-Mail.....

วัน เดือนปี ที่สัมภาษณ์..... เวลา.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....

ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

คำชี้แจง

1. การสัมภาษณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ การแก้ไขปัญหาอุปสรรคและแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการใช้ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

2. ลักษณะการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขออนุญาตฉบับที่คำให้สัมภาษณ์ บันทึกเสียง และบันทึกภาพผู้ให้สัมภาษณ์

3. การสรุปคำให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะสรุปประเด็นสำคัญให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ทราบหลังเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์

4. ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 จนได้ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ ดังนี้

4.1 ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 หมายถึง เนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากกระบวนการวิจัยเป็นเป็นทิศทางหรือวิธีการดำเนินงานในการบริหารและจัดการเรียนการสอน หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์หลัก 5 ด้าน

4.2 การบริหารจัดการ หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ อย่างมีกลยุทธ์ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยการใช้ทรัพยากรทางการบริหารเข้ามาดำเนินงาน การใช้หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

4.3 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การรวบรวมความรู้สู่การปฏิบัติ (Tacit Knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ เจตคติในงาน ประสบการณ์การ

ทำงานและพฤติกรรมการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการใช้หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน

4.4 การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน สภาพสังคม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งตอบสนองตลาดแรงงาน

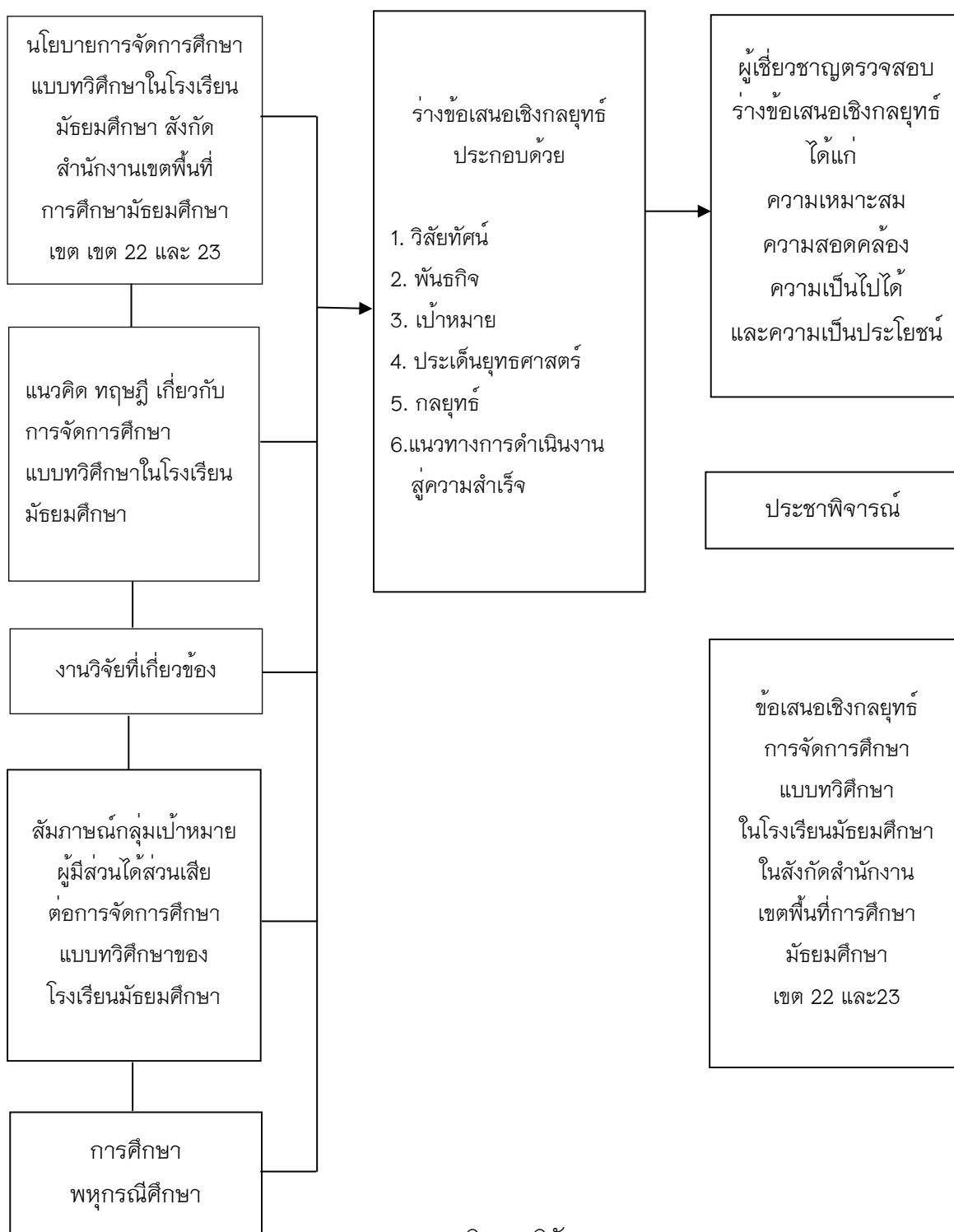
4.5 การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะ ความชำนาญ ในการทำงาน ตลอดจนปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้บริหาร ครูสายงานการสอน และบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

4.6 ภาวดีเครือข่ายและความร่วมมือ หมายถึง กลุ่มบุคคล องค์กรที่มีเป้าหมายร่วมกัน มารวมตัวกันเพื่อร่วมคิด/วางแผน ร่วมทำ ร่วมประเมินผลด้วยความสมัครใจในการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

5. ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถให้ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม นอกเหนือจากประเด็นที่ผู้วิจัยได้เตรียมมา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ผู้วิจัยกำหนด
กรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

บทสัมภาษณ์

1. องค์ประกอบกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ต่อไปนี้ ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานอย่างไร ใน 3 ประการนี้ 1) การบริหารจัดการระบบทวิศึกษาของสถานศึกษา 2) การแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และ 3) แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ประเด็นยุทธศาสตร์ 1 ด้านการบริหารจัดการ

1) การบริหารจัดการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) การแก้ไขปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นยุทธศาสตร์ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

1) การบริหารจัดการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) การแก้ไขปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

1) การบริหารจัดการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) การแก้ไขปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3)แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากร

1)การบริหารจัดการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2)การแก้ไขปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3)แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

1)การบริหารจัดการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2)การแก้ไขปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3)แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สัมภาษณ์
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ ผู้ให้สัมภาษณ์
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อประเมินกลยุทธ์

แบบสอบถามเพื่อประเมินกลยุทธ์

ใช้ประเมินความเหมาะสม สอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ของร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

คำชี้แจง

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสม สอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 เพื่อนำข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กำหนดค่าคะแนนในการตอบแบบประเมิน ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม สอดคล้อง เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม สอดคล้อง เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์มาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม สอดคล้อง เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม สอดคล้อง เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์น้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม สอดคล้อง เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์น้อยที่สุด

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					ความสอดคล้อง					ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
			5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ยุทธศาสตร์ 1 การพัฒนา บุคลากร	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนา ตนเองสู่ความเป็นมือ อาชีพ	1.พัฒนาครูโดยให้ได้รับการอบรม เรียนรู้ อย่างน้อยปีละ 20 ชั่วโมง/คน																				
		2.พัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี ในเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ เกิดการสร้างนวัตกรรมด้านการสอน																				
		3.ส่งเสริมให้ความรู้ด้านการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริง																				
		4.จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญโดยใช้กระบวนการสอนในศตวรรษที่ 21																				
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาคุณภาพ การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครู ระหว่างโรงเรียน	1.จัดให้มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอน อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง																				
		2.จัดให้มีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ(PLC)อย่างน้อยปีละ 50 ชั่วโมง/คน																				
	กลยุทธ์ 3 ปลูกฝัง จิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มี คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ วิชาชีพครู	1.พัฒนา ส่งเสริมให้ครูมีจิตสำนึกการเป็นครู ที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพครู																				
		2.นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา บูรณาในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้																				

คำแนะนำเพิ่มเติม.....

แบบประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					ความสอดคล้อง					ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
			5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ยุทธศาสตร์ 2 การจัดการเรียนการสอน	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	1.ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ																				
		2.วัดและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริงและปลอด 0,ร,มส																				
	กลยุทธ์ 2 จัดหาสื่ออุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ	1.พัฒนาครูมีความเชี่ยวชาญในการใช้สื่ออุปกรณ์ เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา																				
		2.ออกแบบจัดการเรียนการสอนและทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ																				
กลยุทธ์ 3 ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา	1.พัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน																					
	3.ส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ งานวิจัยทั้งเวทีระดับประเทศและนานาชาติ																					

คำแนะนำเพิ่มเติม.....

แบบประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					ความสอดคล้อง					ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
			5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ยุทธศาสตร์ 3 ด้านภาคี เครือข่ายและ ความร่วมมือ	กลยุทธ์ 1 สร้างภาคี เครือข่าย ด้านการ จัดการเรียนการ สอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กับ องค์กร หน่วยงาน ชุมชน	1.พัฒนางานประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง และรวดเร็วด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทันสมัย																				
		2.เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน																				
		3.ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่าง องค์กร/หน่วยงานหรือสถาน ประกอบการในชุมชนให้สนับสนุนการ เรียนการสอน																				
	กลยุทธ์ 2 ประสาน ร่วมมือกับ ผู้ปกครอง ชุมชน พัฒนาภูมิปัญญา งานอาชีพสู่สากล	1.ศึกษา คนควาความรู้และร่วมกับ ชุมชนพัฒนางานอาชีพในท้องถิ่นให้ได้ มาตรฐานและสร้างมูลค่า																				
		2.ประสานงาน ร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรต่างๆเพื่อเผยแพร่ผลงานออกสู่ สากล																				

คำแนะนำเพิ่มเติม.....

แบบประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					ความสอดคล้อง					ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์							
			5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
ยุทธศาสตร์ 4 การ พัฒนา หลักสูตร	กลยุทธ์ 1 พัฒนาหลักสูตร การศึกษาแบบทวิศึกษาให้ เหมาะสมกับบริบทของ โรงเรียนและความต้องการ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1.สำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย																							
		2.วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา หลักสูตร																							
		3.พัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน																							
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาหลักสูตร การศึกษาแบบทวิศึกษาให้ เทียบเคียงมาตรฐานสากล	1.วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ศึกษาบริบท และความพร้อมของโรงเรียนในองค์ประกอบ พื้นฐาน 8 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน คุณภาพครูผู้สอน คุณภาพผู้บริหาร คุณภาพ วิชาการ ปัจจัยพื้นฐานเครือข่ายร่วมพัฒนา ระบบการบริหารจัดการและการวิจัยและ พัฒนา																							
	2.พัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับมาตรการ และตัวชี้วัดของโรงเรียนมาตรฐานสากล																								
	3.จัดทำแผนยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ในการพัฒนา โรงเรียนมาตรฐานสากล																								
	4.ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทางการ ศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ในท้องถิ่น ทั้ง ภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนการยกระดับ คุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล																								

คำแนะนำเพิ่มเติม.....

แบบประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม					ความสอดคล้อง					ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
			5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ยุทธศาสตร์ 5 ด้านการ บริหาร จัดการ	กลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบ การบริหาร จัดการให้มี ประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการจัด การศึกษา อย่างมีคุณภาพ	1.ส่งเสริมให้มีระบบการทำงานด้วย วงจรเดมมิง (Deming Cycle) เพื่อการบริหารจัดการให้เกิด การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง																				
		2.กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและ ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา																				
		3.จัดให้ทุกคนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา																				
		4.สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาทั้งในโรงเรียนและนอก โรงเรียน																				
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาและ ส่งเสริม สถานศึกษาให้ เป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้	1.พัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใน สถานศึกษาใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก ในการจัดการเรียนการสอน																				
		2.สร้างบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียน การสอน																				
		3.จัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกเพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการ และพัฒนา																				

คำแนะนำเพิ่มเติม.....

.....

ภาคผนวก จ

แบบประเมินข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

แบบประเมิน

ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์
ของร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา หลักสูตร
อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

คำชี้แจง

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เสนอผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อประเมิน ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 เพื่อนำข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กำหนดค่าคะแนนในการตอบแบบประเมิน ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความหมาย ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความหมาย ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์มาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความหมาย ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความหมาย ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์น้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความหมาย ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์น้อยที่สุด

แบบประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	มาตรการสู่ความสำเร็จ	ความเหมาะสม					ความสอดคล้อง					ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
			5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ยุทธศาสตร์ 1 การพัฒนา บุคลากร	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนา ตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ	1.พัฒนาครูโดยให้ได้รับการอบรม เรียนรู้อย่าง น้อยปีละ 20 ชั่วโมง/คน																				
		2.พัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญด้าน เทคโนโลยีในเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและเกิดการสร้างนวัตกรรมด้านการสอน																				
		3.ส่งเสริมให้ความรู้ด้านการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริง																				
		4.จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญโดยใช้กระบวนการสอนในศตวรรษที่ 21																				
	กลยุทธ์ 2 พัฒนา คุณภาพการสร้าง เครือข่ายแลกเปลี่ยน เรียนรู้ของครู ระหว่างโรงเรียน	1.จัดให้มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอน อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง																				
		2.จัดให้มีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (PLC) อย่างน้อยปีละ 50 ชั่วโมง/คน																				
	กลยุทธ์ 3 ปลุกฝัง จิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพครู	1.พัฒนา ส่งเสริมให้ครูมีจิตสำนึกการเป็นครูที่ ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพครู																				
		2.นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา บูรณาในกระบวนการจัดการเรียนการ สอนทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้																				

คำแนะนำเพิ่มเติม.....

.....

แบบประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	มาตรการสู่ความสำเร็จ	ความเหมาะสม					ความสอดคล้อง					ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์						
			5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
ยุทธศาสตร์ 2 การจัดการเรียนการสอน	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	1.ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ																						
		2.วัดและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริงและปลอด 0, ร, มส.																						
	กลยุทธ์ 2 จัดหาสื่ออุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ	1.พัฒนาครูมีความเชี่ยวชาญในการใช้สื่ออุปกรณ์ เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา																						
		1.พัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	2.ออกแบบจัดการเรียนการสอนและทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ																					
			3.ส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัยทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ																					

คำแนะนำเพิ่มเติม.....

แบบประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	มาตรการสู่ความสำเร็จ	ความเหมาะสม					ความสอดคล้อง					ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
			5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ยุทธศาสตร์ 3 ด้านภาคี เครือข่ายและ ความร่วมมือ	กลยุทธ์ 1 สร้างภาคี เครือข่าย ด้านการ จัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กับ องค์กร หน่วยงาน ชุมชน	1.พัฒนางานประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง และรวดเร็วด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทันสมัย																				
		2.เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน																				
		3.ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่าง องค์กร/หน่วยงานหรือสถาน ประกอบการในชุมชนให้สนับสนุนการ เรียนการสอน																				
กลยุทธ์ 2 ประสาน ร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน พัฒนาภูมิ ปัญญางานอาชีพสู่ สากล		1.ศึกษา คนควาความรู้และรวมกับ ชุมชนพัฒนางานอาชีพในท้องถิ่นให้ได้ มาตรฐานและสร้างมูลค่า																				
		2.ประสานงาน ร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ผลงานออก สู่สากล																				

คำแนะนำเพิ่มเติม.....

แบบประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	มาตรการสู่ความสำเร็จ	ความเหมาะสม					ความสอดคล้อง					ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์						
			5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
ยุทธศาสตร์ 4 การพัฒนาหลักสูตร	กลยุทธ์ 1 พัฒนาหลักสูตร การศึกษาแบบทวิศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1.สำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย																						
		2.วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร																						
		3.พัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน																						
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาหลักสูตร การศึกษาแบบทวิศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล	1.วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ศึกษา บริบทและความพร้อมของโรงเรียนใน องค์ประกอบพื้นฐาน 8 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียนคุณภาพครูผู้สอน คุณภาพผู้บริหาร คุณภาพวิชาการ ปัจจัยพื้นฐานเครือข่ายร่วมพัฒนา ระบบการบริหารจัดการและการวิจัยและพัฒนา																						
	2.พัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับมาตรการ และตัวชี้วัดของโรงเรียนมาตรฐานสากล																							
	3.จัดทำแผนยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล																							
	4.ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ในท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนการยกระดับคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล																							

คำแนะนำเพิ่มเติม.....

แบบประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	มาตรการสู่ความสำเร็จ	ความเหมาะสม					ความสอดคล้อง					ความเป็นไปได้					ความเป็นประโยชน์				
			5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ยุทธศาสตร์ 5 ด้านการ บริหาร จัดการ	กลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบการ บริหารจัดการให้มี ประสิทธิภาพเพื่อ สนับสนุน ส่งเสริม การจัดการศึกษา อย่างมีคุณภาพ	1.ส่งเสริมให้มีระบบการทำงานด้วย วงจรเดมมิง (Deming Cycle) เพื่อการบริหารจัดการให้เกิด การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง																				
		2.กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและ ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา																				
		3.จัดให้ทุกคนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา																				
		4.สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาทั้งในโรงเรียนและนอก โรงเรียน																				
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาและ ส่งเสริม สถานศึกษาให้เป็น องค์กรแห่งการ เรียนรู้	1.พัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใน สถานศึกษาใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกในการจัดการเรียนการสอน																				
		2.สร้างบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการ เรียนการสอน																				
		3.จัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกเพื่อเป็นข้อมูลในการบริหาร จัดการและพัฒนา																				

คำแนะนำเพิ่มเติม.....

.....

.....

ภาคผนวก ช
ตารางวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง IOC

ตาราง 50 วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่าง วัตถุประสงค์และข้อคำถามของ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบ
ทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

คำถามข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	I.O.C
	1	2	3	4	5		
1.ด้านการบริการจัดการ(การศึกษาแบบทวิศึกษา)							
1.1 บริหารจัดการศึกษาได้อย่างมืออาชีพและมีคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
1.2 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
1.3 บริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
1.4 บริหารจัดการสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
1.5 มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและมีภาวะผู้นำทางวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
1.6 มีทักษะในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมโดยมีข้อมูลสารสนเทศประกอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
1.7 มีทักษะในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
1.8 ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษาหรือช่วยแก้ปัญหาจนผู้ใต้บังคับบัญชาเชื่อมั่นศรัทธา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
1.9 สนับสนุนให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
1.10 กำหนดนโยบายในการบริหารโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตาราง 50 (ต่อ)

คำถามข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	I.O.C
	1	2	3	4	5		
1. ด้านการบริการจัดการ (การศึกษาแบบทวิศึกษา)							
1.11 ประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนและองค์กรอื่นในการพัฒนาโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
1.12 ส่งเสริมสนับสนุน แนะนำช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
1.13 พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพ สูงยิ่งขึ้นเป็นลำดับ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
1.14 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับประเทศและระหว่างประเทศ	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
1.15 มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
1.16 สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีทักษะในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน (การศึกษาแบบทวิศึกษา)							
2.1 ครูกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนให้ครอบคลุมด้านความรู้ทักษะกระบวนการทำงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2.2 ครูศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียน และจัดทำสารสนเทศอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศนั้นมาวางแผนจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2.3 ครูศึกษาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษา และนำมาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนเทคนิคการสอน/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	0	+1	5	0.80

ตาราง 50 (ต่อ)

คำถามข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	I.O.C
	1	2	3	4	5		
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน (การศึกษาแบบทวิศึกษา)(ต่อ)							
2.4 ครูศึกษาวิธีการใช้สื่อ เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสมหลากหลายสอดคล้องกับวิธีเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2.5 โรงเรียนมีการอำนวยความสะดวกแก่ครูในด้านวัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
2.6 ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2.7 ครูมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2.8 ครูมีการศึกษาวิจัย ค้นคว้า แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2.9 ครูจัดกิจกรรมในการให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไขปัญหาแก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2.10 โรงเรียนมีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลงานได้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตรการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2.11 ครูใช้การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายตรงตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2.12 โรงเรียนมีการนำผลการประเมินผลงานมาปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
3. ด้านการพัฒนาหลักสูตร(การศึกษาแบบทวิศึกษา)							
3.1 โรงเรียนมีการสำรวจความพร้อมก่อนการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
3.2 โรงเรียนมีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ก่อนการพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	0	0	3	0.60

ตาราง 50 (ต่อ)

คำถามข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	I.O.C
	1	2	3	4	5		
3. ด้านการพัฒนาหลักสูตร(การศึกษาแบบทวิศึกษา) (ต่อ)							
3.3 หลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาที่โรงเรียนพัฒนาขึ้น มีความหลากหลาย น่าสนใจ ตอบสนองความต้องการ ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3.4 หลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนที่เปิด สอน มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3.5 หลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาที่โรงเรียนจัดทำ ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3.6 หลักสูตรจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่โรงเรียนจัดทำ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึที่ดีต่อกิจกรรมการจัด การศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียน	+1	+1	+1	0	0	3	0.60
3.7 โรงเรียนมีการเตรียมการ การวางแผน และมีการ เผยแพร่หลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษา เพื่อให้หลักสูตร ที่นำไปใช้นั้น เกิดสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
3.8 โรงเรียนมีการจัดทำแนวปฏิบัติและปฏิทินปฏิบัติงาน ตามหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาที่โรงเรียนพัฒนาขึ้น	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
3.9 โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมให้กับครูหรือจัดหา วิทยากรเพื่อประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาการมี งานทำ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
3.10 ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรการศึกษา แบบทวิศึกษาที่โรงเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
3.11 โรงเรียนมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3.12 โรงเรียนมีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการจัด การศึกษาแบบทวิศึกษา ให้เหมาะสมกับบริบทของ โรงเรียน และท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตาราง 50 (ต่อ)

คำถามข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	I.O.C
	1	2	3	4	5		
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร (การศึกษาแบบทวิศึกษา)							
4.1 ครูใช้เทคโนโลยีในการออกแบบและสร้างสรรค์งานประดิษฐ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4.2 ครูจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4.3 การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครู	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
4.4 การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
4.5 ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4.6 จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
4.7 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4.8 การใช้สื่อออนไลน์เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารและการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4.9 การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4.10 การสร้างสื่อ การใช้สื่อ นวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4.11 การจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในชั่วโมงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4.12 การวางแผนและออกแบบการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4.13 ความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลระดับชั้นเรียน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตาราง 50 (ต่อ)

คำถามข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	I.O.C
	1	2	3	4	5		
4. ดานการพัฒนาบุคลากร (การศึกษาแบบทวิศึกษา) (ต่อ)							
4.14 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4.15 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
4.16 การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
4.17 การส่งเสริมพัฒนาครูให้สร้างสรรค์ผลงานวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5. ดานภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ (การศึกษาแบบทวิศึกษา)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5.1 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับผู้ปกครองและชุมชนในท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5.2 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานด้านอาชีพของโรงเรียนอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5.3 โรงเรียนได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้านบุคลากรงบประมาณ สื่อเทคโนโลยี อาคารสถานที่	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
5.4 โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านต่างๆ อย่างเต็มตามศักยภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5.5 โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับองค์กร หน่วยงานหรือสถาน ประกอบการในชุมชนสำหรับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5.6 บุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินงานร่วมกันได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตาราง 50 (ต่อ)

คำถามข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	I.O.C
	1	2	3	4	5		
5. ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ (การศึกษาแบบทวิศึกษา)(ต่อ)							
5.8 ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5.9 โรงเรียนมีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กร /หน่วยงานหรือสถานประกอบการในชุมชนให้สนับสนุนในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5.10 โรงเรียนทำบันทึกข้อตกลง(MOU) ความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานศึกษาอื่น โดยมีโครงการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบบูรณาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5.11 ผู้ปกครอง ชุมชนและโรงเรียนมีการทำบันทึกข้อตกลง(MOU) ความร่วมมือร่วมกันในการพัฒนางานโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5.12 โรงเรียนได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ในด้านบุคลากร งบประมาณ สื่อเทคโนโลยี อาคารสถานที่ เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5.13 โรงเรียนส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านต่าง ๆ อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5.14 บุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน และสามารถทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
ค่าความสอดคล้องโดยรวม							0.87

ภาคผนวก ซ
ผลวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability)

ผลวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability)

ค่าความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาไปทำการทดสอบจำนวน 40 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยประกอบด้วย 1. ผู้อำนวยการโรงเรียน 2. รองผู้อำนวยการที่รับผิดชอบงานวิชาการ 3. ครูผู้รับผิดชอบหลักสูตรทวิศึกษา 4. ครูผู้สอน ทวิศึกษา เพื่อตรวจสอบว่าคำถามสามารถสื่อความหมายตรงตามความต้องการและมีความเหมาะสมหรือไม่ จากนั้นจึงนำมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ดังนี้ (สมบัติท้ายเรือดำ, 2551)

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right)$$

โดยที่

α คือ สัมประสิทธิ์แอลฟา

K คือ จำนวนข้อคำถาม

$\sum s_i^2$ คือ ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวม

โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient; α) ซึ่งการประเมินความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาได้มีการพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544)

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α)	การแปลความหมายระดับความเที่ยง
มากกว่า 0.9	ดีมาก
มากกว่า 0.8	ดี
มากกว่า 0.7	พอใช้
มากกว่า 0.6	ค่อนข้างพอใช้
มากกว่า 0.5	ต่ำ
น้อยกว่า หรือ เท่ากับ 0.5	ไม่สามารถรับได้

ในการหาความเที่ยงโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ที่ค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98 ซึ่งถือได้ว่าอยู่ในระดับดีมาก หมายถึงแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	40	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	40	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.981	.981	67

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
2.5248E2	1.193E3	34.53425	67

ภาคผนวก ฅ
ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการ
เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

ตาราง 51 ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการพัฒนาบุคลากร

ข้อที่	ตัวบ่งชี้	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่ต้องการ				PNI	ลำดับ
		X	S.D	ระดับ	ลำดับ	X	S.D	ระดับ	ลำดับ		
1	การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรูของผู้เรียนควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน	3.58	0.66	มาก	15	4.63	0.51	มากที่สุด	16	0.29	4
2	การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน	3.76	0.70	มาก	10	4.69	0.51	มากที่สุด	15	0.25	7
3	การสร้างสื่อ การใช้สื่อ นวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู	3.81	0.66	มาก	9	4.70	0.48	มากที่สุด	14	0.23	9
4	ครูใช้เทคโนโลยีในการออกแบบและสร้างสรรค์งานประดิษฐ์	4.03	0.81	มาก	1	4.77	0.47	มากที่สุด	4	0.18	16
5	การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครู	3.91	0.75	มาก	5	4.78	0.44	มากที่สุด	3	0.22	10
6	การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.85	0.75	มาก	7	4.73	0.47	มากที่สุด	11	0.22	10
7	การส่งเสริมพัฒนาครูให้สร้างสรรค์ผลงานวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ	3.92	0.72	มาก	4	4.75	0.46	มากที่สุด	8	0.21	14
8	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูภายในโรงเรียน	3.94	0.80	มาก	2	4.75	0.46	มากที่สุด	8	0.21	14
9	การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.93	0.81	มาก	3	4.80	0.41	มากที่สุด	2	0.22	10

ตาราง 51 (ต่อ)

ข้อที่	ตัวบ่งชี้	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่ต้องการ				PNI	ลำดับ
		X	S.D	ระดับ	ลำดับ	X	S.D	ระดับ	ลำดับ		
10	ความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลระดับชั้นเรียน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	3.85	0.84	มาก	7	4.76	0.46	มากที่สุด	6	0.24	8
11	การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	3.91	0.74	มาก	5	4.77	0.45	มากที่สุด	4	0.22	10
12	ครูจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ	3.70	0.65	มาก	12	4.72	0.48	มากที่สุด	13	0.26	6
13	ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.72	0.66	มาก	11	4.74	0.47	มากที่สุด	10	0.27	5
14	จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้	3.38	0.82	มาก	16	4.76	0.48	มากที่สุด	6	0.41	1
15	การวางแผนและออกแบบการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	3.67	0.69	มาก	13	4.82	0.39	มากที่สุด	1	0.31	2
16	การจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในชั่วโมงเรียน	3.64	0.73	มาก	14	4.73	0.52	มากที่สุด	11	0.30	3
	ค่าเฉลี่ยรวม ด้านการพัฒนาบุคลากร	3.69	0.56	มาก	5	4.75	0.42	มากที่สุด	1	0.29	1

จากตาราง 51 พบว่า สภาพที่เป็นจริงของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตัวบ่งชี้ด้านการพัฒนาบุคลากร รวมทุกด้าน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็น โดยรวมทุกด้าน กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกรายการ โดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.18 ถึง 0.41 โดยภาพรวมเฉลี่ย 0.29

ตาราง 52 ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อที่	ตัวบ่งชี้	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่ต้องการ				PNI	ลำดับ
		X	S.D	ระดับ	ลำดับ	X	S.D	ระดับ	ลำดับ		
1	ครูศึกษาวเคราะห์ผู้เรียน และจัดทำสารสนเทศอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศนั้นมาวางแผนจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้	3.60	.687	มาก	10	4.69	.575	มากที่สุด	10	0.30	3
2	โรงเรียนมีการอำนวยความสะดวกแก่ครูในด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้	3.58	.690	มาก	12	4.73	.562	มากที่สุด	7	0.32	1
3	ครูกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนให้ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการทำงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา แบบทวิศึกษา	3.70	.664	มาก	7	4.74	.536	มากที่สุด	4	0.28	6
4	ครูมีการศึกษาวิจัย ค้นคว้า แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนากิจกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน	3.72	.660	มาก	6	4.70	.550	มากที่สุด	8	0.26	8
5	โรงเรียนมีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลงานได้ตรงตาม จุดประสงค์ของหลักสูตรการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.60	.736	มาก	10	4.74	.536	มากที่สุด	4	0.32	1
6	ครูจัดกิจกรรมในการให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไขปัญหาแก่ ผู้เรียน	3.86	.664	มาก	2	4.80	.506	มากที่สุด	2	0.24	10
7	ครูศึกษาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษา และนำมาออกแบบ การจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน/สื่อ/แหล่ง เรียนรู้ การวัดและประเมินผล	3.87	.640	มาก	1	4.80	.506	มากที่สุด	2	0.24	10

ข้อที่	ตัวบ่งชี้	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่ต้องการ				PNI	ลำดับ
		X	S.D	ระดับ	ลำดับ	X	S.D	ระดับ	ลำดับ		
8	ครูศึกษาวิธีการใช้สื่อ เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม หลากหลายสอดคล้องกับวิธีเรียนรู้	3.64	.698	มาก	9	4.70	.550	มากที่สุด	8	0.29	4
9	โรงเรียนมีการนำผลการประเมินผลงานมาปรับปรุง แก้ไข การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน	3.76	.695	มาก	3	4.82	.492	มากที่สุด	1	0.28	6
10	ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้	3.67	.656	มาก	8	4.74	.536	มากที่สุด	4	0.29	4
11	ครูมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับ เนื้อหาวิชา	3.73	.620	มาก	5	4.64	.591	มากที่สุด	12	0.24	10
12	ครูใช้การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายตรงตามสภาพจริง	3.74	.719	มาก	4	4.66	.604	มากที่สุด	11	0.25	9
	ค่าเฉลี่ยรวม ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.70	0.52	มาก	4	4.72	0.46	มากที่สุด	2	0.28	2

จากตาราง 52 พบว่าสภาพปัจจุบัน และสภาพที่ต้องการ การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้รวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากและระดับมากที่สุดตามลำดับ และมีความ ต้องการจำเป็น หรือค่า PNI Modified ทุกรายการอยู่ระหว่าง 0.24 ถึง 0.32 โดยภาพรวมเฉลี่ย 0.28

ตาราง 53 ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

ข้อที่	ตัวบ่งชี้	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่ต้องการ				PNI	ลำดับ
		X	S.D	ระดับ	ลำดับ	X	S.D	ระดับ	ลำดับ		
1	โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านต่าง ๆ อย่างเต็มตามศักยภาพ	3.75	.715	มาก	10	4.78	.490	มากที่สุด	2	0.27	2
2	โรงเรียนได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้านบุคลากร งบประมาณ สื่อเทคโนโลยี อาคารสถานที่	3.70	.730	มาก	12	4.69	.533	มากที่สุด	12	0.27	2
3	ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางาน ด้านอาชีพของโรงเรียนอย่างหลากหลาย	3.72	.802	มาก	11	4.75	.461	มากที่สุด	7	0.28	1
4	โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับองค์กร หน่วยงานหรือสถานประกอบการในชุมชนสำหรับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.83	.761	มาก	4	4.78	.441	มากที่สุด	2	0.25	5
5	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับผู้ปกครองและชุมชนในท้องถิ่น	3.91	.655	มาก	2	4.77	.497	มากที่สุด	5	0.22	11
6	บุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินงานร่วมกันได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ	3.92	.665	มาก	1	4.78	.535	มากที่สุด	2	0.27	2
7	โรงเรียนได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจาก ผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ในด้านบุคลากร งบประมาณ สื่อเทคโนโลยี อาคารสถานที่ เป็นต้น	3.81	.725	มาก	7	4.75	.552	มากที่สุด	7	0.25	5

ตาราง 53 (ต่อ)

ข้อที่	ตัวบ่งชี้	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่ต้องการ				PNI	ลำดับ
		X	S.D	ระดับ	ลำดับ	X	S.D	ระดับ	ลำดับ		
8	โรงเรียนส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านต่าง ๆ อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล	3.83	.731	มาก	4	4.74	.514	มากที่สุด	10	0.24	8
9	ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.81	.741	มาก	7	4.74	.557	มากที่สุด	10	0.24	8
10	ผู้ปกครอง ชุมชนและโรงเรียนมีการทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ความร่วมมือร่วมกันในการพัฒนางานโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.82	.736	มาก	6	4.76	.503	มากที่สุด	6	0.25	5
11	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กร /หน่วยงาน หรือสถานประกอบการในชุมชนให้สนับสนุนในการจัดการศึกษา	3.85	.736	มาก	3	4.75	.552	มากที่สุด	7	0.23	10
12	โรงเรียนทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ความร่วมมือกับหน่วยงานสถานศึกษาอื่น โดยมีโครงการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบบูรณาการ	3.77	.673	มาก	9	4.80	.483	มากที่สุด	1	0.27	2
13	บุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน และสามารถทำงานร่วมกัน	3.81	.725	มาก	7	4.75	.552	มากที่สุด	7	0.25	5
	ค่าเฉลี่ยรวม ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	3.79	0.60	มาก	2	4.77	0.45	มากที่สุด	3	0.26	3

จากตาราง 53 พบว่าสภาพปัจจุบัน และสภาพที่ต้องการ การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้รวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก และระดับมากที่สุดตามลำดับ และมีความต้องการจำเป็น หรือค่า PNI Modified ทุกรายการอยู่ระหว่าง 0.22 ถึง 0.28 โดยภาพรวมเฉลี่ย 0.26

ตาราง 54 ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ข้อที่	ตัวบ่งชี้	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่ต้องการ				PNI	ลำดับ
		X	S.D	ระดับ	ลำดับ	X	S.D	ระดับ	ลำดับ		
1	หลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาที่โรงเรียนพัฒนาขึ้นมีความหลากหลาย น่าสนใจ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน	3.58	.638	มาก	15	4.66	.500	มากที่สุด	16	0.30	4
2	โรงเรียนมีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และท้องถิ่น	3.66	.604	มาก	11	4.66	.565	มากที่สุด	16	0.27	12
3	โรงเรียนมีการสำรวจความพร้อมก่อนการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.62	.649	มาก	13	4.72	.524	มากที่สุด	15	0.30	4
4	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ก่อนการพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.74	.750	มาก	6	4.78	.441	มากที่สุด	4	0.28	9
5	หลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาที่โรงเรียนจัดทำส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็น	3.81	.692	มาก	4	4.81	.476	มากที่สุด	1	0.26	14
6	โรงเรียนมีการเตรียมการ การวางแผน และมีการเผยแพร่หลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษา เพื่อให้หลักสูตร ที่นำไปใช้นั้น เกิดสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด	3.84	.725	มาก	2	4.80	.483	มากที่สุด	3	0.25	15
7	ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรการศึกษา แบบทวิศึกษาที่โรงเรียน	3.69	.701	มาก	9	4.81	.476	มากที่สุด	1	0.30	4

ข้อที่	ตัวบ่งชี้	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่ต้องการ				PNI	ลำดับ
		X	S.D	ระดับ	ลำดับ	X	S.D	ระดับ	ลำดับ		
8	โรงเรียนมีการจัดทำแนวปฏิบัติและปฏิทินปฏิบัติงานตามหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาที่โรงเรียนพัฒนาขึ้น	3.76	.711	มาก	5	4.77	.448	มากที่สุด	6	0.27	12
9	โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมให้กับครูหรือจัดหาวิทยากรเพื่อประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาการมืงานทำ	3.56	.741	มาก	16	4.77	.497	มากที่สุด	6	0.34	1
10	โรงเรียนมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษา	3.62	.732	มาก	13	4.74	.467	มากที่สุด	13	0.31	3
	ค่าเฉลี่ยรวม ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.80	0.60	มาก	1	4.75	0.4 4	มาก ที่สุด	4	0.25	4

จากตาราง 54 พบว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการ การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้รวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก และระดับมากที่สุดตามลำดับ และมีความ ต้องการจำเป็น หรือค่า PNI Modified ทุกรายการอยู่ระหว่าง 0.25 ถึง 0.34 โดยภาพรวมเฉลี่ย 0.25

ตาราง 55 ผลการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการบริหารจัดการ

ข้อที่	ตัวบ่งชี้	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่ต้องการ				PNI	ลำดับ
		X	S.D	ระดับ	ลำดับ	X	S.D	ระดับ	ลำดับ		
1	จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ	3.73	.723	มาก	11	4.77	.519	มากที่สุด	7	0.28	4
2	มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง	3.66	.741	มาก	12	4.75	.461	มากที่สุด	10	0.30	3
3	สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีทักษะในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.60	.865	มาก	13	4.73	.541	มากที่สุด	12	0.31	2
4	บริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีอาชีพและมีคุณภาพ	3.60	.810	มาก	13	4.74	.514	มากที่สุด	11	0.32	1
5	พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูง ยิ่งขึ้นเป็นลำดับ	3.75	.762	มาก	9	4.80	.433	มากที่สุด	5	0.28	4
6	ส่งเสริมสนับสนุน แนะนำช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ได้พัฒนาตนเต็มตามศักยภาพ	3.80	.745	มาก	8	4.82	.468	มากที่สุด	2	0.27	6
7	ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	3.94	.701	มาก	2	4.82	.468	มากที่สุด	2	0.22	12
8	กำหนดนโยบายในการบริหารโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม	3.89	.718	มาก	4	4.82	.537	มากที่สุด	2	0.24	9
9	บริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	3.91	.753	มาก	3	4.80	.483	มากที่สุด	5	0.23	11

ตาราง 55 (ต่อ)

ข้อที่	ตัวบ่งชี้	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่ต้องการ				PNI	ลำดับ
		X	S.D	ระดับ	ลำดับ	X	S.D	ระดับ	ลำดับ		
10	มีทักษะในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมโดยมีข้อมูลสารสนเทศประกอบ	3.85	.796	มาก	5	4.77	.497	มากที่สุด	7	0.22	12
11	ประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรอื่นในการพัฒนาโรงเรียน	3.81	.800	มาก	6	4.73	.582	มากที่สุด	12	0.24	9
12	สนับสนุนให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา	3.75	.791	มาก	9	4.72	.642	มากที่สุด	14	0.26	7
13	มีทักษะในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมโดยมีข้อมูลสารสนเทศประกอบ	3.81	.814	มาก	6	4.77	.562	มากที่สุด	7	0.25	8
14	มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและมีภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.01	.750	มาก	1	4.86	.434	มากที่สุด	1	0.21	14
15	มีทักษะในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.75	.762	มาก	9	4.80	.433	มากที่สุด	5	0.28	4
16	บริหารจัดการสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล	3.80	.745	มาก	8	4.82	.468	มากที่สุด	2	0.27	6
	ค่าเฉลี่ยรวม ด้านการบริหารจัดการ	3.78	0.57	มาก	3	4.74	0.35	มากที่สุด	4	0.25	4

จากตาราง 55 พบว่าสภาพปัจจุบัน และสภาพที่ต้องการ การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้รวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากและระดับมากที่สุดตามลำดับ และมีความต้องการ จำเป็น หรือค่า PNI Modified ทุกรายการอยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.32 โดยภาพรวมเฉลี่ย 0.25

ภาคผนวก ญ

คู่มือประกอบการทำประชาพิจารณ์

คู่มือประกอบ

การทำประชาพิจารณ์

เรื่อง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

วันศุกร์ ที่ 5 มิถุนายน 2563

เวลา 09.00 น.

ณ ห้องประชุมพระธาตุดุม โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา

ของ

นายบดินทร์ นารถโคษา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

เอกสารฉบับนี้เป็นคู่มือประกอบการทำประชาพิจารณ์ เรื่องข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ของนายบดินทร์ นารถโคษา นักศึกษาสาขาการบริหาร การศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวະบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒนา สุวรรณ ไตรย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา

การดำเนินครั้งนี้ถือเป็นขั้นตอนเพื่อตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์ มีการตรวจสอบ 2 ประเด็น คือ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ โดยการประชาพิจารณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Public hearing of stakeholders) ที่มาจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้เป็นที่แพร่หลายของโรงเรียนมัธยมทั่วประเทศ เป็นแนวทางเพื่อนำไปกำหนดนโยบายของศึกษาธิการภาค กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานการศึกษาตามลำดับต่อไป

นายบดินทร์ นารถโคษา
 นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ดุสิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของคน ทั้งนี้เพราะ การศึกษาเป็นการให้ความรู้เพื่อเป็นอาวุธทางปัญญาซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมีความก้าวหน้ามากขึ้นจึงจำเป็นต้องมีความรู้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญในการพัฒนางาน ด้านการศึกษาเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้มีความรู้และสามารถปรับตัวได้ทันต่อสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลง สิ่งที่สำคัญคือความรู้ยังช่วยเพิ่มโอกาสและความได้เปรียบทางสังคม ให้มากยิ่งขึ้น (พวงมณี ชัยเสรี, 2557 : หน้า 1)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ซึ่งดำเนินการปฏิรูปการศึกษาทั้งด้านการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียน มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความถนัด ความสนใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผีกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ เพื่อนำมาใช้ป้องกันและ แก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ผึกการปฏิบัติทำให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดย สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุก วิชา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการ แบ่งระดับและประเภท การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 3 ระดับ คือ 1) การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา 2) การศึกษา ระดับประถมศึกษา และ 3) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งระดับเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทสามัญศึกษา และประเภทอาชีวศึกษา สำหรับการจัดการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายได้ถูกแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ประเภทสามัญศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเภท อาชีวศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบคือสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, หน้า 2-3)

การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพถือเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สอดคล้อง และสัมพันธ์กับตลาดแรงงาน สามารถผลิตกำลังคนในระดับฝีมือที่ได้มาตรฐาน สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงจัดให้มีการจัดการ

อาชีวศึกษาอย่างหลากหลายยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพ ให้แก่ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงาน ตามความถนัด ความสนใจ และสามารถเข้าถึง การอาชีวศึกษาได้ง่ายขึ้น โดยการขยายวิชาชีพและกลุ่มเป้าหมายเข้าสู่ระบบการจัดการ อาชีวศึกษาให้ชัดเจนทั่วถึง และรวดเร็วขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่กันไปทั้งสายสามัญและสายอาชีพ เมื่อเรียนครบตามหลักสูตร ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอน ปลาย สายสามัญและหลักสูตรสายอาชีพไปพร้อมกัน ทั้งนี้ได้มีการกำหนดการจัดการ เรียนการสอนโดยการทำความตกลงร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอนระหว่าง สถานศึกษาที่เปิดสอนมัธยมศึกษา กับ สถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้มีนโยบายให้สถานศึกษา ในสังกัดจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โดยความร่วมมือกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สืบเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษา ให้มากขึ้น เพื่อรองรับการจ้างงาน ทั้งภาคธุรกิจบริการ ภาคอุตสาหกรรมและภาค การเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานที่ กำลังขยายตัวในทุกภาคส่วน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผลิตกำลังคนจำเป็น อย่างยิ่งต้องเร่งประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจให้นักเรียนได้ หันมาสนใจเรียนทางด้าน อาชีพซึ่งมีตลาดรองรับอย่างแน่นหนาให้มากขึ้นแต่เนื่องจากสภาพปัจจุบัน ค่านิยมของ ผู้ปกครองและผู้เรียนมุ่งที่จะสนับสนุนให้มีการเรียนสายสามัญเพื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา ส่งผลให้ขาดกำลังคนในภาคแรงงานเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะให้มีการจัด การศึกษา หลักสูตรเรียนรวมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กันไป เพื่อให้ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายมีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพและสามารถเข้าสู่ ตลาดแรงงานได้ทันที (สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 6, 2559, หน้า 1-2)

การจัดการศึกษาด้านอาชีพนับได้ว่าเป็นมีความสำคัญมากสำหรับนักเรียนที่ด้อย โอกาสทางการศึกษาซึ่งระหว่างเรียนหรือจบการศึกษาสามารถประกอบอาชีพที่ตนเอง สนใจ สามารถพึ่งพาตนเองได้อันเป็นการลดปัญหาการว่างงานแล้วยังเป็น การขยายตัว ทางเศรษฐกิจของประเทศ และเป็น การส่งเสริมการประกอบอาชีพตามความใน พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 1 มาตรา 7 กำหนด ไว้ว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง

เกี่ยวกับความสามารถในการประกอบอาชีพรู้จักถึงตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง หมวด 2 มาตรา 10 กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ โอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ให้การศึกษาแก่เยาวชน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างทั่วถึง โดยมีเป้าหมายเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ ความถนัด เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจและรู้จักอาชีพที่เหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ,2547, หน้า 9)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบาย การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับการส่งเสริมอาชีพ เพื่อให้นักเรียนมีวิชาอาชีพ ทักษะทางอาชีพ ลักษณะนิสัยการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และผลิตกำลังคนตรงตามความต้องการของประเทศ โดยสนับสนุนให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่มีแผนการเรียนที่หลากหลายตอบสนองของผู้เรียนที่มีเป้าหมายการเรียนแตกต่างกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินโครงการจัดการศึกษา เรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพให้กับผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สามารถจบการศึกษาโดยได้รับวุฒิมัธยมศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, คำนำ) อันเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่กันไป ทั้งการศึกษาทางสามัญ และทางวิชาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษา ผู้เรียนจะได้รับวุฒิมัธยมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และวุฒิมัธยมศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทั้งนี้เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)ตามการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) (สำนักงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ,2559, หน้า 1)

นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 8 ในเรื่อง การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมโดยให้จัดได้ 3 รูปแบบ (สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา, 2551, หน้า 3) คือ 1. การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมี การกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและประเมินผล ที่เป็ นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน 2. การศึกษานอกระบบ เป็นหลักการศึกษาวิชาชีพ ที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและ ประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความ เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม 3. การศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่อง การจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งใน สถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

จากเหตุผล ความสำคัญและนโยบายดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่าความสำคัญ ของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ถือเป็นนวัตกรรมใหม่ทาง อาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างสถาบันการศึกษา ที่แตกต่างกัน จุดเน้นที่จริงของหลักสูตรทวิศึกษาคือ สร้างจุดเด่น เน้นเสริมจุดต่าง ปิด ช่องว่างอันเป็นจุดด้อย การสร้างจุดเด่นของหลักสูตรทวิศึกษาเป็นการจัดการที่ร่วมมือกัน ระหว่างสถานศึกษาที่ต่างก็มีจุดเด่นที่ต่างกันนำจุดเด่นของสถานศึกษามาทำให้เป็นจุดต่าง จากสถานศึกษาอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาตามปกติอันจะเป็นการปิดข้อด้อยที่อาจเป็นปัญหา ของแต่ละสถานศึกษา จากการศึกษาข้อมูลการดำเนินการจัดการแบบทวิศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 ถึงปัจจุบัน ยังไม่พบผลการ ประเมินผลการจัดการศึกษาที่ชี้เฉพาะ ในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ซึ่งในการจัดการศึกษาดังกล่าวที่ผ่านมายังไม่มีการวางแผนการดำเนินการ บริหารจัดการหลักสูตร ร่วมกับผู้บริหารและผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง องค์ประกอบ ของหลักสูตรและ การวัดประเมินผลของหลักสูตร ครูผู้สอนขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม กระบวนการใช้หลักสูตรที่สอดคล้องกับ มาตรฐานและตัวบ่งชี้หลักสูตรการจัดการเรียน

การสอนแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา อีกทั้งขาดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับภาคีเครือข่ายและความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการดำเนินงานการจัดการศึกษาดังกล่าว โดยการทำการวิจัยในเรื่องข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 เพื่อนำเสนอข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ ทิศทางในการดำเนินงานบริหารจัดการแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายและกลยุทธ์การจัดการศึกษาหลักสูตรทวิศึกษา โดยยึดสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 เป็นฐาน ซึ่งทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีกระบวนการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในการพัฒนาแก้ปัญหา โดยพิจารณาจากการตัดสินใจร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไปสู่การกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ รวมทั้งตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์ ให้มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้องและมีความเป็นประโยชน์ ต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน สังคม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งการกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินงานไปสู่จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 และความต้อการจำเป็นในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับใด มีองค์ประกอบและตัวบ่งชี้อะไรบ้าง
2. ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้อง มีความเป็นประโยชน์ และมีแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จหรือไม่อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23

2. เพื่อจัดทำและตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง ความเป็นประโยชน์ และมีแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้ข้อเสนอกลยุทธ์ที่เหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นประโยชน์และเป็นไปได้ ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ประโยชน์ในเชิงนโยบาย

ได้ข้อเสนอตามแนวทางนโยบายการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญด้านการศึกษาของรัฐบาลและของกระทรวงศึกษาธิการ เสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23

2. ประโยชน์ในเชิงวิชาการ

เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ

2.1 ได้ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 ซึ่งเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ รวมทั้งตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์ให้มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ มีความสอดคล้องและมีความเป็นประโยชน์ มีแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ

2.2 ได้แนวทางในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นที่ยอมรับของสังคม ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันการศึกษาอื่น

3. ประโยชน์ในเชิงประยุกต์ใช้

3.1 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ที่มีบริบทและสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน เห็นทิศทางในการพัฒนาการจัดการศึกษา หลักสูตรทวิศึกษาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 เป็นสารสนเทศให้โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และ 23 และโรงเรียนในสังกัดอื่น นำไปเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการศึกษาตามแนวทางหลักสูตรทวิศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ ต่อผู้เรียน ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และสถาบันการศึกษาอื่นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ขอบเขตเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ

1.2 องค์ประกอบของประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร ภาควิชาเครือข่ายและความร่วมมือ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา

2.1 พื้นที่ที่ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 จำนวน 22 โรงเรียน

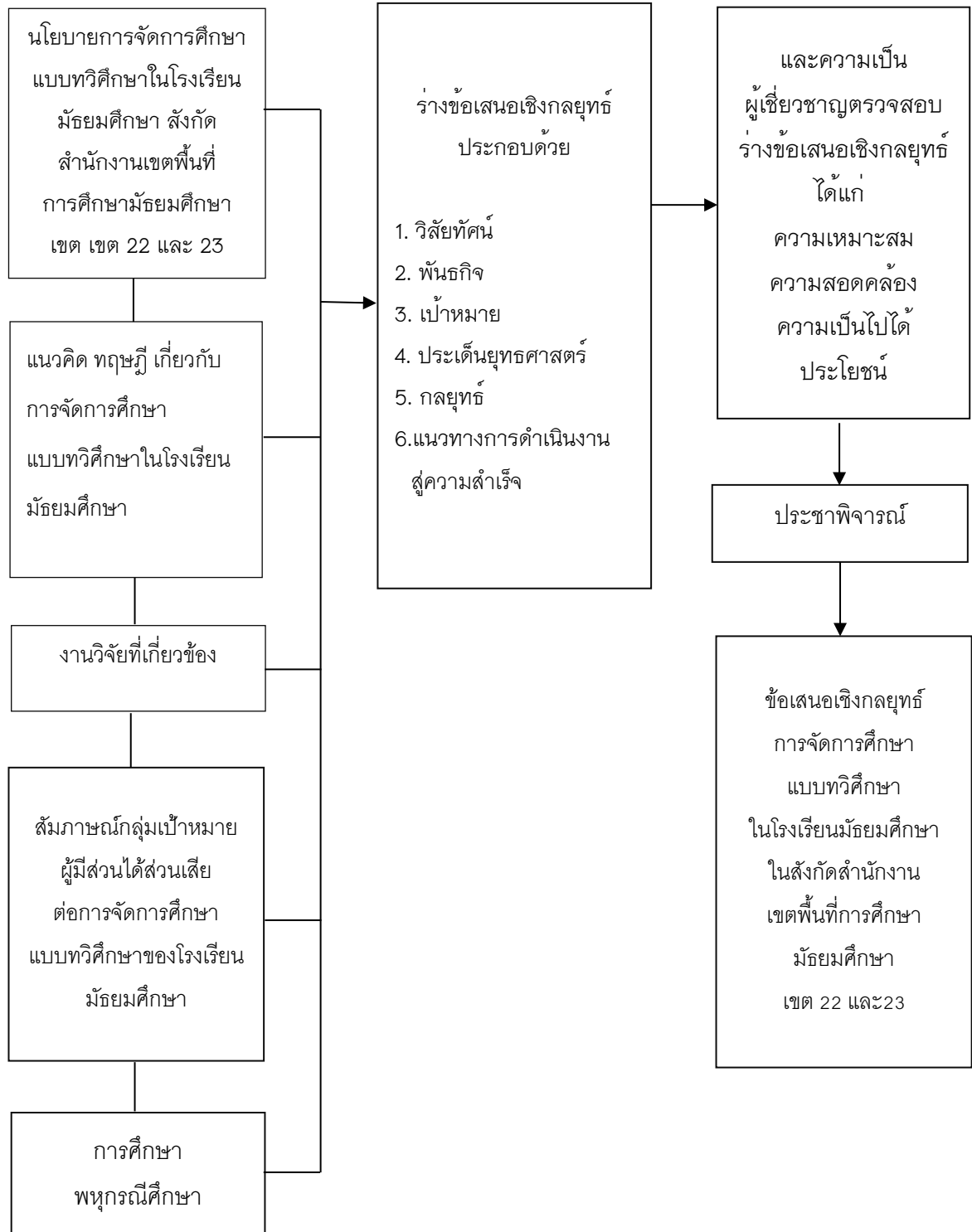
2.2 พื้นที่การศึกษาพหุกรณี เป็นสถานศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการตามหลักสูตรทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา นอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนกุ๊กกาสิงห์ประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ด 2) โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 จังหวัดอุดรธานี และ 3) โรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 จังหวัดหนองคาย

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

3.1 ใช้ระยะเวลาในการวิจัย ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2560-มิถุนายน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 19 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ซึ่งเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ รวมทั้งตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์ ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ มีความสอดคล้องและเป็นประโยชน์ มีมาตรการสู่ความสำเร็จต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียน เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy research) ประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัย 3 ระยะ คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การยก ร้างยุทธศาสตร์ และ 3) การตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของยุทธศาสตร์ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร (Documentary study)

1.1 การศึกษาเนื้อหาและองค์ประกอบของยุทธศาสตร์ ผู้วิจัยได้ศึกษา เนื้อหาและองค์ประกอบของยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียน มัธยมศึกษา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เอกสารแล้วนำมา สังเคราะห์เนื้อหา (Content analysis and synthesis) โดยยึดหลักความสอดคล้องของ ข้อมูลและได้นำประเด็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาเป็นการรอบแนวคิดในการวิจัย

1.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณทางการศึกษาที่มีความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับนโยบายและการบริหารงานหลักสูตรทวิศึกษา เพื่อเก็บข้อมูล ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายกลยุทธ์และแนวการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนโยบายทางการศึกษาระดับชาติ จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิระดับกรม จำนวน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 6 คน ดังนี้

1.2.1 ดร.ดวง อันทะไชย ประธานคณะกรรมการการศึกษาและกีฬา
วุฒิสภา

1.2.2 นางผาณิตย์ มีสุนทร รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.2.3 นายสุรศักดิ์ อินศรีไกร ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ ที่ปรึกษา
ด้านนโยบายและแผนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.4 นายบุญชัย ตั้งอุทัยสุข ผู้เชี่ยวชาญด้านวิเคราะห์วิจัยการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.5 นายเสถียร แสนอุบล ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

1.2.6 นายศิริศักดิ์ หาดทวยกาญจน์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

ขั้นที่ 2 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study)

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนที่
จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการ
การศึกษาแบบทวิศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23
จำนวน 22 โรงเรียน วิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random
Sampling) โดยผู้วิจัยใช้หน่วยโรงเรียนในการสุ่มซึ่งเปิดโอกาสให้ประชากรทุกหน่วยมีสิทธิ์
ได้รับการเลือกเท่า ๆ กัน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำบัญชีรายชื่อของโรงเรียนมัธยมศึกษาทุก
โรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 22 และ 23 แล้วใช้ตารางเลขสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนในจังหวัดสกลนคร 10
โรงเรียน จังหวัดนครพนม 8 โรงเรียน และจังหวัดมุกดาหาร 4 โรงเรียน การเลือกผู้ตอบ
แบบสอบถามในแต่ละโรงเรียนใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
โดยตรงกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน
จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 1 คน ครู
ผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษา จำนวน 1 คน และตัวแทนครูผู้สอนในสาขาวิชาต่าง ๆ
ของหลักสูตรทวิศึกษา จำนวน 1 คน จำนวน 22 โรงเรียน รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น
88 คน กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนทั้ง 22 โรงเรียนมีรายชื่อ ดังนี้

2.1.1 โรงเรียนในจังหวัดสกลนคร จำนวน 10 โรงเรียน

- 2.1.1.1 โรงเรียนบะฮีวิทยาคม
- 2.1.1.2 โรงเรียนมัธยมวาริชภูมิ
- 2.1.1.3 โรงเรียนนิคมน้ำจืดเจริญวิทยา
- 2.1.1.4 โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส
- 2.1.1.5 โรงเรียนโคกสีวิทยาสรรค์
- 2.1.1.6 โรงเรียนเต่างอยพัฒนศึกษา
- 2.1.1.7 โรงเรียนร่มเกล้า
- 2.1.1.8 โรงเรียนดำนม่วงคำพิทยาคม
- 2.1.1.9 โรงเรียนดงมะไฟวิทยา
- 2.1.1.10 โรงเรียนกุดบากพัฒนศึกษา

2.1.2 โรงเรียนในจังหวัดนครพนม จำนวน 8 โรงเรียน

- 2.1.2.1 โรงเรียนบ้านผึ้งวิทยาคม
- 2.1.2.2 โรงเรียนปลาปากวิทยา
- 2.1.2.3 โรงเรียนกุดตาไก้วิทยาคม
- 2.1.2.4 โรงเรียนโคกสว่างประชาสรรค์
- 2.1.2.5 โรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม
- 2.1.2.6 โรงเรียนกุดฉิมวิทยาคม
- 2.1.2.7 โรงเรียนหนองบ่อวิทยานุกูล
- 2.1.2.8 โรงเรียนธรรมมกรวิทยานุกูล

2.1.3 โรงเรียนในจังหวัดมุกดาหาร จำนวน 4 โรงเรียน

- 2.1.3.1 โรงเรียนคำสร้อยพิทยาสรรค์
- 2.1.3.2 โรงเรียนดงเย็นวิทยาคม
- 2.1.3.3 โรงเรียนอุดมวิทย์
- 2.1.3.4 โรงเรียนกุดชุมประชาสรรค์

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

- 2.2.1 แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เพื่อยืนยันองค์ประกอบหลักของประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาระดับชาติ ที่มี

ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับนโยบายและการบริหารงานหลักสูตรทวิศึกษา

2.2.2 แบบสัมภาษณ์การศึกษาพหุกรณี เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดทำร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ ใช้สัมภาษณ์สถานศึกษาที่เป็นพหุกรณี จำนวน 3 โรงเรียน

2.2.3 แบบสอบถามการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่ต้องการ ใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 จำนวน 22 โรงเรียน เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

2.2.4 แบบสอบถามการวิจัย เพื่อประเมินร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ โดยการทำประชาพิจารณ์ และตรวจสอบใน 4 ประเด็นคือ ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

2.3 การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

2.3.1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์โดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนที่เป็นหลักการแนวคิด ทฤษฎีและกรอบการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา และได้จัดทำเครื่องมือแบบสัมภาษณ์และพัฒนาคุณภาพก่อนที่จะนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวิเคราะห์ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาข้อคำถามในการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาครบถ้วน ข้อคำถามถูกต้องเหมาะสมตรงตามโครงสร้าง และภาษาที่ใช้เหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูล

2.3.2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เพื่อประเมินพฤติกรรมการกระทำสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการ ซึ่งองค์ประกอบของแบบสอบถามประกอบด้วย

2.3.2.1 โครงสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามที่ต้องการวัดพฤติกรรมเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่ต้องการในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ซึ่งมีองค์ประกอบหลักของประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้ค่าระดับคะแนนในความหมายทางบวก ในช่อง “สภาพปัจจุบัน” ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงมาก
- ระดับ 3 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงน้อยที่สุด

และมีเกณฑ์การให้ค่าระดับคะแนนในความหมายทางบวก ในช่อง “สภาพที่ต้องการ” ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง สภาพที่ต้องการมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง สภาพที่ต้องการมาก
- ระดับ 3 หมายถึง สภาพที่ต้องการปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง สภาพที่ต้องการน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง สภาพที่ต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

2.3.2.2 การหาคุณภาพความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

โดยผู้วิจัยได้จัดทำร่างแบบสอบถามนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นได้นำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1) ผศ.ดร.ชัชชัย ไพใหญ่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2) นายเสถียร แสนอุบล ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร

3) ดร.อนุรักษ์ อุปพงษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

4) ดร.เอกชัย บุตรแสนคม ผู้อำนวยการโรงเรียนอากาศอำนวย
ศึกษา

5) ดร.นงคริย์ เคนไชยวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า
ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้
เกณฑ์การพิจารณาแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item –Objective
Congruence : IOC) ตั้งแต่ 0.60–1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 62) อยู่ในเกณฑ์
ใช้ได้ และผู้วิจัยได้ปรับปรุงภาษาตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญให้เหมาะสมโดยข้อ
คำถามนั้นยังครอบคลุมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่ต้องการ และสื่อความหมาย
ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาไว้อย่างครบถ้วน

2.3.2.3 การหาคุณภาพด้วยการตรวจสอบค่าความเที่ยง (Reliability)
หรือค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุง
แก้ไขแล้วไปทดสอบอีกครั้งเพื่อวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง โดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา
ของครอนบ์ค (Cronbach’s Alpha Coefficient) จากการนำเครื่องมือแบบสอบถามฉบับ
สมบูรณ์นำไปทดลองใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่นอกเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ในจังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดหนองคาย และจังหวัดบึงกาฬ
จำนวน 10 โรงเรียน ซึ่งมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ ได้แก่

- 1) โรงเรียนเขาวงพิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์
- 2) โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์
- 3) โรงเรียนห้วยแม่แก้ววิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์
- 4) โรงเรียนท่าคันโทวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์
- 5) โรงเรียนดอนจานวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์
- 6) โรงเรียนเซกา จังหวัดบึงกาฬ
- 7) โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก จังหวัดบึงกาฬ
- 8) โรงเรียนปากคาดพิทยาคม จังหวัดบึงกาฬ
- 9) โรงเรียนภูทอกวิทยาคม จังหวัดบึงกาฬ
- 10) โรงเรียนท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการที่รับผิดชอบงานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตร และครูผู้สอน รวมจำนวน 40 คน ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .98 ถือว่าแบบสอบถามการวิจัยนี้มีความเชื่อถือได้สูง

2.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างพร้อมหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ขอความอนุเคราะห์โรงเรียนตามกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการไปส่งด้วยตนเอง และระบุวันเวลาในการตอบแบบสอบถามส่งกลับไปทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยจะได้จัดซองจดหมายติดแสตมป์ไว้ให้แล้วเมื่อครบกำหนดแล้วในส่วนที่ไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืน ดำเนินการประสานติดต่อจนได้รับแบบสอบถามคืนจนครบทั้งหมด

2.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เกณฑ์การแปลความดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2558, หน้า 48-49)

4.51-5.00 แปลความหมายว่าสภาพปัจจุบันและสภาพความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 แปลความหมายว่าสภาพปัจจุบันและสภาพความต้องการอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 แปลความหมายว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 แปลความหมายว่าสภาพปัจจุบันและสภาพความต้องการอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.51 แปลความหมายว่า สภาพปัจจุบันและสภาพความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ จากคำถามปลายเปิดโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปผลเป็นความเรียง

ขั้นที่ 3 การศึกษาพหุกรณี (Multi-Cases Study) การศึกษาพหุกรณี มีวิธีการ

3.1 การกำหนดสถานที่ศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดสถานที่ที่ใช้เป็นพหุกรณี จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนกู่กาสิงห์ประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี และโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคายซึ่งเป็นสถานศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในมัธยมศึกษามัธยมศึกษา โดยเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนต้นแบบทวิศึกษา ที่จัดการศึกษาดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการแก้ไขปัญหาอุปสรรคและแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

3.2 การสร้างแนวคำถาม

ผู้วิจัยสร้างแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) และการสร้างแบบฟอร์มวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) ตามกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงนโยบายเป็นแนวทางในการกำหนดคำถามเพื่อให้ครอบคลุมแนวทางการจัดทำร่างข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ ใน 5 องค์ประกอบคือ 1) ด้านการพัฒนาบุคลากร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 5) ด้านการบริหารจัดการ แบบสัมภาษณ์ที่จัดทำขึ้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามได้ตรงประเด็นหรือไม่ สามารถสื่อความหมายให้กับผู้ให้ข้อมูลหลักได้เข้าใจตรงกันหรือไม่ ความต่อเนื่องของประเด็นคำถามและคำตอบเป็นอย่างไร และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่ จากนั้นนำมาปรับปรุงข้อบกพร่องและปรับแนวคำถามให้สมบูรณ์และเหมาะสมก่อนนำไปใช้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบลงภาคสนาม สามารถยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงได้ในระหว่างที่สัมภาษณ์ และมีการบันทึกเสียงในการตอบคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนมีรายละเอียดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ ผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธี คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) การสังเกตและจดบันทึก (Observation and Field-Note) และการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) โดยผู้วิจัยจะขอรับเอกสารการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการวิจัยของหน่วยงาน และในการสัมภาษณ์จะมีแนวคำถามซึ่งเป็นหัวข้อการสนทนากว้าง ๆ เป็นคำถามแบบปลายเปิดเพื่อใช้เป็น

แนวทางการพูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ส่วนการสังเกตและจดบันทึก ผู้วิจัยจะศึกษาสังเกตสภาพบริบทของสถานศึกษาทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของโรงเรียน ทรัพยากรบุคคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ส่วนการวิเคราะห์เอกสารผู้วิจัยจะวิเคราะห์เอกสารแผนยุทธศาสตร์ รายงานประจำปี แผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพการบริหารจัดการ และนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำยุทธศาสตร์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาพหุกรณีครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เป็นหลัก กล่าวคือ การวิเคราะห์เอกสารจะเป็นการอ่านจับใจความและบันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูลโดยเนื้อหาส่วนนี้จะเกี่ยวกับบริบทของสถานศึกษาและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา และการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์จะเป็นการอ่านจากบันทึกภาคสนามและการถอดเครื่องบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ สำหรับข้อมูลบางส่วนเป็นการยกข้อความที่เป็นตอนสำคัญ ที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวถึงเพื่อเป็นการสนับสนุนสาระสำคัญของการวิเคราะห์ ทั้งนี้เพื่ออธิบายปรากฏการณ์การบริหารสถานศึกษาในองค์ประกอบต่าง ๆ

ระยะที่ 2 การร่างกลยุทธ์

ขั้นที่ 4 การจัดยกร่างยุทธศาสตร์

การจัดยกร่างยุทธศาสตร์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นและผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโรงเรียนที่ใช้เป็นพหุกรณี จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนกุ๊กกาสิงห์ประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี และโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคายซึ่งเป็นสถานศึกษาต้นแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนต้นแบบทวิศึกษา ที่จัดการศึกษาดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการแก้ไขปัญหาอุปสรรคและแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศในระยะที่ 1 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์จัดทำร่างกลยุทธ์ และแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน และอาจารย์ ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ การร่างกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ ซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์ประกอบด้วย 5 ประเด็น

ยุทธศาสตร์ คือ 1) ด้านการพัฒนาบุคลากร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 5) ด้านการบริหารจัดการ

หลังจากนั้นนำผลการวิจัยจากการศึกษาข้อมูลทั้ง 3 แหล่ง คือ 1) การศึกษาและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) การวิจัยเชิงสำรวจ และ 3) การศึกษาพหุกรณีจากสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นและพิจารณาการวางยุทธศาสตร์

4.1 กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีคุณสมบัติดังนี้

4.1.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหาร การศึกษา จำนวน 1 คน ได้แก่

4.1.1.1 ผศ.ดร.ธวัชชัย ไพไธล อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.1.2 เป็นผู้บริหารการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาเอก หรือมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 3 คน ได้แก่

4.1.2.1 ดร.ปราโมทย์ ภูมิพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

4.1.2.2 ดร.จักราวุธ สอนโกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

4.1.2.3 นายอิทธิพล อรรถศาร รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

4.1.3 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรทวิศึกษา จำนวน 3 คน

4.1.3.1 ดร.ณรงค์ชัย เคนไชยวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า

4.1.3.2 นายโชคชัยพัฒน์ อุ้มเมือง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม

4.1.3.3 นายวิทยา วัจนะฮาด ผู้อำนวยการโรงเรียนดงเย็นพิทยาคม

4.1.4 เป็นครูที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการเรียนแบบทวิศึกษา วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรทวิศึกษาข้างต้น จำนวน 3 คน

4.1.4.1 นายพงษ์ผจญ พันธุ์วร ครูโรงเรียนกุศบาทพัฒนาศึกษา

4.1.4.2 นายสมศักดิ์ เคียงคำผง ครูโรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม

4.1.4.3 นายกิตติศักดิ์ ม่อมพะเนา ครูโรงเรียนดงเย็นวิทยาคม

4.2 ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินร่างยุทธศาสตร์โดยใช้

หลักการตรวจสอบ 4 ประเด็นคือ ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยมีโครงสร้างของแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบประเมินแต่ละด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาบุคลากร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 5) ด้านการบริหารจัดการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยในการไปศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์กับผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นแสดงความคิดเห็น ตอบแบบสอบถามและพิจารณากรร่างยุทธศาสตร์ และนัดหมายส่งคู่มือการร่างยุทธศาสตร์ เป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้เชี่ยวชาญใช้ประกอบการพิจารณาก่อนเป็นการล่วงหน้าประมาณ 1 สัปดาห์

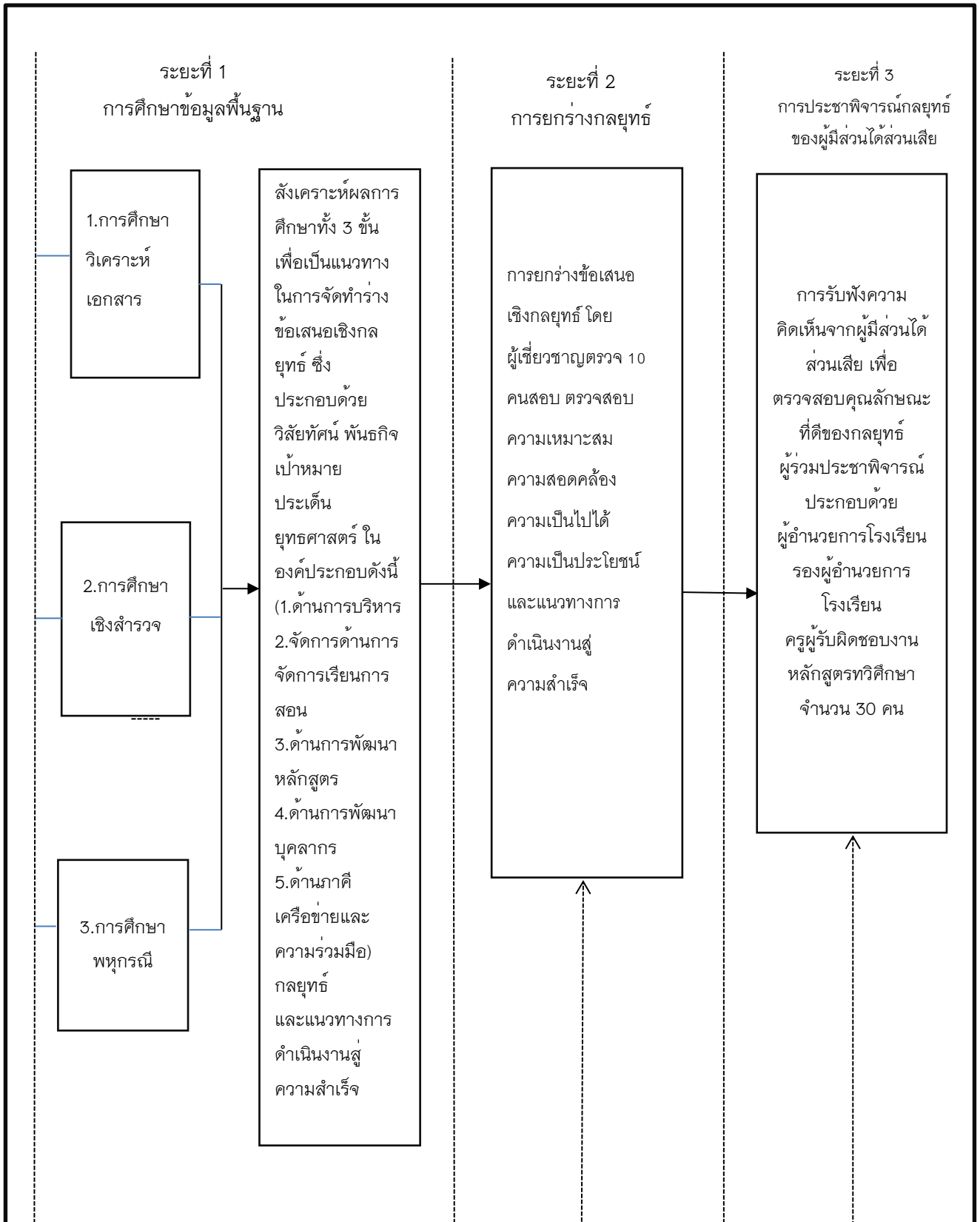
ระยะที่ 3 การประชาสัมพันธ์กลยุทธ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การวิจัยในระยะที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์

ขั้นที่ 5 การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การตรวจสอบคุณลักษณะที่ดีของกลยุทธ์ มีการตรวจสอบ 4 ประเด็น คือ ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยในเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก่อนล่วงหน้าประมาณ 1 สัปดาห์ การประชาสัมพันธ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Public hearing of stakeholders) มาจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนแบบทวิศึกษาศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 : ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบใน 3 จังหวัด (สกลนคร, นครพนม, มุกดาหาร) ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน รองผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ จำนวน 10 คน ครูที่รับผิดชอบงานหลักสูตรทวิศึกษาของโรงเรียน จำนวน 10 คน รวมผู้เข้าร่วมประชาสัมพันธ์ทั้งสิ้น 30 คน

ขั้นตอนการวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงดังภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 20 การจัดทำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

สรุปผล

การนำเสนอข้อมูลการสรุปผลเพื่อยกร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 เพื่อให้ได้ยุทธศาสตร์ที่สมบูรณ์โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลในระยยะที่ 1 และระยยะที่ 2 มานำเสนอประกอบด้วย ผลการศึกษาความต้องการจำเป็น ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษา Best practice และร่างกลยุทธ์ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

ตาราง 56 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

ที่	ประเด็นยุทธศาสตร์	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่ต้องการ				PNI	ลำดับ
		X	S.D.	ระดับ	ลำดับ	X	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
1	ด้านการบริหารจัดการ	3.78	.57	มาก	3	4.74	.353	มากที่สุด	4	0.25	4
2	ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.70	.516	มาก	4	4.72	.462	มากที่สุด	2	0.28	2
3	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.80	.594	มาก	1	4.75	.436	มากที่สุด	4	0.25	4
4	ด้านการพัฒนาบุคลากร	3.69	.563	มาก	5	4.75	.422	มากที่สุด	1	0.29	1
5	ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	3.79	.603	มาก	2	4.77	.448	มากที่สุด	3	0.26	3
ค่าเฉลี่ย		3.70	0.57	มาก		4.75	0.46	มากที่สุด		0.27	

จากตารางพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 รวมทุกด้าน โดยภาพรวม

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($X = 3.70$, $S.D. = .570$)

2. สภาพที่ต้อการของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 รวมทุกด้าน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.75$, $S.D. = .460$)

3. ความต้อการจำเป็นในการข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิ ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 โดยรวมทุกด้าน กลุ่มตัวอย่างมีความต้อการจำเป็นทุกรายการ โดยมีค่า PNI Modified อยู่ระหว่าง 0.25 ถึง 0.29 โดยภาพรวมเฉลี่ย 0.27

2) ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษา Best practice และร่างกลยุทธ์ ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 (เรียงตามความต้องการจำเป็นและแยกเป็นรายด้าน)

1. ด้านการพัฒนาบุคลากร

ตาราง 57 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษา Best practice และร่างกลยุทธ์ ด้านการพัฒนาบุคลากร

ลำดับที่	สรุปความต้องการจำเป็นตามตัวชี้วัด	Best Practice	การสัมภาษณ์	กำหนดร่างกลยุทธ์
1	การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหาร กลุ่มบริหารงานบุคคลและกลุ่มบริหารงานงบประมาณมีการทบทวนกระบวนการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้วยการ	โรงเรียนได้จัดระบบการบริหารขีดความสามารถและอัตรากำลังของบุคลากรสอดคล้องรองรับกลยุทธ์	1. ส่งเสริม สนับสนุนให้ ครูพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ
2	การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน	การกำหนดแผนพัฒนาบุคลากรเป็นมืออาชีพ เพื่อเป็นการยก	เริ่มจากการสำรวจอัตรากำลังแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์อัตรากำลังที่	2. พัฒนาคุณภาพการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน
3	การสร้างสื่อ การใช้สื่อ นวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้	ระดับขีดความสามารถให้เป็นที่ยอมรับในระดับเขตพื้นที่การศึกษาระดับประเทศ	สพฐ. กำหนด ครูต้องมีประสบการณ์การทำงานด้านต่างๆ ความสามารถพิเศษ ครูที่	3. ปลุกฝังจิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และ
4	ครูใช้เทคโนโลยีในการออกแบบและสร้างสรรค์งานประดิษฐ์	มีการปรับกระบวนการพัฒนาภายในในเรื่องการออกแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยกำหนดตัวชี้วัดและประเมินส่วน	ทำงานด้านต่างๆ ความสามารถพิเศษ ครูที่สอนตรงตามเอก กำหนดอัตรากำลังขาดอัตรากำลังเกิน มีแผนอัตรากำลัง 10 ปี	จรรยาบรรณ วิชาชีพครู
5	การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครู	ต่างของขีดความสามารถ(Competency Gap) และแผนพัฒนารายบุคคล (ID Plan)	(พ.ศ.2557 – 2566) - ครูใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และใช้วิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา	
6	การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ของบุคลากรทุกคน การดำเนินการพัฒนาบุคลากรและระบบการเรียนรู้ได้สอดคล้อง	และการพัฒนาการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน	

(ตาราง 57 ต่อ)

ลำดับที่	สรุปความต้องการจำเป็นตามตัวชี้วัด	Best Practice	การสัมภาษณ์	กำหนดรางวัลยุทธ์
7	การส่งเสริมพัฒนาครูให้สร้างสรรค์ผลงานวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ		<p>- ครูสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียนเพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญของครูผู้สอน ผู้นิเทศการสอน</p> <p>- จัดให้มีการอบรมสัมมนาครูผู้สอน ครูผู้นิเทศ และครูฝึก เพื่อเพิ่มความชำนาญวิชาชีพในระบบทวิภาคี</p>	
8	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูภายในโรงเรียน			
9	การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา			
10	ความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลระดับชั้นเรียน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ			
11	การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย			
12	ครูจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ			
13	ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			

ลำดับ ที่	สรุปความต้องการจำเป็น ตามตัวชี้วัด	Best Practice	การสัมภาษณ์	กำหนดรางวัลยุทธ์
14	จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการ เรียนรู้			
15	การวางแผนและออกแบบการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนการสอน			
16	การจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในชั่วโมงเรียน			

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

ตาราง 58 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษา Best practice และร่างกลยุทธ์ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ลำดับที่	สรุปความต้องการจำเป็นตามตัวชี้วัด	Best Practice	การสัมภาษณ์	กำหนดร่างกลยุทธ์
1	ครูศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียน และจัดทำสารสนเทศอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศนั้นมาวางแผนจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้	– ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ได้รับการยอมรับอย่างสูง สามารถประสานงาน แก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ได้คล่อง บริหารตามหลักธรรมาภิบาล	– ประชาสัมพันธ์ และออกแนะแนวการศึกษาต่อตามโครงการทวิศึกษาโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการ – เปิดรับสมัครนักเรียน ศิลป์-ช่างยนต์, ศิลป์บัญชี, ศิลป์-ช่างเชื่อม, ศิลป์-ช่างกลโรงงาน, ศิลป์-ไฟฟ้า – จัดการเรียนการสอนโดยเรียนวิชาพื้นฐานในโรงเรียน 3 วัน คือ จันทร์ อังคาร พุธ และเข้าไปเรียนที่วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานีในสาขาอาชีพ ในวันพฤหัสบดี-ศุกร์ และต้องฝึกงานในสถานประกอบการภาคฤดูร้อน อย่างน้อย 1 ภาคเรียน – เน้นให้นักเรียนศึกษากระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติจริง- กำหนดหน้าที่ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในระบบทวิภาคี ครูนิเทศ ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก	1. ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ 2. จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัด การเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ 3. ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา
2	โรงเรียนมีการอำนวยความสะดวกแก่ครูในด้านวัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้	– คณะกรรมการสถานศึกษามีความเข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์และเข้าใจระบบทวิศึกษาเป็นอย่างดี มีความเสียสละ และมีความคิดเห็นในทิศทางเดียวกัน		
3	ครูกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนให้ครอบคลุมด้านความรู้ทักษะกระบวนการทำงานที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษา	– บุคลากร มีความเข้าใจตรงกันในการทำงาน มีความหนึ่งเดียว มีเอกภาพในการทำงาน มีความเสียสละและรับผิดชอบร่วมกัน		
4	ครูมีการศึกษาวิจัย ค้นคว้า แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน	– นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน มีความเข้าใจอย่างชัดเจนเหมือนกันทุกสาขางานเกี่ยวกับทวิศึกษาซึ่งไม่มีการเปรียบเทียบว่าใครดีกว่าหรือสบายกว่า		

ลำดับที่	สรุปความต้องการจำเป็น ตามตัวชี้วัด	Best Practice	การสัมภาษณ์	กำหนดร่างกลยุทธ์
5	โรงเรียนมีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลงาน ได้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตรการจัด การศึกษาแบบทวิศึกษา		- การอบรมสัมมนาครูผู้สอนครูนิเทศ และครู ฝึกด้านนักเรียน - นักเรียนยังบริหารเวลาไม่เอื้อต่อ การเรียนรู้ และขาดความตั้งใจ การแก้ไข - ทำความเข้าใจ และปรับแบบฝึกหัด ชิ้นงาน แบบทดสอบเพื่อให้เหมาะสม - ปรับตารางเรียน กิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียน ทวิศึกษาได้มีส่วนร่วมมากที่สุด - ให้กำลังใจนักเรียน ไม่พูดจาบั่นทอนความ ตั้งใจ จนเกิดความท้อแท้ไม่อยากเรียน	
6	ครูจัดกิจกรรมในการให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไข ปัญหาแก่ผู้เรียน			
7	ครูศึกษาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษา และนำมา ออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผล			
8	ครูศึกษาวิธีการใช้สื่อ เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีความ เหมาะสมหลากหลายสอดคล้องกับวิธีเรียนรู้			
9	โรงเรียนมีการนำผลการประเมินผลงานมาปรับปรุง แก้ไขการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน			
10	ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้			
11	ครูมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม กับเนื้อหาวิชา			
12	ครูใช้การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ ต่างๆ อย่างหลากหลายตรงตามสภาพจริง			

3. ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

ตาราง 59 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษา Best practice และร่างกลยุทธ์ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

ลำดับ ที่	สรุปความต้องการจำเป็นตามตัวชี้วัด	Best Practice	การสัมภาษณ์	กำหนดร่างกลยุทธ์
1	โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านต่างๆ อย่างเต็มตามศักยภาพ	- โรงเรียนเปิดให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และได้เข้าร่วมกิจกรรมกับสถานประกอบการต่างๆ	- โรงเรียนแสวงหาจุดมุ่งหมายรวมกับการกำหนดความเชื่อพื้นฐานร่วมกัน - กำหนดยุทธศาสตร์การปรับทิศทางและแนวทางการจัดการศึกษาในรูปแบบทวิภาคี	1. สร้างภาคีเครือข่ายด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้งบประมาณ กับองค์กรหน่วยงาน ชุมชน
2	โรงเรียนได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้านบุคลากรงบประมาณ สื่อเทคโนโลยี อาคารสถานที่	สถานศึกษาวิชาชีพอื่นๆ และที่สำคัญให้ความสำคัญกับบุคลากรภายในโรงเรียน	การพัฒนาระบบความร่วมมือของสถานประกอบการและสถานศึกษาร่วมมือในเรื่องการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายความต้องการการพัฒนาหลักสูตร การฝึกงานและการประเมินผล	2. ประสานร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนพัฒนาภูมิปัญญางานอาชีพสู่สากล
3	ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานด้านอาชีพของโรงเรียนอย่างหลากหลาย	- สร้างแรงจูงใจในการทำงาน ทำงานเป็นทีม และมีจุดหมายเดียวกัน	- มีการประชาสัมพันธ์ การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับผู้ปกครองและชุมชนในท้องถิ่น	
4	โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับองค์กร หน่วยงานหรือสถาน ประกอบการในชุมชนสำหรับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา		- โรงเรียนทำข้อตกลงความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนหน่วยงาน สถานศึกษาอื่นโดยมีการวางแผนร่วมกันในการจัดการศึกษาและบูรณาการการเรียนการสอน	
5	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับผู้ปกครองและชุมชนในท้องถิ่น			

ตาราง 59 (ต่อ)

ลำดับ ที่	สรุปความต้องการจำเป็นตามตัวชี้วัด	Best Practice	การล้มภาณ	กำหนดร่างกลยุทธ์
6	บุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินงานร่วมกันได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ			
7	โรงเรียนได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ในด้านบุคลากร งบประมาณ สื่อเทคโนโลยี อาคารสถานที่ เป็นต้น			
8	โรงเรียนส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านต่างๆ อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล			
9	ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนเขามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน			
10	ผู้ปกครอง ชุมชนและโรงเรียนมีการทำบันทึกข้อตกลง(MOU) ความร่วมมือร่วมกันในการพัฒนางานโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง			

ตาราง 59 (ต่อ)

ลำดับ ที่	สรุปความต้องการจำเป็นตามตัวชี้วัด	Best Practice	การสัมภาษณ์	กำหนดร่างกลยุทธ์
11	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กร /หน่วยงาน หรือสถานประกอบการในชุมชนให้สนับสนุนในการจัดการศึกษา		- การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานฝีมือแรงงาน การฝึกงาน การวิจัย และการใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียน การสอนร่วมกัน	
12	โรงเรียนทำบันทึกข้อตกลง (MOU)ความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานศึกษาอื่น โดยมีโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบบูรณาการ			
13	บุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน และสามารถทำงานร่วมกัน			

4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ตาราง 60 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษา Best practice และร่างกลยุทธ์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ลำดับ ที่	สรุปความต้องการจำเป็น ตามตัวชี้วัด	Best Practice	การสัมภาษณ์	กำหนดร่างกลยุทธ์
1	หลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาที่โรงเรียนพัฒนาขึ้น มีความหลากหลาย น่าสนใจ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน	โรงเรียน SWOT ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของหลักสูตร มีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในวิชา	- โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักสูตรที่เปิดสอน แบ่งเป็นหลักสูตรในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาปลาย สอดคล้องกับหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล และมี	1. พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2	โรงเรียนมีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และท้องถิ่น	ที่รับผิดชอบและใช้ผลการวิจัยในการแก้ไขปัญหา จัดหาแหล่งค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี	การเปิดแผนการเรียนทวิศึกษาในปีการศึกษา 2558 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสาขาช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อม ช่างไฟฟ้า และ	2. พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากลจัดหาวิทยากรเพื่อประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตร
3	โรงเรียนมีการสำรวจความพร้อมก่อนการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษา	ทางการศึกษาสำหรับผู้เรียน	บัญชี	การศึกษาการปฏิบัติงานทำ
4	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ก่อนการพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	สถานศึกษาประเมินผลโครงการตามแผนพัฒนาการศึกษาและใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงแก้ไข	- โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสู่การเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อให้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตร	
5	หลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาที่โรงเรียนจัดทำส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็น	ปัญหาการบริหารหลักสูตร		
6	โรงเรียนมีการเตรียมการ การวางแผน และมีการเผยแพร่หลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษา เพื่อให้หลักสูตรที่นำไปใช้นั้นเกิดสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด			

ตาราง 60 (ต่อ)

ลำดับ ที่	สรุปความต้องการจำเป็น ตามตัวชี้วัด	Best Practice	การสัมภาษณ์	กำหนดร่างกลยุทธ์
7	ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรการศึกษา แบบทวิศึกษา		<ul style="list-style-type: none"> - จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ นักเรียนทุกคนได้รับบริการอย่างทั่วถึง - มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ นำ ผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ มาเป็นข้อมูล ในการพัฒนาผู้เรียนโดย ความร่วมมือ ทุกภาคส่วน - ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความรู้ความเข้าใจใน เรื่องหลักสูตรทวิศึกษาน้อย - ทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง และสำรวจ ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน เพื่อเป็น แนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์และ เป้าหมายของหลักสูตร - โรงเรียนสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล งานได้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตรการ จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา 	
8	โรงเรียนมีการจัดทำแนวปฏิบัติและปฏิทินปฏิบัติงาน ตามหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาที่โรงเรียน พัฒนาขึ้น			
9	โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมให้กับครูหรือจัดหา วิทยากรเพื่อประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรการศึกษา และการมีงานทำของผู้เรียน			
10	โรงเรียนมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษา			

5. ด้านการบริหารจัดการ

ตาราง 61 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษา Best practice และร่างกลยุทธ์ ด้านการบริหารจัดการ

ลำดับ ที่	สรุปความต้องการจำเป็น ตามตัวชี้วัด	Best Practice	การสัมภาษณ์	กำหนดร่างกลยุทธ์
1	จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับ เขตพื้นที่การศึกษา ระดับประเทศและระหว่างประเทศ	KP- MODEL โดยใช้วงจรคุณภาพของ เดมมิ่ง (PDCA) มุ่งให้ครู บุคลากร และนักเรียนมีอัตลักษณ์ที่เป็นรูปแบบ ของโรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ คือ มี ความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรมต่อหน้าที่ ต่อสังคมและกระบวนการแบบมีส่วน ร่วม ซึ่งเป็นแนวคิดหลักในการ ดำเนินงานในทุกโครงการ/กิจกรรม จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในระดับ สถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับประเทศและระหว่างประเทศ	1. ศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการเรียน หลักสูตรเรียนรวมประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) 2. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนด เป้าหมายของความสำเร็จ 3. ประสานทำ MOU ร่วมกันกับ วิทยาลัยสารพัดช่าง 4. จัดทำหลักสูตรตามโครงการเรียน รวม (ทวิศึกษา) 5. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดเป้าหมายในการบริหารได้อย่าง เหมาะสม 6. ประสานความร่วมมือกับ คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และ องค์กรอื่นในการพัฒนาโรงเรียน	1. ส่งเสริมให้นักเรียน เข้า ร่วมการแข่งขันทั้งเวที ระดับประเทศ และต่างประเทศ 2. พัฒนาระบบการบริหาร จัดการอย่างมีคุณภาพ
2	มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง			
3	สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษามีทักษะในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา			
4	บริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีอาชีพและมีคุณภาพ			
5	พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มี คุณภาพสูงยิ่งขึ้นเป็นลำดับ			
6	ส่งเสริมสนับสนุนแนะแนวช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล ให้ได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ			
7	ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระตือรือร้นในการ ปฏิบัติงาน			
8	กำหนดนโยบายในการบริหารโรงเรียนได้ อย่างเหมาะสม			

ตาราง 61 (ต่อ)

ลำดับ ที่	สรุปความต้องการจำเป็น ตามตัวชี้วัด	Best Practice	การสัมภาษณ์	กำหนดร่างกลยุทธ์
9	บริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน		<p>7. มีการบริหารข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ และใช้ในการตัดสินใจ</p> <p>อุปสรรคด้านงบประมาณ/พาหนะในการเดินทางไปเรียน</p> <p>1. จัดประชุมวางแผนให้เกิดความชัดเจนเรื่องงบประมาณ และจัดทำโครงการรองรับ</p> <p>2. ประสานเรื่องงบประมาณกับวิทยาลัยสารพัดช่าง โดยให้แบ่งงบประมาณสนับสนุนโรงเรียน 30 %</p>	
10	มีทักษะในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม โดยมีข้อมูลสารสนเทศประกอบ			
11	ประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรอื่นในการพัฒนาโรงเรียน			
12	สนับสนุนให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การปฏิบัติงานและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา			
13	มีทักษะในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม โดยมีข้อมูลสารสนเทศประกอบ			
14	มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและมีภาวะผู้นำทางวิชาการ			
15	มีทักษะในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
16	บริหารจัดการสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล			

3) การร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

ผู้วิจัยดำเนินการจัดร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 โดยนำข้อมูลที่ได้รับจากการดำเนินการวิจัยในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ ร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ได้ดังนี้

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประกอบด้วยยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1	ด้านการพัฒนาบุคลากร
ยุทธศาสตร์ที่ 2	ด้านการจัดการเรียนการสอน
ยุทธศาสตร์ที่ 3	ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ
ยุทธศาสตร์ที่ 4	ด้านการพัฒนาหลักสูตร
ยุทธศาสตร์ที่ 5	ด้านการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย สรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ให้ได้คุณภาพมาตรฐานการศึกษา สามารถผลิตผู้เรียนให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพ สามารถสร้างอาชีพ และมีศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

พันธกิจ

พันธกิจที่ 1 บริหารยุทธศาสตร์ส่งเสริมจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพ

พันธกิจที่ 2 ประสานส่งเสริม สนับสนุน และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 สู่การพัฒนาหลักสูตรทวิศึกษา

พันธกิจที่ 3 กำกับตรวจสอบและควบคุมการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ให้ได้คุณภาพมาตรฐานการศึกษา

เป้าหมาย

1. การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพ ให้ได้มาตรฐานการศึกษา
2. ผู้เรียนมีความรอบรู้ มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ สามารถสร้างอาชีพ และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
3. ผลิตและพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

ส่วนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาบุคลากร

กลยุทธ์

1. ส่งเสริม สนับสนุนให้ ครูพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ
2. พัฒนาคูณาภาพการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน
3. ปลุกฝังจิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพครู

ตาราง 62 ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาบุคลากร

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาบุคลากร	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ ครูพัฒนาตนเอง สู่ความเป็นมืออาชีพ	1. พัฒนาครูโดยให้ได้รับการอบรม เรียนรู้อย่างน้อยปีละ 20 ชั่วโมง/คน
		2. พัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีในเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเกิดการสร้างนวัตกรรมด้านการสอน
3. ส่งเสริมให้ความรู้ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง		
4. จัดการเรียนรู้การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กระบวนการสอนในศตวรรษที่ 21		
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาคุณภาพการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน	1. จัดให้มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง 2. จัดให้มีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อย่างน้อยปีละ 50 ชั่วโมง/คน
	กลยุทธ์ 3 ปลูกฝังจิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู	1. พัฒนา ส่งเสริมให้ครูมีจิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพครู 2. นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาในกระบวนการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนการสอน

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

2. จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ

3. ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะ กระบวนการเรียนการสอนแบบ

ทวิศึกษา

ตาราง 63 ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการจัด การเรียนการสอน	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	1. ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ 2. วัดและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริงและปลอดภัย 0,ร,มส.
	กลยุทธ์ 2 จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ	1. พัฒนาครูมีความเชี่ยวชาญในการใช้สื่อ อุปกรณ์ เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา
	กลยุทธ์ 3 ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา	1. พัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การออกแบบจัดการเรียนการสอนและทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ 2. ส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ งานวิจัยทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

กลยุทธ์

1. สร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กิ่งองค์กร หน่วยงาน ชุมชน
2. ประสาน ร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน พัฒนาภูมิปัญญางานอาชีพ สู่สากล

ตาราง 64 ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านภาคีเครือข่าย และความร่วมมือ	กลยุทธ์ 1 สร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการ เรียนการสอน แหล่ง เรียนรู้ งบประมาณ กิ่งองค์กร หน่วยงาน ชุมชน	1. พัฒนางานประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องและ รวดเร็วด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทันสมัย 2. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วม ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างองค์กร/ หน่วยงานหรือสถานประกอบการในชุมชนให้ สนับสนุนการเรียนการสอน
	กลยุทธ์ 2 ประสาน ร่วมมือกับ ผู้ปกครอง ชุมชน พัฒนาภูมิปัญญา งานอาชีพสู่สากล	1. ศึกษา ค้นคว้าความรู้และร่วมกับชุมชน พัฒนางานอาชีพในท้องถิ่นให้ได้มาตรฐาน และสร้างมูลค่า 2. ประสานงาน ร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร ต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ผลงานออกสู่สากล

ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

กลยุทธ์

1. พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล

ตาราง 65 ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการพัฒนา หลักสูตร	กลยุทธ์ 1 พัฒนาหลักสูตรการศึกษา แบบทวิศึกษาให้เหมาะสม กับบริบทของโรงเรียนและ ความต้องการของผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย	<ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร 3. พัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาหลักสูตรการ ศึกษาแบบทวิศึกษาให้ เทียบเคียง มาตรฐานสากล	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ศึกษาบริบทและ ความพร้อมของโรงเรียนในองค์ประกอบพื้นฐาน 8 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียนคุณภาพครูผู้สอน คุณภาพผู้บริหาร คุณภาพวิชาการ ปัจจัยพื้นฐาน เครือข่ายร่วมพัฒนา ระบบการบริหารจัดการและการ วิจัยและพัฒนา 2. พัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับมาตรการและ ตัวชี้วัดของหลักสูตรทวิศึกษาให้เทียบเคียง มาตรฐานสากล 3. จัดทำแผนยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ในการพัฒนา หลักสูตรทวิศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล 4. ติดตามประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาและ หน่วยงานอื่น ๆ ในท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อ สนับสนุนการยกระดับคุณภาพหลักสูตรทวิศึกษาให้ เทียบเคียงมาตรฐานสากล

ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการบริหารจัดการ

กลยุทธ์

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษา อย่างมีคุณภาพ
2. พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ตาราง 66 ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการบริหารจัดการ

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินงาน
ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการบริหารจัดการ	กลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษา อย่างมีคุณภาพ	1. ส่งเสริมให้มีระบบการทำงานด้วย วงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) เพื่อการบริหารจัดการ ให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
		2. กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา
3. จัดให้ทุกคนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา		
4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน		
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	1. พัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกในการจัดการเรียนการสอน
2. สร้างบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน		
3. จัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกเพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการและพัฒนา		

การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ (กลไกการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ)

การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา เป็นแนวคิดใหม่และเป็นการสร้างนวัตกรรมในการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ที่เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ในการศึกษาทางด้านวิชาชีพ เพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ความสามารถต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบอาชีพ รวมทั้งเพิ่มโอกาสในการมีงานทำมากกว่าการมีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) เพียงอย่างเดียว เป็นความร่วมมือการจัดการศึกษาระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานประกอบการต่าง ๆ ในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกัน การเทียบโอนหน่วยกิต รวมทั้งการฝึกงานในสถานประกอบการ อีกทั้ง เพื่อหาแนวทางเพิ่มจำนวนนักเรียนภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ โดยทำความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกัน และเริ่มมีการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และกระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศเรื่องการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2558 การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันจัดสรรทุนพัฒนาครูสอนทวิศึกษาให้มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอน
2. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมมือในการจัดสรรทุนการศึกษา และทุนประเภทฝึกอบรมสำหรับครูผู้สอนทวิศึกษา
3. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาสื่อและตำราการเรียนการสอนทวิศึกษา และการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน
4. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลักสูตรทวิศึกษา เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ

5. การติดตามและประเมินผล คณะกรรมการดำเนินงานติดตามการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 และรายงานการติดตามการดำเนินงานสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทราบทุก ๆ 6 เดือน

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ ที่เห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้บัญญัติแนวการจัดการศึกษา ในหมวดที่ 4 มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ประกอบกับรัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญกับการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อต้องการให้นักเรียนสนใจเรียนสายอาชีพมากขึ้น เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถทำงานได้ทันที ดังนั้นเพื่อเป็นการสนองนโยบายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดให้ดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในโรงเรียนมัธยมขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2553) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการอาชีวศึกษาผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้นกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผลิตกำลังคนจึงจำเป็นต้องเร่งประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้นักเรียนศึกษาอาชีวศึกษา และสามารถเทียบโอนรายวิชา ย้ายหรือเทียบโอนระหว่างสถานศึกษาได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2553)

แนวคิดการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โดยจัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาที่เปิดสอน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพให้แก่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามความถนัด ความสนใจ เมื่อสำเร็จ

การศึกษาผู้เรียนจะได้รับวุฒิการศึกษาทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วัตถุประสงค์ 1) เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามความถนัดและความสนใจ 2) เพื่อเพิ่มและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23 ที่สำคัญมีดังนี้

1. ปัญหา

- 1.1 ด้านการพัฒนาบุคลากร ครูผู้สอนและครูนิเทศยังขาดความรู้ความชำนาญ
- 1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนยังขาดความพร้อมในเรื่องของครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะในสาขาวิชาชีพช่าง
- 1.3 ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ โรงเรียนยังขาดภาคีเครือข่ายและความร่วมมือจากชุมชนและการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับสถาบันอาชีวศึกษา ทำให้นักเรียนต้องเรียนเพิ่มมากขึ้น มีการสอบทั้ง O-net และ V-net ทำให้คะแนนสอบออกมาไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากนักเรียนมีความกังวลและเรียนเพิ่มมากกว่าเด็กปกติ 2 เท่า
- 1.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนไม่ตรงตามวัตถุประสงค์เนื่องจากทางโรงเรียนต้องส่งนักเรียนเรียนตามข้อกำหนดสาขาวิชาที่เปิดของโรงเรียนอาชีวศึกษา
- 1.5 ด้านการบริหารจัดการ ขาดแผนระยะยาวในการขับเคลื่อนโครงการทวิศึกษาให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะ

- 2.1 ด้านการพัฒนาบุคลากร สร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรทวิศึกษา
- 2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 2.21 สนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2.2.2 บันทึกข้อตกลง (MOU) ความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานศึกษา
อื่น โดยมีโครงการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.3 ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

2.3.1 สร้างภาคีเครือข่ายด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้
งบประมาณกับองค์กร หน่วยงาน ชุมชน

2.3.2 ประสานร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน พัฒนาภูมิปัญญางานอาชีพ
สู่สากล

2.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

2.4.1 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เหมาะสมกับบริบท
ของโรงเรียนและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.4.2 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เทียบเคียง
มาตรฐานสากล

2.5 ด้านการบริหารจัดการ บริหารจัดการสถานศึกษาโดยสนับสนุนให้
ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

ส่วนที่ 4 ผลการประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์
การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23

ตาราง 67 ผลการประเมินประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาบุคลากร

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาบุคลากร	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ ครูพัฒนา ตนเองสู่ความ เป็นมืออาชีพ	1. พัฒนาคูครูโดยให้ได้รับการอบรม เรียนรู้อย่างน้อยปีละ 20 ชั่วโมง/ คน	4.60	0.51	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.80	0.42	มากที่สุด	4.50	0.52	มาก
		2. พัฒนาคูครูให้มีความเชี่ยวชาญ ด้านเทคโนโลยีในเพื่อยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเกิด การสร้างนวัตกรรมด้านการสอน	4.60	0.51	มากที่สุด	4.30	0.67	มาก	4.80	0.42	มากที่สุด	4.50	0.52	มาก
		3. ส่งเสริมให้ความรู้ด้านการวัด และประเมินผลตามสภาพจริง	4.30	0.67	มาก	4.00	0.66	มาก	4.50	0.70	มาก	4.30	0.67	มาก
		4. จัดการเรียนการสอนโดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กระบวนการ สอนในศตวรรษที่ 21	4.70	0.67	มากที่สุด	4.20	0.91	มาก	4.80	0.42	มากที่สุด	4.50	0.52	มาก
		โดยภาพรวม	4.55	0.15	มากที่สุด	4.22	0.14	มาก	4.72	0.15	มากที่สุด	4.45	0.10	มาก

จากตาราง พบว่าผลการประเมินกลยุทธ์ 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ พบว่าโดยภาพรวม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ในระดับมาก ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด
ตาราง 67 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านพัฒนาบุคลากร	กลยุทธ์ 2 พัฒนาคุณภาพ การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน	1. จัดให้มีการนิเทศ การจัดการเรียนการสอนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง	4.70	0.48	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.70	0.48	มากที่สุด
		2. จัดให้มีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) อย่างน้อยปีละ 50 ชั่วโมง/คน	4.30	0.67	มาก	4.40	0.51	มาก	4.30	0.67	มาก	4.50	0.52	มาก
		โดยภาพรวม	4.50	0.28	มาก	4.55	0.21	มากที่สุด	4.35	0.07	มาก	4.60	0.14	มากที่สุด

จากตาราง พบว่าผลการประเมินกลยุทธ์ 2 พัฒนาคูณาภาพการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวมความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

ตาราง 67 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาบุคลากร	กลยุทธ์ 3 ปลุกฝัง จิตสำนึก การเป็น ครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ วิชาชีพครู	1. พัฒนา ส่งเสริมให้ครู มีจิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ วิชาชีพครู	4.90	0.31	มากที่สุด	4.90	0.31	มากที่สุด	4.60	0.69	มากที่สุด	4.90	0.31	มากที่สุด
		2. นำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณา ในกระบวนการจัดการ การเรียนการสอนทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้	4.60	0.69	มากที่สุด	4.60	0.69	มากที่สุด	4.40	0.84	มากที่สุด	4.60	0.69	มากที่สุด
		โดยภาพรวม	4.75	0.21	มากที่สุด	4.75	0.21	มากที่สุด	4.50	0.14	มากที่สุด	4.75	0.21	มากที่สุด

จากตาราง พบว่าผลการประเมินกลยุทธ์ 3 ปลุกฝังจิตสำนึกการเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพครู พบว่าโดยภาพรวม
ความเป็นไปได้ในระดับมาก ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

ตาราง 68 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาบุคลากร

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
ด้านการพัฒนาบุคลากร	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ	4.55	0.15	มากที่สุด	4.22	0.14	มาก	4.72	0.15	มากที่สุด	4.45	0.10	มาก
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาคุณภาพการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูระหว่างโรงเรียน	4.50	0.28	มาก	4.55	0.21	มากที่สุด	4.35	0.07	มาก	4.60	0.14	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 3 ปลุกฝังจิตสำนึก การเป็นครูที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.75	0.21	มากที่สุด	4.75	0.21	มากที่สุด	4.50	0.14	มาก	4.75	0.21	มากที่สุด
	โดยภาพรวม	4.60	0.13	มากที่สุด	4.50	0.26	มาก	4.52	0.18	มากที่สุด	4.60	0.15	มากที่สุด

จากตาราง พบว่าผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับยุทธศาสตร์ 1 การพัฒนาบุคลากร พบว่าโดยภาพรวม ความสอดคล้องในระดับมากที่สุด ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

ตาราง 69 ผลการประเมินประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
ด้านการจัดการเรียนการสอน	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	1. ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	4.70	0.67	มากที่สุด	4.50	0.70	มาก	4.30	0.82	มาก	4.70	0.67	มากที่สุด
		2. วัดและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริงและปilot 0, ร, มส.	4.90	0.31	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.70	0.48	มากที่สุด
	โดยภาพรวม	4.80	0.14	มากที่สุด	4.60	0.14	มากที่สุด	4.35	0.07	มาก	4.70	0.00	มากที่สุด	

จากตาราง พบว่าผลการประเมินกลยุทธ์ 1 ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมาพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ พบว่าโดยภาพรวม ความเป็นไปได้ในระดับมาก ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

ตาราง 69 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
พัฒนาระบบเรียนรู้ออนไลน์	กลยุทธ์ 2 จัดทำสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อ การจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ	1. พัฒนาคู่มือความเชี่ยวชาญในการใช้สื่อ อุปกรณ์ เลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา	4.60	0.69	มากที่สุด	4.50	0.70	มาก	4.30	0.82	มาก	4.60	0.69	มากที่สุด
	โดยภาพรวม		4.60	0.69	มากที่สุด	4.50	0.70	มาก	4.30	0.82	มาก	4.60	0.69	มากที่สุด

จากตาราง 69 (ต่อ) ผลการประเมินกลยุทธ์ 2 จัดทำสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ พบว่าโดยภาพรวมความเหมาะสมในระดับมาก ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

ตาราง 69 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการจัดการเรียนการสอน	กลยุทธ์ 3 ส่งเสริมให้ครู ทำการวิจัย เพื่อพัฒนา ทักษะกระบวนการ เรียน	1. พัฒนาครูและบุคลากร ในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะ ในการวิจัย เพื่อพัฒนาการ เรียนการสอน	4.50	0.70	มาก	4.40	0.69	มาก	3.80	0.78	ปาน กลาง	4.50	0.70	มาก
	การเรียน การสอนแบบ ทวิศึกษา	2. ออกแบบจัดการเรียน การสอนและทักษะการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การจัดการเรียนการสอน อย่างมีคุณภาพ	4.60	0.51	มาก ที่สุด	4.60	0.51	มาก ที่สุด	4.00	0.81	มาก	4.60	0.51	มาก ที่สุด
		3. ส่งเสริมให้ครู ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ งานวิจัยทั้งเวที ระดับประเทศและ นานาชาติ	4.00	1.24	มาก	4.00	1.24	มาก	3.50	1.35	ปาน กลาง	4.10	1.28	มาก
		โดยภาพรวม	4.36	0.32	มาก	4.33	0.30	มาก	3.76	0.25	ปาน กลาง	4.40	0.26	มาก

จากตาราง พบว่าผลการประเมินกลยุทธ์ 3 ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา พบว่าโดยภาพรวม ความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ในระดับมาก

ตาราง 70 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการจัดการเรียนการสอน	กลยุทธ์ 1 ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลสารสนเทศมา พัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	4.80	0.14	มากที่สุด	4.60	0.14	มากที่สุด	4.35	0.07	มาก	4.70	0.00	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 2 จัดหาสื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อ การจัดการเรียนสอนอย่างมีคุณภาพ	4.60	0.69	มากที่สุด	4.50	0.70	มาก	4.30	0.82	มาก	4.60	0.69	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 3 ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัย เพื่อ พัฒนาทักษะกระบวนการเรียนการสอน แบบทวิศึกษา	4.36	0.32	มาก	4.33	0.30	มาก	3.76	0.25	ปาน กลาง	4.40	0.26	มาก
	โดยภาพรวม	4.58	0.22	มากที่สุด	4.47	0.13	มาก	4.13	0.32	มาก	4.56	0.15	มากที่สุด

จากตาราง พบว่าผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับยุทธศาสตร์ 2 การจัดการเรียนการสอน พบว่าโดยภาพรวม ความสอดคล้องและความเป็นไปได้ในระดับมาก ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

ตาราง 71 ผลการประเมินประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	กลยุทธ์ 1 สร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้งบประมาณ กับองค์กร หน่วยงาน ชุมชน	1. พัฒนางานประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องและรวดเร็วด้วยวิธีการที่หลากหลายทันสมัย	4.70	0.48	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.50	0.52	มาก	4.80	0.42	มากที่สุด
		2. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.70	0.48	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.20	0.63	มาก	4.70	0.48	มากที่สุด
		3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างองค์กร/หน่วยงานหรือสถานประกอบการในชุมชนให้สนับสนุนการเรียนการสอน	4.70	0.67	มากที่สุด	4.60	0.69	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.60	0.69	มากที่สุด
	โดยภาพรวม		4.70	0.00	มากที่สุด	4.46	0.11	มาก	4.36	0.15	มาก	4.70	0.10	มากที่สุด

จากตาราง พบว่าผลการประเมินกลยุทธ์ 1 สร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กับองค์กร
หน่วยงาน ชุมชน พบว่าโดยภาพรวม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ในระดับมาก ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด
ตาราง 71 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ประเมินผลและเผยแพร่ ด้านภาคีเครือข่าย	กลยุทธ์ 2 ประสาน ร่วมมือกับ ผู้ประกอบการ ชุมชน พัฒนา ภูมิปัญญางาน อาชีพสู่สากล	1. ศึกษา ค้นคว้าความรู้ และร่วมกับชุมชนพัฒนา งานอาชีพในท้องถิ่นให้ได้ มาตรฐานและสร้างมูลค่า	4.40	0.69	มาก	4.10	0.87	มาก	4.20	0.91	มาก	4.40	0.69	มาก
		2. ประสานงาน ร่วมมือ กับหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ผลงานออก สู่สากล	4.20	1.31	มาก	3.90	1.28	ปาน กลาง	3.40	1.17	ปาน กลาง	4.00	1.24	มาก
	โดยภาพรวม	4.30	0.17	มาก	4.00	0.14	มาก	3.80	0.56	ปาน กลาง	4.20	0.28	มาก	

จากตาราง พบว่าผลการประเมินกลยุทธ์ 2 ประสานร่วมมือกับผู้ประกอบการ ชุมชน พัฒนาภูมิปัญญางานอาชีพสู่สากล พบว่าโดยภาพรวม
ความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ในระดับมาก

ตาราง 72 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือ	กลยุทธ์ 1 สร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กับองค์กร หน่วยงาน ชุมชน	4.70	0.00	มากที่สุด	4.46	0.11	มาก	4.36	0.15	มาก	4.70	0.10	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 2 ประสาน ร่วมมือกับ ผู้ปกครอง ชุมชน พัฒนากฎมีปัญญา งานอาชีพสู่สากล	4.30	0.17	มาก	4.00	0.14	มาก	3.80	0.56	ปานกลาง	4.20	0.28	มาก
	โดยภาพรวม	4.50	0.28	มาก	4.23	0.32	มาก	4.08	0.39	มาก	4.45	0.35	มาก

จากตาราง พบว่าผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับยุทธศาสตร์ 3 ด้านภาคีเครือข่ายและความร่วมมือพบว่าโดยภาพรวม ความเหมาะสมความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในระดับมาก

ตาราง 73 ผลการประเมินประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	กลยุทธ์ 1 พัฒนาหลักสูตร	1. สํารวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.70	0.67	มากที่สุด	4.60	0.69	มากที่สุด	4.50	0.70	มาก	4.70	0.67	มากที่สุด
	การศึกษาแบบทวิศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและ	2. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร	4.70	0.48	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด	4.90	0.31	มากที่สุด
	ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3. พัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ ตอบสนอง ความต้องการของผู้เรียน	4.90	0.31	มากที่สุด	4.50	0.70	มาก	4.50	0.52	มาก	4.80	0.42	มากที่สุด
	โดยภาพรวม			4.76	0.11	มากที่สุด	4.60	0.10	มากที่สุด	4.56	0.11	มากที่สุด	4.80	0.10

จากตาราง พบว่าผลการประเมินกลยุทธ์ 1 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่าโดยภาพรวม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

ตาราง 73 (ต่อ)

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
อันดับสูงสุด ด้านระบบ	กลยุทธ์ 2 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล	1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา ศึกษาริบทและความพร้อมของโรงเรียนในองค์ประกอบพื้นฐาน 8 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียนคุณภาพ ครูผู้สอน คุณภาพผู้บริหาร คุณภาพวิชาการ ปัจจัยพื้นฐานเครือข่ายร่วมพัฒนา ระบบการบริหารจัดการการวิจัยและพัฒนา	4.70	0.67	มากที่สุด	4.50	0.70	มาก	4.50	0.707	มาก	4.40	0.699	มาก
		2. พัฒนาคณาจารย์ให้สอดคล้องกับมาตรการและตัวชี้วัดของหลักสูตรทวิศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล	4.60	0.69	มากที่สุด	4.60	0.69	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.50	0.70	มาก

ตาราง 73 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	กลยุทธ์ 1 พัฒนา หลักสูตร การศึกษาแบบ ทวิศึกษาให้ เหมาะสมกับ บริบทของ โรงเรียนและ ความต้องการ ของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย	3. จัดทำแผนยุทธศาสตร์/ กลยุทธ์ในการพัฒนา หลักสูตรทวิศึกษาให้ เทียบเคียงมาตรฐานสากล	4.50	0.70	มาก	4.40	0.69	มาก	4.30	0.67	มาก	4.50	0.70	มาก
		4. ติดตามประสานงานกับ หน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ ใน ท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและ เอกชนเพื่อสนับสนุน การยกระดับคุณภาพ หลักสูตรทวิศึกษาให้ เทียบเคียงมาตรฐานสากล	4.50	0.70	มาก	4.40	0.84	มาก	4.30	0.67	มาก	4.40	0.69	มาก
	โดยภาพรวม	4.57	0.09	มาก ที่สุด	4.47	0.09	มาก	4.37	0.09	มาก	4.45	0.05	มาก	

จากตาราง พบว่าผลการประเมินกลยุทธ์ 2 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล พบว่าโดยภาพรวม
ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในระดับมาก ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ตาราง 74 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	กลยุทธ์ 1 สร้างภาคีเครือข่าย ด้านการจัดการ เรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ งบประมาณ กับ องค์กร หน่วยงาน ชุมชน	4.76	0.11	มากที่สุด	4.60	0.10	มากที่สุด	4.56	0.11	มากที่สุด	4.80	0.10	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 2 ประสาน รวมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน พัฒนาภูมิปัญญางานอาชีพสู่สากล	4.57	0.09	มากที่สุด	4.47	0.09	มากที่สุด	4.37	0.09	มากที่สุด	4.45	0.05	มากที่สุด
	โดยภาพรวม	4.66	0.13	มากที่สุด	4.53	0.09	มากที่สุด	4.46	0.13	มากที่สุด	4.62	0.24	มากที่สุด

จากตาราง พบว่าผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับยุทธศาสตร์ 4 การพัฒนาหลักสูตรพบว่าโดยภาพรวมความเป็นไปได้ใน
ระดับมาก ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

ตาราง 75 ผลการประเมินประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการบริหารจัดการ

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
ด้านประสิทธิภาพ	กลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษา อย่างมีคุณภาพ	1. กำหนดเป้าหมาย การปฏิบัติงานที่ชัดเจนและให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา	4.60	0.51	มากที่สุด	4.50	0.52	มาก	4.60	0.51	มากที่สุด	4.70	0.48	มากที่สุด
		2. จัดให้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องทุกฝ่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	4.60	0.69	มากที่สุด	4.50	0.70	มาก	4.40	0.84	มาก	4.70	0.84	มากที่สุด
		3. ส่งเสริมให้มีระบบการทำงานด้วยวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) เพื่อการบริหารจัดการให้เกิด การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	4.70	0.67	มากที่สุด	4.60	0.69	มากที่สุด	4.60	0.69	มากที่สุด	4.70	0.67	มากที่สุด

ตาราง 75 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการบริหารจัดการ	กลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบการ บริหารจัดการให้มี ประสิทธิภาพเพื่อ สนับสนุน ส่งเสริม การจัดการศึกษา อย่างมีคุณภาพ	4. สร้างเครือข่าย ความร่วมมือเพื่อการ พัฒนาคุณภาพ การศึกษาทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน	4.50	0.70	มาก	4.60	0.69	มากที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.70	0.67	มากที่สุด
	โดยภาพรวม		4.60	0.08	มากที่สุด	4.55	0.05	มากที่สุด	4.50	0.11	มาก	4.70	0.00	มากที่สุด

จากตาราง พบว่าผลการประเมินกลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษา
อย่างมีคุณภาพ พบว่าโดยภาพรวม ความเป็นไปได้ในระดับมาก ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

ตาราง 75 (ต่อ)

ประเด็น ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
			\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ	\bar{x}	S.D	แปล ความ
ด้านการบริหารจัดการ	กลยุทธ์ 2 พัฒนาและส่งเสริม สถานศึกษาให้เป็น องค์กรแห่งการ เรียนรู้	1. พัฒนา ส่งเสริมให้ครูและ บุคลากรในสถานศึกษาใช้ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกในการจัดการเรียน การสอน	4.60	0.69	มาก ที่สุด	4.40	0.69	มาก	4.30	0.82	มาก	4.60	0.69	มาก ที่สุด
		2. สร้างบรรยากาศแหล่ง เรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียน การสอน	4.70	0.48	มาก ที่สุด	4.50	0.52	มาก	4.60	0.51	มาก ที่สุด	4.70	0.48	มาก ที่สุด
		3. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกเพื่อเป็นข้อมูลใน การบริหารจัดการและ การพัฒนา	4.70	0.48	มาก ที่สุด	4.50	0.52	มาก	4.50	0.52	มาก	4.60	0.51	มาก ที่สุด
	โดยภาพรวม		4.66	0.05	มาก ที่สุด	4.46	0.05	มาก	4.46	0.15	มาก	4.63	0.05	มาก ที่สุด

จากตาราง พบว่าผลการประเมินกลยุทธ์ 2 พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่าโดยภาพรวม ความสอดคล้องและความเป็นไปได้ในระดับมาก ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด ตาราง 76 ผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการบริหารจัดการ

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ความเหมาะสม			ความสอดคล้อง			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ	\bar{x}	S.D	แปลความ
ด้านการบริหารจัดการ	กลยุทธ์ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษา อย่างมีคุณภาพ	4.60	0.08	มากที่สุด	4.55	0.05	มาก	4.50	0.11	มาก	4.70	0.00	มากที่สุด
	กลยุทธ์ 2 พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.66	0.05	มากที่สุด	4.46	0.05	มาก	4.46	0.15	มาก	4.63	0.05	มากที่สุด
	โดยภาพรวม	4.63	0.04	มากที่สุด	4.50	0.06	มาก	4.48	0.02	มาก	4.66	0.04	มากที่สุด

จากตาราง พบว่าผลการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลยุทธ์สำหรับยุทธศาสตร์ 5 ด้านการบริหารจัดการ พบว่าโดยภาพรวม ความสอดคล้องและความเป็นไปได้ในระดับมาก ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

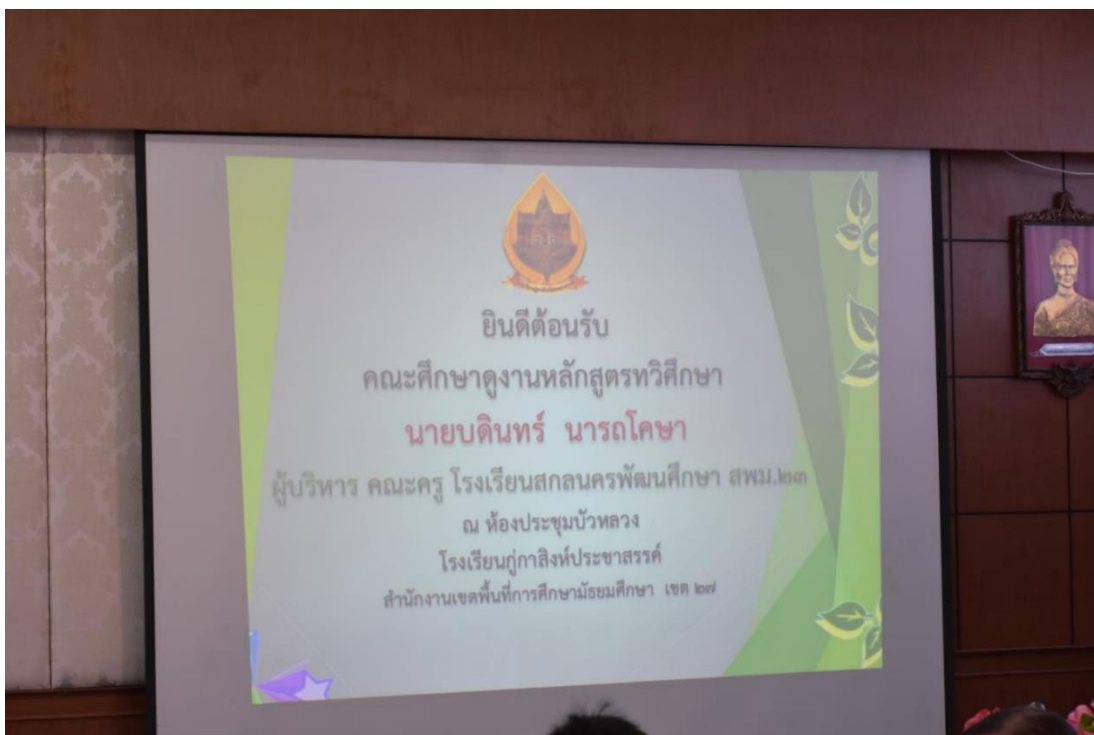
ภาคผนวก ก
ภาพประกอบการวิจัย

ภาพประกอบ 21 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาระดับชาติ

ภาพประกอบ 22 การศึกษาดูงานโรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี
วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2563

ภาพประกอบ 23 การศึกษาดูงานโรงเรียนกุ๊กกาสิงห์ประชาสรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด
วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2563

ภาพประกอบ 24 การศึกษาดูงานโรงเรียนเวียงคำวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย
วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2563

ภาพประกอบ 25 การทำประชาพิจารณ์ ณ โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา
วันที่ 5 มิถุนายน 2563

ภาพประกอบ 26 การทำประชาพิจารณ์ ณ โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา
วันที่ 5 มิถุนายน 2563

ภาพประกอบ 27 การทำประชาพิจารณ์ ณ โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา
วันที่ 5 มิถุนายน 2563

ประวัติของผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายบดินทร์ นารถโคษา
วัน เดือน ปีเกิด	28 พฤษภาคม 2505
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	91 หมู่ 3 ตำบลบ้านแป้น อำเภอโพธาราม จังหวัดสมุทรสาคร
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2518	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนเทศบาล1 เขิงชุมประชาอนุกุล
พ.ศ.2521	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล
พ.ศ.2523	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูสกลนคร
พ.ศ.2524	ครุศาสตรบัณฑิต สังคมศึกษา วิทยาลัยครูสกลนคร
พ.ศ.2543	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2563	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2528	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านวังเหี่ยม อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร
พ.ศ.2533	อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนท่าศาลาราชภัฏวิทยา อำเภอเมืองสกลนคร
พ.ศ.2534	ครูใหญ่โรงเรียนบ้านภูเพ็ก อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
พ.ศ.2535	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนแก่งคำประชาสามัคคี อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร
พ.ศ.2539	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาตงสหราษฎร์อุทิศ อำเภอโพธาราม จังหวัดสมุทรสาคร
พ.ศ.2551	ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าแร่ศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
พ.ศ.2553	ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร
พ.ศ.2555	ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร
พ.ศ.2559	ผู้อำนวยการโรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร